

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 29 april 2021

Notulen van de raadsvergadering van 29 april 2021 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 6.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Tegenwoordig zijn 42 leden, namelijk: mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer F. Achbar, de heer J.W. van Assendelft, mevrouw N. Arsieni, de heer S.R.T. van Baarle, de heer N. Balwantsingh, de heer B. van Drunen, mevrouw E.H. Duijm-Wickerhoff, de heer M.G.J. van Elck, de heer G.J. Engberts, mevrouw E.C. Eskes, mevrouw D.A. van Groningen, mevrouw T.C. Hoogwerf, de heer E. Jami (tot en met agendapunt 1.2), de heer K. Jonker, mevrouw A. Kockelkoren, de heer G.F.E. Koster, de heer S.F. Lammering, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer S. Leewis, de heer M.J.P. Meeuwissen, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, de heer B. van Noppen, de heer J.P. Postma, de heer J.W. van Putten, mevrouw L.L.P.R. Roest, de heer R.C.J. de Roon, de heer T. Roskam (vanaf agendapunt 1.4), de heer B. van Schaik, de heer R.C.G. Segers-Hoogendoorn, de heer R.A.C.J. Simons, de heer J. Smet, de heer D.P.A. Tak, de heer R.T.J. van der Velden, de heer J.W. Verheij, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer T.B. Versnel, de heer T.J. Vonk, mevrouw E.S. Walgenbach, mevrouw I. van Wifferen, de heer E. Yigit, mevrouw D. Yildirim en mevrouw C.M. Zeegers

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove, de heer A. Bonte, de heer A.H.P. van Gils, de heer M.K.A. Grauss, de heer S. Kasmi, de heer S.A. Kurvers, de heer S. de Langen, de heer R. Moti, mevrouw R.A. Vermeij en de heer B. Wijbenga-van Nieuwenhuizen.

Afwezig met bericht: de heer E. Büyükçifci, de heer V.P.G. Karremans en de heer A. van Zevenbergen. De heer J.W. Verheij is afwezig met bericht tijdens de ochtendzitting.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1.1 Opening

De **VOORZITTER**. Goedemorgen. Zijn we live? Goed zo. Ik open deze vergadering van de gemeenteraad van Rotterdam. Het is 10.00 uur geweest. Ik heet u allen van harte welkom. Ik heb berichten van verhindering ontvangen van een aantal mensen. Mijnheer Verheij is in de ochtend afwezig. Mijnheer Büyükçifci is afwezig. Mijnheer Karremans is afwezig. Mijnheer Van Zevenbergen is afwezig. Wethouder De Langen is tussen 13.00 en 14.00 uur vanmiddag afwezig vanwege overleg met het kabinet. Uw voorzitter is rond 13.30 uur, misschien valt dat wel in de lunchpauze, maar anders een halfuurtje afwezig in verband met het in ontvangst nemen van een petitie. En aan het begin van de avond, van 18.30 tot 19.00 uur, ben ik ook een halfuur afwezig in verband met overleg met het kabinet. Voordat wij deze vergadering voortzetten, zal de griffier een ronde maken om vast te stellen welke leden aan deze vergadering deelnemen. De griffier zal de lijst in alfabetische volgorde afwerken. Ik verzoek u, nadat uw naam is genoemd, uw deelname te bevestigen met beeld en geluid, zoals te doen gebruikelijk. Ik geef het woord graag aan de griffier.

De **GRIFFIER**. Ben ik te horen? Ja, oké. Mevrouw Aafjes-Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Goedemorgen Rotterdam.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Goedemorgen griffier en goedemorgen voorzitter.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Arsieni.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van Assendelft.

De heer **VAN ASSENDELFT** (lr). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. Mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Duijm-Wickerhoff.

Mevrouw **DUIJM-WICKERHOFF** (lr). Goedemorgen. Succes allemaal.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. U ook. Mijnheer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Goedemorgen. Het duurde even, maar dan heb je ook wat.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. U bent er.

De heer **VAN ELCK** (lr). Zo is het. Hallo.

De **GRIFFIER**. Luid en duidelijk. Mijnheer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Luid en duidelijk. Mevrouw Eskes.
Mevrouw **ESKES** (cda). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Van Groningen is nog niet ingelogd, hoor ik net. Dat proberen we zo even en anders later op de dag. Mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Goedemorgen, een fijne vergadering.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen, u ook. Mijnheer Jami.

De heer **JAMI** (lr). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Ja, goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Goedemorgen voorzitter, goedemorgen mevrouw de griffier.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen mijnheer Lansink-Bastemeijer. Mijnheer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv).
Goedemorgen allemaal.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk).
Voorzitter, goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van Noppen. Handig, zo'n mondkapje.

De heer **VAN NOPPEN** (nida).
Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Mijnheer Van Noppen, goedemorgen. Mijnheer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Een hele goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Een hele goedemorgen. Mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. Mijnheer De Roon is nog niet ingelogd. Dat proberen we zo nog even. Mijnheer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Goedemorgen voorzitter en griffier.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, goedemorgen iedereen en een goede vergadering.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. U ook. Mijnheer Smet.

De heer **SMET** (gl). Goedemorgen. Katendrecht calling again.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Hé, goedemorgen allemaal.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd).
Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Verheij logt later in. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus).
Goedemorgen, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. En mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ook een goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ook een goedemorgen. Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (d66).
Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66).
Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. Mijnheer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Ja, goedemorgen. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Goedemorgen.

De **GRIFFIER**. Goedemorgen. Mijnheer Van Zevenbergen is afwezig. Mevrouw Van Groningen is inmiddels ingelogd, begreep ik.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ik ben er ook. Goedemorgen voorzitter en griffier.

De **GRIFFIER**. Ja, heel goed. Goedemorgen. En mijnheer De Roon is er nog niet. Daar komen we later dan wel op. Er is een quorum.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. We hebben een quorum. Dus we kunnen deze vergadering rechtsgeldig aanvangen. Hartelijk dank griffier. De overige mededelingen komen na het afscheid van mijnheer Jami en de beëdiging van een nieuw raadslid voor Leefbaar Rotterdam.

1.2 Afscheid van de heer E. Jami als lid van de gemeenteraad

De **VOORZITTER**. Dan ga ik nu over naar het afscheid van mijnheer Jami die zich inmiddels al wel aan de andere kant van de plas bevindt. Ik doe mijn camera hier uit. Als het goed is gaan we over op een andere camera. Zal ik hem aanhouden? Oké, dan doen we het zo. Dan laat ik deze camera gewoon zo staan.

Mijnheer Jami. Goed om u te zien.

De heer **JAMI** (lr). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. Leden van de raad van Rotterdam, leden van het college, familie van Ehsan Jami, dames en heren. Geachte

heer Jami, beste Ehsan, je bevindt je op dit moment op zo'n 7.000 kilometer afstand van ons hier vandaan. Het is bij jou nacht, als het goed is, op Sint-Eustatius in het Caribisch gebied dat samen met Saba en Sint-Maarten tot de Bovenwindse Eilanden binnen het Koninkrijk behoort. Je bent hier per 1 mei aangesteld, op die prachtige plek, als griffier. Van harte gefeliciteerd met deze mooie carrièrestap. Met de verkiezingen van maart 2018 ben je voor Leefbaar Rotterdam gekozen als gemeenteraadslid en in deze hoedanigheid heb je onze stad en de Rotterdammers ruim drie jaar mogen dienen. Je had de portefeuille armoedebelid, schuldenaangepak, arbeidsmarkt en werk en inkomen, een sociale commissie. En daarmee was je op je plaats in de commissie WIISA. Daarnaast heb je enige tijd gefungeerd als voorzitter van de commissie Veiligheid en Bestuur en bleek je bereid als raadslid extra inzet te leveren. Je hebt in de afgelopen jaren actief, standvastig, op een herkenbare manier veel raadswork verzet. Het initiatiefvoorstel 'Rotterdam 2050, op weg naar een duurzaam arbeidsmarktbeleid', dat je begin juli vorig jaar presenteerde, was een doorwrocht stuk werk. Het getuigde van veel kennis op basis van onderzoek en analyse en van grote betrokkenheid bij dit majeure onderwerp voor de stad Rotterdam en voor de Rotterdammers. Het werd ook ontvangen als een verstrekkend voorstel. Rotterdam, zo luidt de boodschap, moet de komende tien jaar minimaal 100 miljoen euro extra investeren in de omscholing van Rotterdammers, om de arbeidsmarkt toekomst-proof te kunnen maken. Een plan van aanpak is nodig voor intensieve omscholingstrajecten met maatwerk, evenals uitgebreid onderzoek naar banen voor de toekomst. Geen onderwerp om snel af te doen. In december heeft de raad besloten om op basis van het herziene voorstel tot het houden van een expertmeeting met een breed scala aan deskundigen in het land. Je zult de andere verdere ontwikkelingen vanuit Sint-Eustatius blijven volgen neem ik aan.

Ik memoreerde het al, we leerden je van meet af aan kennen als een actief raadslid. Zo diende je moties in waarvan, vanuit het oogpunt van de oppositie, er een flink aantal werden aangenomen. Van een motie om een kinderraad op te zetten tot het zo vroeg mogelijk detecteren van kinderen in achterstandsposities. Ik noem ook de motie die opriep tot uitbreiding van de diagnosefase om alle problemen van jongeren met multiproblemen in beeld te brengen, dit naar aanleiding van een onderzoek van de Rekenkamer naar de jeugdwerkloosheid.

Dan is er ook het onderwerp waar je al vanaf 2007 met zeer indringende persoonlijke ervaringen mee bezig bent geweest, de bescherming van afvalligen en keuzevrijheid. Een onderwerp waar je in 2007 een boek over publiceerde en een comité voor oprichtte. Met moties hield je ook het college scherp. In maart vorig jaar kreeg de motie 'Eerst de raad, dan de media' raadsbreed steun. En nog maar enkele weken geleden regelde je per motie dat het college periodiek rapporteert over verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur, de Wob, en dat te voorzien van concrete streefdoelen. Dit als stimulans om meer Wob-verzoeken binnen de wettelijke termijnen te kunnen afhandelen. Dat is maar een greep uit meer voorbeelden. En als het je niet lukte dan had je niet de neiging om snel los te laten. Zo kwam het onderzoek naar de verzwegen vermogens in het buitenland van uitkeringsgerechtigden met enige regelmaat nog eens terug in de commissie en de raad de afgelopen jaren. Het illustreert jouw devies: als men verbetering wil zien, moet men daar iets aan doen. En zo is dat. Je deed dat op jouw eigen manier. Soms bulderend van het lachen in de gemeenteraad. En vooral dat laatste heb ik het afgelopen jaar gemist. Het is een uniek soort lach die volstrekt alleen jou eigen is. Iedereen kon het horen. En het was zeer aanstekelijk, want je besmette daarmee de gehele gemeenteraad.

Beste Ehsan, je beschrijft in je ontslagbrief dat je nieuwe functie op Statia, zo heet het eiland in het Caribisch gebied, niet te combineren is met het raadslidmaatschap hier. Dat dachten wij ook. Je dient daar vanaf 1 mei aanstaande het openbaar lichaam dat qua bevoegdheden enigszins te vergelijken is met een gemeente. De regeringscommissaris en het bestuurscollege en een eilandraad. De omstandigheden op Sint-Eustatius waren de afgelopen jaren in bestuurlijke zin lastig te noemen. Er is dus veel werk te verzetten. De laatste verkiezingen op 21 oktober jongstleden hebben het er, begreep ik, niet gemakkelijker op gemaakt. De eilandraad heeft vooralsnog alleen een controlerende taak. Het zal ook voor jou een uitdaging zijn om op dit punt de gekozen volksvertegenwoordigers te begeleiden en te steunen bij het verrichten van hun werk voor de lokale democratie. Maar Ehsan, we hebben je leren kennen als een stevig, vasthoudend iemand dus het zal je vast daar ook wel lukken al is het in een andere rol. Niet in een agenderende rol, maar in een ondersteunende rol. Daarnaast heb je alle gelegenheid gehad om de kunst van het griffierswerk hier natuurlijk in Rotterdam af te kijken. Alle reden om op jouw Rotterdamse periode positief terug te kijken, tevreden te zijn met wat je gedaan hebt. Er is helaas nog altijd veel werk te verzetten. Het besturen van een stad is nooit af, maar we gaan het de komende periode zonder jou doen. Maar we zijn blij dat we je mogen uitlenen aan het Caribisch gebied waar ze wat slagkracht goed kunnen gebruiken. Ehsan, veel dank voor je inzet in Rotterdam. Heel veel succes daar op Sint-Eustatius en heel veel succes met de nieuwe functie. Houd ons op de hoogte met enige regelmaat over jouw vorderingen aldaar. Het ga je goed. Tot ziens. Ja, er zou normaal gesproken natuurlijk een applaus moeten volgen, maar ja. We zitten met te weinig mensen in deze raadszaal om te applaudisseren, maar wellicht wil je nog iets terugzeggen Ehsan.

De heer **JAMI** (lr). Ja, dank burgemeester, uiteraard. Dank voor uw mooie woorden. Mijn waardering is groot. Het is hier inderdaad zoals u zei 4.00 uur. Ik ga hierna snel slapen, want ik ben nogal moe. Ik ben helemaal wakker gebleven hiervoor. Ik vind het hartstikke mooi ook. Collega's, ik kan u melden dat ik inderdaad enorm vereerd ben dat ik de Rotterdammers de afgelopen drie jaar in de gemeenteraad heb mogen dienen. Het was dan ook een ongelooflijk moeilijke beslissing om de gemeenteraad te verlaten. Ik verander namelijk niet alleen van baan, maar van continent. Ik verlaat het comfort van bekendheid en begin de reis naar het onbekende. Ik heb er ongelooflijk veel zin in en ik hoop dat ik in mijn toekomstige functie een positieve bijdrage blijf leveren voor Nederland en Sint-Eustatius.

Dames en heren, in mijn tijd in de Rotterdamse politiek werden twee waarheden maar al te vaak overschaduwd in het huidige politieke discours. Eén: een transparante overheid is een groot goed. Twee: samenwerken, en zeker ook met je politieke tegenstander, is hoe je problemen effectief aanpakt. Om verandering te laten plaatsvinden moeten we ons realiseren dat er niet alleen kracht zit in compromissen, dat moet, in verzoening en eer in het opbouwen van een consensus, maar dat er ook een politieke beloning volgt voor het volgen van deze principes. Die beloning zal alleen reëel zijn als politici de moed hebben om mensen het eerlijke verhaal te vertellen. En het eerlijke verhaal is: het lukt mij niet om 100 procent te krijgen van wat ik beloof in mijn verkiezingsprogramma. Er moet na de verkiezingen nog heel wat water door de Maas stromen om tot een coalitieakkoord te komen. Hierbij zijn ook de persoonlijke verhoudingen van belang. Ja, we leven nu in een moeilijke tijd, maar niet in het einde der tijden. We kunnen animositeit hebben richting elkaar en geen vijanden zijn van elkaar. In mijn korte tijd als raadslid merkte ik dat politici woorden gebruiken die niet in verhouding staan met de realiteit. Natuurlijk is het extrapoleren van problemen een manier om politieke

aandacht te genereren, agendabepalend te zijn. Daar deed ik zelf ook volop aan mee. Maar als we alle geluiden die we horen versterken, horen we op een gegeven moment niks meer. Je ziet het zo vaak: iemand maakt een ongepaste opmerking over iemands ras of etniciteit, en meteen staat er een peloton klaar om die persoon voor racist uit te maken, maar meteen te willen cancelen. Hetzelfde geldt voor een politieke partij. Een politieke partij die immigratie- en integratie-kritisch is voor racist of fascist uitmaken getuigt niet alleen van totale intellectuele armoede, maar devalueert ook het begrip racist of fascist. Ja, er zijn racisten, salafisten, fascisten, maar dat zijn titels die moeten worden verdiend. Je moet er CV voor hebben. Ik heb zeker niet alle antwoorden en het zal tijd kosten om deze ondermijnende trend van politiek voeren te keren, maar nu ik een nieuw hoofdstuk in mijn leven inga, zie ik een cruciale behoefte om publieke steun uit te spreken voor meer rationele politiek, om onze democratie te laten bloeien en om oplossingen te vinden die ons verenigen in plaats van verdelen.

Lieve collega's, ik verlaat nu de functie die de eer van mijn leven is geweest: Rotterdammers vertegenwoordigen. Ik wil langs deze weg alle 44 collega's in de raad, de burgemeester heb ik al bedankt, en de wethouders bedanken voor de collegialiteit. Fijn dat jullie mijn ideeën en moties mede mogelijk hebben gemaakt. Ik wil mijn eigen fractie, de partij Leefbaar Rotterdam, bedanken. Zij gaven mij de kans om de stad te dienen. Ik ben de partij hiervoor eeuwig dankbaar, mijn fantastische fractiegenoten met wie ik ontzettend fijn heb samengewerkt. Ik heb, behalve mijn zus en moeder, verder geen familie in Nederland. Ik kan inmiddels bekendmaken dat ik tien nieuwe familieleden erbij heb gekregen. Ik wil in het bijzonder de medewerkers op het fractiekantoor van Leefbaar Rotterdam bedanken. Een fantastische groep mensen die zich elke dag inzetten voor de stad. En tot slot speciale dank aan de geweldige bodes, Isabelle, Arie, Rob en alle andere

griffiemedewerkers. Waar zijn we toch zonder jullie? Nergens. Nogmaals bedankt, wees welkom in wat men hier noemt Statia. Mi casa su casa. Hartelijk dank.

De **VOORZITTER**. Mijn huis, jouw huis, toch? Heel goed. Ehsan, ongelooflijk veel plezier daar. Ga lekker slapen nu. Ik zie het aan de oogjes. We horen graag van je.

De heer **JAMI** (lr). Fijne dag en een fijne vergadering.

De **VOORZITTER**. Tot ziens.

1.3 Onderzoek geloofsbrieven van een nieuw benoemd lid van de gemeenteraad

De **VOORZITTER**. Geachte raadsleden, na het afscheid van Ehsan Jami gaan we nu over naar het beëdiging van een nieuw raadslid als vervanger voor mijnheer Jami. We zijn toe aan agendapunt 1.3: Onderzoek van de geloofsbrieven van een nieuw benoemd lid van de gemeenteraad. Ik stel graag een commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven in, bestaande uit mevrouw Roest als voorzitter, mevrouw Zeegers, mijnheer Engberts en mijnheer Achbar als leden.

Mevrouw **ROEST** (gl). En mevrouw Verkoelen.

De **VOORZITTER**. En mevrouw Verkoelen. Zij staat op de achterpagina, dus ik zag het even niet. Ik geef graag mevrouw Roest als voorzitter van de commissie het woord. Ik neem aan dat u inmiddels uw werkzaamheden heeft aangevangen.

Mevrouw **ROEST** (gl). Dat klopt voorzitter. Hartelijk dank voor het woord. Ik kan u mededelen dat de commissie de geloofsbrieven van het nieuw te benoemen lid mijnheer Roskam heeft onderzocht en deze in orde heeft bevonden. Dus wij adviseren u mijnheer Roskam toe te laten in de gemeenteraad.

De **VOORZITTER**. Heel goed. Hartelijk dank. Mag ik aan de raad vragen of u het advies van de commissie overneemt? Ik zie verder geen bezwaren. Dus wij gaan mijnheer Roskam, die bij mij hier in de raadzaal is, beëdiging. Ik vraag hem om naar voren te komen.

1.4 Beëdiging van een lid van de gemeenteraad

De **VOORZITTER**. Nu ga ik inderdaad wel mijn camera afdoen. Dan gaan wij verder de plechtigheid volgen via een andere camera. Iets naar voren alstublieft. Ja, heel goed. Dan kan ik u goed in de ogen kijken.

Door de gemeenteraad van Rotterdam is tot uw toelating als lid van deze vergadering besloten. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen dient u overeenkomstig artikel 14 van de Gemeentewet in de vergadering in handen van de voorzitter de eed of verklaring en belofte af te leggen. U heeft aangegeven de verklaring en belofte af te zullen leggen. Na voorlezing door mij van het wettelijk voorgeschreven formulier verzoek ik u mij na te spreken de woorden: dat verklaar en belof ik. Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik belof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, de wetten zal nakomen, dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen. Dat verklaar en belof ik.

De heer **ROSKAM** (lr). Dat verklaar en belof ik.

De **VOORZITTER**. Waarmee ik u graag wil feliciteren met uw prachtige, mooie plek als lid van de gemeenteraad van Rotterdam voor de fractie van Leefbaar Rotterdam. Veel succes en veel plezier.

(Applaus.)

1.5 Mededelingen

De **VOORZITTER**. Dan zijn we nu aangekomen bij agendapunt 1.5: Mededelingen. Raadsleden en wethouders zullen op afstand aan de vergadering deelnemen. Ook de besluitvorming vindt op afstand plaats. Belangstellenden kunnen deze vergadering via internet volgen. Als u het woord wenst of een interruptie wilt plegen, dan klikt u op het zogenaamde groene handje en dan geeft u aan dat u graag een interruptie wilt plegen. Dat kan overigens ook via de chat. Vervolgens wacht u totdat ik u het woord geef. Dan verschijnt u in beeld en dan kunt u een bijdrage leveren aan het debat. Als u het woord heeft gevoerd, verzoek ik u om uzelf direct weer in de modus 'stand-by' te zetten. Ten slotte: om te voorkomen dat de stream aan het einde van de avond uitvalt, zal ik u tegen die tijd vragen, en misschien dat u het ook in de gaten kunt houden, om in de dinerpauze uit te loggen en opnieuw in te loggen, anders lopen we in de loop van de avond eventueel vast met de vergadering.

Mijnheer Segers-Hoogendoorn heeft aangegeven een initiatiefnotitie te willen indienen. Ik geef graag het woord aan mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda). Dank u voorzitter. Betaald parkeren voor minima. Betaald parkeren is een onderwerp van gemeentelijk beleid dat zelden niet tot ophef leidt. De aankondiging van onderzoek naar betaald parkeren alleen al doet vaak veel stof opwaaien, om maar niet te spreken van de invoering ervan. En ergens is dat vreemd. Betaald parkeren is namelijk vaak een oplossing. Het wordt immers alleen ingevoerd als de feitelijke parkeerdruk te hoog is. De invoering van betaald parkeren zorgt er dan voor dat bewoners weer gewoon voor of in de buurt van hun huis kunnen parkeren en de gelukzoekers die er niet hoeven te zijn maar parkeerkosten willen

ontlopen druipen direct af. Eind goed al goed. In de commissie- en raadsdiscussies over betaald parkeren hebben we het hier al vaak over gehad. De tegenstanders voeren vaak de kosten voor bewoners als argument op, maar dat valt heel erg mee. Een bewonersvergunning in Rotterdam kost namelijk nog geen tientje per maand. Een tweede vergunning is een stuk duurder, maar dat is niet onlogisch, want de ruimte in de stad is schaars en auto's vullen al een zeer substantieel deel van die ruimte. Binnen de stadsgrenzen wonen heeft nu eenmaal een prijs. Er blijft eigenlijk maar één kwestie rondom betaald parkeren over, waardoor tegenstand terecht is. Dat zijn de kosten voor Rotterdammers met een kleine beurs, want voor minima is ook slechts een tientje in de maand te veel geld. Hebben mensen met een kleine beurs dan geld voor een auto? Nou, ze moeten vaak wel. Veel mensen zijn om verschillende redenen afhankelijk van een auto. Laagbetaald werk bijvoorbeeld bevindt zich meestal niet op plekken die goed ontsloten zijn door openbaar vervoer of makkelijk bereikbaar per fiets. Voor minima zou er dus eigenlijk apart betaald parkeerbeleid moeten komen. Het CDA Rotterdam heeft de juridische mogelijkheid gevonden om dit te doen. Kort gezegd: artikel 255 van de Gemeentewet geeft ruimte om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke heffingen toe te staan op basis van inkomen. Daarom hierbij ons initiatief 'Onbekommerd parkeren in de wijk'. Ik zie een reactie van het college en daaropvolgend de politieke behandeling in de commissie en de gemeenteraad met vertrouwen tegemoet, want het draagvlak voor beleid is belangrijk en hier krijgen we het op een presenteerblaadje aangereikt. Ik doe dat even zo, digitaal, naar u voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel mijnheer Segers-Hoogendoorn. Ik neem hem graag in ontvangst en zal hem richting het college doorgeleiden voor voorbereidende werkzaamheden en dan kunt u daar met

elkaar te zijner tijd over spreken in de commissie EDEM.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Dank u.

2. *Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 29 april 2021*

De **VOORZITTER**. Agendapunt 2: Vaststelling van de agenda van heden, 29 april 2021. Ik zal eerst als voorzitter een aantal zaken met u doornemen. Aan het einde bied ik u de gelegenheid om iets te zeggen over de agenda als dat nog niet aan de orde is geweest. Als ik een punt noem waarvoor u dan op dat moment iets wilt zeggen dan hoor u of zie ik u dan graag. Ik stel u voor de stemopneming van agendapunt 6 tijdens de lunchpauze te doen en de uitslag daarvan na afloop van de lunchpauze bekend te maken. Dat betekent ook dat als er nog leden zijn die hun stembiljetten nog wensen in te leveren dat nog voor de lunchpauze kunnen doen in de raadzaal.

Dan het voorstel met betrekking tot het Recreatieoord van Hoek van Holland. Dat is gisteren tijdens de commissievergadering ingetrokken door het college. Daarmee komt agendapunt 23 vandaag te vervallen.

Er zijn twee verzoeken voor een beraadslaging ontvangen. Van de Partij van de Arbeid: 'Voorkom de vaccinatiekloof'. En van de Partij voor de Dieren: 'Meervoudige dieronveilige situaties Floating Farm'. Ten aanzien van het tweede verzoek is door de griffier een negatief behandeladvies afgegeven vandaag, omdat dit onderwerp naar het oordeel van de griffier eerder in een actualiteitenraad geagendeerd zou moeten worden en niet hier. Ik stel u dan ook voor dit advies te volgen. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, wederom was er een ernstig incident op de Floating Farm en

wij zouden graag het college bevragen met betrekking tot hun verantwoordelijkheid. Nou, de griffie geeft een negatief behandeladvies. Ik vind eigenlijk dat de griffie hiermee een voorschot neemt op het debat en daardoor maakt de griffie eigenlijk alvast een kwalitatieve afweging, zonder dat ze weten waar het over gaat en gaat zich daarmee dus bezighouden met de inhoud. Dat lijkt mij niet de taak van de griffie. Ik verzoek de gemeenteraad dan ook vriendelijk om in te stemmen met dit verzoek van de Partij voor de Dieren.

De **VOORZITTER**. De Partij voor de Dieren handhaaft het verzoek om het agendapunt vandaag wel op de agenda te krijgen. Ik ga een rondje langs de fracties maken. Als eerste dacht ik mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, steun voor mijnheer Van der Velden.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, steun voor mijnheer Van der Velden.

De **VOORZITTER**. Andere fracties? Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja voorzitter, dank u wel. Wat ons betreft steun voor deze aanvraag.

De **VOORZITTER**. Andere fracties? DENK en de SP steunen de aanvraag in de chat. NIDA steunt het verzoek ook. 50PLUS steunt ook het verzoek. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Steun voor de lijn van de griffie.

De **VOORZITTER**. Anderen? Mevrouw Kockelkoren steunt het verzoek voor een debat over dit punt. Dat leg ik zo uit, mevrouw Kockelkoren. Als u zegt 'steun', dan ga ik ervan uit dat u het voorstel van mijnheer Van der Velden steunt hè? Dat klopt. Anderen? Er is een meerderheid die het voorstel van mijnheer Van der Velden steunt om het punt vandaag op de agenda te zetten. Dat gaan we dan ook doen. Dan

stel ik voor deze verzoeken te agenderen voor vandaag onder agendapunt 24.1 en 24.2. Het is denk ik goed dat de wethouder, hopelijk dat hij meeluistert, weet dat het agendapunt nu wel op de agenda staat voor vandaag, ter voorbereiding.

Er zijn vier verzoeken voor een tweeminutendebat ontvangen. Van de PVV: 'Songfestival aftelklok geproduceerd door een zedendelinquent'. Van de VVD, D66 en PvdA: 'Bezorgdienst Gorillas'. Die is van de agenda afgevoerd. SP: 'Stop het overbieden!'. En van de SP en Leefbaar Rotterdam: 'Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas'. Mevrouw Van Groningen heeft ons inderdaad laten weten dat 'Bezorgdienst Gorillas' is ingetrokken. Dat klopt, mevrouw Van Groningen? Mevrouw Van Groningen, bent u daar? Ik ga ervan uit dat die mededelingen klopt en anders hoor ik mevrouw Van Groningen wel. En anders zie ik daar een mededeling over in de chat. Wellicht dat iemand in de fractie van de VVD nog iets van een actie kan ondernemen. Mijnheer Lansink-Bastemeijer zegt dat mijn redenering juist is. Dus dan doen we dat zo. Ik heb begrepen dat mijnheer Meeuwissen nog iets over zijn verzoek wil zeggen, als het gaat om die aftelklok. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Dank u wel voorzitter. Graag zou ik het aangevraagde tweeminutendebat 'Songfestival aftelklok geproduceerd door zedendelinquent' willen omzetten naar een regulier debat. Inmiddels is er meer informatie naar boven gekomen. Cruciale informatie die extra vragen oproept. Deze vragen zien we graag beantwoord door de wethouder. De wethouder heeft vorige week donderdag in de acturaad een aantal uitspraken gedaan die niet stroken met de informatie die wij van de vader van het slachtoffer hebben gekregen. Daar willen wij helderheid over krijgen. Daarnaast is nieuwe informatie naar boven gekomen waaruit blijkt dat de gemeente in deze zaak wordt misleid. Een tweeminutendebat doet daarom geen recht aan dit onderwerp. Ik verzoek mijn

collega's in de raad dan ook dit debat als regulier debat op de agenda van vandaag te zetten. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank. Ik ga een rondje langs de fracties maken. Mag ik van u horen wat u hiervan vindt? Dat mag in de chat, maar u mag ook het woord vragen. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Wij steunen het voorstel van de PVV, en wel hierom: omdat er inderdaad toch nieuwe informatie naar boven is gekomen deze week en de Partij voor de Dieren wil daar heel graag de wethouder over bevragen. Waarom? Dat heeft ook invloed, de beantwoording van de wethouder, op eventuele moties die we zouden willen indienen bij dit agendapunt. Dus steun.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, het is de mores van de raad volgens mij en wat ons betreft, wat Leefbaar Rotterdam betreft, een goede mores dat als partijen een debat willen, dat we dat vrijwel altijd zullen toestaan. Dus ook bij dezen.

De **VOORZITTER**. Oké. Ik zie in de chat dat 50PLUS ook het voorstel van de PVV steunt. Andere fracties? D66: geen steun. GroenLinks: geen steun. Mevrouw Eskes: geen bezwaar. Betekent dat dat u het PVV-voorstel ook steunt? Dat is iets anders dan 'geen bezwaar'. Mijnheer Van Noppen: geen bezwaar tegen een regulier debat. Andere fracties? VVD? Ook geen bezwaar tegen een regulier debat. Mijnheer Achbar: geen bezwaar. De Partij van de Arbeid: ook geen bezwaar. Het wordt een regulier debat en krijgt een plek op de agenda.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dat gaan we doen. Er is een verzoek voor een motie vreemd aan de orde van de dag ontvangen van mijnheer

Van Schaik: 'Verkoeling voor de viervoeters'. Wenst iemand hierover het woord? Niet? Dan komt het op de agenda te staan als 26.1. Zijn er nog andere leden die iets over de agenda willen zeggen? Eenmaal andermaal. Dat is niet het geval.

Ten aanzien van de spreektijd stel ik voor uit te gaan van drie uur op de klok. Dat moet naar ons oordeel genoeg zijn om de agenda van vandaag af te wikkelen. Eens? Eenmaal andermaal. Akkoord. De leden mijnheer Van Zevenbergen en mijnheer Karremans hebben gemeld dat zij bij de besluitvorming van vandaag zullen pairen. Dat geldt ook voor mijnheer Büyükcifci en mevrouw Van Wifferen. Die zullen vandaag ook pairen. Dat betekent dat we in totaal 41 raadsleden in huis hebben. De stemopneming van de briefstemming zal in de lunchpauze of tijdens de dinerpauze plaatsvinden. Er is wat vertraging in de postbezorging opgetreden wegens Koningsdag. Daarna zal ik, of mijn plaatsvervanger, bij de stemmingen vanavond de uitkomst ervan bekendmaken. De besluitvorming van de B-, C- en D-onderwerpen zal vanavond om 19.30 uur of later in een stemvenster plaatsvinden. Ten aanzien van de indiening van moties heeft u al veel moties aangeboden bij de griffier. Deze staan alle in het raadsinformatiesysteem bij de betreffende agendapunten of worden tijdens het debat nog toegevoegd. Als u nog moties in voorraad houdt, bestaat de mogelijkheid die nog tijdens het debat in te dienen via het bekende e-mailadres van de griffier.

3. *Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 18 maart 2021*

De **VOORZITTER**. Ik ben inmiddels beland bij agendapunt 3: Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 18 maart. Wenst iemand hierover het woord? Eenmaal andermaal. Dan stellen wij de notulen vast.

4. *Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals*

genoemd op de digitale doorlopende lijst 2021 weken 14 tot en met 16

De **VOORZITTER**. Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2021 weken 14 tot en met 16. Ik stel u voor de ingekomen stukken te behandelen zoals is aangegeven. Kunt u zich daarin vinden? Akkoord.

5. *Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet:*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we over naar de bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet.

5.1 *Brief van burgemeester en wethouders over de voortgang met betrekking tot de ontwikkeling van het Schiekadeblok*

De **VOORZITTER**. Om te beginnen de brief van het college van burgemeester en wethouders over de voortgang met betrekking tot de ontwikkeling van het Schiekadeblok. Wil iemand hier iets over zeggen? Mag ik ervan uitgaan dat de Partij voor de Dieren en 50PLUS hier een aantekening bij willen maken? En de SP ook. De SP is ook tegen geheimhouding. Mijnheer Van der Velden zegt dat het klopt, tegen geheimhouding. Mevrouw Verkoelen, kan ik u ook aan het lijstje toevoegen? Mevrouw Verkoelen reageert niet. Als het video-technisch niet kan, mevrouw Verkoelen, misschien een mededeling in de chat? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Goedemorgen.

De **VOORZITTER**. Goedemorgen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). U wilt iets van me wat ik gemist heb, geloof ik.

De **VOORZITTER**. Nee, het ging over de geheimhouding.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Oh ja. Ja ja. Dat is waar. Mijn excuses. U was daar al. Uiteraard. Dat geldt voor 5.1, 5.2 en 5.3 allemaal.

De **VOORZITTER**. Ja, dat wilde ik graag gecheckt hebben.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Alle drie ja.

De **VOORZITTER**. Dan doen we dat.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Oké. Dank u.

5.2 Appendix behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over de gebiedsaanpak Pendrecht aardgasvrij: aanbod aan de wijk

De **VOORZITTER**. Appendix behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over de gebiedsaanpak Pendrecht aardgasvrij: aanbod aan de wijk. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (Irr). Ja, dank u burgemeester. Leefbaar Rotterdam vindt de financiële consequenties van het aardgasvrij maken, het transparant zijn daarover, belangrijk. Belangrijker dan de geheimhouding op dit punt. Dus wij willen graag voor 5.2 aangetekend zien dat wij tegen de geheimhouding zijn.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Koster is inmiddels van het scherm verdwenen. Ik neem aan dat u hetzelfde had willen zeggen. Even een check bij de andere partijen. De SP is tegen. Mijnheer Van der Velden is ook tegen. Mevrouw Verkoelen had aangegeven: tegen bij 5.2. Dan is de geheimhouding ook op 5.2 opgelegd.

5.3 Documenten met betrekking tot de kapitaalstorting ten behoeve van Stedin

De **VOORZITTER**. Dan 5.3: Documenten met betrekking tot de kapitaalstorting ten behoeve van Stedin. Ik zie dat de PVV ook tegen was. Een beetje bijtijds mijnheer

Meeuwissen. 5.3, de kapitaalstorting. Nog andere stemmen tegen? Mevrouw Verkoelen had ik staan. Mijnheer Jonker is ook tegen. De PVV. Eenmaal andermaal? Dat is het dan. Dan is de geheimhouding op 5.3 ook opgelegd.

6. Stemopneming naar aanleiding van het voorstel tot benoeming van twee leden van de Werkgeverscommissie

De **VOORZITTER**. Ten aanzien van punt 6 had ik u aangegeven, de stemming per brief, de stemopneming naar aanleiding van het voorstel tot benoeming van twee leden van de Werkgeverscommissie, voorgedragen worden mijnheer Simons en mijnheer Achbar, een stemopneming in de lunchpauze, en de uitslag na de lunchpauze. En mogelijk in de avond. En als er onvoldoende stembiljetten binnenkomen, om wat voor reden dan ook, dan doen we het voorstel aan u toekomen om eventueel in de volgende raad hierover te stemmen.

A. HAMERSTUKKEN

- 7. Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'De Prinsenmolen'*
- 8. Het voorstel met betrekking tot de afgifte van een verklaring van geen bedenkingen ten behoeve van de realisering van een woontoren in het Baankwartier (Downtown)*
- 9. Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van de herontwikkeling van de locatie Odeon aan de Gouvernestraat*
- 10. Het voorstel tot intrekking van de Verordening Bedrijveninvesteringszone gebruikers Hoek van Holland Centrum 2021 en de Verordening Bedrijveninvesteringszone gebruikers Slinge III 2021*
- 11. Het voorstel tot intrekking van de Verordening klachtbehandeling Rotterdam 2013*

12. *Het voorstel tot vaststelling van de hoofdpunten van beleid uit de Regiovisie Jeugdhulp regio Rijnmond 'Nabij en Passend'*

De **VOORZITTER**. Ik ben nu aangekomen bij de hamerstukken. Dat zijn de agendapunten 7, 8, 9, 10, 11 en 12. Kunt u zich vinden in deze lijst? Agendapunt 7 tot en met 12. Gaan we die hameren? Eenmaal andermaal. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Wij stemmen bij voorstel 7 tegen. Met de rest zijn we akkoord.

De **VOORZITTER**. Helder. De PVV geeft aan te stemmen tegen voorstel 11. Dat gaan we ook noteren. Anderen? Eenmaal andermaal. Dan zijn de agendapunten zo gehamerd met de aantekeningen van de Partij voor de Dieren en de PVV.

B. ONDERWERPEN MET EEN KORTE VERKLARING

De **VOORZITTER**. Ik ben aangekomen bij de B-onderwerpen.

13. *Het voorstel met betrekking tot het indienen van een bid ten behoeve van de Grand Départ van de Tour de France*

De **VOORZITTER**. Als eerste het voorstel met betrekking tot het indienen van een bid ten behoeve van de Grand Départ van de Tour de France. Ik hoop dat wethouder De Langen meeluistert. Ik geef mevrouw Van Wifferen het woord.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, D66 verheugt zich op de start van de Tour in Rotterdam. Wat zou het mooi zijn als het lukt. Een drukke stad vol fietsers en fietsliefhebbers. D66 vindt het een mooi evenement. Niet alleen omdat het gaat om wielrennen, maar ook om de andere doelen die erbij worden gehaald. Zoals het bevorderen van fietsen en een inclusief evenement. Omdat we niet

helemaal duidelijk zagen hoe het fietsen zou worden gestimuleerd hebben wij een motie ingediend om zowel het bezit als het gebruik als het fietsen zelf door middel van fietslessen te stimuleren. Daarmee hopen we het evenement nog mooier te maken. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Op een fiets moet je het leren!

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van de Rotterdamse Bid voor Grand Départ Tour de France 2024/2025; Constateerend dat:

- het college vergaande plannen heeft om de Grand Départ van de Tour de France 2024/2025 naar Rotterdam te halen;
- de Grand Départ in Rotterdam geen incidenteel evenement is, maar onderdeel uitmaakt van een meerjarige strategie waarbij gericht wordt op de domeinen economie, inclusiviteit en participatie;
- de Rotterdamse Fietskoers 2025 de Grand Départ als kans benoemt om Rotterdammers te motiveren om vaker de fiets te pakken;

- meer aandacht voor nieuwe fietsers en veilig fietsen daar één van is;

Overwegende dat:

- D66 de plannen van het college om de Grand Départ naar Rotterdam te halen ondersteunt, maar daar wel een breed maatschappelijk programma aan toebehoort;

- het gebruik van de fiets zoveel mogelijk gestimuleerd moet worden aangezien het positieve effecten heeft op zowel de gezondheid van Rotterdammers, als op de Rotterdamse mobiliteit;

Verzoekt het college:

- als onderdeel van het maatschappelijke programma van de Grand Départ ook vervoersarmoede tegen te gaan door concrete maatregelen te nemen om fietslessen voor Rotterdammers met een kleine portemonnee te stimuleren;

- te verkennen in hoeverre het mogelijk is om (deel-)fietsen in de stad beter toegankelijk te maken voor minima;
- hierover terug te koppelen aan de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. I. van Wifferen, D.P.A. Tak en R.C.G. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ik zal het kort houden, want we zijn nog nooit zo snel aan de inhoud begonnen. Dat is in ieder geval wat er rondgaat in onze groepsapp van de VVD. Een prachtig evenement. Ik ben blij dat we ons met hart en ziel in gaan zetten om dat binnen te halen in samenwerking met de gemeente Den Haag. Ik zie er nu al naar uit om aan de zijlijn te staan om de mensen over de brug, onze fameuze brug, heen te juichen. Ik ben ook blij met de grote aandacht die aan de randprogrammering wordt gegeven, en zal in het bijzonder ook nog een aantal moties steunen waarvan wij denken dat dat het plan van het college nog beter maakt. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Wij zijn op zich niet tegen het binnenhalen van een mooi sportevenement. Integendeel. Maar het enthousiasme wordt al iets kleiner als het weer voor een deel op de zondagochtend moet. Dan weet je zeker dat de Wet op de zondagsrust weer eens achteloos opzij wordt geschoven.

De **GRIFFIER**. Ik onderbreek u heel even mijnheer Vonk, want de burgemeester heeft wat technische problemen.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dat is jammer.

De **GRIFFIER**. Eén minuutje.

De **VOORZITTER**. Ja, mijnheer Vonk. Met excuses. En met de mededeling dat uw geluid zacht was.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dat klopt. En u bent in beeld. Ik hoop dat mijn geluid nu ook beter is.

De **VOORZITTER**. Helemaal juist. U kunt verdergaan.

De heer **VONK** (cu-sgp). Nou, dan kunnen wij opnieuw beginnen. Dan zal ik het eerste stukje nog even een keer herhalen. Want we zijn namelijk niet tegen het binnenhalen van een mooi sportevenement. Integendeel. Maar het enthousiasme wordt al iets kleiner als het weer voor een deel op de zondagochtend moet. Dan weet je zeker dat de Wet op de zondagsrust weer eens achteloos opzij wordt geschoven. En ja, een wielervedstijn voorziet in een grote behoefte en brengt veel mensen op de been. In die zin is het wel vergelijkbaar met de opening van de mega-Primark gistermiddag in ons centrum. Maar dat is voor ons niet per se een reden om heel blij van te worden. Zeker niet als het stadsbestuur er ook nog eens vijftien miljoen euro belastinggeld in wil stoppen. Zeker niet in deze tijd waar het water bij mensen aan de lippen staat en de overheid zich moet richten op directe hulp aan Rotterdammers die het keihard nodig hebben en niet met events die op hele indirecte wijzen ongetwijfeld ook iets laten landen bij deze groep. Vijftien miljoen euro op dat hele kleine stukje aarde, in dat hele korte tijdsbestek. En de dekking? We verwachten onderbesteding voor de komende jaren, omdat we verwachten dat in deze crisis er toch ieder jaar geld niet wordt uitgegeven en op voorhand voor dit event kan worden geclaimd. Dan zou ik zeggen: als je het doet, laat zien waar je voor staat en maak dan ook echt keuzes. En zeker, er zit ook iets sociaals in het hele festijn: fietsen voor minderbedeelden en aandacht voor verkeersveiligheid. En partijen zullen dat met moties nog wat aandikken, om de publieke taak van de overheid te belichten. Maar daar hebben

we de Grand Départ helemaal niet voor nodig. Het verbloemt hooguit waar het eigenlijk om gaat: een commercieel feest voor de liefhebber. Mede mogelijk gemaakt met belastinggeld van mensen die er niets mee hebben. Voorzitter, we zullen voor de moties stemmen die de sociale kant verder willen invullen, want als je het doet, doe dan het goede, maar we zullen niet voor het bid stemmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Ja voorzitter, dank u wel. Nog even terugkomend op de ChristenUnie-SGP, dan heeft Leefbaar Rotterdam een wat positiever verhaal. De zondagsrust gold volgens mij niet voor de ChristenUnie-SGP om te gaan onderhandelen bij het stadsbestuur, om daarin te komen. Toen gold de Wet op de zondagsrust dus niet. Maar laten we het over de Tour de France hebben vandaag, want daar is Leefbaar Rotterdam erg enthousiast over. Dat is een boost voor de wielersport, een boost voor de economie, een boost voor de horeca en voor het toerisme. Het is een mooi evenement om met een colaatje en een biertje of met een wijntje naar te kijken. Ik heb ook in de commissie al aangegeven, en dat doe ik ook vandaag, dat mijn partij er moe van wordt dat wij bij alles wat wij hier bespreken duurzaam, inclusie en milieu betrokken wordt en dat de Tour de France bij moet gaan bijdragen aan deze onderwerpen. Laat deze bijzaken, dit geneuzel ons s.v.p. niet afleiden bij het bid. Hoe dan ook, Leefbaar Rotterdam steunt het voorstel en wij wensen iedereen alvast heel veel succes met de voorbereidingen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Smet.

De heer **SMET** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, in de meer dan uitstekende commissievergadering van afgelopen week hebben we met elkaar uitgebreid gesproken over het voorstel om

de Grand Départ naar Rotterdam te halen. Onder andere over de terechte vraag of het organiseren van een vijfdaags wielerevenement nu tot de kerntaken van de gemeente behoort. En voorzitter, voor de GroenLinks-fractie geldt dat de Grand Départ dus niet het doel op zich is, maar juist een middel om een groot aantal werkelijke kerntaken van de gemeente vorm te kunnen geven. En voorzitter, het voorstel voldoet daar wat ons betreft ruim voldoende aan. Ik denk aan sportparticipatie, aan emancipatie, verkeersveiligheid, fietsinfrastructuur, het bevorderen van gezond gedrag, het stimuleren van een gunstig economisch klimaat en regionale samenwerking. Voorzitter, de GroenLinks-fractie heeft in de commissie ook, en onder andere samen met de ChristenUnie-SGP en 50PLUS, aandacht gevraagd voor de voorgestelde financiering en de financieringsconstructie. De GroenLinks-fractie begrijpt de tekst en uitleg zoals verwoord en uitgelegd door de wethouder en maakt zich tegelijkertijd zorgen over hoe toekomstige topsportevenementen geborgd zijn in de gemeentebegroting. Voorzitter, bij het volgende agendapunt met betrekking tot de Sportnota 2021 + zal ik hiertoe een voorstel indienen.

Voorzitter, wielrennen is vooral onbelemmerd doorfietsen door stad en land. En voor de Grand Départ zullen wegen worden afgesloten voor autoverkeer. Ten behoeve van fietsers. Voorzitter, dat beeld, zult u begrijpen, zien wij graag en veelvuldig en bestendig. Niet per se voor alleen wielrenners. Juist voor alle fietsers in onze stad. Denk aan groene golven. Denk aan voorrangssituaties. Denk aan het afvlakken van scherpe bochten op fietspaden. Denk aan ruimte voor bredere fietspaden. Denk aan de 'Fietskoers' die we in deze stad hebben. Voorzitter, de GroenLinks-fractie heeft hiertoe een motie 'Onbelemmerd doorfietsen' voor ingediend, want voorzitter, een Grand Départ van het overbodige autoverkeer uit deze stad lijkt ons het ultieme doel van dit voorstel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Smet heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Onbelemmerd doorfietsen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 bij de bespreking van agendapunt 'Bid indienen voor de Grand Départ van de Tour de France';

Constaterende dat:

- de gemeenteraad bij de bespreking van het uitvoeringsprogramma van de Fietskoers 2025 in november 2020 de motie 'Rotterdam Tourstad' heeft aangenomen;
- uit onderzoek van Decisio blijkt dat als Rotterdammers 1 kilometer per uur sneller kunnen doorfietsen, dat jaarlijks zo'n 2,5 miljoen uur reistijdwinst oplevert, ofwel zo'n 26 miljoen euro;
- onbelemmerd doorfietsen in Rotterdam nog vele verbeterpunten kent;

Overwegende dat:

- het binnenhalen van de Grand Départ niet per se een doel op zich is maar ook een middel om bepaalde doelen te behalen, o.a. in het kader van 'Rotterdam, sterker door...';
- de sport wielrennen zich over het algemeen kenmerkt door onbelemmerd (hard) doorfietsen;
- kleine en soms grotere aanpassingen in de Rotterdamse fietsinfrastructuur mogelijk te maken zijn om het credo 'onbelemmerd doorfietsen' te bevorderen;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken of er in het kader van de uitvoering van het programma Grand Départ duurzame fysieke aanpassingen in de Rotterdamse fietsinfrastructuur zijn aan te brengen, die aantoonbaar onbelemmerd doorfietsen mogelijk maken, en daarover aan de raad te rapporteren;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J. Smet, N. Balwantsingh en I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, het college stelt voor om 14,9 miljoen euro te pompen in het binnenhalen en organiseren van de start van de Tour de France. Dat is niet niks. Dat is een klap met geld, zeker nu we vanwege de coronacrisis elke euro moeten omdraaien. Volgens het college draagt de Grand Départ bij aan de verbetering van de bereikbaarheid van de stad, door Rotterdammers en de inwoners in de regio te stimuleren vaker voor de fiets te kiezen. De stad gaat vijf dagen lang op slot. Het verkeer kan vijf dagen lang geen kant op. Ik weet niet hoe dit bijdraagt aan de verbetering van de bereikbaarheid van de stad. Integendeel zou ik zeggen, voorzitter. Uit een scriptieonderzoek blijkt dat bij de vorige start bezoekers ruim achttien miljoen euro uit hebben gegeven. Zeer discutabele cijfers op basis van enquêtes. Veel lokale ondernemers stonden compleet buitenspel en hebben geen cent verdiend aan die hele Tourstart. Bovendien zijn het onzekere tijden. Weet u nog het Songfestival? Dat zou ons ook miljoenen opleveren. Tot nu toe heeft het de stad alleen maar geld gekost. Het zou niet mis kunnen gaan met dat Songfestival. Waarschijnlijk komen we nooit uit de rode cijfers. Een vette strop van zo'n vijftien miljoen euro voor dat Songfestival. Voorzitter, de PVV zegt nee tegen de mega-investering voor de Tour de France-start. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Ook wij van DENK hebben een positief verhaal. De Grand Départ van de Tour de France is een evenement van absoluut wereldformaat. Rotterdam is een wereldstad, een stad vol ambitie en daarom passen dit soort evenementen ook bij Rotterdam. We hebben eerder als stad ook bewezen dat te kunnen en we zullen dit in de toekomst opnieuw gaan bewijzen. Ik denk zelf terug aan een EK 2000, maar ik kijk ook vooruit naar een WK Volleybal in

2022. En ja, natuurlijk, dit soort evenementen kost heel veel geld en we moeten daar ook zuinig mee omgaan, maar we moeten ook kijken naar wat het nou oplevert en dat opleveren moet ook in de breedste zin des woords gebeuren, materieel en immaterieel. Daarom hebben wij vandaag ook twee moties die wij in gaan dienen. De ene motie gaat erover dat wij willen dat onze ondernemers maximaal profiteren van dit soort evenementen en mijn tweede motie gaat over een stukje inclusiviteit, want ook rondom de Grand Départ zullen er ook verschillende activiteiten worden georganiseerd en wij willen dat dit soort evenementen en activiteiten toegankelijk zijn voor een ieder en vooral voor de mensen met een bijzonderheid, ik wil het woordje 'beperking' niet gebruiken. Dus wij kijken uit naar een heel mooi bid. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Yigit heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Een Tour de France voor iedereen!

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 13: Het voorstel met betrekking tot het indienen van een bid ten behoeve van de Grand Départ van de Tour de France;
Constaterende dat:

- de Tour de France een evenement is van absoluut wereldformaat;
- verschillende activiteiten en evenementen voortgezet en doorontwikkeld zullen worden zoals Rotterdam on Tour en Tour Feminin;
- speciaal voor jongeren die wat minder competitief ingesteld zijn laagdrempelige activiteiten zullen worden georganiseerd;
- voorheen in Twente een variant is ontstaan op de wielerspektakel als de Tour de France door mensen met een beperking te laten fietsen op een duofiets of rolstoelfiets;

Van mening dat:

- de activiteiten en evenementen van de Tour de France zullen zorgen voor meer

sportstimulering, gezondheid en talentherkenning;

- bewegen extra belangrijk is voor mensen met een beperking;
- mensen met een beperking ook maximaal moeten kunnen genieten van een leuk evenement als de Tour de France;
- er zorgvuldig rekening moet worden gehouden met de selectie van een aantal typen sportactiviteiten om het toegankelijk te maken voor mensen met een beperking;

Verzoekt het college:

- zich maximaal in te spannen om de verschillende activiteiten en evenementen rondom de Tour de France toegankelijk te maken voor mensen met een beperking;
- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit, P.J.P. Lansink-Bastemeijer en N. Balwantsingh

Motie 2. Meer profijt van de Tour de France voor ondernemers in Rotterdam

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 13: Het voorstel met betrekking tot het indienen van een bid ten behoeve van de Grand Départ van de Tour de France;
Constaterende dat:

- de Tour de France een evenement is van absoluut wereldformaat;
- de Grand Départ van de Tour de France veel bezoekers gaat trekken naar de stad;
- mede door de aanwezigheid van toeristen restaurants, hotels en diverse ondernemingen kunnen blijven bestaan;
- Rotterdamse ondernemers flinke financiële klappen hebben gekregen door de coronacrisis;

Van mening dat:

- Rotterdam als stad nadrukkelijk staat voor een belangrijke opgave om ondernemers sterker uit de crisis te helpen;
- het organiseren van de start van de Tour de France van grote betekenis kan zijn voor alle (lokale) ondernemers;
- zoveel mogelijk (lokale) ondernemers betrokken moeten worden bij de Grand Départ van de Tour de France;

- er alles aan gedaan moet worden om de nu nog zwaar getroffen ondernemers maximaal te laten profiteren van de voordelen die de Grand Départ van de Tour de France met zich zal meebrengen; Verzoekt het college:
- zich maximaal in te spannen om zoveel mogelijk (lokale) ondernemers aan te trekken en financieel mee te laten profiteren van de voordelen die de Grand Départ van de Tour de France met zich zal meebrengen;
- hierover te rapporteren aan de raad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit, D.A. van Groningen en N. Balwantsingh

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het CDA is laaiend enthousiast over het uitbrengen van een bid voor de Grand Départ van de Tour de France. Het is een geweldige impuls in de stad en dat weten we ook nog vanuit 2010 waar de economische impact enorm was. En als we nu naar de huidige situatie in Rotterdam kijken, waarbij inderdaad teleurstellend het Songfestival uiteindelijk niet het aantal bezoekers trekt dat we gehoopt en verwacht hadden, is het juist nu belangrijk om ook weer nieuwe perspectieven te geven. Zeker deze impuls, een Grand Départ met vele mensen die naar de stad komen, is een belangrijke impuls voor onze ondernemers en ook die side-events zorgen ervoor dat alles wat georganiseerd wordt voor een lang profijt van deze gebeurtenis zorgt, want we weten allemaal: breedtesport is ontzettend belangrijk. Sport is belangrijk voor alle Rotterdammers. Maar juist deze grote evenementen, deze grote topsportevenementen, zorgen ervoor dat mensen ook een wenkend perspectief krijgen en mensen ook warm maken voor deelname aan breedtesport. Dat is wat ons betreft ongelooflijk belangrijk, naast het feit

dat dit evenement ook zorgt voor een koppeling met andere ambities voor een gezonde, sportieve, groene fietsstad waarin sport, economie en mobiliteit een flinke impuls krijgen. Dus wat ons betreft een fantastisch voorstel dat voorligt en wij kijken uit naar het binnenhalen van dit evenement. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja voorzitter, dank u wel. Ja, sinds 2010 is de Tour de France natuurlijk nooit meer hetzelfde geweest. Nadat we de Grand Départ in onze prachtige Maasstad hadden, is het alleen maar een mooier evenement geworden. Het heeft ook nog eens een grote economische impact gehad. Volgens de cijfers zijn er baten geweest van ruim vijftien miljoen, volgens de cijfers van Kenniscentrum Sport & Bewegen. We willen dan ook graag dat de Grand Départ weer naar Rotterdam komt en ook een klein beetje naar Den Haag. Dat is mooi voor de beeldvorming rondom de Metropool Rotterdam-Den Haag. En wat ons betreft moet de Grand Départ ook een Grand Départ zijn voor alle Rotterdammers. Ondernemers moeten meeprofiteren en daarnaast dienen we een motie in om stageplaatsen te creëren voor mbo'ers. Laten we die kans pakken, voorzitter. Wat ons betreft heel veel succes met het binnenhalen van dit prachtige evenement. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Balwantsingh heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Grand Départ, ook grand voor Rotterdammers

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking de het raadsvoorstel Bid Grand Départ 2024 of 2025;

Constaterende dat:

- we als stad voornemens zijn een bid in te dienen voor de Grand Départ 2024/2025;

- zo'n evenement altijd een mooie gelegenheid is om Rotterdam (en Den Haag) hiermee op het wereldtoneel te laten verschijnen;

Overwegende dat:

- dit soort evenementen soms al te verkokerd worden georganiseerd;
- een groot evenement als dit kansen biedt voor Rotterdamse scholen, scholieren en studenten in de vorm van stageplekken;
- deze kansen dus ook fatsoenlijk moeten worden benut;

Verzoekt het college om:

- ervoor te zorgen dat er d.m.v. de organisatie van de Grand Départ extra stageplekken worden gerealiseerd voor MBO-studenten en hierover een concreet aantal terug te rapporteren aan de raad; En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. N. Balwantsingh, J. Smet, I. van Wifferen en E. Yigit

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u. Mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja voorzitter. Ja, ook NIDA is echt wel heel kritisch op dit voorstel. De keren dat het ergens in Nederland georganiseerd werd, heb ik er in ieder geval persoonlijk nauwelijks iets van meegekregen. Dat maakt eventjes dat we daar extra kritisch naar gekeken hebben, ook als fractie, want het rondje rond de fractie, daar geldt dat ook voor. Er zijn natuurlijk nog steeds miljoenen mensen die kijken naar zo'n fantastisch evenement. Dat is prachtig. En dat is mooi. En er zullen ook heel veel mensen naar kijken. Rotterdam zal zeker ook zichtbaar zijn. Maar hetzelfde geldt hier ook als voor het Eurovisie Songfestival. Wat kost het en wat levert het op? En dan hebben we het niet alleen maar over geld. Nou, in dat geval is NIDA niet overtuigd dat de vijftien miljoen aan investeringen genoeg positieve resultaten opleveren en zal dus toch tegen dit voorstel stemmen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Yes. Nu hoort u mij wel. Dank u wel voorzitter. Nou, 50PLUS is niet razend enthousiast over dit soort festijnen, maar 50PLUS vindt wel dat, ook al is het geen kerntaak van de gemeente, dergelijke festijnen, het wel degelijk een evenement kan zijn dat een goede spin-off kan betekenen voor de verbetering van langzaam verkeer in onze stad, voor de infrastructuur, voor het toerisme, voor de promotie van onze stad en als laatste, omdat het hier toch over een sportevenement gaat, iets wat we toch wel erg voorstaan, ook voor de promotie van sport en gezondheid. 50PLUS hoopt overigens wel dat er inderdaad op toegezien wordt dat onze eigen inwoners en onze eigen ondernemers er wel financieel van mogen meeprofiteren. En 50PLUS zal ter ondersteuning daarom ook al die moties die daarover ingediend worden vandaag ondersteunen en ondersteunt ook het voorstel om het bidboek in te gaan dienen. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, de Partij voor de Dieren komt altijd op voor de natuur en dat doen we nu ook bij de Tour de France. Vandaar dat wij met een motie komen om de kwetsbare natuur, lees Natura 2000, te ontzien. Dus dat is het. Dank u.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. De Tour stopt voor niemand, maar wel voor Natura 2000

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling Bid indienen voor de Grand Départ van de Tour de France waarmee een verplichting

wordt aangegaan voor een gemeentelijke bijdrage van 14,9 miljoen euro;

Constaterende dat:

- op de dag na de proloog van een Grand Départ in hartje Rotterdam op een zondag de eerste etappe in de regio Rotterdam-Den Haag is voorzien;
- een eerste impressie van deze etappe een parcours toont dat kriskras door de regio trekt, maar nog niet nader is ingevuld;
- er zich Natura 2000-gebieden bevinden in het gebied waar de etappe plaatsvindt;

Overwegende dat:

- kwetsbare natuur zoveel mogelijk moet worden ontzien;
- een parcours door Natura 2000-gebieden een risico vormt voor het ritme van de dieren die er leven, door een veelheid van omgevingsprikkels die meekomen met de Tourkaravaan en bezoekers die zich aan de rand van het parcours ophouden;
- een Tourkaravaan en alle bezoekers aan de rand van het parcours ook onvermijdelijk afval in de vrije natuur met zich meebrengt;

Verzoekt het college:

- in haar bid aan de Tourorganisatie voor het binnenhalen van de Grand Départ in 2024 of 2025 te verzoeken Natura 2000-gebieden te ontzien in het uitstippelen van een etappe in de regio Rotterdam-Den Haag;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Volgens mij heb ik nu zo alle fracties gehad. Wethouder De Langen. En misschien later ook nog wethouder Bokhove. Maar eerst wethouder De Langen.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder).
Goedemorgen voorzitter.

De **VOORZITTER**. Goedemorgen.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder).
Wij hebben inderdaad een hele goede

commissievergadering gehad en ook een technische sessie daaraan voorafgaand. Daaruit bleek echt een breed enthousiasme voor onze voorstellen en het bid. Dus dat zal ik zeker ook overdragen aan de ASO. Ons bid bestaat natuurlijk uit drie onderdelen. We willen heel graag de economie een boost geven na deze vreselijke COVID-periode en net zoals de afgelopen tien jaar weer een mooie periode met volle hotels en volle restaurants creëren. We willen een podium bieden voor het vrouwenwielrennen. Volgens mij is het mooi als Nederland en onze stad daarin vooropgaat. En als laatste moet het echt een Tour de France worden voor alle en elke Rotterdammer. Volgens mij dragen heel veel van de ingediende moties daar ook aan bij. Dus die loop ik graag door, waarbij ik opmerk dat twee van die moties door wethouder Bokhove zullen worden besproken.

De eerste motie is ingediend door DENK en de VVD. Dat gaat over het maximaal inspannen om activiteiten en evenementen toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Ik kan daar maar één antwoord op geven: ja, maar natuurlijk.

Dan motie 2, wederom van dezelfde indieners. Dat gaat over het voornemen om met name lokale ondernemers te laten profiteren van het bid en bij alles wat wij proberen te organiseren en te regelen in deze stad vooral ook die lokale ondernemers daarvan te laten profiteren. Dat doen wij graag. Dus ook de tweede motie zou ik willen omarmen.

Datzelfde geldt voor motie 3, de motie zoals die zojuist is toegelicht door de Partij voor de Dieren, omdat het niet de bedoeling zou moeten zijn om door Natura 2000-gebied te fietsen. Dus wij zijn het daarmee eens en wij omarmen dat graag.

Motie 4 zal straks door wethouder Bokhove worden behandeld. Dan blijft motie 5 nog over van de Partij van de Arbeid, GroenLinks en D66: 'Grand Départ ook grand voor Rotterdammers'. Dat gaat over

de stageplekken. En net zoals we dat ook van plan zijn bij een volleybalevenement dat eraan komt, willen we dat zeker ook bij de Tour de France gaan doen. Dus motie 5 kan ik ook omarmen voorzitter. Dan blijven motie 4 en motie 6 over voor wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja. Excuses, ik kwam er niet helemaal in op de een of andere manier. Ben ik nu goed te verstaan? Mooi. Er zijn twee moties en ik was één van de gelukkigen die in 2010 ook bij de Grand Départ toen kon zijn. Nou, daar kijk ik echt nog met veel plezier op terug, omdat dat ook echt daadwerkelijk tot een aantal verbeteringen in de stad heeft geleid toen en tot veel fietspromotie. Mensen werden er enthousiast van en de hele stad kleurde letterlijk geel, een heel parcours.

De twee moties, één van GroenLinks, 'Onbelemmerd doorfietsen', die ziet erop toe dat er ook deze keer weer goede legacy is, kijk welke duurzame, fysieke aanpassingen een rol kunnen spelen bij de uitvoering daarvan. Nou, daar kijk ik graag naar. Dus de motie 'Onbelemmerd doorfietsen' wil ik graag omarmen.

En de andere motie van, in ieder geval heb ik hier als ondertekenaars staan D66, PvdA en CDA Rotterdam, vraagt: nou, kijk ook naar die sociale kant van het fietsen. Dat is wel iets wat permanent onze aandacht heeft, want u weet ook vanuit alle fietsprogramma's dat we fietsarmoede bestrijden, dat we zorgen dat mensen met een kleine portemonnee ook fietsen kunnen hebben, we hebben de fietsenbank opgericht, maar zo'n evenement is natuurlijk een extra manier om dat hele sociale programma ook onder de aandacht te brengen. Dus als ik de motie zo mag lezen, dat u zegt: nou, grijp dit evenement aan om die zaken die u eigenlijk al permanent onder de aandacht brengt nu nog eens even onder een andere vlag, omdat je daarmee misschien andere mensen ook weer weet te bereiken waarvoor dit belangrijk is, als ik hem op die

manier mag uitleggen dan zou ik die motie ook graag willen omarmen, want hoe meer mensen er fietsen, het is gezond en het is goed voor onze stad, dus beide moties wil ik graag omarmen.

De **VOORZITTER**. Heel goed. Hartelijk dank. Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, dank u wel voor de reactie. Ik zou toch wel graag willen benadrukken dat er bijvoorbeeld rond de start van de Tour extra fietslessen komen, dus niet alleen het extra onder de aandacht stellen, maar het ook wat extra doen, dat dat ook wel de bedoeling is van de motie.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dat hebben wij al in ons programma van side-events opgenomen. Ik vind het prima om dat te markeren. We hebben nu bijvoorbeeld ieder jaar de Fancy Women Bike Ride. Dat zijn natuurlijk hele mooie dingen die je dan natuurlijk ook nog eens een keertje in een geel jasje kan steken. Dus we hebben daar allemaal plannen voor om een goed side-programma te maken. Een aantal dingen hebben we in de basis al georganiseerd, maar daarom zei ik al: het is goed om dat ook nog een keertje, juist rondom zo'n evenement, dat thematisch nog een keertje extra dan in het zonnetje te zetten. Vandaar dat ik zei: ik omarm deze motie graag. Natuurlijk gaan we daar dus extra mee aan de slag, ook met dit thema.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Dan sluit ik de beraadslaging op dit punt af als er verder geen vragen zijn.

14. Het voorstel tot vaststelling van de 'Sportnota 2021 + Rotterdam Wereldse Sportstad'

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar agendapunt 14, het voorstel tot vaststelling

van de 'Sportnota 2021 + Rotterdam Wereldse Sportstad'. Ook hier is wethouder De Langen gewenst, samen met wethouder Wijbenga. Mevrouw Van Wifferen als eerste.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, we zijn bij het volgende onderwerp?

De **VOORZITTER**. Zeker. Het gaat snel. Mevrouw Van Wifferen, u bent aan zet.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja. Ten eerste wil D66 complimenten geven voor deze Sportnota. Hij is echt mooi opgesteld samen met veel partijen in de stad en erg mooi geschreven. De ambities die erin staan onderschrijven we ook erg. We gaan deze Sportnota zeker gebruiken om ook deze grote ambities daarop te blijven controleren de komende jaren. D66 hoopt wel dat er ruimte blijft voor opkomende sporten, zoals padel dat zich verheugt in populariteit en dat op den duur wel extra ruimte zou moeten krijgen in de stad. En de ambities zijn mooi, maar moeten ook waargemaakt worden, want waar het document bol staat van innovatie en samenwerking blijken sommige kleine zaken toch nog wel heel moeilijk. Zo is een Rotterdammer al maanden bezig met de vraag of hij stippen met afwasbare verf op een muurtje bij de Maas mag zetten om er een klimparcours mee aan te geven, maar tot op heden wordt er naar randvoorwaarden gezocht, terwijl dit juist tijdens de lockdown zo'n leuke oplossing is voor mensen om individueel buiten te kunnen sporten. Kortom: de praktijk sluit nog niet helemaal aan bij de grote ambities, maar het is goed dat de lat hoog ligt en dat we eraan werken om ook zo hoog te kunnen springen. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, ook wij vinden dat het proces richting de Sportnota uitstekend is verlopen en daarmee ligt er ook een Sportnota waar

wij op hoofdlijnen zeer blij mee zijn. We zullen nog wel een aantal moties steunen en er ook een tweetal inbrengen. Ik was blij met de woorden van mevrouw Van Wifferen over opkomende sporten. Wij zien CrossFit ook als een opkomende sport. Daar zien we mogelijkheden om de buitenruimte te betrekken om de sport aantrekkelijker te maken en dus de populariteit te laten toenemen, bewegen te stimuleren en daarnaast ook de veiligheid te verhogen. Wij dienen daartoe een motie in. Wij vinden ook dat denksporten nog wel wat extra aandacht behoeven, ook daar houden Rotterdammers van. Dat vonden wij nog wat onvoldoende terugkomen in de Sportnota en daarom pleiten wij voor het plaatsen van schaakborden in de buitenruimte. Dat kregen we ook uit de gebieden terug, dat dat een wenselijke ontwikkeling zou zijn. Dus daar willen wij graag met een motie nog richting aan geven. Verder hoop ik natuurlijk dat de woorden die wij hebben aangegeven, dat er multisportcentra ontstaan vanuit de wens van de verenigingen zelf, dat dat goed gehoord is bij de Sportwethouder en dat wij geen verenigingen gaan verplichten om een multisportcentrum te ontwikkelen. Dat moet passen bij de ambitie van de club wat mij betreft en ik hoop dat de wethouder dat nogmaals kan toezeggen. Dank u vriendelijk.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Lansink-Bastemeijer heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Schaakmat in de buitenlucht

'De gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 29 april 2021, ter bespreking van de Sportnota 2021+ Rotterdam Wereldse Sportstad;

Constaterende dat:

- mede door de Netflix-serie 'The Queen's Gambit' de denksport schaken populairder geworden is in Nederland;
- er schaaktafels bestaan waarbij het tafelblad een schaakbord is;
- deze tafels multifunctioneel zijn, zowel als speelbord als picknicktafel;

Overwegende dat:

- door het plaatsen van schaaktafels in de buitenruimte Rotterdammers gestimuleerd worden om te gaan schaken;
 - vooral in Zuid-Europese landen in de parken meerdere schaaktafels aanwezig zijn;
 - deze plekken dienen als ontmoetingsplekken voor jong en oud;
- Verzoekt het college om:
- bij vervanging van verouderd meubilair, in de Rotterdamse buitenruimte meerdere schaaktafels te plaatsen;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. P.J.P. Lansink-Bastemeijer en I. van Wifferen

Motie 5. CrossFit in de buitenruimte

'De gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 29 april 2021, ter bespreking van de Sportnota 2021+ Rotterdam Wereldse Sportstad;

Constaterende dat:

- CrossFit in Rotterdam een steeds populairdere sport wordt;
- CrossFit zowel een binnen- als buitensport is;
- het college voldoende ruimte voor veilig sporten en bewegen in onze stad wil waarborgen;

Overwegende dat:

- de omgeving rondom de CrossFit-clubs niet in alle gevallen veilig genoeg is voor het buitensportonderdeel;
- door kleine toevoegingen in de buitenruimte sporters veilig buiten kunnen sporten en dat andere Rotterdammers op een leuke manier kennis kunnen maken met CrossFit, bijvoorbeeld door middel van afstandsmarkeringen op de grond;

Verzoekt het college om:

- in samenspraak met de wijk en de CrossFit-clubs te onderzoeken wat ervoor nodig is om in de buitenruimte rondom de clubs kleine sportieve hulpmiddelen toe te voegen om het sporten te stimuleren en veiliger te maken;
 - hierover te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. P.J.P. Lansink-Bastemeijer en E. Yigit

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. We waren in de commissie nog niet in de gelegenheid om iets over deze Sportnota te zeggen. Daarom wil ik er nu een kort statement over maken. Ja, u zult begrijpen dat wij niet met alle aspecten uit de nota blij zijn. Dat blijkt ook wel uit mijn vorige bijdrage, maar ik wil eigenlijk nu er één punt uit pakken dat juist wel heel erg positief is voor ons. Dat betreft de aandacht voor de sustainable development goals. Vorig jaar heeft de raad een motie aangenomen, breed aangenomen, door ons ingediend, om bij al het lokale beleid aandacht te vragen voor die sustainable development goals. Deze wethouder, wethouder De Langen, deed de toezegging om dit op te pakken en ook de rest van het college hiermee aan de slag te zetten. En hij geeft nu zelf het goede voorbeeld. Dat vinden wij zeer sterk of aansluitend bij de taal van dit beleidsstuk: onwijs gers. We hopen dan ook dat we bij de monitoring en de evaluatie van dit beleid dit ook gaan doen. Dus dat we ook teruggrijpen op die sustainable development goals. We zien het ook als een aanmoediging en inspiratie voor alle wethouders en ook de burgemeester om de link tussen hun beleid en de sustainable development goals te blijven leggen, want we leven tenslotte niet op een eiland. We voelen ons met verbonden met de hele wereld. Maar voor deze nota echt heel sterk. En dank dus aan de wethouder.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Voorzitter, dank u wel. Ja, het belooft een memorabele dag te worden, want het lijkt erop, met een kleine slag om de arm, dat Leefbaar Rotterdam een voorstel van wethouder De Langen gaat omarmen, voor gaat stemmen. Het

lijkt erop dat het er twee achter elkaar worden met ook de Tour de France, want wij kunnen ons in grote lijnen vinden in de Sportnota. Het is nog wel een nota die nog niet heel concreet is, maar wij gaan ervan uit, positief ingesteld zoals wij zijn, dat het hoe en wat op een wat later moment nog ingevuld gaat worden. Wij dienen vandaag ook een motie in, omdat wij niet gerust zijn over de in de nota genoemde sportcirkel. Wij vinden het belangrijk dat er in een wijk goede sportvoorzieningen zijn, dat de combinatie van het sportieve en sociale behouden blijft in een wijk, dat je daar niet kilometers voor hoeft te reizen, dat het aantal sportvoorzieningen in de wijken op peil en behouden blijft en dat hebben wij opgenomen in een motie die wij samen indienen met de Partij voor de Dieren. Het valt mij op dat ik het inderdaad werkelijk nooit eens ben met de ChristenUnie-SGP, want ik zei al: de Sportnota, dat is prima, behalve die sustainable development goals waar helemaal niemand in de stad van gehoord heeft. Stadhuispraat, maar alla, laten we het erbij betrekken. Wij gaan, zoals het er nu uitziet, voor deze nota stemmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Elck heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Sport(ief) in de buurt

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van het raadsvoorstel over Vaststelling Sportnota 2021, het Rotterdamse beleid voor sport en bewegen voor de periode 2021-2026;

Constaterende dat:

- het onduidelijk is of met de Sportnota en de sportcirkel het aantal sportvoorzieningen en sportlocaties in de wijk op peil blijft;

Overwegende dat:

- in een verdichte stad er voldoende ruimte moet zijn om te kunnen bewegen en gezond te blijven;
- sport voor iedereen bereikbaar moet zijn;
- er in de Sportnota wordt gesteld dat er niemand de stad uit hoeft om een leuke

sport te beoefenen, maar dat dit nog niks zegt over de voorzieningen in de desbetreffende wijk of het nabijgelegen gebied;

- mensen, en kwetsbare mensen in het bijzonder, eerder geneigd zijn te gaan sporten en/of bewegen als mogelijkheden hiertoe in de buurt aanwezig zijn;

- de uitvoering van het sportbeleid kan worden bevorderd door het te koppelen aan helder ruimtelijk beleid;

- ongeorganiseerde sporten die bijvoorbeeld in de parken plaatsvinden ook binnen de sportcirkel moeten kunnen passen;

- sportparticipatie kan worden bevorderd door sportvoorzieningen dicht bij huis te faciliteren;

Verzoekt het college:

- het aantal sportlocaties en sportvoorzieningen in iedere wijk op peil te houden en te behouden;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. M.G.J. van Elck en R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank. Mijnheer Smet.

De heer **SMET** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, ook vanuit de GroenLinks-fractie complimenten voor het proces en de inhoud van de Sportvisie 2021 +. We hebben hier uitgebreid in technische sessies en in de commissie over gesproken. Complimenten voor het taalgebruik, de humor die erin zit en ook de ambities die het uitspreekt in de vier thema's en de negen strategische lijnen. Complimenten ook voor het includeren van bewegen bij het sporten. En zoals ik in de commissie zei: laten we het ook uitbreiden met spelen in deze stad.

Voorzitter, de Sportnota gaat heel erg uit van domein-overstijgende doelen en daar hebben we onze zorgen over uitgesproken in de commissie, dat dat ook betekent dat de gemeentelijke organisatie zich

daarnaartoe richt. En de sustainable development goals, zoals mijnheer Vonk al terecht zei, kunnen daar een bijdrage aan leveren. Voorzitter, in de commissie hebben we aandacht gevraagd voor privacy bij esports en daarvoor heeft mijn fractie een motie ingediend, 'Veilig esports'.

Voorzitter, als laatste iets wat onderbelicht is gebleven in de commissiebesprekingen is de financiering van één van de toch wel spraakmakende onderdelen van deze Sportnota, namelijk het in huis halen, vijfjaarlijks, van het topsportevenement op wereldniveau. We hebben net de Grand Départ besproken. Wat onderbelicht is gebleven is hoe we dit financieren en borgen in de begroting. Daartoe heeft mijn fractie samen met een groot aantal fracties een voorstel om dat ook voor de toekomst in de begroting te kunnen borgen. Motie nummer 7. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Smet heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Veilig esports

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 bij de bespreking van agendapunt 'Sportnota 2021+ Rotterdam Wereldse Sportstad'; Constateerend dat:

- de gemeente Rotterdam de ambitie heeft om esport hoofdstad van Nederland te worden;
- Rotterdamse basisscholen in wijken met sociaaleconomische problemen esportsles krijgen aangeboden, via de LTU gefinancierd, door de gemeente;
- de lessen 'Gamen in de Maatschappij' vallen onder het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ);
- deze lessen worden ingezet om de leerachterstanden van zo'n 7.000 basisschoolleerlingen weg te werken, door verplicht tien uur extra onderwijs en activiteiten per week;

Overwegende dat:

- (commerciële) bedrijven eigenaar zijn van de hard- en software die worden ingezet bij

de lessen. Dit betekent dat zij het recht hebben de hard- en software te gebruiken om data te verzamelen over gamers;

- het onduidelijk is uit de gebruikersvoorwaarden van sommige digitale producten die worden ingezet of er aan dataverzameling van de gebruikers wordt gedaan, zowel online als offline;
- het verzamelen, samenstellen en doorverkopen van individuele profielen van basisschoolleerlingen door aanbieders van esports zeer onwenselijk is;

Verzoekt het college:

- ervoor te zorgen dat de privacy van gebruikers van esportslessen bewezen en ondubbelzinnig geborgd is;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J. Smet, N. Balwantsingh en I. van Wifferen

Motie 7. Wereldse sportevenementen duurzaam verankerd

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 bij de bespreking van agendapunt 'Sportnota 2021+ Rotterdam Wereldse Sportstad'; Constateerend dat:

- 'inspirerende topsport' en de 'impact van sport' twee van de vier hoofdthema's zijn in de Sportnota 2021+;
- 'de acquisitie van een werelds topsportevenement eens per vijf jaar' één van de negen strategische lijnen is in de Sportnota 2021+;
- het organiseren van een 'werelds topsportevenement' vrijwel nooit budgetneutraal kan of zal gaan;

Overwegende dat:

- voor de uitvoering van de ambities, thema's en strategische lijnen van de sportnota 2021+ Rotterdam Wereldse Sportstad, dus ook voor het organiseren van een 'werelds topsportevenement' de gemeente tevens een deugdelijke en duurzame financiële onderbouwing dient te hebben;
- deze financiële onderbouwing voor een vijfjaarlijks 'werelds topsportevenement' momenteel nog ontbreekt in de (meerjaren)begroting;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe de (toekomstige) 'wereldse topsportevenementen', zoals beoogd in de Sportnota 2021+ financieel duurzaam geborgd kunnen worden in de gemeentebegroting en met voorstellen te komen naar de gemeenteraad;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J. Smet, P.J.P. Lansink-Bastemeijer,
N. Balwantsingh, I. van Wifferen en E.C. Eskes

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Wat ons betreft ook complimenten voor het opstellen van deze Sportnota. Ja, de Sportnota draagt bij aan een gezonde en vitale stad en daarnaast vergroot het ook de samenhang van de Rotterdammers onderling en zorgt het voor een veiliger leefklimaat. Ja, dus het heeft een positief effect op verschillende beleidsterreinen. Dat is uiteindelijk belangrijk. Wat ons betreft ook aandacht voor opkomende sporten, zoals de vorige sprekers aan hebben gegeven en ook daarnaast voor de kleine sporten en de behoeften die daaromtrent leven. De communicatie daarover loopt nogal eens vast. Denk aan cricket bijvoorbeeld. Ik heb het daar vaak over gehad met de wethouder. En dan ook aandacht voor de wijken waar nog ruimte is voor georganiseerde sport. Ik vraag de wethouder dan ook daar oog voor te houden en de informatie die tot ons is gekomen tijdens een technische sessie laatst, die eigenlijk ging over veiligheid, maar waar een spreker aangaf dat er echt nog wel ruimte is voor georganiseerde sport in een aantal wijken en dat dat echt zou bijdragen aan een veiliger leefklimaat en bezigheid voor de jeugd aldaar. Voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Mijnheer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. De noodzaak om te sporten is vooral in de coronapandemie nog duidelijker geworden. Vooral ook als het gaat om die buitenruimte. Een van de uitgangspunten van de Sportnota is het verhogen van de gebruiksmogelijkheden en het aantrekkelijker maken van voorzieningen. Wij vinden het dan ook belangrijk dat je ook goede spullen hebt als het gaat om die buitenruimte. Het is niet fraai als je door de stad fietst en ziet dat sommige toestellen en veldjes er heel slecht aan toe zijn. Daarom dien ik vandaag een motie in waarin wij de wethouder vragen om een inventarisatie te maken als het gaat om de staat van die toestellen. En we hebben ook vorige week in de commissie besproken en wij hebben aangegeven dat wij het belangrijk vinden dat het onderzoek naar de sportbehoefte goed gebeurt, dat dat ook zo breed mogelijk wordt gedaan en wij willen vooral dat ook de jongeren hierin betrokken worden en daarom dien ik ook hierover een motie in. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Yigit heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Leg de sportbehoeften neer bij jongeren

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 14: Het voorstel tot vaststelling van de 'Sportnota 2021+ Rotterdam Wereldse Sportstad';
Constaterende dat:

- de gemeente aanvullend onderzoek doet naar de wensen en behoeften van volwassenen die nu nog niet sporten of bewegen;
 - op basis van een behoefteonderzoek ingezet zal worden op passend aanbod bij sportaanbieders;
 - dit onderzoek ook moet helpen bij het uitdragen van goede mogelijkheden voor onder andere ongeorganiseerd sporten;
- Van mening dat:
- een goede match tussen sportaanbod en sportaanbieders van groot belang is om de

sportdeelname van Rotterdammers te vergroten;

- het belangrijk is om accentverschillen te leggen op basis van een behoefteonderzoek zodat inzet van de gemeente beter aansluit bij de vraag naar sport van Rotterdammers;
- er meer rekening gehouden moet worden met de verschillende levensfasen van volwassenen;
- voor een meer gerichte benadering het nodig is om deze groep verder te segmenteren;
- de Rotterdamse jongerenadviesraad (Young010) een bijdrage kan leveren aan deze behoefteonderzoeken;

Verzoekt het college:

- de uitkomsten van de behoefteonderzoeken van de gemeente naar de wensen en behoeften van Rotterdammers met betrekking tot sport te bespreken met Young010;
- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

Motie 8. Uitstekend sporten op uitstekende sporttoestellen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 'Sportnota 2021+';

Constaterende dat:

- Rotterdam beschikt over voorzieningen in de openbare ruimte die specifiek voor sport zijn ingericht, zoals voetbal, skaten, basketbal en fitness;
- de sportvoorzieningen in Rotterdam gemiddeld genomen goed tot zeer goed gebruikt worden;
- (informeel) buiten sporten en bewegen de laatste jaren populair is geworden;
- door de coronacrisis het gebruik van de openbare ruimte om te sporten en bewegen verder is gegroeid;
- vanwege deze populariteit een toenemende druk is op de sportvoorzieningen van de stad, met name op de sporttoestellen in de openbare ruimte;

- verwacht wordt dat in 2026 de Rotterdamse sportvoorzieningen inclusief de openbare ruimte zeer intensief gebruikt zullen gaan worden;

Van mening dat:

- uitnodigende sportvoorzieningen Rotterdammers zullen verleiden om (vaker) te sporten en te bewegen;
- de kwaliteit en toekomstbestendigheid van de sportvoorzieningen geborgd moet worden;
- verloedering van sporttoestellen tegen moet worden gegaan om Rotterdammers aantrekkelijke mogelijkheden te blijven bieden;

Verzoekt het college:

- een jaarlijkse inventarisatie te maken van de laatste staat van sportelementen in de buitenruimte in Rotterdam;
- hiervan een overzicht te sturen naar de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik denk dat als de haat-liefdeverhouding van mijnheer Van Elck met de wethouder omslaat in liefde vandaag, zal het u niet verbazen dat ook het CDA natuurlijk ontzettend enthousiast is over de Sportnota die vandaag voorligt. Als één ding duidelijk geworden is, tijdens deze coronapandemie, dan is het wel het belang van gezond leven en bewegen en de risicofactoren die het met zich meebrengt op het moment dat we dat onvoldoende doen. Dus daarom zijn we extra blij met deze Sportnota die voorligt. Veel ambities komen hierin terug. En terecht, want het werk is nooit af, maar we zien dat met name de aandacht voor nieuwe sporten, de esporten onder andere, ontzettend mooi een plek heeft gekregen in deze nota. Complimenten dan ook voor iedereen, het hele team dat hieraan gewerkt heeft, maar ook al die partijen in

de stad die hierbij betrokken zijn. Wat ons betreft zijn er heldere ambities en een heldere focus en geeft dit een hele mooie basis om de komende jaren verder te gaan. Deze Sportnota is wat ons betreft zelfs nog beter dan de vorige en wat ons betreft een goede basis om sporten en bewegen in deze stad goed mogelijk te maken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer.

Mijnheer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Sponsorprotocol voor sportverenigingen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Sportnota 2021+;

Constaterende dat:

- sportverenigingen de vrijheid hebben sponsors te zoeken;

Overwegende dat:

- sportverenigingen veel jonge leden kennen, waarin de leeftijdsklassen van vijf tot negen jaar en van negen tot veertien jaar de grootste bijdragen leveren;
- deze jonge leden aanmerkelijke kwetsbaarder zijn voor beïnvloeding door reclamemateriaal en sponsoruitingen;
- sportverenigingen bij uitstek moeten uitblinken in het aanbieden van een veilige, gezonde en bewuste leefomgeving, om zo de jeugd te beschermen tegen ongewenste beïnvloeding;

- sponsors als fossiele bedrijven en fastfoodbedrijven om die reden geen toekomst hebben op de sportvereniging;

Verzoekt het college:

- een sponsorprotocol op te stellen voor sportverenigingen met als oogmerk een visie scheppen over wat zij verstaat onder ongewenste beïnvloeding van jeugdige sporters in Rotterdam;
- sponsoruitingen van de fossiele industrie en fastfoodindustrie in ieder geval op te nemen in het protocol;

- sportverenigingen in eerste instantie op minnelijke wijze uit te nodigen zich te committeren aan het protocol;
- het sponsorprotocol te delen met de raad; En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik check of er nog iemand is die een bijdrage wil leveren aan dit agendapunt. Eenmaal andermaal. Nee? Wethouder De Langen.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Goedemorgen. Daar zijn we weer. We hebben inderdaad uitgebreid en meermalig over de Sportnota gesproken. Dus ik ga de tijd van deze raadsvergadering niet misbruiken. Er is één concrete toezegging gevraagd vanuit de VVD. Dat gaat over het al dan niet verplichten van verenigingen om bij bijvoorbeeld nieuwbouw multisport ook daadwerkelijk toe te passen. Wij hebben daar in het IHP natuurlijk al over gesproken en het is zo dat wij de vierkante meters zo efficiënt als mogelijk moeten gebruiken. We willen ons belastinggeld goed uitgeven en die vierkante meters moeten door zo veel mogelijk Rotterdammers kunnen worden gebruikt, overdag en ook in de avond. Nee, we verplichten het niet, maar het is natuurlijk wel zo dat we juist streven naar die efficiëntie. Daar gaan we natuurlijk mee door. Dus die toezegging kan ik doen aan de VVD.

Dan de moties voorzitter. Motie 1 van de Partij voor de Dieren hebben we al besproken in de commissie. Ik ben het op onderdelen eens met de Partij voor de Dieren, omdat we het gebruik van bijvoorbeeld fastfood niet tot het uiterste willen laten groeien. Ik wil het zelfs graag beperken, maar het gaat mij te ver om bijvoorbeeld de lokale snackbar de mogelijkheid te ontnemen om bijvoorbeeld sponsor te zijn van een jeugdelftal van het elftal om de hoek. Dus motie 1 zal ik ontraden.

Motie 2 gaat over het betrekken van de jongerenraad bij het onderzoek naar de sportbehoefte. Nou, deze oud-voorzitter van de jongerenraad kan daar natuurlijk geen nee tegen zeggen. Dat gaan we zeker doen, zeg ik tegen DENK.

En motie 3 vind ik eigenlijk wel een mooie, voorzitter, omdat Leefbaar Rotterdam het idee van een sportcirkel eigenlijk nog wat steviger wil omarmen dan wijzelf al hebben voorgesteld. Wethouder Kurvers en ik zijn ook al goed bezig met de referentiewaarden, waardoor we eigenlijk een groot deel van wat in de motie staat al zeker goed borgen, maar hier staat nog concreter dat het aantal sportlocaties en -voorzieningen in iedere wijk op peil dient te blijven en dat dat ook behouden moet blijven. Daar zijn wij voor. Dus dat omarmen wij.

Dan hebben we twee moties die door wethouder Wijbenga zullen worden beantwoord. En dan kom ik bij de motie van GroenLinks over 'Veilig esporten'. Nou, ik heb in de commissie al aangegeven dat als het gaat om esport die wordt aangeboden door de gemeente of via de gemeente, dat we daar zeker voor instaan. En dat een bevestiging via een motie goed is, zeker ook gezien de aandacht die daarvoor is geweest. Dus motie 'Veilig esporten' wil ik graag omarmen.

Hetzelfde geldt voor het voorstel van GroenLinks en anderen om eigenlijk de wereldse topsportevenementen, maar eigenlijk zeggen we als college: we willen eens in de zoveel jaar een groter evenement organiseren dat ook het evenementenfonds overstijgt, en dit draagt het college op om te kijken op welke manier dat ook structureel kan worden geborgd. Dus dat gaan we de komende periode met liefde doen. Dus de motie 'Wereldse topsportevenementen duurzaam verankerd' wil ik graag omarmen.

Dan wil ik graag aan wethouder Wijbenga vragen of hij de overige moties die gaan

over sport en buitenruimte zou willen beantwoorden.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het was voor mij als collega van wethouder De Langen natuurlijk ontzettend leuk om te zien hoe geweldig breed hij waardering heeft gekregen voor die prachtige Sportnota. Het is mij een eer om daar een stukje in de uitvoering aan te mogen bijdragen met Stadsbeheer en Stadsontwikkeling. Ja, Rotterdam wordt steeds sportiever, ook in de buitenruimte. De VVD heeft een motie daarop ingediend met D66 over het schaken, het bordspel, in de buitenruimte. Er wordt in de motie verwezen naar Netflix. Nou, we willen ook voor toekomstige series van Netflix up-to-date zijn dus we zullen een beetje kijken naar wat er mogelijk is in die buitenruimte om ook bordspellen te doen. Het dictum van de motie geeft daar goede aanleiding toe, want dat zegt: als we speelplekken, sportplekken vervangen in de buitenruimte, ga dan in gesprek met omwonenden om te kijken of we schaaktafels kunnen plaatsen of tafels die schaken mogelijk maken of andere bordspellen mogelijk maken. Dat maakt de buitenruimte veel leuker. Deze motie omarmen we in deze zin dat iedere keer als dat zich voordoet, zullen ambtenaren met omwonenden in gesprek gaan over hoe we de buitenruimte verder inrichten, wat voor meubilair kunnen we daar inzetten, moet dat meubilair zijn waarop je met tafels meerdere bordspellen kunt doen of zullen we het schaaktafelbordspel er vast op aanbrengen. Dat wordt dan in gesprek met de Rotterdammers gedaan. Dus bedankt voor deze motie. Gaan we doen op die manier zoals in het dictum geformuleerd is.

Het tweede is, en dat is denk waar de Sportnota nog meer om gaat dan alleen denksport, dat is de beweegsport, CrossFit, één van die nieuwe trends. Wat we willen gaan doen is, in het verlengde van de motie van mijnheer Lansink-Bastemeijer van de VVD, om dit op te pakken met de wijken en de CrossFit-clubs. De motie

vraagt ons om te onderzoeken wat nodig is om dat te stimuleren, te accommoderen, welke hulpmiddelen maken dat het zo goed mogelijk een vlucht kan nemen. Wij gaan de CrossFit-clubs in het verlengde van deze motie dan aanschrijven en met hun in gesprek over hoe we dat het beste kunnen doen en met een brief zal ik de raad, ik zal dat ook met wethouder De Langen afstemmen, laten weten hoe we dat verder tot uitvoering gaan brengen. Dus ook deze motie omarmen we.

Het derde is dat DENK ook positief. Deze motie vraagt: laten we als raad wel de vinger aan de pols houden met hoe het zit met al die sportelementen in de buitenruimte. We zien ze her en der. Ze zijn veel populairder geworden in de coronatijd. Het is er soms ronduit druk. Dus laat ons weten hoe zich dat ontwikkelt. Ieder jaar, beste mijnheer Yigit, worden alle sport- en spelelementen geïnspecteerd volgens landelijke normen. Dat moet alleen al vanwege veiligheidsredenen. Mankementen brengen we in beeld, die repareren we. Als het niet gerepareerd kan worden dan moet het weg of vervangen worden. Wat wij willen doen, is ieder jaar als we de schouw weer gedaan hebben de raad per brief informeren over de staat en omvang van de sport- en spelelementen in de buitenruimte. Ook dat zal ik dan niet alleen doen, maar met wethouder De Langen, voor ons een beetje de hoofdaannemer sport en spel in de buitenruimte. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Is er nog iets van een vraag blijven liggen? Zijn alle vragen goed beantwoord? Dat is het geval. De wethouders hebben keurig alle vragen beantwoord blijkbaar en de moties van advies voorzien. Dan kunt u zich beraden op de moties in de loop van vandaag. Dank u zeer wethouders.

15. De voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd'

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar agendapunt 15, de voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd'. Als eerste geef ik graag het woord aan mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (Ir). Ja voorzitter, dank u wel. We maken ons zorgen om de jeugdhulp. Dat doen we niet alleen, dat doen we eigenlijk collectief als raad zo'n beetje, al jaren. Het heeft ook geresulteerd in onderzoeken die we hebben gedaan naar de staat van de jeugdhulp die uiteindelijk hebben geleid tot 'Een Kind is geen Kavel', een aantal concrete maatregelen die eigenlijk een weg moeten bieden uit het oerwoud waar heel veel ouders, kinderen en hulpverleners zich in bevinden. Daarmee hebben we de eerste mooie stappen gezet op weg naar verbetering. Maar we zijn er nog niet. We horen eigenlijk in het afgelopen jaar, sinds de uitbraak van de coronacrisis, steeds meer kinderen die schreeuwen om hulp. Die schreeuw hoor je niet. Dat maakt het zo beangstigend. Die zitten achter hun iPad, achter hun laptop en die zijn alleen en die wachten, heel lang, op wachtlijsten, op hulp om uit dat oerwoud te komen. Dat doet ons pijn. Daarom hebben we ook een nieuwe initiatiefnotitie geschreven, 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd', waarin we hebben geprobeerd om net weer even een stukje extra handvatten te geven om uit die crisis te komen, om uit dat oerwoud te komen waar we worden opgevreten door papieren tijgers. We hebben ook gezien dat de reactie vanuit de raad, vanuit de commissie en ook vanuit het college positief was. Daar zijn we dankbaar voor. We hebben nog een aantal moties ingediend, ook gericht op de tien verbeterpunten die we hebben aangegeven in de notitie om net even een stapje verder te komen, om net even wat dichterbij, wat logischer en vooral wat eenvoudiger aan het werk te gaan, zodat we hopelijk voor die kinderen die heel stil zitten te wachten net dat stukje extra hulp en steun dichterbij

kunnen brengen. Dus ik hoop dat de moties die we indienen worden omarmd en ook vooral door de raad worden omarmd, zodat wij die kids die omarming kunnen geven. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Hoogwerf heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Beschikbaarheid in plaats van bereikbaarheid

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het agendapunt over de voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf ‘Jeugdhulp: Zorg om de jeugd’;

Constaterende dat:

- de piektijden waarop zich situaties voordoen die ambulante jeugdhulp vergen in een gezin tussen 15.00 en 21.00 uur liggen;
- in deze periode zich voornamelijk vaak confrontaties en escalaties voordoen in huiselijke sfeer;
- het systeem echter nog steeds veelal ingericht is op kantoor tijden, waardoor er gevaarlijke situaties kunnen ontstaan als er niet snel en doortastend wordt opgetreden;
- acute hulpvragen na 17.00 uur terechtkomen bij het CIT;

Overwegende dat:

- ondanks de nadrukkelijke wens van professionals, er nog steeds uitgegaan wordt van een standaardtijd tussen 9.00 en 17.00 uur;
- de mogelijkheden voor ambulante begeleidingsvormen na 17.00 uur helaas nog steeds beperkt zijn;
- begeleidende gesprekken wel plaatsvinden na 17.00 uur, maar vaak niet de daadwerkelijke hulpverlening plaats kan vinden vanwege het gebrek aan ondersteuning;
- het voornamelijk gaat om de beschikbaarheid van ambulante hulpverlening, in plaats van de bereikbaarheid van de wijkteams;

- er met het oog op de actualiteit, helaas nog te weinig gebeurt en de problemen slechts deels worden opgelost door in te zetten op bereikbaarheid in plaats van beschikbaarheid;
 - een crisis in een gezin vaak juist ontstaat buiten de werktijden, waardoor er niet voldoende ambulante hulp beschikbaar is die bijvoorbeeld de nacht kan overbruggen;
- Verzoekt het college:
- met de betrokken partijen maatregelen te onderzoeken om daadwerkelijke beschikbaarheid van de hulpverlening gedurende de avond en nacht te organiseren;
- En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. T.C. Hoogwerf en E.C. Eskes

Motie 2. Financiële consequenties

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het agendapunt over de voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf ‘Jeugdhulp: Zorg om de jeugd’;

Constaterende dat:

- de raad met het rapport ‘Een Kind is geen Kavel’ een belangrijke eerste stap heeft gezet om de Rotterdamse jeugdzorg te verbeteren;
 - Rotterdam helaas nog steeds kampt met grote financiële tekorten om aan de toenemende zorgvraag te kunnen voldoen, ondanks eventuele extra incidentele bijdragen vanuit het Rijk;
 - de huidige wachtlijsten, met name voor de specialistische jeugdzorg, blijven toenemen en de druk op de jeugdzorg hierdoor blijft oplopen;
- Overwegende dat:
- de meeste uitgangspunten uit het beleidsplan ‘Heel de Stad’ voornamelijk gericht zijn op preventie;
 - er meer maatwerk geboden moet worden binnen de jeugdzorgketen;
 - de focus weer terug bij de kinderen moet komen te liggen door uit de papieren

werkelijkheid te stappen en pragmatisch te werk te gaan;

- de werkdruk in de gehele jeugdzorgsector te hoog is en er geen tijd en aandacht genoeg is voor de cliënten;
- de overheid de plicht heeft om tijdige en passende hulp te verlenen aan alle jeugdigen, met de juiste diagnose;
- er permanente aandacht nodig is om de structurele lange wachtlijsten te verkorten;
- met de initiatiefnotitie 'Jeugdhulp, zorg om de jeugd' tevens met voorstellen is gepoogd om structurele veranderingen aan te brengen in de keten;
- de overheid niet de verantwoordelijkheid neemt voor het leveren van de zorg die wel van haar verwacht mag worden;
- deze verantwoordelijkheid bijvoorbeeld middels het betalen van een boete kan worden afgedwongen;

Verzoekt het college:

- een financiële consequentie voor de overheid in te bouwen bij het niet nakomen van afspraken over het niet (tijdig) leveren van zorg;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. T.C. Hoogwerf

Motie 3. Herijking jeugdzorgketen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het agendapunt over de voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd';

Constaterende dat:

- de raad met het rapport 'Een Kind is geen Kavel' een belangrijke eerste stap heeft gezet om de Rotterdamse jeugdzorg te verbeteren;
- Rotterdam helaas nog steeds kampt met grote financiële tekorten om aan de toenemende zorgvraag te kunnen voldoen, ondanks eventuele extra incidentele bijdragen vanuit het Rijk;
- de huidige wachtlijsten, met name voor de specialistische jeugdzorg, blijven toenemen

en de druk op de jeugdzorg hierdoor blijft oplopen;

Overwegende dat:

- de meeste uitgangspunten uit het beleidsplan 'Heel de Stad' voornamelijk gericht zijn op preventie;
- er meer maatwerk geboden moet worden binnen de jeugdzorgketen;
- de focus weer terug bij de kinderen moet komen te liggen door uit de papieren werkelijkheid te stappen en pragmatisch te werk te gaan;
- de werkdruk in de gehele jeugdzorgsector te hoog is en er geen tijd en aandacht genoeg is voor de cliënten;
- de overheid de plicht heeft om tijdige en passende hulp te verlenen aan alle jeugdigen, met de juiste diagnose;
- er permanente aandacht nodig is om de structurele lange wachtlijsten te verkorten;
- met de initiatiefnotitie 'Jeugdhulp, zorg om de jeugd' tevens met voorstellen is gepoogd om structurele veranderingen aan te brengen in de keten;
- er veel overlap zit tussen de werkzaamheden en verantwoordelijkheden van verschillende partijen in de jeugdzorgketen;
- er hierdoor veel kostbare tijd verloren gaat doordat verschillende organisaties (deels) dezelfde taken uitvoeren;
- het samenvoegen of stroomlijnen van de takenpakketten de efficiëntie van de keten ten goede kan komen;

Verzoekt het college:

- een lobby te starten richting het Rijk voor de herijking van de takenpakketten van Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen met het doel de jeugdzorgketen te vereenvoudigen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. T.C. Hoogwerf, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein en E.C. Eskes

Motie 4. Inwijkhuizen

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het agendapunt over de voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede

de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd';

Constaterende dat:

- de raad met het rapport 'Een Kind is geen Kavel' een belangrijke eerste stap heeft gezet om de Rotterdamse jeugdzorg te verbeteren;

- Rotterdam helaas nog steeds kampt met grote financiële tekorten om aan de toenemende zorgvraag te kunnen voldoen, ondanks eventuele extra incidentele bijdragen vanuit het Rijk;

- de huidige wachtlijsten, met name voor de specialistische jeugdzorg, blijven toenemen en de druk op de jeugdzorg hierdoor blijft oplopen;

Overwegende dat:

- de meeste uitgangspunten uit het beleidsplan 'Heel de Stad' voornamelijk gericht zijn op preventie;

- er meer maatwerk geboden moet worden binnen de jeugdzorgketen;

- de focus weer terug bij de kinderen moet komen te liggen door uit de papieren werkelijkheid te stappen en pragmatisch te werk te gaan;

- de werkdruk in de gehele jeugdzorgsector te hoog is en er geen tijd en aandacht genoeg is voor de cliënten;

- de overheid de plicht heeft om tijdige en passende hulp te verlenen aan alle jeugdigen, met de juiste diagnose;

- er permanente aandacht nodig is om de structurele lange wachtlijsten te verkorten;

- met de initiatiefnotitie 'Jeugdhulp, zorg om de jeugd' tevens met voorstellen is gepoogd om structurele veranderingen aan te brengen in de keten;

- kinderen met jeugdhulpvragen nu soms noodgedwongen uit huis moeten worden geplaatst, ver buiten de eigen omgeving;

- zowel voor het doorlopen van het zorgtraject, als voor het herstel, de kinderen beter geholpen kunnen worden in de eigen vertrouwde omgeving;

Verzoekt het college:

- kleinschalige woonvormen (inwijkhuizen) uit te werken met een goede spreiding over de stad, in combinatie met de afbouw van

(gesloten/zwaardere) verblijfsvoorzieningen en logeermogelijkheden;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. T.C. Hoogwerf, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein en E.C. Eskes

Motie 5. Toetsingscommissie PGB-zorg

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het agendapunt over de voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd',

Constaterende dat:

- de raad met het rapport 'Een Kind is geen Kavel' een belangrijke eerste stap heeft gezet om de Rotterdamse jeugdzorg te verbeteren;

- Rotterdam helaas nog steeds kampt met grote financiële tekorten om aan de toenemende zorgvraag te kunnen voldoen, ondanks eventuele extra incidentele bijdragen vanuit het Rijk;

- de huidige wachtlijsten, met name voor de specialistische jeugdzorg, blijven toenemen en de druk op de jeugdzorg hierdoor blijft oplopen;

Overwegende dat:

- de meeste uitgangspunten uit het beleidsplan 'Heel de Stad' voornamelijk gericht zijn op preventie;

- er meer maatwerk geboden moet worden binnen de jeugdzorgketen;

- de focus weer terug bij de kinderen moet komen te liggen door uit de papieren werkelijkheid te stappen en pragmatisch te werk te gaan;

- de werkdruk in de gehele jeugdzorgsector te hoog is en er geen tijd en aandacht genoeg is voor de cliënten;

- de overheid de plicht heeft om tijdige en passende hulp te verlenen aan alle jeugdigen, met de juiste diagnose;

- er permanente aandacht nodig is om de structurele lange wachtlijsten te verkorten;

- met de initiatiefnotitie 'Jeugdhulp, zorg om de jeugd' tevens met voorstellen is

gepoogd om structurele veranderingen aan te brengen in de keten;

- de strikte regelgeving omtrent PGB-aanvragen er niet altijd voor zorgt dat de beste of juiste zorg geleverd wordt aan de jongeren;

- tijdens bijvoorbeeld Acato pijnlijk duidelijk is geworden wat de gevolgen kunnen zijn van deze onzinnige schottendiscussies;

- bewaame ouders vaak zelf het beste weten wat hun kind nodig heeft, en hiervoor de PGB's kunnen inzetten;

Verzoekt het college:

- een onafhankelijke toetsingscommissie op te richten om de Persoonsgebonden Budget-aanvragen (PGB) van ouders voor jeugdhulp te toetsen op geschiktheid; En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. T.C. Hoogwerf

Motie 6. Budgetgaranties voor perceel D en E

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het agendapunt over de voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd';

Constaterende dat:

- de raad met het rapport 'Een Kind is geen Kavel' een belangrijke eerste stap heeft gezet om de Rotterdamse jeugdzorg te verbeteren;

- Rotterdam helaas nog steeds kampt met grote financiële tekorten om aan de toenemende zorgvraag te kunnen voldoen, ondanks eventuele extra incidentele bijdragen vanuit het Rijk;

- de huidige wachtlijsten, met name voor de specialistische jeugdzorg, blijven toenemen en de druk op de jeugdzorg hierdoor blijft oplopen;

Overwegende dat:

- de meeste uitgangspunten uit het beleidsplan 'Heel de Stad' voornamelijk gericht zijn op preventie;
- er meer maatwerk geboden moet worden binnen de jeugdzorgketen;

- de focus weer terug bij de kinderen moet komen te liggen door uit de papieren werkelijkheid te stappen en pragmatisch te werk te gaan;

- de werkdruk in de gehele jeugdzorgsector te hoog is en er geen tijd en aandacht genoeg is voor de cliënten;

- de overheid de plicht heeft om tijdige en passende hulp te verlenen aan alle jeugdigen, met de juiste diagnose;

- er permanente aandacht nodig is om de structurele lange wachtlijsten te verkorten;
- met de initiatiefnotitie 'Jeugdhulp, zorg om de jeugd' tevens met voorstellen is gepoogd om structurele veranderingen aan te brengen in de keten;

- het leeuwendeel van de beschikbaarheid aan budgetten voor de jeugdzorg naar preventie lijkt te gaan terwijl daar naar verhouding minder problemen bestaan;

- juist de kinderen met de ernstigere problemen met een grotere zorgvraag in de knel komen doordat zij op ellenlange wachtlijsten geplaatst worden waardoor de hulp niet (tijdig) geboden kan worden vanwege budgetplafonds;

- budgetten voor spoedhulp, crisishulp en door de rechter opgelegde zorg altijd gegarandeerd is;

Verzoekt het college:

- met het oog op de nieuwe inkoopstrategie, te onderzoeken wat het effect is van het loslaten van budgetplafonds binnen perceel D en E; En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. T.C. Hoogwerf

Motie 7. Regie bij de casusregisseur

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het agendapunt over de voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd';

Constaterende dat:

- de raad met het rapport 'Een Kind is geen Kavel' een belangrijke eerste stap heeft

gezet om de Rotterdamse jeugdzorg te verbeteren;

- Rotterdam helaas nog steeds kampt met grote financiële tekorten om aan de toenemende zorgvraag te kunnen voldoen, ondanks eventuele extra incidentele bijdragen vanuit het Rijk;
- de huidige wachtlijsten, met name voor de specialistische jeugdzorg, blijven toenemen en de druk op de jeugdzorg hierdoor blijft oplopen;

Overwegende dat:

- de meeste uitgangspunten uit het beleidsplan 'Heel de Stad' voornamelijk gericht zijn op preventie;
 - er meer maatwerk geboden moet worden binnen de jeugdzorgketen;
 - de focus weer terug bij de kinderen moet komen te liggen door uit de papieren werkelijkheid te stappen en pragmatisch te werk te gaan;
 - de werkdruk in de gehele jeugdzorgsector te hoog is en er geen tijd en aandacht genoeg is voor de cliënten;
 - de overheid de plicht heeft om tijdige en passende hulp te verlenen aan alle jeugdigen, met de juiste diagnose;
 - er permanente aandacht nodig is om de structurele lange wachtlijsten te verkorten;
 - met de initiatiefnotitie 'Jeugdhulp, zorg om de jeugd' tevens met voorstellen is gepoogd om structurele veranderingen aan te brengen in de keten;
 - er vaak veel verschillende instanties en professionals betrokken zijn bij een gezin met een jeugdhulpzorgvraag;
 - de complexiteit van de problemen vraagt om veel expertise vanuit verschillende invalshoeken, maar dat ook de samenhang niet uit het zicht verloren mag worden;
- Verzoekt het college:
- één vaste casusregisseur aan te stellen die van begin tot eind betrokken is bij het gezin en de hulp met alle andere betrokken instanties coördineert;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. T.C. Hoogwerf en N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

Dank u. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, de laatste weken regent het alarmerende berichten over onze jeugdzorg. Te veel kinderen en gezinnen die met complexe problemen kampen worden te laat of niet geholpen. Dat concluderen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, de Kinderombudsman, de Nationale Ombudsman, de Nederlandse Zorgautoriteit en de Raad voor de Volksgezondheid. Een indrukwekkende lijst. Eerder signaleerde de Inspectie al een toename van somberheid, uitzichtloosheid en suïcidaliteit, langere wachtlijsten van meer dan duizend jongeren voor gespecialiseerde jeugdhulp en een toename van crisissituaties. Wat ook echt alarmerend was, was het bericht dat er wekelijks drie à vier opnames van jongeren met orgaanfalen door eetstoornissen in het Erasmus zouden zijn. De wethouder zei hierop dat niet zeker was of deze jongeren uit onze regio kwamen en zou dat nagaan. Is hier al duidelijkheid over? En het is hartstikke goed dat er meer geld beschikbaar komt voor de jeugdzorg, 613 miljoen landelijk is veel geld, maar veel geld kan niet de enige oplossing zijn. Gemeenten moeten ook zelf goed kijken waar zij geld aan uitgeven en ook of dit zorgvuldig wordt uitgegeven. Landelijk wordt als oorzaak van de stijgende kosten gezien dat de gemeenten te veel kinderen helpen met relatief lichte problemen. Dat vinden ook de gemeenten zelf. Dat komt onder meer doordat de Jeugdwet de jeugdzorg die gemeenten moeten bieden zo breed omschrijft. Dat nodigt uit tot veel zorggebruik, zegt de Rotterdamse wethouder De Langen namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten in de Volkskrant van een paar dagen geleden. Goed deze erkenning, maar in Rotterdam moeten we hier ondertussen wel ook goed naar kijken. Hier kom ik op terug bij de bespreking van de aanbesteding van de jeugdzorg.

Dan het zorgvuldig uitgeven. D66 heeft van een klokkenluider gehoord, en ook gezien,

dat er bij een jeugdzorginstelling creatief wordt omgegaan met declaraties. Daarom willen we graag weten wat hierop de controle is. In de commissie zei de wethouder dat er een accountantscontrole is, maar dat lijkt D66 niet genoeg. De vraag is: zijn er ook steekproeven en hoe is het proces van controle op de uitgaven in de jeugdzorg?

En D66 maakt zich ook zorgen over de veiligheid van de kinderen in de Rotterdamse instellingen. De Inspectie deed nare bevindingen over fixeren en isoleren. Fixeren mag al niet en er is een nieuwe wet in de maak die ook het kaal isoleren gaat verbieden en dit alleen in uiterste crisissituaties toestaat. Wordt hier al naartoe gewerkt in Rotterdam? Bijvoorbeeld door te investeren in de opleiding van medewerkers.

En D66 maakt zich verder zorgen over de jeugdzorg voor anderstaligen. I-psy is hiermee voor de jeugdigen gestopt en de zorg die er wel is kent lange wachtlijsten. Dit betekent dat een deel van de Rotterdammers geen behandeling kan krijgen. Dit is volgens D66 zeer onwenselijk. Hoe denkt de wethouder hierover? Tot zover.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Smet.

De heer **SMET** (gl). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, als één onderwerp regelmatig wordt besproken in de commissie en in de gemeenteraad is het inderdaad de jeugd, jeugdhulp en jeugdzorg. Dat is terecht, want sinds 2015, sinds de decentralisatie, is het een verantwoordelijkheid voor de gemeente om goede jeugdhulp en jeugdzorg te waarborgen. En voorzitter, ik ben het met mevrouw Hoogwerf eens, en ook met mevrouw Van Wifferen dat dat een zware wissel trekt op ons als raadsleden. Maar dat we ook in alle gezamenlijkheid het vergrootglas hierop leggen en er ook zorg voor dragen dat dit goed gewaarborgd wordt. En voorzitter, als ik door mijn ooghalen kijk, en dat heb ik ook al eerder

in de commissie besproken, is er een aantal voorwaarden dat we moeten meegeven aan al die professionals die werken in de jeugdzorg en de jeugdhulp. Dat is als eerste rust, dat is tijd en ruimte en vertrouwen. En voorzitter, tot mijn spijt moet ik constateren dat de rust ons niet gegeven is in deze periode met COVID op de achtergrond. Maar tijd en vooral ruimte om de best mogelijk zorg te kunnen bieden en vertrouwen in de kennis, kunde en slagvaardigheid van zowel de jeugdprofessionals als de organisaties daaromheen en vooral het vertrouwen in de veerkracht van de jeugdigen en hun ouders zelf om met soms kleine en soms een wat groter steuntje in de rug zich gezond te kunnen blijven ontwikkelen, blijft een kerntaak van mij als raadslid, van ons als raad. Ik heb er ook alle vertrouwen in dat we dat met elkaar gaan blijven waarborgen. Binnenkort bespreken we opnieuw de jeugd in de commissie en we zullen dit ook niet voor het laatst bespreken in de raad. Ik denk dat we met een beetje rust, met wat meer tijd en ruimte en met vertrouwen in de jeugdprofessionals, maar ook vooral de jeugdigen zelf een betere toekomst tegemoet gaan.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer mijnheer Smet. Mijnheer Baldewsingh. Nee, ik zeg het fout. Excuses, ik heb de Haagse mijnheer Baldewsingh in mijn hoofd mijnheer Balwantsingh, excuses.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Het was wel een goede vergelijking toch? Die is ook eenmalig raadslid geweest.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Absoluut, absoluut. En inmiddels voorgedragen als wethouder in de gemeente Leidschendam-Voorburg.

De **VOORZITTER**. Ja, oké.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Het is een vergelijking waar ik mee kan leven

voorzitter. Dank u wel. Maar ik heb wel meer haren dan hij. Dat is ook wel goed. Voorzitter, ja jeugdzorg. Ja, ja, wat zal ik zeggen? Het gaat over jeugdzorg, maar inmiddels zijn er ook heel veel zorgen over de jeugdzorg. De afgelopen tijd heeft het heel veel het nieuws gehaald en opiniestukken, noem maar op. Die zorg heb ik ook gedeeld met de wethouder. Wat ons voornamelijk raakt is de specialistische jeugdzorg waar jonge mensen eigenlijk ook in deze coronapandemie gesterkt door deze gezondheids crisis in allerlei situaties terechtkomen die niet wenselijk zijn. Ik heb deze zorgen ook gedeeld tijdens de commissie met onze wethouder. Ik weet ook heel erg goed dat al deze problemen niet in één keer op te lossen zijn, maar we maken ons daar wel heel erg veel zorgen om. Wat ons ook veel zorgen baart, is het feit dat op de geldstromen, ook vanuit het Rijk, niet altijd gerekend kan worden terwijl we daar wel op zouden moeten kunnen rekenen, wat ons betreft. Er mag ook niemand in de kou blijven staan. Wat we wel zien, is een wethouder die zich enorm inzet en daar waar het moet ook van zich laat horen. Neemt dat alle zorgen weg? Nee, maar het geeft ons wel vertrouwen dat er iemand is die zich daar hard voor maakt vanuit onze stad Rotterdam. Voorzitter, we zijn nog lang niet uitgepraat hierover, maar wat dit debat betreft vandaag in elk geval wel. We kijken uit naar een toekomst waarin het stap voor stap wel beter kan. Voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Ik check even of er nog andere raadsleden het woord willen voeren. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het is terecht dat mevrouw Hoogwerf hier opnieuw aandacht voor vraagt. Ik denk dat als we kijken naar de laatste tijd dan zien we dat er veel aandacht is voor de jeugdhulp en dat er ook grote zorgen zijn. Binnen de hele coronapandemie is zichtbaar dat de vraag naar jeugdhulp en vooral ook de specialistische jeugdhulp als het gaat om suïcide, eetstoornissen en andere zeer

zorgwekkende problemen, dan zien we dat het ongelooflijk ingewikkeld is om de beschikbaarheid van jeugdhulp tijdig ook te realiseren. Dat is zorgelijk, want zeker waar het gaat om zulke ernstige problematiek is tijdigheid van groot belang om te voorkomen dat problemen erger worden en daarmee ook grote risico's voor jonge mensen met zich meebrengen. We zien dat die problematiek breed is. We zien in het hele land, de inspectierapporten wijzen dat uit, dat het gaat over beschikbaarheid, tijdige beschikbaarheid en dat daar nog heel wat knelpunten zijn. Ik denk dat het goed is dat daar enerzijds via de VNG ook een lobby naar het Rijk voor financiering gaande is en dat dat ook vanuit Rotterdam kracht bijgezet wordt. Tegelijkertijd vraagt het ook iets van de organisatie van de jeugdhulp. En we zullen ook goed kijken: waar besteden wij onze middelen aan? En hoe zorgen we ervoor dat we dat ook goed genoeg neerzetten? Ik denk dat één van de punten die we ook eerder in 'Een Kind is geen Kavel' aan de orde hebben gehad, is: hoe zorg je voor meer passende zorg in plaats van gestapelde zorg? Ik denk dat als je kijkt naar de specialistische zorg, de jeugdzorg+, dan zien we dat er vaak zo'n enorme rij aan interventies aan vooraf is gegaan dat dat iets doet met de motivatie voor jeugdhulp, maar uiteindelijk ook de financierbaarheid. Dus wat dat betreft ondersteuning voor een aantal van de zorgen die mevrouw Hoogwerf geadresseerd heeft en vooral ook een aanmoediging aan de wethouder om vooral op dat gebied van passende zorg niet enkel maar in te zetten op de lichtst mogelijke zorg, om daar vooral de energie op te richten. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, er is al genoeg gezegd denk ik over de jeugdzorg en toch kunnen we het er niet genoeg over hebben, want ik denk dat iedereen in de raad snapt dat de jeugd onze hulp en ondersteuning nodig heeft en dat we er alles aan moeten doen

dat de jeugd gezond en ook geestelijk gezond oud wordt en tot volwassenheid komt, tot wasdom komt. Dus wat mij betreft kan het niet vaak genoeg op de agenda staan en het bespreken en het beter te maken. Wat ik ook in de commissie heb aangegeven, is waar ik me wel zorgen om maak: dat is een andere vorm van stapeling, namelijk een stapeling van maatregelen die er vanuit de gemeenteraad richting het veld wordt gestuurd. En ik snap de insteek van mevrouw Hoogwerf en ik ben ook blij met een aantal van de moties die zij heeft ingediend, maar ik maak me wel zorgen over de sturende relatie vanuit het stadhuis Rotterdam en ik zou zeker ook na het bezoek aan de Laurenskerk met onze stakeholders ervoor willen waken om niet vanuit de gemeenteraad Rotterdam te gaan vertellen hoe het veld zich moet gaan organiseren. Daar waar het beter kan, moeten we het niet laten, maar ik denk dat het een fijne lijn is waar we over balanceren, daar waar we als gemeenteraad resultaten willen zien enerzijds en anderzijds daarmee wel het veld opzadelen met allerlei mogelijke regeltjes of andere manieren van werken. En ze hebben al zoveel achter hun kiezen. En wat het veld ook vaak zegt is: geen nieuwe stelselwijzigingen. Laat ons nou vooral werken vanuit wat we hebben en dat steeds beter maken. Enfin, dat als kleine annotatie bij het goede werk van mevrouw Hoogwerf. En zo zullen we ook de moties die zij wel wat kort op de bal, dat moet ik ook zeggen, in de gemeenteraad heeft gebracht, daar zal ik nog goed naar kijken welke ik wel en niet zou willen ondersteunen, maar goed dat het wederom geagendeerd is. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Wenst iemand nog het woord? Eenmaal andermaal. Niet? Wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Dank u wel voorzitter. We hebben dit onderwerp recent terugkerend besproken in de commissievergadering en ook tussen de commissievergadering en deze

vergadering zijn er eigenlijk alweer nieuwe ontwikkelingen geweest, onder andere dat het Rijk eindelijk na heel veel lobby-inzet ook vanuit Rotterdam, met een tijdelijke overbrugging is gekomen, een voorschot op die al langer bekende tekorten die er in de jeugdzorg zijn, waardoor ook veel gemeenten moeite hebben om te zorgen dat er kortere wachtlijsten zijn. Dat geeft natuurlijk heel veel perspectief. Dat is prettig. Het lastige is dat dat nog niet structureel is en dat geeft aanbieders problemen om te zorgen dat daar vacatures vast worden ingesteld. Maar het fijne is dat wij hier zelf al vanuit het derde kwartaal met corona, met die oplopende problematiek bij kinderen, ernstigere kinderen, heel goed samen zijn opgetrokken als raad, dat we ook stevig een geluid hebben laten horen en dat het dus ook niet een verrassing was, de factsheets vanuit de Inspectie en de bevindingen van de Ombudsman. Die zijn namelijk ook in lijn met wat wijzelf hebben gesignaleerd en waar wij zelf bij de Tweede Kamer en bij de staatssecretaris over aan de bel hebben getrokken om die urgentie goed onder de aandacht te brengen. Dus het fijne is dus nu dat er budget is. Dat is behoorlijk geoormerkt, dus daar liggen ook wel weer delen van vast, maar de raad mag van mij natuurlijk de inzet verwachten om te zorgen, en dat hebben we al gedaan vanuit bevoorschotting vanuit Rotterdam, om te zorgen dat spoed altijd kan doorgaan, want er is een hele laag kinderen achter die spoed die ook op een wachtlijst staat en waarvan wij niet willen dat zij vervolgens spoed krijgen omdat zij te lang verstoken zijn van zorg. Dus we maken met dat extra budget, met de regio ook, goede plannen om te zorgen dat die doorstroming echt op gang komt. Nou, ik heb bijna wekelijks contact met de aanbieders en met de uitvoeringsorganisatie daarvan om te zorgen dat dit zo goed mogelijk vorm wordt gegeven. Daar is een aantal vragen over gesteld. Als eerste zou ik één heel erg praktisch voorstel willen doen voorzitter. De moties van mevrouw Hoogwerf zijn eigenlijk zo kort van tevoren ingediend dat

ze nog niet eens op het RIS staan. Ze zijn ingediend tijdens het vorige agendapunt.

De **VOORZITTER**. Ze staan inmiddels wel op het RIS.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik heb ze nog niet allemaal kunnen lezen. Dus ik wilde voorstellen dat ik de moties adviseer aan het eind van dit blokje. Dan kan ik dat heel kort en krachtig in één keer doen, want dan kan ik ze ook in de volgorde dat ze zijn ingediend bespreken. Ik heb me wel voorbereid, want ik kon me wel voorstellen welke richting ze op zouden gaan, maar die motie-advisering zou ik aan het eind van dit blok graag willen doen, want ze waren mij gewoon niet eerder bekend.

De **VOORZITTER**. Dat is helder en dat is u toegestaan. De moties staan inmiddels wel op het RIS.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja, dat is fijn dat ze op het RIS staan. Dan kan ik ze ook eventjes bekijken. Dus graag aan het eind van dit blok. Niet mijn blok, maar het korte-verklaringenblok. Ik denk dat dat voor iedereen fijn is om daar even kennis van te nemen.

D66 had een aantal vragen, onder andere de signalen vanuit het ziekenhuis in Rotterdam. Ik heb nagevraagd bij de Inspectie om daarvoor namen en rugnummers te noemen, want ik vond dat ook een zeer zorgelijk signaal, het aantal kinderen met orgaanfalen dat daar binnenkwam. De Inspectie kon mij op dat moment geen namen en rugnummers noemen. Ik heb de ziekenhuizen laten nabellen om te vragen of zij die signalen op die manier herkenden en dat daar geen opvolging aan zou worden gegeven. De ziekenhuizen, het EMC, herkende dat niet zo en we hebben ook het Maasstad Ziekenhuis gebeld om te vragen of daar meer informatie bekend is. Daar krijgen we nog informatie over terug. En ik ga ook nogmaals even met de Inspectie in gesprek om te kijken of ze inmiddels zelf meer

informatie hebben kunnen achterhalen over die signalen en of zij die in latere instantie wel met mij nog kunnen delen. Dus dat wordt nog flink uitgezocht. Op het moment dat daar meer informatie over bekend is, zal ik bij u terugkomen.

De 613 miljoen die beschikbaar is, is deels geormerkt, zoals ik net al zei. Er is ook een commissie ingesteld naar aanleiding van het AEF-rapport die met advisering komt over de toekomst van de jeugdzorg en daar wordt onder andere gekeken vanuit de Jeugdwet of alle zorg die nu in het pakket zit wel vergoed moet worden. Ik kijk daar ook met interesse naar. Vooralsnog zijn wij verplicht alle zorg te geven waar nu om gevraagd wordt en is de Jeugdwet eigenlijk een soort openeinderegeling. Het is heel fijn als het Rijk daar met kaders komt, met duidelijker kaders. Dan zullen wij ons daaraan houden. Omgekeerd is het niet zo dat de zorg in Rotterdam zomaar en ongebreideld wordt gegeven. Wij maken serieuze afspraken met onze aanbieders en wij zien juist op sommige vlakken waar wij namelijk proberen om zorg eerder te geven, vroegtijdiger, om zwaardere zorg aan het eind te voorkomen, dat er bij sommige mensen echt nog een ondervertegenwoordiging is en dat het juist heel belangrijk is om vroegtijdig signalen op te pakken. Dus wij zien dat dat niet de enige reden is waarom de tekorten oplopen, want we zien op sommige plekken ondervertegenwoordiging, maar het tekort is ook ontstaan omdat er daadwerkelijk te weinig budget vanuit het Rijk werd verstrekt om de zorg die wel gegeven moest worden te doen.

Wij hebben natuurlijk niet alleen maar te zorgen dat jongeren geld krijgen, maar dat ook op een juiste manier de zorgkosten in kaart worden gebracht, in rekening worden gebracht. We weten de signalen vanuit het land dat er in sommige gebieden zorgcowboys zijn neergestreken. Ik heb u in de commissie verteld dat wij met grote, stevige aanbieders inkoopcontracten hebben afgesproken die dan

verantwoordelijk zijn vanuit hun eigen kwaliteitseisen bij de inkoop door eventueel onderaannemers en dat wij in principe niet te maken hebben met zorgcowboys zoals dat in andere gebieden plaatsvindt. Wat wij doen, is natuurlijk inderdaad de accountants laten controleren of de zorg ook daadwerkelijk gegeven is. We hebben het berichtenverkeer waar we dat in controleren. Er zijn soms steekproeven die gedaan worden. Wat wij ook doen, om het hele beeld in kaart te brengen, is schouwen, nogmaals in de diepte onderzoek doen bij de aanbieders en wij reageren op klachten en signalen van cliënten als zij aangeven dat zij bijvoorbeeld zorg niet ontvangen denken te hebben. Dus wij duiken daar in de diepte op in. Wij hebben die signalen vooralsnog niet. We hebben ook geen signalen dat de zorgaanbieders omvallen. We hebben echt met stevige partijen te maken. Dat is goed, ook met name voor de continuïteit van onze zorg, maar als u signalen heeft van de klokkenluider dat het ergens in een specifiek geval niet goed gaat, dan wil ik dat heel graag van u ontvangen mevrouw Van Wifferen, want dan gaan we natuurlijk gewoon nog even extra op onderzoek uit. Dus als u die signalen heeft, maak ze bekend en dan voeren wij daar extra onderzoek op uit.

Mevrouw Van Wifferen vraagt ook aandacht voor de zorg. Oh, wacht eventjes hoor.

De **VOORZITTER**. Voordat u verdergaat, mevrouw Van Wifferen heeft een vraag aan u.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Oh ja, ik zie mevrouw Van Wifferen in beeld.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, de signalen die bij ons zijn binnengekomen, zijn dat voor de kinderen die lang thuis zitten, toch het geld voor een instelling wordt gedeclareerd. Ik vraag me dus af of daar ook steekproeven op worden gehouden, maar ik kom daar in het volgende debat over de aanbesteding op

terug. En ik wil toch nog wel gemeld hebben dat we wel eerder hebben gezien dat als we het over zorgcowboys hebben er bij onderaannemers wel bijvoorbeeld soms zeer hoge winsten worden gemaakt. Dat is iets waar dan misschien de hoofdaanbieders verantwoordelijk voor zijn, maar ik heb wel het idee dat daar in Rotterdam op dit moment niet naar wordt gekeken, wat we wellicht dus bij de aanbesteding anders zouden kunnen gaan regelen.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik denk dat dat een goed voorstel is om daar ook bij de nieuwe inkoop op terug te komen, maar nogmaals: het is heel lastig om in gemeenschappen te spreken op het moment dat er uit steekproeven niet de signalen naar voren zijn gekomen. Als u aangeeft: ik heb ze wel, komt u alstublieft bij mij, met naam en rugnummer, of met de klokkenluider die u gesproken heeft, want dan kunnen we daar specifieker op doorzoeken, want we willen dat het zorgbudget altijd daar terecht komt waar het ook terecht moet komen. Dus dat hoor ik graag van u. En wat er ook wel is, en dat is misschien een onduidelijkheid of een signaal maar dat mag, wij hebben afspraken met bijvoorbeeld zorg die in een instelling geleverd wordt, waarvan blijkt dat het beter ambulant kan worden toegepast en dan is dat iets goedkopere zorg, maar om die transformatie daarvan mogelijk te maken, mogen dan de aanbieders die wat duurdere zorg declareren, omdat ze dan extra begeleiding thuis doen vanuit een ambulante zorg, om te zorgen dat de kinderen bijvoorbeeld niet uit huis hoeven te worden geplaatst. Ik weet niet of dat misschien een signaal is waarvan uw klokkenluider denkt: hoe zit dat? Want er is een specifieke zorg gedeclareerd en er wordt andere zorg geleverd die over het algemeen net iets goedkoper zou zijn, maar dit gaat zo gespecificeerd ..dat ik liever gewoon het signaal heb. Maar er zijn dus..

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ik kom daar nog even bij u op terug. Ik zal het u laten zien.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen zegt: ik kom er nog op terug.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). U komt nog wel even bij mij terug. Dat is prettig.

De **VOORZITTER**. Wethouder Bokhove, u praat erdoorheen. Ik weet niet of u mijn interventies hoort.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik versta u slecht burgemeester.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen zegt dat ze er bij u nog op terugkomt.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja, dat is ook heel verstandig.

De andere vraag van mevrouw Van Wifferen ging over de gesloten jeugdzorg en veiligheid. Daar hebben we in de commissie ook uitgebreid bij stilgestaan. In maart is er in de ministerraad ingestemd met een aangepast wetsvoorstel over hoe de rechtspositie in de gesloten jeugdzorg moet worden gegarandeerd en dat gaat nu voor advies naar de Raad van State. Dus daar kom ik snel bij u op terug, want het is niet meer toegestaan om kinderen in kale separeercellen, hoe moet je dat zeggen, op te sluiten. Dus het is inderdaad heel erg naar. Kinderen van twaalf en ouder mogen alleen nog in kindvriendelijke ruimtes worden afgezonderd en alleen als er sprake is van een noodsituatie. In april, ook recent, heeft het Rijk vijf miljoen beschikbaar gesteld voor het ombouwen van dit soort ruimtes en wij zijn daar als Rotterdam coördinerend gemeente voor onze regio. Dit heeft ook echt al onze aandacht om te zorgen dat dit zo goed mogelijk wordt uitgevoerd. We zijn hierover ambtelijk in ieder geval al in gesprek met VWS. Dus dit heeft ook onze aandacht, om

hiervoor te zorgen en ik ben het met u eens dat die veiligheid gegarandeerd moet worden.

U vraagt ook aandacht voor de behandeling van de mensen die de taal niet machtig zijn, tenminste de Nederlandse taal niet machtig zijn. U heeft daar eerder een signaal aangegeven. Toen gaf ik ook aan: nou, volgens mij zou degene die u benoemt dat nog steeds mogelijk mogen doen, die mag ook nog steeds dat aanbod in andere talen geven. Waar daar wel sprake van is, is dat daar wachtlijsten zijn. Dat geldt momenteel voor de hele zorg, dat er soms cliëntenstops zijn om te zorgen dat de spoed doorgang kan vinden. Dat is in deze situatie, waarvan u weet dat die vanaf het derde kwartaal zo ontzettend is opgelopen, de specialistische aanbieders moeten in ieder geval die spoedzorg kunnen garanderen. Daarmee lopen de wachtlijsten voor de minder urgente cliënten op. Dat is onwenselijk. Gelukkig is hiervoor nu dat budget beschikbaar, waardoor we kunnen zorgen dat die reguliere zorg ook weer door kan, omdat het én een budgetverschuiving was én een capaciteitsverschuiving, waarvan wij binnen onze gemeente al extra geld hadden vrijgemaakt voor de continuering van die spoedzorg, maar hiermee, met die extra budgetten die nu vrijgekomen zijn van het Rijk, kunnen we ook zorgen dat die andere doorstroming weer op gang komt.

Even kijken. Ja, mijnheer Smet heeft inderdaad ook een aantal algemene constatering en gedaan waar ik al opmerkingen over heb gemaakt. De PvdA, ja nogmaals: we zijn tijdelijk uit de brand geholpen doordat wij in onze regio al aan het opschalen waren en dat hebben we eigenlijk al voor eigen risico en rekening gedaan. Ik ben blij dat nu met terugwerkende kracht dat budget ervoor komt, maar dat is nog niet structureel. Het enige wat we nu echt nodig hebben van het Rijk is uiteindelijk dat zicht op die structurele budgetten en daar blijf ik mij voor inspannen.

Dat is ook wat het CDA onderstreept. We hebben natuurlijk ook een aantal andere zaken in het leven geroepen, want het gaat niet alleen over budgetten, het gaat ook over perspectief bieden en het aantrekken van personeel naar deze regio. Dus ook het mee helpen organiseren van de lobby bij organisaties en het werven van personeel bij organisaties. Ik heb al eerder gezegd: het is een zware tijd, die corona, aan de andere kant is het ook een tijd dat aanbieders hebben laten zien dat zij veel beter kunnen samenwerken dan in het verleden door wachtlijsten beter te delen, beter inzicht te geven in de wachtlijsten, samen oplossingen te zoeken. We zetten nu met de aanbieders triageteams op om te zorgen dat inderdaad het afwegingskader met elkaar veel beter wordt nageleefd en dat er veel sneller naar elkaar wordt doorverwezen om te zorgen dat de kinderen op de juiste plek komen. Dus ondanks dat het een crisistijd is, is het ook een tijd van oplossingen. Daar wordt echt heel erg hard aan gewerkt.

Mijnheer Lansink-Bastemeijer gaf aan: ja, we moeten zorgen dat er niet gestapeld wordt. Dat ben ik met u eens. We moeten zorgen dat we de juiste dingen doen. Zeker met de gemeenschappelijke regeling, met de uitvoeringsorganisatie en met ons eigen team denk ik dat we onze prioriteiten goed op orde hebben en zetten we een hoop zaken in gang, bekijken we met elkaar in de pauze die ons dadelijk gegund is de moties van mevrouw Hoogwerf, dus die zal ik in tweede instantie dadelijk nog eventjes toelichten, de zeven moties die zojuist zijn binnengekomen. Dus voorzitter, dit was het antwoord op de vragen en dan kom ik dadelijk in latere instantie graag nog even bij u terug aan het eind van het blokje.

De **VOORZITTER**. Wethouder, u was klaar? En u gaat later terugkomen op de advisering over de moties?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja.

De **VOORZITTER**. Akkoord. Dat houden wij nog van u te goed. Is er nog iemand met

een vraag? Nee? De moties zijn inmiddels wel in het RIS terechtgekomen. Dus houdt u dat vooral in de gaten.

16. De voortgangsrapportage informele zorg

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar de voortgangsrapportage informele zorg. Dat is hopelijk het laatste onderwerp voor de lunchpauze. Ik check of wethouder Grauss is ingelogd. Dat is het geval. Dan begin met mevrouw Aafjes-Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Voorzitter, Leefbaar Rotterdam heeft veel waardering en respect voor alle Rotterdammers die informele zorg verrichten. Zorgwekkend blijft dat veel kinderen mantelzorgers zijn. Wij verwachten dan ook dat dit college deze kinderen goed in kaart brengt en de nodige steun geeft. De toezegging van de wethouder in de commissie over het mantelzorgsteunpunt blijven we nauwkeurig volgen. Het kan niet zo zijn dat in een wereldstad met meer dan tachtigduizend mantelzorgers gemiddeld maar één telefoongesprek per dag met het mantelzorgsteunpunt wordt gevoerd. Er moet meer en meer bekendheid aan worden gegeven.

Daarnaast wil Leefbaar Rotterdam in een volgende voortgangsrapportage een vergelijking zien met de mantelzorgers en vrijwilligers uit andere grote steden. Als men conclusies wil trekken over informele zorg moet men wel een vergelijking hebben met cijfers uit soortgelijke steden qua bevolkingssamenstelling. Informele zorg en formele zorg lopen vaak noodgedwongen in elkaar over. Zorg ervoor dat de mantelzorgers meer betrokken wordt in deze casussen. De communicatie tussen de wethouder Informele zorg en de wethouder Zorg is noodzakelijk op vele vlakken. De communicatie daarentegen tussen de professionele hulpverlener en de mantelzorgers kan zelfs cruciaal zijn.

Tot slot: wat kosten de Rotterdamse mantelzorgers en vrijwilligers? Neem hun

tomeloze inzet niet als vanzelfsprekendheid aan en sta ook voor hen klaar als ze hulp of een andere vorm van ondersteuning nodig hebben. Tot zover.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Dag voorzitter. Dank voorzitter. Ik had er niet op gerekend als tweede spreker te zijn aangemeld, maar dat is wel gebeurd. Ik moet even mezelf een beetje hergroeperen.

De **VOORZITTER**. Ik wil u wel nog even wat meer zuurstof geven. Dan ga ik naar de volgende.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Dan kom ik straks terug.

De **VOORZITTER**. Doe dat maar even. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Goedendag voorzitter. Wij hebben het tijdens de commissievergadering gehad over de resultaten van de Omnibus-enquête over vrijwilligerswerk en de informele hulp in Rotterdam. Uit de enquête bleek dat na het begin van de lockdown het onbetaald werk fors afgenomen was. En dit zou komen door een forse daling bij de Rotterdammers met een migratieachtergrond die minder zouden participeren. Voorzitter, dit gaat er bij mij nog steeds niet in. Wij hebben de wethouder gevraagd om een verklaring te geven voor de resultaten. Die resultaten zijn eigenlijk een vertekend beeld van de realiteit. De wethouder heeft aangegeven dat hij hiervoor ook geen verklaring kan vinden, anders dan dat het een steekhoudend onderzoek zou zijn geweest. Voorzitter, wij willen graag de wethouder vragen om mensen met een migratieachtergrond beter te kunnen bereiken, om daarop in te zetten. Is de wethouder bereid om Rotterdammers met een migratieachtergrond op een andere manier te benaderen dan voorheen is gedaan? En is de wethouder bereid om dit in samenwerking met netwerkorganisaties

te doen om een goede en waarheidsgetrouwe respons te krijgen? Voorzitter, tot zover.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Dan ga ik naar mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, mantelzorg is een lastig onderwerp om te bespreken, omdat de effecten van corona op de mantelzorgers niet echt gemeten zijn in Rotterdam, want een deel van de onderzoeken is namelijk voor de pandemie en een deel erna. Maar landelijk onderzoek geeft een zeer verontrustend beeld. Het Sociaal en Cultureel Planbureau zegt dat door corona mantelzorgers veel zwaarder belast zijn geraakt. De bezorgdheid om besmetting, isolatie en veel minder hulp door de sluiting van de dagopvang heeft zijn sporen nagelaten. MantelzorgNL gaf aan dat tijdens de eerste lockdown driekwart van de mantelzorgers overbelast is geraakt en onderzoek van het CNV onder 750 werkende mantelzorgers gaf aan dat één op de drie werkende mantelzorgers tegen een burn-out aanzit. D66 vindt het daarom belangrijk dat we als gemeente blijven kijken naar hoe het gaat met onze mantelzorgers, want het kan niet anders dat ook in Rotterdam deze mensen zeer erg zwaar geraakt zijn. Daarom de vraag aan de wethouder: hoe zorgen we er nou voor dat we echt beter bij deze groep zijn aangehaakt? Dat we weten wat er speelt? En ook na deze pandemie, dat we weten hoe het hen geraakt heeft en hoe we hen beter kunnen ondersteunen. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Dank u voorzitter. 50PLUS maakt zich zorgen over de Rotterdammers die mantelzorg bieden. We weten ongeveer hoeveel het er zijn, maar wie het zijn, dat weten we niet. De Rotterdammers die mantelzorg bieden weten dat zelf vaak ook niet overigens, want ze noemen zich helemaal geen mantelzorger. De geboden zorg doe je

natuurlijk als vanzelfsprekend. Die bied je wanneer het nodig is. Het gevolg is dat als de zorg te zwaar wordt ze niet weten dat er hulp mogelijk is en dat ze ondersteuning kunnen krijgen en zelfs een extra extraatje van de gemeente Rotterdam. Dat de mantelzorgers niet weten dat ze mantelzorg verlenen, is nog niet zo erg. Wat wel heel erg is, is dat de wethouder die een zorgplicht heeft naar alle Rotterdammers die zorg nodig hebben niet weet wie die mantelzorgers zijn die die hulp nodig hebben. Mantelzorgers zijn namelijk de ruggengraat van de zorg in Rotterdam. Zonder de bijna 90.000 mantelzorgers stort het zorggebouw in Rotterdam in. Helaas zijn veel van onze mantelzorgers zwaar of te zwaar belast, maar wie dat zijn weten we niet, want ze willen ondersteuning, dat weten we wel, maar doen we het goed? Het antwoord op die vraag hebben we niet. Dat is vreemd. We weten ook niet waarom we in Rotterdam minder mantelzorgers hebben dan we op basis van de landelijke cijfers zouden mogen aannemen. Kortom: het is nodig dat we er informatie over gaan krijgen, zodat we er beleid op kunnen gaan maken. We hebben een drietal moties waarin we het college oproepen om te onderzoeken wie onze mantelzorgers zijn, hoe we hun aantal nu en in de toekomst kunnen uitbreiden en hoe we hen beter kunnen ondersteunen en niet in de laatste plaats, beter kunnen waarderen, de vrijwilligers, als Rotterdamse gemeenteraad. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Mantelzorgers de vrijwilligers van de stad

‘De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van de voortgangsrapportage informele zorg;

Constaterende dat:

- Rotterdam, afhankelijk van de definitie, 81.000 of 89.000 mantelzorgers kent;
- Rotterdam momenteel een programma heeft ter waardering waarbij mantelzorgers

onder andere gratis een Rotterdampas krijgen, 25 euro ov-tegoed en de mogelijkheid van een parkeervergunning;

- het merendeel van de mantelzorgers (78 procent volgens onderzoek van Mezzo, 2018) kosten maakt om mantelzorg te kunnen geven. Bij een op de drie mantelzorgers lopen de kosten op tot meer dan 100 euro per maand;
- het college momenteel geen zicht heeft op wie er mantelzorger zijn in Rotterdam en of zij ondersteuning nodig hebben;
- Rotterdam 17 procent meer dan landelijk tamelijk en zwaarbelaste mantelzorgers kent;

Overwegende dat:

- Rotterdam en haar inwoners veel baat hebben bij de medeburgers die belangeloos mantelzorg verlenen;
- ondersteuning en waardering van de mantelzorgers zonder meer op zijn plaats is;
- er de fiscale mogelijkheid bestaat om vrijwilligers een onkostenvergoeding te bieden van 170 euro per maand of 1.700 euro per jaar vrij van inkomstenbelasting;
- we door het bieden van een aantrekkelijke en fatsoenlijke vergoeding beter zicht krijgen op wie mantelzorger is en voor wie, dus ook meer en beter zicht op wie mogelijk ondersteuning nodig heeft en wie niet;

Draagt het college op:

- te onderzoeken of het mogelijk is om mantelzorgers te promoveren tot de vrijwilligers van de stad en hen een onkostenvergoeding voor vrijwilligers te bieden die past binnen de fiscale kaders zodat mantelzorgers er financieel niet bij in schieten;
 - de mantelzorgers te promoveren tot de vrijwilligers van de stad en hen een onkostenvergoeding te geven voor vrijwilligers binnen de fiscale kaders die voorkomt dat mantelzorgers ondanks de gevoelde verantwoordelijkheid er financieel bij in schieten;
- En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 2. Mantelzorgers gewaardeerd

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van de voortgangsrapportage informele zorg;

Constaterende dat:

- Rotterdam, afhankelijk van de definitie, 81.000 of 89.000 mantelzorgers kent; Rotterdam momenteel een programma heeft ter waardering waarbij mantelzorgers onder andere gratis een Rotterdampas krijgen, 25 euro OV-tegoed en de mogelijkheid van een parkeervergunning;
- De Mantelaar verder vervangende zorg voor mantelzorgers biedt.

Overwegende dat:

- Rotterdam en haar inwoners veel baat hebben bij de medeburgers die belangeloos mantelzorg verlenen;
- waardering van de mantelzorgers zonder meer op zijn plaats is;
- uit gesprekken met mantelzorgers blijkt dat ze vaak helemaal geen tijd hebben voor ontspanning en een 'uitje';
- wij verder geen idee hebben of de waardering die Rotterdam aan haar mantelzorgers biedt aansluit bij de behoefte en of de vorm van de waardering past bij wat mantelzorgers als waardering ervaren;

Draagt het college op:

- te onderzoeken of en hoe het huidige pakket aan waardering voor de mantelzorgers ontvangen wordt en hoe hierin verbeteringen aan te brengen die aansluiten bij hoe mantelzorgers gewaardeerd en ondersteund willen worden;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 3. Mantelzorgers nu en in de toekomst

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van de voortgangsrapportage informele zorg;

Constaterende dat:

- Rotterdam, afhankelijk van de definitie, 81.000 of 89.000 mantelzorgers kent;

- volgens het SCP verlenen van de Nederlanders die 16 jaar of ouder zijn, 32 procent mantelzorg;

- dit voor Rotterdam zou betekenen dat we ruim 170.000 mantelzorgers zouden moeten hebben, dat zou betekenen dat Rotterdam slechts ongeveer de helft van het aantal mantelzorgers heeft dat we op basis van landelijke cijfers mogen verwachten;

- volgens het RIVM het aantal potentiële mantelzorgers van 15 in 2015 naar 6 in 2040 daalt (zie ook beantwoording schriftelijke vragen Verkoelen, 21bb003980);

Overwegende dat:

- mantelzorgers de ruggengraat van de zorg voor Rotterdammers zijn;
- het aantal oudere Rotterdammers tussen 2018 en 2030 met 30.000 toeneemt (zie Ouder en Wijzer);
- iedere Rotterdammer die een andere Rotterdammer kan helpen meer dan nodig is;

- de zorg zonder mantelzorgers onbetaalbaar wordt;

Draagt het college op:

- te onderzoeken waarom we in Rotterdam minder mantelzorgers hebben dan wij op basis van landelijke cijfers mogen verwachten;
 - een campagne te ontwikkelen die het aantal mantelzorgers doet toenemen;
 - beleid te ontwikkelen waarmee we mantelzorgers nu en in de toekomst optimaal kunnen ondersteunen;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik denk dat hier weinig politiek verschil van inzicht bestaat over het belang van mantelzorgers in onze stad en hoeveel dat er zijn en met name ook de soms ongelooflijk zware belasting die op hun schouders rust. Ik zou net als mevrouw

Aafjes-Van Aalst, sorry ik moest even nadenken, aandacht willen vragen voor de minderjarige mantelzorgers, want ik denk dat als één ding duidelijk is, dan is het dat zij vaak zelf niet eens in de gaten hebben dat zij mantelzorger zijn wanneer er sprake is van zorg voor een ouder of broer of zus. Dan kan het een ongelooflijk zware belasting zijn voor minderjarigen en ook impact hebben op hun mentale welzijn, maar ook op hun schoolprestaties. Ik denk dat het in die zin van belang is, dat er nadrukkelijker aandacht komt voor de positie van minderjarige mantelzorgers, maar vooral ook voor de vindplaats. Hoe bereiken we hen en zorgen we ervoor dat hun jeugd meer ontzorgd wordt dan dat vaak het geval is? Als we zien dat het vaak veel tijd en energie kan vergen en veel emotionele belasting met zich meebrengt om vaak zorg te leveren aan een ouder of broer of zus dan maken wij ons daar zorgen over, maar met name ook dat we hen onvoldoende bereiken met het staand beleid. Dus de vraag aan de wethouder is om daar specifiek meer op in te zoomen, maar vooral ook op zoek te gaan naar de vindplaatsen, daar ook afspraken over te maken met de scholen om meer zicht te krijgen op waar dit zich voordoet en hoe we actiever ondersteuning kunnen bieden aan minderjarige mantelzorgers. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank. Dan gaan we naar mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Ja, mantelzorgers leveren een onbetaalbare bijdrage. Wat ons wel opviel, en wat tijdens de commissievergadering al is besproken, is de rol van de mensen met een migratieachtergrond die vaak niet worden meegeteld in de statistieken. Mensen met een migratieachtergrond leveren vaak een bijdrage als mantelzorger zonder dat ze eigenlijk ook weten dat ze dat doen. Ze kennen de weg vaak niet naar instanties waar ze ondersteuning kunnen vinden. Daar hebben we aandacht voor gevraagd

en wat ons betreft heeft de wethouder zich daarover uitgesproken.

Ook hebben we het gehad over de casemanagers. Er is een tekort aan deze mensen. Er zijn signalen dat huisartsen vaak ook niet weten dat ze bestaan. Ook dit hebben we besproken tijdens de commissie, wat ons betreft afdoende beantwoord door de wethouder. En in zijn algemeenheid blijft het belangrijk om te kijken hoe en op welke manier we mantelzorgers beter kunnen ondersteunen, zodat ze zich ook gehoord en gezien voelen voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Is er nog iemand die een termijn wenst? Niet? Dan gaan we naar wethouder Grauss.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Goedendag voorzitter. Hopelijk ben ik verstaanbaar? Dat is altijd nog even de vraag in dit digitale tijdperk. Dank.

De **VOORZITTER**. U bent verstaanbaar wethouder.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Goed om te horen burgemeester. We hebben een uitgebreid, mooi en scherp debat gehad in de raadscommissie ZOCS. Niet alleen over de mantelzorgers overigens, maar ook over de vrijwilligers en de stappen die allemaal gezet zijn en de betrokkenheid voel ik weer terug in de gesprekken die er zijn. Dat is ook de betrokkenheid die ik voel. Iedereen die een mantelzorger in de ogen kijkt en spreekt, de mensen die in de eerste lockdown zeiden: ik mocht niet meer naar mijn partner toe die in het verzorgingstehuis zit, of de mantelzorger die ik sprak die zei, in zijn geval was het zijn vrouw, al op leeftijd: maar ik durf de thuiszorg niet meer binnen te laten, want ik was zo bang dat ze besmet zou worden door corona. Dus de heftige verhalen, de druk die er bij mensen zit, corona raakt mensen die kwetsbaar zijn en de mantelzorgers zijn het goud van de samenleving, dus op alle manieren proberen we daar met elkaar stappen in te

zetten en hebben we dat gelukkig de afgelopen jaren ook gedaan. Ik ben zo blij dat we die stappen hebben gezet, met de mensen uit het veld zelf, met de mantelzorgers, met de organisaties en dat het geleid heeft tot onderzoek, want daar hebben ze echt behoefte aan. Dat heeft onder andere geleid tot het oprichten van de mantelfoon, het mantelzorgsteunpunt en hadden we dat niet gehad dan hadden we dat nu moeten uitvinden. Terecht aan iedereen die zegt: dat moet groeien. Daar ben ik het mee eens. Het bereik moet groeien. De stappen moeten groeien. Daar hebben we een goed debat over gehad in de commissie. Ik heb ook de toezegging gedaan om erover te rapporteren, ook over de campagnes vanuit de mantelfoon die nog plaatsvinden. Ik heb ook in de commissie de toezegging gedaan aan mevrouw Aafjes-Van Aalst, en daarmee aan u allen: we gebruiken verschillende definities van mantelzorgers in de G4. Daardoor is die vergelijkbaarheid lastig. Wij hebben een bepaalde definitie en als wij die nu zouden aanpassen dan is de vergelijkbaarheid met het verleden wellicht bij ons weg, maar onze eigen definitie zorgt voor minder vergelijkbaarheid met de G4. Dat is ook lastig, omdat je daarom veel minder kan duiden: wat maakt het specifiek? En hoe zullen we kunnen verbeteren? Dus ik heb daar gelijk de toezegging gedaan, u heeft daar gewoon een terecht punt. Dus ik ga dat nog eens even goed op een rijtje zetten, om met elkaar meer grip te krijgen, want dat is wat we willen. Terecht ook de opmerking over de samenwerking met wethouder De Langen die heel nauw is, over formeel en informeel. En dat niet alleen aan de zorgkant, maar ook: als je de goede dingen doet in het welzijnswerk, en er staan dingen in de nieuwe aanbesteding over welzijn, dan wordt de voor mantelzorg signalerende functie van welzijn erin versterkt, zodat daar al gelijk die eerste stappen beter gaan verlopen.

Voorzitter, ik pak even de belangrijkste vragen die gesteld zijn, hoewel we er ook in de commissie over hebben gesproken,

maar ik vind het niet terecht als ik nu in één keer doorstap naar de moties, want het doet mij ook wat en het gaat om zulke belangrijke dingen.

Mevrouw Mohamed-Hoesein van DENK gaf terecht aan: ja, hoe kan het nou? Er lag een onderzoek over vrijwilligerswerk en de cijfers. Een gedeelte was voor en een gedeelte was tijdens corona en cijfermatig ziet men dan een daling in coronatijd ontstaan. En als dan die onderzoekers verder uitzoeken welke groepen dat zijn, dan waren dat vooral mensen met een migratieachtergrond waar een daling was. Ja, de eerste vraag die ik stelde en die u ook terecht stelde, is: ja, wat is daar het verhaal achter? Nou, dat verhaal hadden ze niet, want de Omnibus-enquête is een cijfermatige reeks. Dus wat ga je dan doen? Dan ga je contact zoeken met een hoogleraar die wereldberoemd is op het terrein van vrijwilligerswerk, en die aan onze eigen Erasmus Universiteit werkt. Dan ga je gelijk het gesprek aan met SKIN, de migrantenkerken, dan ga je gelijk het gesprek aan met SPIOR. En overigens, sinds ik het onderzoek, die cijfers zag, heb ik dat ook bij u gevraagd bij de commissie. En wat ik dan bij SKIN en SPIOR zie, wat ik als reactie krijg, en wat ik ook gewoon zo herken uit de praktijk, is: ja, het was even schrikken, het was heftig, en vervolgens zijn we gas gaan geven. We zijn meer gaan doen. We zijn er meer op uitgetrokken. En dan ben ik ook gewoon eerlijk: ik ga geen verhalen verzinnen. Ik heb geen duiding van die verandering van de cijfers, niet van alle mensen die ik spreek, uit het veld, die zelf vrijwilligerswerk doen, die een wetenschappelijke positie hebben, dus ik lever u de cijfers, maar ik ben ook eerlijk: als ik die duiding niet kan plaatsen, en ook de incongruentie tussen wat mevrouw Mohamed-Hoesein zelf ook ziet in de praktijk en ik ook, want ik bel met die clubs en zo nu en dan ga ik ook op stap in de stad om te kijken wat er gebeurt. Dus dat voor de helderheid.

Mevrouw Van Wifferen gaf terecht aan: mantelzorgers worden hard geraakt in deze coronacrisis. Het is een onmisbaar element van de zorg. En waar er heel veel druk op de zorg zit, zie je dat mensen nog meer op hun schouders nemen, dat is de grote zorg die wij daar beiden hebben en daarom ook dat alle stappen die gezet zijn zo cruciaal zijn om mee verder te gaan en goed contact te houden.

Mevrouw Verkoelen zegt terecht: mantelzorgers zijn de ruggengraat. Ze heeft drie moties. Die zal ik zo beantwoorden. Degene van u die niet gesproken heeft, maar wiens geluid nog steeds in mijn hoofd resoneert, is mijnheer Van Zevenbergen van de SP. Hij zei: mantelzorg, liefde is de brandstof. En vanuit liefde doe je nooit een stap terug. En als allerlei andere dingen niet mogelijk zijn, alle hulpbronnen niet mogelijk zijn, vanuit liefde blijf je daar staan. Dus helemaal mee eens, de ruggengraat. En dan is vervolgens de vraag: wat kunnen we doen?

Mevrouw Eskes stelde terecht een vraag die ook bij mevrouw Aafjes-Van Aalst naar voren kwam over jongeren, minderjarige mantelzorgers. Ik heb het nog even opgezocht tijdens uw betoog, wat we daarop doen. De mantelfoon heeft in de backoffice een medewerker die gespecialiseerd is in het bereiken en begrijpen van jonge mantelzorgers. Deze specialist ondersteunt ook de partners in het vroeg signaleren en beter begeleiden van jonge mantelzorgers. De mantelfoon heeft ook een chatfunctie op de website, is actief op social media en dit jaar hebben we speciale communicatiethema's. De Week van de jonge mantelzorger, 1 tot 7 juni is dat, de jonge mantelzorger en dan gaan we daar veel over doen. We hebben ook DIA, dat is de samenwerking tussen Dona Daria, Avant sanare en InMovement, en die hebben een vervolgsubsidie gekregen, dus vorig jaar ook zeg maar, en die vervolgstudie zit op het trainen van professionals die veel met jonge mantelzorgers in contact zijn met bijvoorbeeld, en mevrouw Eskes noemde

dat zelf ook, het onderwijs, wijkteams, BSO's en het bereik daarvan is minimaal honderd personen, de training en begeleiding van jonge mantelzorgers in alle onderwijstypen. Van basisonderwijs tot universiteit in een op hen aangepaste manier. Het bereik is minimaal 150 jongeren. Een training gericht op informele zorg is bereikbaar voor alle Rotterdammers via Platform Zorgzaam010. En wat ik al zei over de verschillende communicatie. Dus dat zijn de instrumenten die we op het terrein van de jonge mantelzorgers al in gang hebben gezet. Toen het nog mocht, ging ik ook bij de Dag van de mantelzorger er echt op uit en dan beland je ook wel eens bij de Taarten van Abel, dat is een werkwijze geleend van een televisieprogramma. Dat was in Overschie, dat ze met jonge mantelzorgers aan het taarten bakken waren en tijdens het bakken en het maken met elkaar erover in gesprek zijn. Dus ik noem een aantal voorbeelden, maar de werkelijkheid is diverser en breder. Er gebeuren nog veel meer activiteiten rond jonge mantelzorgers, alleen vanuit deze portefeuille al.

Mijnheer Balwantsingh gaf ook aan: voor velen is het net zo gewoon, zoals je je jas, een mantel aan een kapstok hangt, zo gewoon is het voor mensen dat ze de helpende hand geven bij hun naasten. En dat noem je geen mantelzorg. Ik denk dat er heel veel groepen, onderdelen van deze samenleving, zijn waar dat nog vele malen gewoner is. En sterker nog: als je zegt, ja je zorgt voor je ouders, je zorgt voor een gehandicapt kind, dat mensen daarmee zeggen: ja, je noemt dat mantelzorg, maar dat voelt helemaal niet goed. Dat lijkt net of ik iets bijzonders doe. En het is natuurlijk bijzonder, maar mensen zeggen: maar dit is zo normaal in hoe wij willen leven. Dat betekent wel dat alle cijfers rondom mantelzorg, dat dat wel ingewikkeld is. Er is geen stevigheid, want ja, de eerste vraag is: ben je een mantelzorger? Ja, veel mensen ervaren dat niet.

Voorzitter, ik heb geprobeerd heel kort recht te doen aan een aantal vragen en

opmerkingen die de raadsleden hebben gemaakt. Maar in de commissie was het nog veel rijker en mooier. Dan de drie moties. Motie 1, en mevrouw Verkoelen heeft hem niet uitgebreid toegelicht, dus het lijkt me goed dat ik wel even zeg wat er in de motie staat om op te dragen aan het college: 'te onderzoeken of het mogelijk is om mantelzorgers te promoveren tot de vrijwilligers van de stad en hen een onkostenvergoeding voor vrijwilligers te bieden die past binnen de fiscale kaders, zodat mantelzorgers er financieel niet bij in schieten.' En het tweede bullet: 'de mantelzorgers te promoveren tot de vrijwilligers van de stad en hen een onkostenvergoeding te geven voor vrijwilligers binnen de fiscale kaders die voorkomt dat mantelzorgers ondanks de gevoelde verantwoordelijkheid er financieel bij in schieten.' Het lijkt wel of die er bij mij dubbel in staat. Kijk, het bijzondere aan mantelzorg is, voorzitter, mensen doen het uit verantwoordelijkheidsgevoel, uit liefde. Liefde is de brandstof, zoals mijnheer Van Zevenbergen zei. Mensen doen het vanuit een intrinsieke motivatie. Het overkomt je. Het is geen keuze. Daarmee is de vergelijking met mantelzorg toch wel een lastige, want dat is wel iets wat je kan stoppen, waar je kan kiezen. Mantelzorg is niet af te dwingen, is niet aan te boren. Als ik nu kijk wat wij doen, de rol van de gemeente Rotterdam nu, mantelzorg en vrijwilligers, dat valt allebei onder informele zorg, dan is als ik mantelzorgers omtover, als ik dat al zou kunnen, naar vrijwilligers dat geen promotie, want wij geven geen onkostenvergoeding aan vrijwilligers als gemeente Rotterdam. En vrijwilligers ontvangen ook geen Rotterdampas, geen OV-tegoed en geen parkeervergunning. Dus in het huidige beleid is het geen promotie, maar een demotie. Dan zou je zeggen: ja, maar mevrouw Verkoelen met een voorstel. Die zegt: laten we mantelzorg nou vergoeden als een soort vrijwilligersvergoeding. U weet dat het om grote aantallen gaat, dan is daarbij wel mijn vraag: wat is dan de dekking? Want als je geen dekking hebt dan ontbreekt de bodem. Overigens, natuurlijk gebeuren er

al heel veel dingen. Bijvoorbeeld in de PGB, de persoonsgebonden budgetten, via niet alleen de Wmo, waar wij natuurlijk als gemeente leidend zijn, wethouder De Langen, maar ook in de Wet langdurige zorg en de ziektezorg, de ZVW, de Zorgverzekeringswet. Daar zitten ook constructies om mantelzorg deels te financieren. Dus alles bij elkaar moet ik helaas deze motie ontraden.

Voorzitter, motie 2 draagt het college op te onderzoeken of en hoe het huidige pakket aan waardering voor mantelzorgers ontvangen wordt en hoe hierin de verbeteringen aan te brengen die aansluiten bij hoe mantelzorgers gewaardeerd en ondersteund willen worden. Nou voorzitter, ik heb al regelmatig het traject dat wij hebben gelopen geschetst. We hebben heel veel mantelzorgers gesproken en input opgehaald, het visietraject doet dat nog steeds. Nou, hun belangrijkste wens was zo'n mantelzorgsteunpunt 24/7. Dat hebben we gelukkig gerealiseerd. Wat we nu doen, de waardering is nu de Rotterdampas, het OV-tegoed en activiteiten bij de Dag van de mantelzorg, maar ook een aanbod aan workshops en cursussen, maar ik heb in de voortgangsbrief, die de basis was voor de commissiebehandeling, al gezegd dat ik ook commentaar, ook geluiden heb gehoord van mantelzorgers die zeiden: ja, maar even serieus: lief dat u dat aanbiedt wethouder, maar ik heb een zorgrelatie, ik zorg voor iemand, dus ik kan er niet even met de Rotterdampas op uit. En als ik dat wel zou doen, wie zorgt er dan voor mijn geliefde? Dus daarmee hebben we al de keuze gemaakt om te kijken of er iets anders naast de Rotterdampas zou kunnen zijn. En bij het zoeken naar het alternatief wordt gebruikgemaakt van de input en de feedback van de mantelzorgers zelf. Dus ik kan mevrouw Verkoelen geruststellen. Wat zij wil, daar zijn we middenin. Daarmee is die overbodig.

Dan ga ik, voorzitter, naar de derde motie. Die draagt het college op te onderzoeken

waarom we in Rotterdam minder mantelzorgers hebben dan wij op basis van landelijke cijfers mogen verwachten. Ten tweede: een campagne te ontwikkelen die het aantal mantelzorgers doet toenemen. Drie: beleid te ontwikkelen waarmee we mantelzorgers nu en in de toekomst optimaal kunnen ondersteunen. Voorzitter, de vraag van mevrouw Verkoelen hebben we uitgebreid toegelicht, hoe die definities in elkaar zitten en als je een scherpe smalle definitie doet, de lat hoog legt, houd je minder mantelzorgers over. Als je een bredere definitie gebruikt heb je er meer, maar de werkelijkheid verandert er niet mee. Mantelzorg is iets wat mensen uit verantwoordelijkheidsgevoel doen, de liefde, intrinsieke motivatie. Dus het aanboren en dergelijke, ja dat is niet iets wat je als gemeente kan doen en je hebt ook geen invloed op de demografische ontwikkelingen in die zin, dus een onderzoek heeft weinig toegevoegde waarde, maar ik ben het helemaal met mevrouw Verkoelen eens, het gaat om communiceren, waarderen, zichtbaar maken. Ik denk dat in de afgelopen dagen en de komende dagen er nog wel wat lintjes hier in Rotterdam uitgedeeld worden, koninklijke onderscheidingen, en zo vaak gaat het om vrijwilligerswerk en mantelzorg daarin. Dus die waardering is er. Ik heb al aan mevrouw Aafjes-Van Aalst toegezegd in de commissie om ook te rapporteren over de communicatie, bij welke groepen we speciaal rondom mantelzorg gaan communiceren en ik ben het er helemaal mee eens dat dat een belangrijke manier is. Dus die toezegging heb ik al gedaan. Natuurlijk ben ik het helemaal met u allen eens dat onze belangrijkste taak is er ook op tijd te zijn, om te kijken hoe we overbelasting kunnen voorkomen, op de goede manier. En ja, de aantallen bij de mantelzorg kunnen groeien, die moeten groeien, maar ik ben wel ontzettend blij met die telefoons die binnenkomen en de mantelzorgers die zeggen: ja, toen het echt over mijn schoenen liep, toen ik het niet meer zag zitten, het maakt niet hoe laat, en ik bel en ik krijg iemand die begrip heeft, die me meedenkt en me verwijst naar de

goede plekken. Overigens, in de nieuwe inkoop gebiedswelzijn zetten we in op het vergroten van het signalerend vermogen van het welzijnswerk, de vraagwijzers, wijkteams en mogelijk andere relevante partijen, zodat ook de mantelzorgers eerder in beeld komen. Dat kan mogelijk overbelasting overkomen. Dus bij dit alles moet ik helaas de motie ontraden. Voorzitter, ik hoop daarmee de raadsleden te hebben bediend op hun vragen op dit mooie domein.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Zijn er nog vragen blijven liggen op dit onderwerp? Of heeft de wethouder alles gedaan? Dan rond ik de beraadslaging op dit punt af. Daarmee stel ik u voor te gaan lunchen. Als u dat goed vindt, stel ik u voor om terug te komen om 13.15 uur. Dan is het iets meer dan drie kwartier lunchtijd. U bent allemaal thuis hoop ik, of anderszins in de buurt van een plek waar u iets kunt nuttigen. 13.15 uur zou ik graag de vergadering willen heropenen. Dan ben ik overigens kort even weg in verband met het aannemen van een petitie. Dan bent u in handen van één van onze vicevoorzitters. De vergadering is geschorst tot 13.15 uur.

(De vergadering is geschorst.)

(12.26 uur).

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 29 april 2021

Notulen van de raadsvergadering van 29 april 2021 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 6.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 13.15 tot 14.14 uur is waargenomen door de heer R.A.C.J. Simons, van 15.28 tot 15.49 uur en van 18.50 tot 18.55 uur door de heer J.W. Verheij, van 16.57 tot 17.05 uur door mevrouw C.M. Zeegers en van 18.10 tot 18.50 uur door de heer B. van Schaik

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove, de heer A. Bonte, de heer A.H.P. van Gils, de heer M.K.A. Grauss, de heer S. Kasmi, de heer S.A. Kurvers, de heer S. de Langen, de heer R. Moti, mevrouw R.A. Vermeij en de heer B. Wijbenga-van Nieuwenhuizen.

Afwezig met bericht: de heer E. Büyükcıfci, de heer V.P.G. Karremans en de heer A. van Zevenbergen.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Goedemiddag iedereen weer. Ik hoop dat iedereen een lekker broodje kroket op heeft of iets anders.

17. Het programma van eisen voor de herinrichting van het Hofplein

De **VOORZITTER** (de heer Simons). We hervatten de vergadering met agendapunt 17, het programma van eisen voor de

herinrichting van het Hofplein. Ik wil eerst mijnheer De Roon het woord geven. Excuses, bij agendapunt 17 heb ik mevrouw Zeegers als eerste staan op mijn lijstje. Dus als u even uw handje wilt opsteken?

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dag voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, de anderen zijn nog aan het lunchen. Maar u bent keurig op tijd. We gaan de mensen die op tijd zijn belonen en niet de mensen die te laat zijn. Dus mijnheer Van Schaik, gaat uw gang.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, ik hoop wel dat de wethouder ook uitgeluncht is, want het is wel belangrijk dat hij meeluistert in dit verhaal voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, daar ga ik maar van uit, want die zou natuurlijk als eerste aanwezig moeten zijn. Ik kijk nog even in mijn app of de griffie kan bevestigen dat de wethouder ook aanwezig is. De wethouder is er. Dus u kunt van wal steken.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Nou, dat zullen we dan maar doen voorzitter, want als grootste partij vind ik het een voorrecht om als eerste te mogen beginnen, dat wordt niet altijd gegeven. Voorzitter, laat het duidelijk zijn dat Leefbaar Rotterdam voor vergroening is en dus ook voor het Hofplein, want er kan niet genoeg groen zijn in Rotterdam. Maar voorzitter, wij hebben twijfel over de inrichting waar het college op wil inzetten. Wij zien recreatie niet zitten op het Hofplein. De reden dat wij geen recreatie op het Hofplein zien zitten, is de bereikbaarheid, de veiligheid, het lawaai, de rinkelende trams, maar ook het verblijf dat meer doet denken aan een kermis dan aan een groene oase, wat het

collega voorstelt. Daarbuiten hebben wij wat vragen over de bomen en die hebben we ook al in de commissie gesteld, maar we komen er nog steeds niet uit. Zo'n zeventig bomen zouden er komen. Nou, wat heeft dat met de veiligheid te maken en die kosten dan ook nog eens 220.000 per boom. En als je dan op de tekening kijkt dan klopt dat echt niet, want in de praktijk lijken ze echt niet op de plataan die nu bij het CS staat, maar zijn het echt dunne boompjes van nog geen dertig centimeter doorsnee. Kan de wethouder dit uitleggen, voorzitter?

Daarbuiten maken wij ons zorgen over de veiligheid met de hoeveelheid bomen. Ik heb dat zojuist al gezegd. Wij zouden graag zien dat de wethouder hier nog eens naar kijkt. En ik wil ook aan de wethouder vragen, mede op verzoek van mijn fractiegenoot mijnheer Van Putten, om naar de zwarte den te kijken, of die plaatsbaar is op het Hofplein.

Mijn grootste probleem, voorzitter, ligt bij de waterberging, want de kosten zijn onbekend en uit ervaring weten wij in Rotterdam dat dat aspect weleens behoorlijk duur kan uitvallen. Ik vraag dan ook de wethouder: waarom gaat u nu al een project opstarten terwijl die kosten nog niet bekend zijn? Want voor hetzelfde geld gaat dat heel veel miljoenen meer kosten en kan niet de bedoeling zijn. Dus ik wil graag van de wethouder weten: wat weet hij op dit ogenblik? En als die beantwoording van de wethouder niet naar de zin is van mijnheer Van Schaik of Leefbaar Rotterdam, overweeg ik later nog met een motie te komen, want iets vaststellen waarvan we nog niet weten wat het gaat kosten, dat vind ik toch ook wel weer een faal. Nogmaals, vergroenen is prima, maar het project Hofplein, om een plek te creëren, te verblijven op het Hofplein, dat gaat echt niet lukken. 140 rinkelende trams per uur had mijn collega Van Putten uitgerekend. Auto's, fietsverkeer, maar daarbij ook nog eens 40.000 wandelaars. Nou, die 40.000 ziet Leefbaar Rotterdam alleen maar als

haalbaar als één van onze drie profclubs kampioen wordt van Nederland en ik hoop dan voor mijnheer De Roon dat Excelsior dat een keer mag worden. Voorzitter, ik heb daar erg mijn twijfels bij. Mocht de wethouder toch twijfels hebben over het bovenstaande verhaal van mij, dan zou ik zeggen: wethouder, trek uw schoenen eens aan en loop over de Coolsingel en trek daar lering uit. Als u mij toestaat, voorzitter, wil ik nu het woord geven aan mijn collega Van Drunen die het mobiliteitsprobleem aan gaat pakken.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, dank u. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, in aanvulling op mijnheer Van Schaik wil ik inderdaad graag even inzoomen op het aspect mobiliteit. Er heeft participatie plaatsgevonden, maar ik zou heel graag van de wethouder willen weten hoeveel ondernemers uit het Centrumgebied hier nou precies aan hebben deelgenomen. En daarbij ook wat nou hun reacties zijn. Waar het Hofplein nu beschikt over meerdere rijstroken, gaan we straks naar een plein met krappe bochtjes op de hoeken. Dat gaat natuurlijk problematisch worden met alle toekomstige bouwactiviteiten in het gebied. Hoe ga je hier een lange kraanwagen langs manoeuvreren. Ik zou graag van de wethouder willen weten in hoeverre hier in het ontwerp rekening mee is gehouden, bijvoorbeeld vooruitkijkend naar de ontwikkelingen op het Schiekadeblok. Tot slot, voorzitter, Leefbaar Rotterdam wordt door de linkse partijen in de raad nog weleens betiteld als een vroeg-vroempartij, maar Leefbaar Rotterdam komt op voor alle verkeersdeelnemers en al helemaal als het op veiligheid aankomt. In het huidige plan wordt blindgestaard op een Hofplein zonder verkeerslichten, want dat zou er niet zo mooi uitzien. De verkeersveiligheid wordt hierin van ondergeschikt belang gemaakt ten bate van mooie plaatjes voor op foldertjes en social media. Wat ons betreft een totaal verkeerd uitgangspunt. Ik dien daarom een motie in die verzoekt om

het gebruik van verkeerslichten niet bij voorbaat al uit te sluiten. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons).
Mijnheer Van Drunen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Sluit verkeerslichten niet uit op het Hofplein

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van het programma van eisen voor de herinrichting van het Hofplein;
Constaterende dat:
- in het programma van eisen gesteld wordt dat het uitgangspunt van de simulatie was dat er geen verkeerslichten toegepast worden, omdat de opzet van het plein zich niet ervoor zou lenen;
- gesuggereerd wordt dat verkeerslichten minder goed bij de ambities van een verblijfsgebied passen;
- afslaand autoverkeer binnen een beperkt aantal meters te maken krijgt met zowel voetgangers, trams als fietsers komend in twee rijrichtingen en kruisende verkeersstromen altijd risico's met zich meebrengen;
Overwegende dat:
- een Hofplein zonder verkeerslichten een nobel streven is, maar dat verkeersveiligheid niet mag ondersneeuwen aan de wens tot het creëren van een mooi plaatje;
Verzoekt het college:
- de mogelijkheid tot het plaatsen van verkeerslichten op het Hofplein op geen enkel moment uit te sluiten;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. B. van Drunen

Dank u mijnheer Van Drunen. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, het Hofplein vormt op dit moment een ontoegankelijke verkeersbarrière tussen het Centrum en de wijken eromheen. Een verkeersplein waar

de mobiliteit de afgelopen tijd sterk is toegenomen, maar het aandeel van de auto met 40 procent steeds verder afneemt. Nu al maken er 30.000 fietsers gebruik van, evenveel als auto's, maar de ruimteverdeling sluit daar totaal niet bij aan. Wat GroenLinks betreft tijd om dit te vertalen in de slimmere en veiliger ruimteverdeling zoals het college met dit programma van eisen Hofplein dan ook voorstelt. Voor GroenLinks zou die ruimte voor de auto nog kleiner mogen zijn. Daarom steunen we de motie van de Partij voor de Dieren evenals de motie dertig kilometer' die geheel past bij de reeds aangenomen motie van GroenLinks en anderen waarmee dertig kilometer de norm wordt in Rotterdam. En juist omdat we al pleiten in een stad als Rotterdam om dertig kilometer de norm te maken, is die verkeersveiligheid waar ook Leefbaar Rotterdam voor pleit veel beter geborgd. Het voorgestelde programma van eisen voor het Hofplein biedt op een goede manier meer ruimte voor groen, extra bomen, waterberging en een nieuw stadsplein om te verblijven. En ja, nu zijn het twintig bomen. Dat worden er tachtig. Een verbindende schakel in de stad, inclusief voor iedereen. Voor een toegankelijk Hofplein vragen we graag extra aandacht voor de 20 procent van de Rotterdammers met een lichamelijke beperking. Ook voor mensen met een beperking moet zorg worden gedragen voor een goede fysieke toegankelijkheid. En daarom dienen we de motie 'Hofplein toegankelijk en verbonden' in. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons).
Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Hofplein toegankelijk en verbonden

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van het Programma van Eisen Herinrichting Hofplein;
Constaterende dat:

- met de herinrichting van het Hofplein wordt ingezet op meer ruimte voor verblijven en meer ruimte voor openbaar vervoer, de voetganger en de fiets;
- de herinrichting van de Coolsingel deze maand is opgeleverd, eveneens met als doel ruimte voor voetgangers en fietsers in plaats van de zesbaansweg voor auto's van weleer;

Overwegende dat:

- het Hofplein op dit moment nog een ontoegankelijke barrière vormt tussen het Centrum en de wijken eromheen;
- met de nieuwe Coolsingel een richting is ingeslagen in de keuze voor materialen, straatverlichting, fietspaden etc. voor een aantrekkelijke uitstraling;
- de herinrichting van het Hofplein tot aantrekkelijk verblijfsgebied alleen ontstaat als het ontwerp afgestemd en in samenhang met de Coolsingel ontworpen wordt;

- twintig procent van de Rotterdammers een lichamelijke beperking heeft (zicht, gehoor of mobiliteit) en dat het nieuwe Hofplein ook voor hen goed toegankelijk moet zijn;

Verzoekt het college:

- in het ontwerp voor het nieuwe Hofplein zorg te dragen voor samenhang met de nieuwe inrichting van de Coolsingel in materiaalkeuze, beplanting etc. voor een aantrekkelijke binnenstad;
- zorg te dragen voor een fysiek toegankelijk Hofplein ook voor mensen met een beperking, zoals toegankelijke oversteekplaatsen, brede afritten, geleide lijnen, bankjes om op uit te rusten, etc.;
- hiervoor de Rotterdamse belangenorganisaties zoals 010Toegankelijk, de Brede Raad en VGR te betrekken bij de uitwerking in het Voorlopig en Definitief Ontwerp;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. A. Kockelkoren, D. Yildirim, T.J. Vonk en E.C. Eskes

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel mevrouw Kockelkoren.
Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja, dank voorzitter. Ook namens mijn fractie de mededeling dat wij verheugd zijn met de plannen rondom het Hofplein. Mooi dat dit stenige plein dat nu vooral functioneert als een soort doorrijgebied nu een plek van ontmoeting wordt. We zijn blij met de vergroeningsopgave die wordt opgepakt en dan wel, zoals ik dat vaker zeg, als het gepaard gaat met het creëren van ontmoetingsplekken in de openbare ruimte met voldoende kwalitatief goede zitplaatsen. Om die reden heb ik tijdens de vorige raadsvergadering de Visie openbare ruimte 2020-2030 geamendeerd met dit uitgangspunt en ik blijf hier, en dat heb ik toen ook gezegd, tot in den treure naar refereren. Voorzitter, de stadsprojecten waar dit er één van is, bieden ook mogelijkheden op het gebied van werkgelegenheid van mensen, zeker nu maar ook in de komende jaren natuurlijk een ontzettend belangrijk aandachtspunt. De moties 'Versterk de sociale impact van stadsprojecten' en 'Zeker zijn van een investeringsmotor als banenmachine' zijn even belangrijk om in dit verband te noemen.

Voorzitter, daarnaast, afrondend, we hebben het vandaag de hele dag in de fractie over dieren. Eerst over vissen, toen over koeien en toen over honden en nu een stuk over leeuwen. Ik heb natuurlijk in de commissie ook de wens van mijn fractie geuit om de vier Hofpoortleeuwen te verenigen en een statiger en historischer plek te geven in de stad. Ik heb begrepen dat dat nu niet gaat, dat vind ik jammer, maar ik blijf in de komende tijd wel benieuwd naar de mogelijkheden om dit op een andere manier, nadrukkelijk zeg ik dat erbij: op een andere manier, op te pakken en, afrondend voorzitter, steun ik vanzelfsprekend ook de goede motie van GroenLinks voor het toegankelijk maken van het Hofplein voor mensen met een beperking, althans om daar meer aandacht aan te besteden. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u mevrouw Yildirim. Nu mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Dank u wel voorzitter. Ik ben te verstaan?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ik zat al bijna te wachten, want dat is uw standaardvraag: ben ik te verstaan en te zien? En u bent goed te verstaan en ook goed zichtbaar.

De heer **JONKER** (sp). Dank u voorzitter. Een feest om te verblijven zal het Hofplein nooit worden. Dat is de inschatting van de SP. Ruim 20 miljoen investeren in het mooi maken van dit plein, het zal er zeker mooier van worden, maar dat mag ook wel ook als je zo'n bedrag uitgeeft. Maar tegelijkertijd: 20 miljoen pompen in een plein waar twee trams per minuut overheen rijden, je kunt je afvragen wat daar het nut van is. Ook bij het voor 60 miljoen verfraaien van de Coolsingel had de SP al haar bedenkingen. Die hebben we dus ook bij dit plan voor het Hofplein. Het zal zeker geen onwijs gers plein worden waar je lekker buiten gaat spelen. Kortom: de SP is niet voor dit voorstel. Op Zuid of in Delfshaven zijn betere plekken te vinden waar je die 20 miljoen nog nuttiger kan besteden. Tot zover voorzitter. Ik was goed te verstaan, nietwaar?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u mijnheer Jonker. U was, nogmaals, goed zichtbaar en goed te verstaan. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ik had daarnet eigenlijk beter moeten inloggen. Dus vandaar dat ik wat later ben. Maar het is goed dat we het hebben over het Hofplein. D66 is al sinds jaar en dag groot voorstander van actieve inzet vanuit de gemeente om de stad steeds aantrekkelijker te maken. De stad als city-lounge, met ruimte voor voetgangers en fietsers. En dat geeft ook nog een boost aan de lokale economie. Mooi dat het college, nadat eerder die Coolsingel al zo is verbeterd, nu ook het

Hofplein gaat aanpakken. Kortom: hoe eerder we ermee beginnen hoe beter. Ook heel goed dat de stad erbij betrokken wordt, zoals we dat graag als raad willen bij dit soort projecten. Nou, ik kan er verder kort over zijn. Wij vinden het gewoon geweldig en we hebben ook steun voor de motie van de Partij voor de Dieren om er een dertigkilometerplein van te maken en ook steun voor de VVD-motie over de verkeersveiligheid die ingediend is.

Wel heeft D66 nog één vraag aan de wethouder. Die gaat over cofinanciering. Daar is bij ons toch wat onduidelijkheid over, want cofinanciering is in het beeld van D66 dat andere partijen bijdragen, de Europese Unie, het Rijk, de MRDH, prima, maar we begrepen dat er ook eigen stimuleringsregelingen daarvoor worden ingezet. Nou ben ik daar in principe niet tegen of iets dergelijks, maar dat bevreedde ons wat om dat dan cofinanciering te noemen. Dus dat is een beetje een financieel-technisch vraagje, maar we willen dat toch even gesteld hebben. Verder, wat D66 betreft, dus complimenten voor dit hele mooie plan.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u mevrouw Zeegers voor uw bijdrage. Dan nu mijnheer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ook van de zijde van de VVD veel complimenten voor dit plan. Wij zijn enthousiast over deze vergroeningen in de binnenstad. Zo meteen ook nog de Westblaak erachteraan, aan de andere kant van de binnenstad. Dan ontstaat er echt een heel prettig gebied waar mensen op afkomen, nog meer misschien wel dan ze nu dan. Dus daar zijn we enthousiast over. Deze ontwikkeling leidt er wel toe dat dingen in de binnenstad veranderen, onder andere op het gebied van verkeer. En daar hebben wij wel wat zorgen over en wat vragen over, want dit betekent dat van de 30.000 auto's die nu over het Hofplein gaan elke dag er zo meteen 12.000 niet meer daar gaan komen. Dat is nogal een verandering en die gaat niet vanzelf. Een

deel van die 12.000 auto's zal zich voortaan überhaupt niet meer als auto vertonen, mensen gaan met het openbaar vervoer of op de fiets, prima, maar een deel van die auto's zal er nog steeds zijn en een andere route gaan kiezen. Dan bestaat het gevaar dat deze auto's op andere plekken in de stad tot opstoppingen gaan leiden, bijvoorbeeld omdat ze de Heer Bokelweg en het Noordplein gaan nemen of de Walenburgerweg en dan vervolgens bij de 's-Gravendijkwal weer nieuwe problemen ontstaan. Dat willen we niet. Dus wij dienen een motie in waarin we het college vragen om de planvorming voor die mobiliteitstransitie en die herroutering van het verkeer dat er nog steeds is actief op te pakken en die plannen ook aan ons te laten zien, zodat we zeker weten dat het vanaf dag één, als dit nieuwe plein opengaat, geregeld is en dat het verkeer ook soepeltjes blijft rijden door de stad.

De andere motie die we indienen betreft onze zorgen over de verkeersveiligheid. Mijnheer Van Drunen zei al iets over verkeerslichten. Dat zou een oplossing kunnen zijn. Maar dit is een druk plein waar ook na de herinrichting heel veel verschillende verkeersstromen van fietsers, voetgangers, automobilisten, trams en bussen zich vertonen en ook dat gaat niet vanzelf goed. Daar moet je actief mee aan de slag om te zorgen dat al die verkeersstromen elkaar veilig kunnen passeren en kruisen. Daar doen we een oproep toe met een motie, die ook vraagt om voor de hulpdiensten het een en ander te regelen, want er gaan nogal wat hulpdiensten over het Hofplein heen. Die gaan met hoge snelheid. Als er zo meteen minder banen beschikbaar zijn, kan dat wel eens tot knelpunten gaan leiden. Met die motie vragen we dus om ook dat punt goed op te lossen. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons).
Mijnheer Verheij heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Hofplein in goede banen

'De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het programma van eisen voor de herinrichting van het Hofplein;

Constaterende dat:

- het Hofplein door de herinrichting zal veranderen in een groene oase;
- de prognose is dat het aantal auto's dat dagelijks het Hofplein passeert zal dalen van 30.000 naar 18.000;

Overwegende dat:

- een deel van de huidige autobewegingen zal worden opgevangen door andere vormen van vervoer en een deel van het autoverkeer andere routes in de stad zal zoeken;
- dit kan leiden tot ongewenste overlast en congestie op andere plekken in de stad;
- de mobiliteitstransitie en herroutering van autoverkeer niet vanzelf goed gaan en actieve sturing vereisen;

Draagt het college op:

- om concreet te maken met welke maatregelen de mobiliteitstransitie en de herroutering van autoverkeer succesvol worden gestuurd, zodanig dat het nieuwe Hofplein vanaf de dag van de (her)opening daadwerkelijk de bedoelde groene oase zal zijn;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. J.W. Verheij, D.A. van Groningen en E.C. Eskes

Motie 5. Verkeersveiligheid op nummer één op het Hofplein

'De gemeenteraad, in vergadering bijeen op donderdag 29 april 2021, ter bespreking van 'Het programma van eisen voor de herinrichting van het Hofplein';

Constaterende dat:

- het Hofplein door de herinrichting zal veranderen in een groene oase waar Rotterdammers en bezoekers zullen ontspannen rondom de fontein;

Overwegende dat:

- er diverse langzame en snellere verkeersstromen, waaronder veel trams, rond en op het plein zullen rijden;

- voetgangers, pleinbezoekers en de diverse verkeersstromen elkaar continu zullen kruisen op het plein;
- het Hofplein ook voor hulpdiensten een belangrijk onderdeel van hun route is;
- deze combinatie van verkeer, voetgangers, hulpdiensten en bezoekers kan leiden tot gevaarlijke situaties;
Verzoekt het college om:
- een plan voor de verkeersveiligheid op en rond het Hofplein te maken;
- snelle en veilige passage van het Hofplein voor hulpdiensten én andere pleingebruikers zeker te stellen;
- beide plannen aan de raad toe te zenden;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. D.A. van Groningen en J.W. Verheij

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u mijnheer Verheij. Dan mijnheer Van Baarle.

De heer **VAN BAARLE** (denk). Ja voorzitter, dank u wel. De stadsprojecten waren voor de fractie van DENK reden om destijds tegen de Voorjaarsnota en tegen de begroting te stemmen, omdat naar ons inzicht de hele planvorming rondom die stadsprojecten de financiën niet duidelijk waren, de opbrengsten voor de stad niet duidelijk waren en er grote zorgen zijn ten aanzien van mobiliteit, met name ten aanzien van de doorstroming en de positie van de auto in de stad. Daarnaast vonden wij ook dat de prioriteitsstelling, de tientallen miljoenen die in het Centrum, in de binnenstad, gepompt worden terwijl we pas nog de renovatie van de Coolsingel gehad hebben, niet eerlijk. Andere stukken van de stad zijn ook een keer aan de beurt, niet alleen het Centrum. Ja, die zorgen, die punten blijven bestaan, ook in het licht van die punten beoordelen wij het voorliggend voorstel. Wij zijn wel blij dat de wethouder heeft toegezegd voor de zomer nog te komen met een brief waarin hij uiteenzet wat de opbrengsten voor de stad zullen zijn op het gebied van economie en werkgelegenheid, maar dat vinden wij laat.

Dus we roepen op om in het komend programma van eisen voor de stadprojecten dat beter te omschrijven. Wij steunen ook de oproepen in de richting van het college om duidelijk te maken wat de invloed op het verkeer zal zijn, de doorstroming. Voor het overige, met onze positionering die wij reeds gehad hebben bij de Voorjaarsnota en de begroting blijven wij die zeven stadsprojecten met onze kanttekeningen kritisch volgen. Ik dank u, geachte voorzitter, voor het woord.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u mijnheer Van Baarle. Dan is nu mevrouw Eskens aan de beurt.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dat was Eskes zonder n, maar dat maakt niet uit. Dat mag de pret niet drukken. We hebben het vandaag over het Hofplein en ik denk dat het een fantastisch plan is om het Hofplein, wat nu toch eigenlijk gewoon een verkeerspunt is, meer om te toveren tot een verblijfsruimte. Tegelijkertijd is er natuurlijk wel een aantal punten dat aandacht behoeft. Ik denk dat er vanuit Leefbaar Rotterdam een terechte zorg is geuit over hoe zorgen we nu dat die inpasbaarheid met de hoeveelheid trams die over dat plein komt, hoe zorgen we dat die niet de kwaliteit van de verblijfsruimte, waar we zo naar streven, in de weg zitten. Dus ik zou in ieder geval het college willen oproepen om daar bij de verdere uitwerking van de plannen nadrukkelijk aandacht aan te besteden.

Een ander punt is de mobiliteit. Nou, daar heeft de VVD zojuist het een en ander over gezegd en ook moties over ingediend, waarbij we met name ook de eerste motie van de VVD medeondertekenen, omdat we het van belang vinden om aan de voorkant de juiste maatregelen te treffen om te voorkomen dat het straks dichtslibt in de stad en we wel de juiste transitie gaan doormaken.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Mijnheer Van Drunen, u heeft een vraag aan mevrouw Eskes?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, ik heb geen vraag aan mevrouw Eskes. Ik heb een punt van orde. Ik begrijp namelijk dat er zojuist nog stukken bij dit punt op de agenda geplaatst worden door de wethouder, een wethoudersbrief. Ja, dat kan toch niet tijdens het debat?

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Uw punt is duidelijk. De wethouder komt zo in beeld. Dan kan mevrouw Eskes even haar betoog afmaken en daarna gaan we het gelijk voorleggen aan de wethouder, want het lijkt mij ook een zeer vreemde gang van zaken. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, ik had inderdaad een interruptie verwacht, maar dat was wat anders. Wat ons betreft is het fantastisch dat dit plan er ligt. Wij zijn ook hartgrondig voorstander van de zeven stadsprojecten. Ik denk dat het goed is dat we nu een eerste plan op tafel hebben liggen, maar graag vanuit het college aandacht voor zowel de verkeersveiligheid, de doorstroming van het verkeer, maar ook de inpasbaarheid van de verblijfsruimte met alle verkeer dat daar over het plein moet, waaronder ook de trams die daar veelvuldig langs zullen komen. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u mevrouw Eskes.

Mijnheer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. 30 kilometer op het Hofplein

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het Programma van Eisen Hofplein;

Constaterende dat:

- in het Programma van Eisen Hofplein staat dat onderzocht gaat worden of dertig kilometer per uur haalbaar is, in nauwe afstemming met hulpdiensten en de RET;
- het programma van eisen zich verder niet expliciet uitspreekt over toepassing van dertig kilometer per uur, indien haalbaar;

Overwegende dat:

- voor een prettig verblijfsklimaat op en rond het Hofplein en voor een verbeterde verkeersveilige situatie lage snelheden cruciaal zijn;

- de luchtkwaliteit bij lage snelheden aanzienlijk verbetert, niet in de laatste plaats voor fietsers door het verplaatsen van snorfietzen naar de rijbaan;

Verzoekt het college:

- dertig kilometer per uur op het Hofplein toe te passen in het programma van eisen als de hulpdiensten en de RET zich kunnen vinden in het technisch ontwerp, dat daartoe wordt ontworpen;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. R.T.J. van der Velden en J.P. Postma

Motie 3. Geen halve maatregelen

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het Programma van Eisen Hofplein;

Constaterende dat:

- het nieuwe Hofplein er na de herinrichting uitziet als een rotonde met grotendeels twee rijstroken en maximaal één rijstrook bij het op- en afrijden;

Overwegende dat:

- onze stad nu eens voor echte maatregelen moet kiezen om het verkeersvolume in de stad aan banden te leggen;

- het Hofplein met grotendeels een 2-strooksrotonde teveel van het oude is, namelijk een verkeersplein voor een snelle afhandeling van auto’s;

- een 1-strooksrotonde minder plaats biedt aan auto’s, waar luchtkwaliteit en verkeersveiligheid baat bij hebben;

Verzoekt het college:

- te kiezen voor een 1-strooksrotonde;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 4. Hofplein autovrij

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter

bespreking van het Programma van Eisen Hofplein;

Constaterende dat:

- in het Programma van Eisen Hofplein ruimte aan de auto wordt toebedeeld;

Overwegende dat:

- Rotterdam moet kiezen voor een autovrije binnenstad;

- een autovrij Hofplein tal van voordelen kent, zoals een prettiger verblijfsklimaat, verbeterde luchtkwaliteit en een verbeterde verkeersveiligheid, CO₂-emissiereductie en een daling van verkeersvolumes in toevoerwegen (zoals Coolsingel, Schiekade, Weena en Pompenburg) waar deze positieve effecten ook zullen optreden;

Verzoekt het college:

- het Hofplein autovrij te maken en dit te borgen in het programma van eisen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Zijn er nog andere leden van de raad die iets willen toevoegen? Zo niet, dan ga ik naar de wethouder toe.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder).
Goedemiddag voorzitter en raadsleden.
We hebben vorige week een mooie bespreking gehad.

De **VOORZITTER** (de heer Simons).
Goedemiddag wethouder. Sorry dat ik u even onderbreek, maar we hadden net een punt van orde van mijnheer Van Drunen. Die stelde vast dat er tijdens dit debat, het is toch gewoon een debat, nieuwe stukken op het RIS worden geplaatst. Hij vroeg zich af of hij daar nog leestijd voor kan krijgen of anderszins, hoe had u dat voorgesteld wethouder?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja voorzitter, ik hoorde het ook net van mijnheer Van Drunen. Ik hoorde ook uw reactie daarop. Het is een stuk dat in die zin gewoon op het RIS geplaatst kan

worden en ik wilde daar eigenlijk ook als eerste over gaan spreken. Het is waarschijnlijk, maar ik heb dat zelf natuurlijk ook nog niet kunnen verifiëren, het eindrapport van de publieksparticipatie. Gisteravond is dat naar een ieder, of tenminste naar de raad verzonden, en is daar ook een publicatie van geweest. Ik denk dat iemand nu dacht: nou, dat moet er misschien bij, maar dat kan ook onafhankelijk worden besproken. Volgens mij is het dit stuk. Als het goed is, hebben wij dat gisteren al naar u toe gestuurd. Ik denk dat het als service door de griffie extra bij deze stukken is toegevoegd, maar het is niet ter bespreking nu, want het plan van eisen, dat is ook hoe het publiek daarnaar kijkt en hoe we dit meenemen in de verdere stappen naar het voorlopig ontwerp.

De **VOORZITTER** (de heer Simons).
Mijnheer Van Drunen, u heeft hier nog een vraag over vermoed ik?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, want als ik het dus goed begrijp, is het geen opzet. Nou, gelukkig maar. Maar dan begrijp ik dus ook dat het stuk volgens de woorden van de wethouder niet relevant is voor wat wij nu bespreken. Dat zou ik heel vreemd vinden, want het gaat tenslotte over het Hofplein. En als dat het gevolg is van iets wat gisteravond of wat gisteren heeft plaatsgevonden, een bijeenkomst, ja dan had dat misschien maar beter gepland moeten worden. Dan hadden we het daar vandaag niet over moeten hebben.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder).
Voorzitter, we hebben mijnheer Van Drunen gewezen op de bijeenkomst van 28 april, het seminar, of in ieder geval het opdienen van die publieksparticipatie. Wij vinden het heel belangrijk dat de Rotterdammers zich uitspreken over hoe zij naar het plein kijken. Daar hebben we u ook voor uitgenodigd. U heeft denk ik ook gewoon de link toegestuurd gekregen om daar kennis van te nemen, gewoon ook actief. Leuk dat uw voormalig partijgenoot Joost Eerdmans digitaal aanwezig was

gisteren, weet ik toevallig. Dus dit was gewoon een openbare bijeenkomst en wij hebben gemeend dat het goed is om u dat rapport, ook de opbrengsten daarvan, toe te sturen. Er zijn hele interessante dingen over gezegd en die gaan we meenemen naar het voorlopig ontwerp, net als dat wij uw aanbevelingen en deze bespreking van het plan van eisen ook mee gaan nemen naar het voorlopig ontwerp. Dus het is ontzettend interessant om te lezen, maar het is niet een onderdeel van deze bespreking vandaag. Als u zou willen, zou u daaruit kunnen putten, maar volgens mij is dat niet nodig. In die zin is het als het goed is gisteravond op het RIS gepubliceerd en ja, waarom het nu alsnog bij de stukken is gevoegd, dat is in ieder geval niet op mijn verzoek gedaan, maar ik denk als service vanuit de griffie.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wethouder. Mijnheer Van Drunen, afsluitend.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, als ik stukken bij een agendapunt zie staan dan mag ik toch aannemen dat de stukken relevant zijn voor het gesprek dat daarover plaats gaat vinden. Nu is er dus een stuk bij de agenda geplaatst dat niet relevant is. Ja, wat is dan überhaupt de waarde van dat stuk?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Mijnheer Van Drunen, misschien wilt u er een soort taalspelletje van maken. Het stuk is niet op mijn verzoek erbij geplaatst. Ik zeg niet dat het niet relevant is, want het is juist heel erg relevant. Ik heb u vorige week aangegeven dat er namelijk dan 6.500 Rotterdammers hebben gereageerd op onze oproep van hoe ziet u het Hofplein voor zich, het toekomstige Hofplein. Wat vindt u belangrijk? Nou, er zitten ook heel veel punten in die u ook als partij naar voren heeft gebracht vorige week in de bespreking. Dus ik vind het heel belangrijk wat de Rotterdammers van het Hofplein vinden en dat gaan we meenemen naar de uitwerking van het voorlopig ontwerp. Dus ik zou zeker niet willen zeggen dat het stuk

niet belangrijk is. Ik hoop ook graag dat u er kennis van wilt nemen en als u het fijn vindt dan zorgen we er ook voor dat u niet alleen een digitale versie maar ook een hard-copy-versie, maar volgens mij is het belangrijk wat u nu als raad vindt, want we gaan het plan van eisen vaststellen, dat u vooral meegeeft als raad wat u belangrijk vindt.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, ik snap dit nu echt niet meer hoor voorzitter. Het stuk is wel belangrijk en het is niet belangrijk. Als het belangrijk geweest was, hadden we ook als raad tijd moeten hebben om dat stuk tot ons te nemen. En een antwoord als ja, maar u bent ervoor uitgenodigd, want u heeft een linkje gehad voor een digitale bijeenkomst, daarop wil ik aan de wethouder zeggen: gisteravond was gewoon een EDEM-vergadering en mobiliteit valt onder EDEM en ik kan mij nou eenmaal niet in tweeën splitsen. Ik denk dat dat voor de meeste raadsleden geldt. Dus wat u nu aan het doen bent, vind ik eigenlijk heel kwalijk, door informatie te geven of informatie over de raad heen te storten zonder dat de raad die tot zich kan nemen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké. Even voor de orde begin ik maar met een punt van orde, wat ingebracht wordt door mijnheer Verheij. Misschien is het relevant. Dat vermoed ik wel. Mijnheer Verheij, kunt u uw punt maken, uw punt van orde?

De heer **VERHEIJ** (vvd). Ja voorzitter, het college heeft een stuk naar de raad gestuurd. Dat doet het college permanent. Dat doen ze ongeveer 20.000 keer per jaar. En het betreft hier een stuk dat toevallig ook over het Hofplein gaat en een verslag is van een bijeenkomst die heeft plaatsgevonden. Die bijeenkomst was aangekondigd, die was bekend bij de raadsleden en desondanks heeft diezelfde raad vorige week gezegd dat dit onderwerp behandeld is voor de raadsvergadering van vandaag en dus behandelen we het vandaag. Ja, en dan is het aan de raadsleden zelf om al dan niet kennis te

nemen van het stuk dat betrekking heeft op een bijeenkomst van gisteravond. Ik heb het ook niet gelezen, maar dat maakt voor mij ook niet uit in het licht van hetgeen we hier bespreken. Dus volgens mij wordt er nu een debat gevoerd met een wethouder die niet gaat over welk stuk waar op het RIS erbij wordt geplaatst en dat is dus volgens mij ook het verkeerde debat dat mijnheer Van Drunen hier voert.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, ik wil u er nog wel even op wijzen, want ik wil natuurlijk iedereen goed op de hoogte houden, dat mevrouw Van Groningen, ook van de VVD, erop wijst in de chat dat er gisteren commissievergaderingen waren, dat we er dus niet aan konden deelnemen, laat staan dingen lezen. Maar goed, dat stel ik gewoon even vast, ook wat er in de chat staat. Dan wil ik nu mevrouw Kockelkoren het woord geven. U had een interruptie op de wethouder of op mijnheer Van Drunen?

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Nou, op mijnheer Van Drunen. Het is eigenlijk een aanvulling op de woorden van mijnheer Verheij. Kijk, mijnheer Van Drunen was vorige week afwezig bij de commissievergadering en daar is de presentatie van dit rapport ook aangekondigd door de wethouder, waarbij we zijn uitgenodigd als commissieleden en raadsleden om daarvan kennis te nemen. Dus wij hebben dat vorige week ook gewoon netjes in de commissie besproken. Dus in die zin is het voor mij in elk geval geen enkele verrassing, is het puur een geste aan u en ons allen om ons goed op de hoogte te houden.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké, dank u wel. Dan zie ik mevrouw Zeegers. En ik zie ongeveer de hele raad nu zijn handje opsteken. Nou, de griffie regelt dat ze één voor één binnenkomen. Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, ik denk dat het in die zin ook heel eenvoudig is. Kijk, natuurlijk, de stukken die beschikbaar zijn

betrekken we graag bij de bespreking, maar dit zal niet de laatste keer zijn dat we over het Hofplein spreken. Ik heb het ook niet kunnen lezen. Ik had gisteravond andere dingen op mijn agenda staan. Maar ik betrek het graag bij de bespreking van uiteindelijk het ontwerp dat ook onze kant op gaat komen. Dus wat mij betreft zie ik ook geen aanleiding om daar op dit moment iets mee te doen bij het programma van eisen. Mocht dat wel het geval zijn, dan ga ik ervan uit dat als dit daar aanleiding toe geeft, dat we dat bij een volgende bespreking betrekken. Dat recht houd ik me überhaupt geheel voor op basis van de informatie die nog onze kant op komt. En nu ga ik deze bespreking in met de informatie die tot vorige week beschikbaar was en zal ik dit niet betrekken en heb ik het niet betrokken bij deze bespreking. Maar volgens mij hoeft dat helemaal geen belemmering te zijn en kunnen we dit altijd, als het aanleiding geeft op de aanvullende zienswijze, dit betrekken bij volgende besprekingen die zeker nog gaan volgen op dit onderwerp.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wel mevrouw Eskes. Die zag ik net in beeld. Of sorry, mevrouw Zeegers is inmiddels aangeschoven. Ja, ik moet het een beetje zo van huis uit in de gaten houden. Mevrouw Zeegers, had u een interruptie op de wethouder of een vraag of een vraag aan mijnheer Van Drunen?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, een vraag aan mijnheer Van Drunen. Nou, eigenlijk meer een opmerking naar mijnheer Van Drunen, want in aanvulling op wat er al gezegd is, zou ik nog even het punt willen maken dat wij heel erg voorstander zijn van participatie over allerlei buitenruimteprojecten en stadsprojecten en dat gaat natuurlijk ook wel eens samenvallen met commissievergaderingen van de raad. Ja, dan denk ik: de samenleving moet wel doordraaien en de participatie ook. En als we alles afhankelijk zouden moeten maken van commissievergaderingen, dat lijkt mij niet wenselijk. Ik vind het heel erg goed dat het

college gewoon die verantwoordelijkheid neemt, ons daar ook nog verslag van doet, geweldig, ga zo door, maar dan moeten we daar niet allerlei raadsvergaderingen door in de vertraging gooien.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Oké. Ik zal even proberen als voorzitter toch even een samenvatting te maken van de interrupties die geen interrupties waren, maar meer mededelingen, in de aard van: wij vinden dit een minder groot probleem dan mijnheer Van Drunen. Dus ik moet vaststellen dat de raad in meerderheid nu zegt: nou ja, we kunnen gewoon verder met dit debat. Dus mijnheer Van Drunen, uw punt is heel erg duidelijk gemaakt. De wethouder heeft erop gereageerd. Uw collega's hebben erop gereageerd. Misschien wilt u nog een afsluitend woord tot ons richten?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dat wil ik zeker voorzitter. Ja, ik speelde inderdaad met de gedachte om te verzoeken dit punt van de agenda af te halen, maar als ik zo de reacties van de andere raadsleden hoor is daar toch geen meerderheid voor te vinden. Dus dan wil ik eigenlijk afsluiten met de conclusie dat ik het, laat ik het dan zo noemen, verre van chique vind om tijdens de behandeling van een agendapunt nog stukken toe te voegen. En daar laat ik het bij voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u mijnheer Van Drunen. U heeft uw punt duidelijk gemaakt. Waarvan akte. De wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, nogmaals, er komt even een collega binnengelopen die denkt: nou, wanneer gaan we nu echt met het agendapunt beginnen? De raad gaat zelf over het agenderen van stukken. Dus de wethouder heeft niet verzocht dit bij deze bespreking te betrekken. Dus nogmaals: ik heb u juist vorige week al geïnformeerd dat dit eraan kwam. Dit zijn parallelle processen: het plan van eisen is vorige week met de raadscommissie besproken,

opwerkend naar de vaststelling daarvan vandaag in de raad en de publieksparticipatie die we met elkaar hartstikke belangrijk vinden, waar we gisteren de resultaten van de uitvraag hebben opgehaald en gedeeld en het leuke is: voor iedereen die de presentatie heeft moeten missen vanwege EDEM, dit blijft gewoon beschikbaar en de link kunt u gewoon later nog steeds aanklikken, zodat u ook kunt kijken hoe de Fietsersbond, andere stakeholders, het RCD, de Urban Department Store en heel veel andere mensen ook vanuit fonteingesprekken, hoe zij kijken naar de ontwikkelingen van het Hofplein. We nemen dat mee in het voorlopig ontwerp, want het plan van eisen stellen we met u als raad vast. En waarom doen we dat? Omdat we met elkaar uitgangspunten hebben vastgesteld voor die zeven mooie grote stadsprojecten die niet alleen maar allemaal in het stadscentrum landen. Het Hofplein is de aansluiting op de Coolsingel en als we nu kijken naar hoe de Coolsingel ontvangen is, opgeleverd is en eigenlijk symbool staat voor de veranderende mobiliteitstransitie in de stad en voor de veranderende stad en de beleving van Rotterdammers in de stad en ook symbool staat voor steeds meer Rotterdammers die de stad aantrekkelijk vinden en hier komen wonen, en dat wij weten dat wij meer ruimte voor mensen nodig hebben en een aantrekkelijke buitenruimte en dat dat ook een goed effect heeft op, en daar wordt u later nog over geïnformeerd door mijn collega-wethouder, de economie, op de aantrekkelijkheid van de stad en dat wij ook weten dat de stad met een nieuwe mobiliteitsbalans aantrekkelijker wordt en dat dat ook kan. Daar hebben we ook veel onderzoek voor gedaan. Met het Verkeerscirculatieplan kunnen we goed bijdragen aan een veilige verblijfskwaliteit in de stad en dan is echt die volgende stap het Hofplein om aan te pakken.

Er is een aantal vragen gesteld en een aantal moties ingediend en een aantal vragen en moties zal wethouder Wijbenga als coördinerend wethouder van alle zeven

stadsprojecten doen. Ik zal me met name op het gebied van de mobiliteit tot u richten - kijk, daar is hij ook in beeld - en over het budget. Het budget is nog niet in beton gegoten, want nu stellen we het programma van eisen vast en hebben wij een richtlijn van ongeveer 20 miljoen, want wij denken dat wij, alles uitrekenend, in grove lijnen, dat het plein daarvoor goed herin te richten is met al die grote opgaven, met waterberging, de vergroening, het nieuwe verkeerssysteem daaromheen en dat budget betalen wij niet helemaal zelf. Ongeveer 15 miljoen doen wij zelf. De MRDH, cofinanciering, de Europese subsidies zijn cofinanciering, de waterschappen leveren cofinanciering en een aantal andere subsidiepotten van externen zullen wij aanschrijven, maar wij hebben ook interne verschuivingen van budgetten, bijvoorbeeld vanuit de fietspaden. We moesten toch nog een keer het Hofplein aanpakken, de fietspaden, en dan kunnen we dat mooi verschuiven naar in één keer alles goed doen. Zo zijn er bijvoorbeeld ook subsidies vanuit de wateropgaven, de Resilience strategie van wethouder Wijbenga, dus dat zijn nog verschuivingen van budgetten die dit plan ten goede komen. Pas bij het voorlopig en het definitief ontwerp hebben we natuurlijk alle cijfers helemaal hard, want we weten vanuit de inspraak dat we nog moeten kijken naar de bochtcirkels voor fietsen. Nou, we hebben gemeend er goed aan te doen het schetsontwerp al met u te delen, zodat het ook echt tot de verbeelding zou spreken en dat we ook echt reacties van Rotterdammers zouden krijgen, maar we gaan nu opwerken naar het voorlopig ontwerp en daar ziet dit plan van eisen op toe. En dan kunnen we ook veel specifieker nog gaan zeggen wat de precieze kosten worden. Dus het is logisch dat in deze fase de kostenberekening, het is nu een raming, nu nog niet in beton is gegoten.

In de commissie hebben we aangegeven naar de toekomst van het plan van het plein, dat dat niet gebruikt zal worden om daar te stoppen en daar laad- en losplaatsen te maken en vanuit daar

bevoorrading van winkels te doen. Maar we gaan ons er natuurlijk op richten dat we dat met name via de achterzijde, via de expeditiehoven gaan doen en ook als er bijvoorbeeld gewerkt moet worden, dat de bouwkransen, bijvoorbeeld voor de RISE, dat vanuit de achterzijde zullen doen. En u weet ook: hoe hoger de gebouwen, dan gaan die bouwkransen gewoon net als bij de Zalmhaventoren mee omhoog en dat is heel, ook heel efficiënt voor het ruimtebeslag op de openbare ruimte. Dus met dat soort ontwikkelingen, met de toekomstige ontwikkelingen en bouwplannen, daar houden we rekening mee, want de bereikbaarheid van de stad is belangrijk.

Mijnheer Van Drunen dacht dat we het plan zo maken zonder stoplichten, omdat het er anders niet zo mooi uitziet. Dat is nooit de hoofdreden geweest of eigenlijk ook niet het enige doel waarom we wel of niet met stoplichten werken. Voor de doorstroming op het plein zelf is het beter om zonder stoplichten te werken en met name de buffering aan de voorkant te doen. Dus vanuit de aanleidende routes. U weet dat wij een heel goed verkeerregelsysteem hebben en met het verkeersmanagement kunnen we goed zorgen dat het verkeer geleidelijk aan het Hofplein binnendruppelt en dan ook vloeiend daar weer vanaf kan, waardoor er een overzichtelijke situatie bestaat voor voetgangers en fietsers en automobilisten. Dus het is niet vanuit mooiheid ingegeven, maar om dat op een goede manier vorm te geven en de RET is bijvoorbeeld heel erg blij met het plan waar geen stoplichten zijn, omdat zij merken dat dat juist tot minder vertraging laat leiden. Dus ook vanuit die inspraakrondes zijn dit punten die naar voren zijn gekomen om dat op deze manier vorm te gaan geven. Dat zijn we vooralsnog van plan om ook zo in de uitwerking verder te gaan doen. U zegt: zijn de stoplichten uitgesloten? Nou ja, je sluit natuurlijk nooit iets uit. Uitsluiten staat meestal niet zo in mijn woordenboek. Maar als je kijkt naar hoe wij verder willen gaan met het plein, dan gaan we wel kijken hoe

wij dat op een prettige manier, een aangename manier, kunnen vormgeven. Wij denken dat dat dus zonder die stoplichten kan. Als het niet kan dan zullen we dat anders doen. Maar er zijn namelijk ook contra-indicaties voor stoplichten. Bijvoorbeeld: als je stoplichten heel kort achter elkaar moet zetten, dan roept dat ook irritaties op bij degene die dan steeds moet stoppen, bijvoorbeeld twee, drie keer stoppen op één Hofplein voor automobilisten, dat leidt tot irritatie en sneller door rood rijden, waardoor er juist onveilige situaties ontstaan. De afstand tussen de stoplichten kan niet te kort zijn en die kan niet maar bijvoorbeeld 50 meter zijn. Dat betekent dat er dan bijvoorbeeld minder voetpaden het plein op kunnen. Dat zou jammer zijn, want dit plein is juist ontworpen om toegankelijk te zijn, zodat je inderdaad als Feyenoord heeft gewonnen zo in de fontein kunt springen. Dat was één van de doelstellingen om het plein echt aantrekkelijker te maken, zodat de voetgangers en fietsers daar ook meer gebruik van kunnen maken. Dus dat zijn contra-indicaties voor stoplichten. Het is niet uitgesloten, maar wij proberen er alles aan te doen om het ontwerp goed te maken, dat er veilig gebruik kan worden gemaakt van het plein, dat de doorstroming is gegarandeerd en dat we dat proberen te ontwerpen zonder stoplichten. Niet omdat dat mooier is, maar ook omdat dat bijdraagt aan de veiligheid en aan de oversteek van het plein. Dus uw motie 'Sluit verkeerslichten niet uit', ik zal het niet uitsluiten maar de beweging en de inzet van het college is echt het maken van een plein zonder stoplichten. Niet omdat het mooier is, maar omdat dat verstandiger is.

De SP kijkt naar de stadsprojecten als dure projecten. Het college kijkt naar de stadsprojecten echt wel als symbolen voor een veranderende stad en ook als symbolen voor de stad van de toekomst. En ook als investeringen in de stad. Die zijn er voor alle Rotterdammers, want alle Rotterdammers kunnen genieten van schonere lucht, van een fijnere buitenruimte en ik hoop dat u die aspecten

van de stadsprojecten in ieder geval wel kunt omarmen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Wethouder, u heeft een vraag van mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja. Dank u voorzitter. Ja, eerst even een opmerking, want ik hoor de wethouder steeds stoplichten zeggen, maar voor zover ik weet is de officiële betiteling verkeerslichten. Het lijkt mij dat een wethouder van mobiliteit dat toch wel zou moeten weten. Maar ik heb nog een andere vraag gesteld. Die gaat over de participatie. Er waren iets van 6.500 reacties op gekomen. Ik heb gevraagd hoeveel ondernemers uit het Centrum daartussen zaten. Daar heb ik nog geen antwoord op gehoord.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u mijnheer Van Drunen. De wethouder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Voorzitter, de officiële naam is een verkeersregelinstallatie en aangezien we in Rotterdam gewoon een beetje begrijpelijk Nederlands willen praten heb ik het vaak over stoplichten. Als u het fijn vindt dat we verkeerslicht gebruiken is dat ook goed. De vaktaal is VRI.

De Gemeentepeiler specificeert op aantal ondernemers of buurtbewoners. We kunnen niet precies aangeven hoeveel mensen de Gemeentepeiler hebben ingevuld en daarvan ondernemer zijn of niet, maar zoals gezegd, we hebben ook nog andere gesprekken met de stakeholders, vertegenwoordigd door bijvoorbeeld UDS en het Rotterdam Central District. We zijn ook met fonteingesprekken bezig geweest om te zorgen dat ook de ondernemers hierin goed gehoord kunnen worden. Dus zoals u in het rapport kunt lezen, zult u ook de bijdrages zien. Dit is wat er met name uit de Gemeentepeiler naar voren is gekomen, maar er is ook breder informatie opgehaald vanuit die gespreksessies.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u wethouder. Is uw vraag afdoende beantwoord mijnheer Van Drunen?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nee, want ik hoor geen aantal. Zoals ik de wethouder de vragen ook hoor beantwoorden, zijn die aantallen ook gewoon niet bekend. Blijkbaar is dat dan niet interessant of zo. Ja, er wordt wat gezegd over stakeholders, maar dat is natuurlijk een heel ruim begrip. Ik zou bij wijze van spreken heel graag willen weten: hoeveel groenteboeren hebben eraan deelgenomen? Hoeveel kledingzaken? Nee, er wordt weer heel vaag gesproken over stakeholders. Ik ben bang dat er ook geen duidelijker antwoord dan dit zal komen, want blijkbaar is de input van de ondernemers gewoon niet interessant. Dus hier laat ik het bij.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Dank u mijnheer Van Drunen. Wilt u nog een antwoord geven wethouder?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ik heb het antwoord gegeven. De Gemeentepiler is voor alle Rotterdammers. Daar zullen ongetwijfeld groenteboeren tussen hebben gezeten en ondernemers, maar wij vinden die ondernemers zo belangrijk dat we daar ook apart mee in gesprek zijn. Onder andere gisteravond hebben wethouder Wijbenga en ik nog met vertegenwoordigers van ondernemers uit onder andere het Centrum gesproken en daar blijven wij ook gewoon vervolg aan geven. Dus de constatering dat het niet belangrijk is, deel ik niet met mijnheer Van Drunen. Mijnheer Van Drunen probeert een beetje stemming te maken vandaag. Dat zie ik wel. Ik denk dat hij vooral de eindrapportage publieksparticipatie moet lezen die hij nu dus nog niet heeft kunnen lezen. En dat is ook helemaal niet belangrijk. Het is pas belangrijk bij het voorlopig ontwerp, hoe enthousiast de Rotterdammers zijn over die veranderingen bij het Hofplein. Volgens mij staat dat voorop, dat wij met elkaar proberen een mooiere stad, een toekomstbestendige stad te maken en als

hij inderdaad allemaal zijspoorjes wil zoeken, nou ja, be my guest.

De cofinanciering hebben we gehad. De VVD brengt een aantal punten naar voren die ik ook herken uit de gesprekken met bijvoorbeeld ondernemers in het gebied. De ondernemers vinden het spannend dat er minder autoverkeer komt in het gebied. We begrijpen ook wel dat niet alle autoverkeer dat nu over het Hofplein bestemmingsverkeer is voor het winkelcentrum. En in die zin, als het doorgaand verkeer gemeden wordt, dan kunnen ze zich daar best in vinden. Wat zij belangrijk vinden, is dat het bestemmingsverkeer nog steeds het gebied in kan of snel naar de Kruispleingarage kan gaan. Zij zien ook dat een andere inrichting van de stad kan bijdragen tot meer mobiliteit vanuit verschillende modaliteiten, maar dat dat allemaal gewoon goed gefaciliteerd moet worden. Dus die zorgen zoals benoemd door de VVD, dat er ook aandacht voor is, zorg voor goede bewegwijzering, zorg dat die parkeergarages goed bereikbaar zijn, zorg dat die alternatieven goed in kaart zijn, dat zijn geluiden die wij ook vanuit de ondernemers horen. Die sluiten ook aan op de motie 'Hofplein in goede banen'. Nou, dan maak ik meteen het bruggetje. Omdat het juist zo herkenbaar is, kunnen wij die motie omarmen.

De vragen van DENK zijn meer constatering en benoemingen. Ik wil er nogmaals even op wijzen, want ook daar zijn zorgen, we hebben een uitgebreid verkeerscirculatieplan voor de binnenstad gemaakt en juist aan de voorkant goed berekend wat er moet gebeuren om dit mogelijk te maken en we kunnen daar ook mee constateren dat dat met deze transitie ook echt goed haalbaar is om het plein op een nieuwe manier in te richten. Voorzitter, ik heb bij dezen de vragen die op mijn gebied lagen beantwoord. Ik moet nog wel een paar moties doen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Zeker.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). De VVD heb ik gedaan. Motie 'Hofplein in goede banen' omarmen wij.

Bij de motie 'Dertig kilometer op het Hofplein' heb ik in de commissie al aangegeven, er is nu een nieuwe medeondertekenaar: zeker gezien de nieuwe norm in de stad wil ik deze omarmen. Het is ook veilig, dertig kilometer.

'Geen halve maatregelen'. Daar vraagt de Partij voor de Dieren te kiezen voor een eenstrooksrotonde. We hebben veel verkeersonderzoek gedaan, ook over de afwikkeling van het plein. Ik begrijp waar de wens vandaan komt, maar wij denken toch dat dat mogelijk dan leidt tot stagnatie, omdat het verkeer van het plein dan niet snel genoeg afgewikkeld kan worden, wat dan eventueel een terugslag kan hebben in andere gebieden. Dus we hebben nu gekozen voor twee banen op het Hofplein, zodat er iedere keer een rechtsaf-gang mogelijk is. Dat lijkt wel zo verstandig in die verkeersafwikkeling. Dus deze motie moet ik ontraden.

De motie 'Hofplein autovrij'. Dan zouden we de net aangelegde Coolsingel niet meer kunnen bereiken. We weten vanuit verschillende belangenafwegingen dat mensen het echt belangrijk vinden dat de binnenstad bereikbaar blijft. We willen het sluijverkeer ontmoedigen. We willen het autoverkeer terugdringen, ten faveure van andere reizigersstromen en meer reizigersstromen die gebruikmaken van gezonde mobiliteit: OV, fiets en voetgangers. Maar we hebben ook afgesproken dat vooralsnog iedereen welkom is in de binnenstad, ook de mensen die om welke reden dan ook dat beter met de auto kunnen doen. Dus alleen voor bestemmingsverkeer. Autovrij moet ik ontraden.

De motie 'Sluit verkeerslichten niet uit'. Nou, ik zei al: ik ben niet van het uitsluiten. Ik zal het niet uitsluiten, maar in het volgende ontwerp, het voorlopig ontwerp,

verwacht ik wel dat ik...Dus ik zal hem niet ontraden, want niet uitsluiten, dan krijg je een soort dubbele ontkenning, maar u moet er wel rekening mee houden dat in het volgende ontwerp, het voorlopig ontwerp, we er alles aan doen om te zorgen dat er een ontwerp kan ontstaan zonder die verkeerslichten, omdat wij denken dat dat echt veel veiliger is. Daar mag dus iedereen mee doen, in die zin, wat hij wil.

De laatste motie 'Verkeersveiligheid op nummer één op het Hofplein'. Nou, u heeft kunnen horen hoe nauwkeurig wij kijken en welke maatregelen wij allemaal nemen om te zorgen dat het Hofplein voor alle gebruikers goed en veilig over te steken is. Vandaar ook dat alle oprijstroken met auto's maar eenbaans zijn, omdat dat veiliger is bij het oversteken. Met snelheidsreductie willen we dat het veilig is. Met zichtlijnen willen wij dat het veilig is. Met het stapvoets rijden van de tram willen we dat het veilig is. En we willen zorgen dat de hulpdiensten op een goede manier of over de weg bij het Hofplein of eventueel dwars over het Hofplein bij hele hoge nood, dat dat goed bereikbaar is, ook voor de hulpdiensten. Dus, bij ons staat het ook hoog in het vaandel. Dat onderstrepen we ook graag met een motie die dat beleid ook wil vastleggen. Dus wat ons betreft, de motie 'Verkeersveiligheid op nummer één op het Hofplein' kunnen wij omarmen.

De andere moties zijn voor mijn collega Wijbenga en ook de vragen die ik nog niet heb beantwoord, omdat ze op het gebied van de buitenruimte liggen.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Ja, hartelijk dank wethouder Bokhove. Ik zie inderdaad wethouder Wijbenga al zo'n tien minuten op het puntje van zijn stoel zitten wiebelen. Dus wethouder Wijbenga, u kunt nu helemaal los gaan.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Met uw zegen. Nou, fantastisch. Ja, dit gaat over de zeven stadsprojecten en een markante start daarvan met het Hofplein.

Mijnheer Van Baarle, die ons toespraak vanuit Den Haag, wil ik even in herinnering roepen dat de zeven stadsprojecten drie projecten kennen op Zuid en één project op Oost. Dus dat de stadsprojecten niet over de hele stad gaan bestrijd ik toch. Ik vind juist het mooie van de stadsprojecten dat de hele stad daarvan kan gaan genieten en daar het verschil van kan gaan zien. Het is vorig jaar met grote steun van de raad mogelijk geweest om dit in onze begroting opgenomen te krijgen. De zeven projecten hadden verschillende reacties in de stad en het Hofplein sprong er aan alle kanten uit. Dat trok op de social media en in de kranten en overal de meeste aandacht. Het is natuurlijk geweldig dat wethouder Bokhove hier nu ook als eerste wethouder aan u voorlegt hoe dat vertaald is naar verdere detaillering, naar de functionele eisen en naar vervolgens 6.500 reacties, individuele reacties vanuit de stad. 6.500, ik vond dat zeer indrukwekkend. Daarnaast geldt dat ondernemers in de retail verzameld bij de UDS, wethouder Bokhove had het daar al over, en de vastgoedeigenaren en de kantorenexploitanten en -gebruikers in het Rotterdam Central District ook inbreng geven en dat die ook de komende tijd heel nadrukkelijk aandacht zullen geven en suggesties zullen doen voor de verdere vervolmaking van dit plan. U geeft als raad denk ik hetzelfde signaal. U vindt het hartstikke belangrijk. U geeft heel veel blijk van betrokkenheid aan en heel veel suggesties. Daar mogen we alleen maar heel blij mee zijn. Het wordt wel een hele puzzel, want u geeft ook aan wat voor verschillende belangen er aan de orde zijn. Mevrouw Yildirim noemde natuurlijk, dat weten we, het zitten als aandachtspunt. Nou, genoteerd. De werkgelegenheid, daar hebben we een separate afspraak over gemaakt om op werkgelegenheid met de commissie EDEM apart te spreken over werkgelegenheid en de zeven stadsprojecten en de gewraakte leeuwen.

Mijnheer Van Schaik van Leefbaar Rotterdam vroeg aandacht voor de bomen. Nou, dat is precies wat ook uit die 6.500

reacties heel veel komt: wij willen veel bomen. En die komen er ook. Er komen heel veel meer bomen in dat gebied, in het plan van wethouder Bokhove en we zullen kiezen voor grotere doorsnedes door ze uit het depot te halen. We hebben daar in de commissie ook over gesproken.

Waterberging is een functionaliteit die wel geld kost, we weten ongeveer hoeveel. In het huidige ontwerp zit over de duim gerekend een plan dat gauw ongeveer vijf ton zal kosten, maar ik ben nu veel te vroeg om daar een hard getal over te noemen. Maar zo'n waterberging is een hele belangrijke functie, ook voor de riolering van Rotterdam en voor het waterschap. Dus het geeft ook wethouder Bokhove een goede kans voor cofinanciering ten opzichte van die kosten. Dus de idee dat waterberging alleen een plus is, dat is niet zo. Het heeft ook een rendement.

De **VOORZITTER** (de heer Simons). Wethouder, ik dank u. Volgens mij heeft u ook een interruptie, maar ik wil even van de gelegenheid gebruikmaken. Omdat hier iemand voor mijn deur staat, is de burgemeester zo aardig om de voorzitterskamer nu van mij over te nemen, zodat ik even de mensen te woord kan staan die voor de deur staan. Maar dat is even een huishoudelijke mededeling. Dus burgemeester.

(De heer Simons draagt het voorzitterschap over aan burgemeester Aboutaleb.)

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons, dank dat u inviel. Ik moest zojuist een petitie in ontvangst nemen. Zo wisselen we elkaar af. Hartelijk dank, u kunt nu naar de voordeur lopen. Het debat van de zijde van het college in de eerste termijn is nu afgerond. Ik zie dat mijnheer Van Schaik nog een vraag heeft.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Nou, voorzitter, het is nog niet afgerond, want we zaten pas halverwege.

De **VOORZITTER**. U wel mijnheer Van Schaik, want u bent door uw twee minuten heen.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, is dat zo?

De **VOORZITTER**. Jazeker.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Nou, vriendelijk dat u mij dan toch nog even het woord heeft gegund. Dank daarvoor.

De **VOORZITTER**. De bonusvraag.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). De bonusvraag. Ja, hij wordt wereldberoemd in Rotterdam. Ik wil dan van de wethouder een keiharde toezegging. Hij zegt: nou, oké, het kost vijf ton. Als die waterberging nou eens twee miljoen gaat kosten? Gaat het dan niet door? Kunt u mij die toezegging geven? Dan geef ik u het viervoudige.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Nou ja, dan volg ik even mijn collega. Het is nooit goed om in absoluutheden te spreken in deze verkennende fase. Feit is wel, als de waterberging twee miljoen zou kosten, dan kunnen we dat gewoon zeer waarschijnlijk niet betalen. Dus ik wil geen absolute toezeggingen doen, temeer niet omdat de totale puzzel door wethouder Bokhove wordt gemaakt, maar een waterberging die zoveel kost in dit project zou niet in verhouding zijn.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja voorzitter, maar krijg ik dan van u de toezegging, als ik zo vrij mag zijn via de voorzitter, dat als die twee miljoen kost u hem daar dan niet gaat doen?

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Nee, ik zei al: het is nu niet goed om in absolute te spreken. Als die twee miljoen kost en het waterschap betaalt hem dan zegt wethouder Bokhove misschien wel: nou, dan doen we hem wel. Dus je moet nu nog niet in absolute spreken, maar je mag wel weten, want ik begrijp uw vraag wel, u bent bezorgd dat we straks heel veel publiek geld stoppen in zo'n

voorziening waar je niet meteen het gebruiksplezier van hebt, nou maar dan is er heel veel mogelijk in de zin van andere financieringen.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Voorzitter, als u mij nog even toestaat, laat ik vooropstellen dat ik waterberging heel belangrijk vind in Rotterdam. Dus laat ik dat vooropstellen. Ik vind het niet een fundingetje, want dan heb ik liever geen bankjes en recreatieoorden, maar een goede waterbak eronder zitten. Waar het om gaat is: de ondergrond laat het niet toe en ik zeg dat u hem voor vijf ton niet geplaatst krijgt. Geen één project op Rotterdam Centraal Station na is binnen dat budget gebleven. Dus ik zeg nu keihard: als het nou twee miljoen kost, gaat u dan door of gaat u niet door? Dank u wel voorzitter, dat u mij dit gunde.

De **VOORZITTER**. Goed zo. Wethouder, nog één keer.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Nee, ik persisteer in mijn antwoord dat we nu geen absolute paaltjes slaan, maar wordt het twee miljoen dan acht ik de kans heel groot dat het niet zal doorgaan. Ik heb nog moties, voorzitter, en dan rond ik af. Eén motie is van GroenLinks over de toegankelijkheid. Dat is een hartstikke belangrijke motie. Die omarmen we graag, want dat wordt een functionele eis die we niet willen opgeven voor het Hofplein. Het moet juist, en dat is een groot verschil met het huidige Hofplein, toegankelijker worden en juist ook toegankelijker voor mensen die ook beperkingen hebben.

Dan de Partij voor de Dieren over de hoeveelheid groen. Ja, de geest van de motie is hartstikke goed, want dit is één van de wensen, gisteravond hebben wethouder Bokhove en ik ook heel veel mensen aan het woord gehoord, en meer groen is wat men heel erg wil op die plek. Dus er komt meer groen. Alleen op het moment dat men 40 procent zegt dan praten we weer over absolute en dat moeten we nu niet doen. Dus ik wil deze motie ontraden, omdat hij nu een te harde

grens geeft, terwijl we de puzzel de komende tijd moeten maken, maar ik wil wel naar de geest van de motie hardop zeggen dat we heel goed begrijpen dat we een Hofplein maken waarin veel meer groen is dan nu.

Dat waren ze, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dan ronden we de beraadslagingen op dit punt af.

18. Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Driemanssteeweg 15'

De **VOORZITTER**. We gaan naar agendapunt 18, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Driemanssteeweg 15'. Als eerste geef ik het woord aan mijnheer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Ja, goedemiddag voorzitter. Ja, ik kan heel kort zijn. We hebben het hier in de commissie uitgebreid over gehad, ook in de subcommissie bestemmingsplannen. Dus ook in het kader van onze tijd zou ik het hierbij willen laten. Het heeft de steun van de D66-fractie.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Ja voorzitter, volle steun ook van de VVD-fractie voor de komst van deze bouwmarkt in Charlois. Goede werkgelegenheid en een goede functie die we zeker met alle huizen die we nog gaan bouwen in deze regio ook hard nodig zullen hebben, want dit is toch een belangrijke bron van bouwmaterialen. Er ligt een amendement op tafel om te voorkomen dat er dieren verkocht worden. Dat gaat in de praktijk om koikarpers, vissen. Wij zijn daar niet zo bang voor. We denken dat dat goed gaat en we zullen dus dat amendement niet steunen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, met het bestemmingsplan 'Driemanssteeweg 15' kunnen wij instemmen. Het feit dat er een bouwmarkt mogelijk wordt met een tuincentrum lijkt ons een goede zaak om daarmee het bedrijventerrein Driemanssteeweg aantrekkelijker te maken. Er komt inderdaad ook ruimte voor driehonderd arbeidsplaatsen, wat een goede zaak is. Ook komt er een rotonde te liggen om de snelheid uit de Driemanssteeweg te halen voor die bouwmarkt daar. Dat is ook een goede zaak. En als laatste willen wij erover zeggen namens Leefbaar Rotterdam: als op zaterdagmiddag bijvoorbeeld blijkt dat heel veel autoverkeer het gebied zal willen verlaten, dat kan via de Groene Kruisweg of de Dorpsweg, dat het dan verstandig lijkt om de stoplichten langer groen licht te gaan geven. Dat kan op basis van verkeerstellingen. Wij zullen ook het amendement van de Partij voor de Dieren niet steunen, om daar geen vissen toe te laten. Dat vinden wij geen probleem. Dat is het.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Ja, dank u wel voorzitter. De SP is voor de komst van Hornbach aan de Driemanssteeweg. Voorwaarde is wel dat er geen dieren zullen worden verkocht door deze bouwmarkt annex tuincentrum. Ik las daarover laatst een prachtige column in Dagblad010. Het goed leesbare artikel zou niet misstaan hebben als bijlage bij dit voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan. Een stuk saaier is het door de Partij voor de Dieren ingediende amendement waarin wordt geregeld dat de verkoop van dieren geen onderdeel mag uitmaken van het nevenassortiment van Hornbach, maar u zult begrijpen dat wij dat amendement van harte zullen steunen. Tot zover. Dank u voorzitter.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, wij hebben bij dit voorstel een amendement. Dat is niet voor

niks, want na een dag winkelen kom je bij de kassa en dan zie je ineens van die schattige diertjes en wat denken de meeste mensen dan, zeker als de kinderen daar ook nog om gaan vragen: nou, laten we maar zo'n dier kopen. Dit amendement zorgt ervoor om impulsaankopen tegen te gaan. Dat is niet voor niets, want een dier is geen ding, maar het is een sociaal wezen. Het heeft verzorging nodig. Je moet het gedrag kennen. Het brengt eventuele kosten met zich mee als er medische dingen mee zijn. Je moet er goed voor zorgen. Allemaal dat soort dingen. Daarvoor willen wij geen impulsaankopen bij een winkel die er niet geschikt voor is. Dan kan de wethouder komen met zijn keurmerk, maar dat keurmerk ziet alleen maar toe op het eindpunt van een hele keten van dierenleed. Dat is dus geen enkele waarborg hiervoor. Dus vandaar ons amendement. Ik dank u.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Geen dieren in het nevenassortiment

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Driemanssteeweg 15;

Besluit artikel 27 van de regels als volgt te wijzigen:

De passage in artikel 3.3.1 onder a:
"het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, anders dan bedoeld in artikel 3.1, met dien verstande dat ten hoogste 20 procent van het netto verkoopvloeroppervlak voor de verkoop van het nevenassortiment mag worden gebruikt en dat het nevenassortiment dient te passen bij het hoofdassortiment;"

te vervangen door:

"het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, anders dan

bedoeld in artikel 3.1, met dien verstande dat ten hoogste 20 procent van het netto verkoopvloeroppervlak voor de verkoop van het nevenassortiment mag worden gebruikt en dat het nevenassortiment dient te passen bij het hoofdassortiment. Dieren mogen geen onderdeel uitmaken van het nevenassortiment;"

Toelichting:

Dierenwelzijn is in het geding als dieren als koopwaar dienen in tuincentra, dat in het bestemmingsplan Driemanssteeweg onderdeel is van de voorgestelde ontwikkeling. Een toekomstige ondernemer heeft met het aansluiten van dieren als productcategorie nog genoeg mogelijkheden om het nevenassortiment aan te vullen. Wij stellen om die reden voor de verkoop van dieren niet toe te staan.'

w.g. R.T.J. van der Velden

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank. Mijnheer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Dank u. Sorry, ik vergat mijn handje op te steken. Ja, ook nog even iets over het amendement van de Partij voor de Dieren. Er zijn zo'n halfjaar geleden in Rotterdam nieuwe keurmerken uitgereikt door wethouder Wijbenga. Daar waren we toen allemaal heel blij mee. Het werd als een stap voorwaarts beschouwd, maar inmiddels zie je met het amendement dat het toch nog steeds een heel serieus onderwerp is waar we mee worstelen. Zoals mijnheer Van der Velden ook zei: dat keurmerk doet niks aan de keten, maar dat is natuurlijk ook lastig, het amendement doet ook niks aan de keten, want als het niet verkocht wordt bij de bouwmarkt, maar wel in de dierspecialzaak, hebben we die keten ook niet aangepakt. Tegelijkertijd ben ik het wel eens met de Partij voor de Dieren, beesten zijn niet een paar energy bars of wat brillen bij het Kruidvat die daar als nevenproduct worden verkocht. We

hebben het er lang over gehad, maar we gaan het toch niet steunen, omdat we voor een principiële kwestie dat niet bij één zaak per amendement willen oplossen, maar we zouden wel graag van de wethouder weten, wethouder Kurvers zal het beantwoorden neem ik aan, maar eigenlijk is het natuurlijk aan wethouder Wijbenga: kunnen we nog eens een keertje even met elkaar gewoon stilstaan bij dat keurmerk? Of we nou voldoende doen om dat te bereiken wat we willen, het beschermen van levende wezens, ze niet als losse aankoop te verkopen en tegelijkertijd ook iets aan die keten verbeteren. Kortom: mijn vraag aan wethouder Kurvers is: wij vinden het een hele belangrijke kwestie, we zullen het amendement niet steunen, maar we willen wel heel graag met elkaar nog wat uitvoeriger stilstaan en kijken of dat keurmerk nou precies bereikt wat we beoogd hadden.

De **VOORZITTER**. Helder. Dank u. Anderen die een bijdrage willen leveren aan het debat op dit punt? Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. En dank ook voor alle woorden van steun die zijn gesproken voor de komst van de Hornbach op het bedrijventerrein Charloisse Poort. U ziet duidelijk ook de kwaliteitsimpuls die dat aan het gebied kan geven en ook aan de werkgelegenheid, ook een belangrijk aspect, werd ook genoemd. Richting mijnheer Van Putten nog: we staan klaar om de stoplichten wat langer op groen te laten zetten. Dat is inderdaad een optie die serieus in beeld is, mocht de verkeersdruk oplopen.

De **VOORZITTER**. Wethouder, het zijn verkeerslichten sinds vandaag.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik heb het gehoord inderdaad ja. Mijnheer Van Drunen heeft ons daarop gewezen. Ik zal consistent zijn in mijn bewoordingen. Vanaf nu zijn het verkeerslichten. Dus die optie ligt duidelijk op tafel.

Dan blijft eigenlijk over het amendement en de discussie over het wel of niet verkopen van dieren bij de Hornbach. Er is ook al een discussie over geweest in de commissie. Wij hebben naar aanleiding daarvan ook contact opgenomen met de Hornbach. Het gaat eigenlijk alleen om vissen, ter ondersteuning van de verkoop van vijvers, bijvoorbeeld voor het aanleggen van een tuin. Wij vinden als college eigenlijk dat dat moet kunnen in de winkelniering van de Hornbach. Dus dat amendement willen we dan ook ontraden. Tegelijkertijd begrijp ik ook de vraag die mijnheer Engberst stelt. Hoe zit dat met de verkoop en het dierenwelzijn meer in algemene zin en het keurmerk, het Dierbaar-keurmerk? Daarover kan ik zeggen dat wethouder Wijbenga met een wethoudersbrief zal komen om daar een bredere toelichting op te geven, zodat u daar ook op een rustiger moment kennis van kunt nemen en eventueel kunt betrekken in een debat. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank wethouder voor het advies op het amendement. Ik check even of er nog iemand iets wil zeggen. Nee. Er is verder niemand die nog een resterende vraag heeft.

19.1 De menselijke maat / maatwerk bij de gemeentelijke dienstverlening

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar agendapunt 19.1. Ik check of wethouder Van Gils ingelogd is. Agendapunt 19.1, de menselijke maat / maatwerk bij de gemeentelijke dienstverlening. We beginnen met mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, de menselijke maat. D66 vindt het heel erg belangrijk dat dit onderwerp herhaaldelijk op de agenda staat. Dat is ook zo, maar dat is ook goed. En nu niet vanuit een speciale beleidsinhoud, maar juist vanuit de portefeuille Organisatie en dat is ook terecht.

Voorzitter, de overheid hoort vanuit de gedachte van de menselijke maat te handelen, de Rotterdammer respectvol te behandelen. Dan hebben we het over bewoners, ondernemers, maar ook over organisaties bijvoorbeeld. En de menselijke maat is een allesomvattend uitgangspunt. Het gaat over iemand die een uitkering aanvraagt, de winkelier wiens straat wordt opengebroken of jongeren die tot diep in de nacht uit willen gaan. De menselijke maat is niet: 'u vraagt, wij draaien'. Nee. 'Nee' is ook een antwoord. De menselijke maat heeft te maken met omgangsvormen en empathie. Daarom heeft het dus ook te maken met onze organisatie, met de houding en het gedrag van ambtenaren. Het is heel belangrijk dat ambtenaren zich verdiepen in de ander, in de Rotterdammer, bij de beleidsvoorbereiding, maar ook in de uitvoering. Maar dan nog, ambtenaren moeten ook de ruimte krijgen en ook voelen om zo te handelen als de situatie daarom vraagt. En dat kan soms om kleine dingen gaan. Gisteren hoorden we bijvoorbeeld ook dat de winkeliers soms stroperigheid ervaren als zij hun winkelgebied willen revitaliseren. Daarom is de menselijke maat niet alleen een kwestie van houding en gedrag. Het gaat ook om voldoende mandaat te hebben, regelruimte, flexibiliteit. Maar deze vrijheid om zo die regelruimte goed in te vullen, komt wel met verantwoordelijkheid om integer en professioneel te handelen. Daarom dient D66 een heel breed ondersteunde motie in om daar werk van te maken. Menselijke maat vraagt om ruimte voor de professional, investeren in professionaliteit en integriteit. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Menselijke maat vraagt om het juiste mandaat

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29-04-2021 ter bespreking van agendapunt Menselijke Maat;
Constaterende dat:

- recentelijk er in de landelijke politiek een aantal voorbeelden is geweest waarbij de overheid de menselijke maat uit het oog had verloren, zoals de toeslagaffaire;
 - dit soort casussen het vertrouwen van de burger in de overheid beschadigen;
 - vertrouwen van de burger in de (lokale) overheid cruciaal is voor de democratie en de rechtsstaat;
 - de raad voor de zomer wordt geïnformeerd over hoe de Rotterdamse gemeenteorganisatie de menselijke maat hanteert in haar werkzaamheden;
- Overwegende dat:
- in Rotterdam al veel wordt gedaan om de menselijke maat in de relatie gemeente-burger niet uit het oog te verliezen, maar dit nog beter kan;
 - vertrouwen in de mens noodzakelijk is bij het waarborgen van de menselijke maat, zowel vertrouwen in de burger als in de ambtenaren;
 - hierbij van belang is dat het contact van de gemeente met de burger niet gebaseerd is op wantrouwen en argwaan, maar op vertrouwen en positiviteit;
 - Rotterdamse ambtenaren de bevoegdheid zouden moeten hebben om af te wijken van normen indien er sprake is van een schrijnend geval of een onredelijke situatie;
 - hierbij wel de hoogste normen van professionaliteit en integriteit moeten worden nagestreefd;
- Verzoekt het college:
- in de paragraaf over organisatie van de brief over menselijke maat, die voor de zomer wordt toegezonden, specifiek op te nemen hoe de wethouder bevoegdheden laag in de organisatie wil plaatsen en hoe medewerkers meer discretionaire ruimte krijgen;
 - ook in deze brief op te nemen op welke wijze professionaliteit en integriteit worden geborgd bij meer bevoegdheden en discretionaire ruimte voor medewerkers;
 - hierover te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. C.M. Zeegers, R.C.G. Segers-
Hoogendoorn, D.P.A. Tak, F. Achbar,

R.A.C.J. Simons, T.J. Vonk, B. van Noppen, P.J.H.D. Verkoelen en K. Jonker

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Mijnheer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Ja voorzitter, dank u wel. De menselijke maat, dat gaat over de manier waarop de overheid je tegemoet treedt als je iets van de overheid vraagt, als je je meldt voor een stuk dienstverlening waarvoor je bent aangewezen op de overheid. Daar heb je meestal geen keuze in, want de overheid is in veel gevallen een monopolist. Dan mag je verwachten dat die overheid met je meedenkt en zich verdiept in je situatie en in je achtergrond als dat nodig is. Die menselijke maat, daar zoeken we al geruime tijd naar. Ik verwijs naar de motie 'Rotterdammergericht werken' die juist rekening houdt met wat de Rotterdammer nodig heeft op het moment dat hij met de overheid te maken heeft uit december 2012. En ook voor die tijd stond het denken over dit vraagstuk al niet stil. Nou, wij hebben het nodige gezien in de afgelopen jaren over hoe dat mis kan gaan. Daar praatten ze in Den Haag de afgelopen maand continu over, hoe dat soort dingen fout kunnen gaan. Daar vallen zelfs kabinetten over. En dat is allemaal onwenselijk. Die menselijke maat moet er dus in en dat betekent inderdaad rekening kunnen houden met en in kunnen spelen op specifieke situaties zonder dat je in willekeur vervalt, zonder dat je de wet uit het oog verliest, maar wel altijd de wet met de bedoeling om de burger goed te bedienen en niet de burger om de wet te handhaven. Dat gezegd hebbend ligt er een op zich goede motie van mevrouw Zeegers op tafel over hoe je dat met verantwoordelijkheden laag in de organisatie kan waarborgen. Ik zou daar één vraag over willen stellen aan de wethouder. Ik kan me namelijk voorstellen dat deze motie die oproept tot een bepaalde manier van werken, die eigenlijk het hoe van hoe je die menselijke maat

invult aangeeft, maar dat er ook nog andere instrumenten zijn. Ik zou graag willen horen van de wethouder hoe hij daar nou tegenaan kijkt, of wij op deze manier met deze motie niet te veel op de uitvoering zouden gaan zitten. Laat ik daarbij gezegd hebben dat ik de bedoeling zeer goed snap, maar dat het antwoord van de wethouder mij ook helpt om te beoordelen of we deze motie steunen of niet.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Simons. Ik weet niet of hij al terug is van zijn voordeur. U bent er weer, mijnheer Simons?

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank u wel. In de discussie over de menselijke maat wil ik nog even teruggaan naar 1 mei 2002. Toen zei Pim Fortuyn er het volgende over: ik wil terug naar de menselijke maat, terug naar kleinere scholen en ziekenhuizen, waar mensen met plezier aan het werk gaan en het ziekteverzuim daalt. Geen Haagse dictaten, maar de zeggenschap terug bij de mensen die het moeten doen: de onderwijzers, artsen, verpleegkundigen en politieagenten. Als we naar de maatschappelijke ontwikkelingen kijken op het punt van de menselijke maat in de afgelopen twintig jaar dan kunnen we stellen dat de ontwikkelingen op dit vlak de andere kant zijn opgegaan. De verkeerde kant wat ons betreft. De norm anno 2021 is megascholen, megaziekenhuizen en megabedrijven met de bijbehorende bureaucratie en vervreemding. Megaorganisaties die zijn verscholen achter callcenters met keuzemenu's waar je snel de weg kwijtraakt en/of van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Zeker als je geen standaardvraag hebt of minder mondig bent. Het normale menselijke contact is vaak ver te zoeken. Streven naar efficiëntie en schaalvergroting waren het afgelopen decennium de oplossingen voor zowat alle maatschappelijke en bestuurlijke problemen. Dit fenomeen speelde zich af van Europees tot lokaal niveau. Vandaag staat de menselijke maat op de agenda en er is nog een hele lange weg te gaan. Maar

elke grote reis begint met een eerste kleine stap. Daarom dienen wij de volgende motie in: 'Mobiële dienstverlening in de wijken', waarbij we aan het college vragen te starten met een experiment waarbij een stadsbus de wijken langsgaat op vaste tijden teneinde de gemeentelijke dienstverlening dichterbij de burger te brengen. Hiermee hopen we vooral de grote groepen Rotterdammers te bereiken die laaggeletterd zijn en minder digitaal vaardig. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Mobiële dienstverlening in de wijken

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van de menselijke maat / maatwerk bij de gemeentelijke dienstverlening;

Constaterende dat:

- in Rotterdam 21 procent van de beroepsbevolking laaggeletterd is, wat neerkomt op zo'n 90.000 Rotterdammers;
- deze Rotterdammers relatief veel moeite hebben met de digitaliseringsslag van de gemeentelijke dienstverlening;

Overwegende dat:

- er een correlatie bestaat tussen laaggeletterdheid en lage digitale vaardigheden;
- de gemeente Rotterdam zich steeds meer terugtrekt uit de fysieke leefwereld en in plaats daarvan focust op digitale infrastructuren;
- hierdoor grote groepen Rotterdammers de aansluiting met de gemeentelijke dienstverlening missen en dit de menselijke maat niet ten goede komt;
- de overheid niet aanbodgericht maar vraaggericht dient te werken waarbij hybride dienstverlening de norm is;
- zowel de burgemeester als de wethouder Organisatie spreken van een terugkeer naar de menselijke maat;

Verzoekt het college:

- te starten met een experiment waarbij een stadsbus de wijken langsgaat op vaste

tijden teneinde de gemeentelijke dienstverlening dichterbij de burger te brengen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.A.C.J. Simons, F. Achbar, B. van Noppen, D.P.A. Tak, P.J.H.D. Verkoelen, C.M. Zeegers en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Mijnheer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, het herstel van de vertrouwensrelatie tussen overheid en burger, het sociale contract, is een van de grootste opgaven van de politiek. Dat kwam op een pijnlijke manier aan het licht bij de toeslagenaffaire, maar het is eigenlijk al veel langer duidelijk voor iedereen die bijvoorbeeld van een uitkering afhankelijk is van de overheid. En die vertrouwensbreuk, voorzitter, is niet zomaar ontstaan. Het is het gevolg van decennia van marktdenken, schaalvergroting en verzakelijking bij de overheid en een bewust opgebouwd wantrouwen richting burgers. Efficiëntie werd het hoogste goed. Burgers werden ofwel klanten ofwel potentiële fraudeurs, ambtenaren waren afwisselend dienstverleners en opsporingsbeambten. Burgers verdwenen achter targets en servicenormen en iedere onschuldige fout kon leiden tot enorm persoonlijk leed. Voorzitter, dit omkeren, die omslag van een afstandelijke overheid naar een, zoals de Amerikanen dat zeggen, government of the people, by the people, for the people, dat is wat GroenLinks betreft reden voor een cultuurverandering, een traject van de lange adem. Een cultuurverandering waarin vertrouwen, integriteit en het werken aan gedeeld burgerschap centraal staan. En dat moet en is voor GroenLinks de drijvende kracht achter heel veel van de politieke discussies die we hier voeren en niet alleen vandaag bij dit agendapunt. Ik wil hierbij nog één ding meegeven aan het college. Er klinkt vanuit de raad een sterke roep om meer discretionaire ruimte voor

ambtenaren, meer ruimte om eigen professionele afwegingen te maken om maatwerk te kunnen leveren. Zoals ook onder andere verwoord is in de motie. GroenLinks steunt die oproep, maar we moeten er tegelijkertijd voor waken dat dat maatwerk niet doorslaat in willekeur. Voorzitter, een betrouwbare overheid is ook een overheid die gelijke gevallen gelijk behandelt, waarbij het nooit bepalend mag zijn welke ambtenaar er tegenover je zit.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, het vertrouwen van de burgers in de overheid is ernstig beschadigd. De tien jaar durende toelagenaffaire heeft een enorme maatschappelijke impact gehad op het vertrouwen van burgers in overheidsorganisaties. DENK is dan ook van mening dat de menselijke maat leidend moet zijn in de dienstverlening van de gemeente Rotterdam. Het is ook de reden dat mijn collega Van Baarle moties heeft ingediend om de totale organisatie van de gemeente Rotterdam door te lichten op institutioneel racisme, discriminerende algoritmes en etnisch profileren. DENK wenst dan ook meer duidelijkheid bij het programma 'Toegankelijk Toekennen', waarbij er via IT-vernieuwing zal worden gekeken naar welke Rotterdammers in aanmerking komen voor armoederegelingen. Het semiautomatisch verstrekken van de regelingen betekent dat de burgers niet meer zelf hoeven aan te vragen. DENK acht het dan wel van belang dat er geen discriminerende algoritmes worden gebruikt om de armoederegelingen te verstrekken. Wij dienen hierover dan ook een motie in.

Tot slot, voorzitter, DENK is blij met de vorderingen wat betreft de kleine-bedragenregeling die ervoor zorgt dat burgers door middel van een verkregen boodschappentas niet gekort worden op hun uitkering. Toch zijn wij van mening dat werken meer moet lonen. Het is van absolute meerwaarde om te wennen aan werk, de baankans te vergroten en ook even verlost te zijn van het absolute minimum. Ik hoor graag van de wethouder

welke aanpak er gebruikt wordt om dit eventueel te realiseren. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Achbar heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Veilige armoederegelingen voor burgers

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 19.1 De menselijke maat;

Constaterende dat:

- er met behulp van het programma 'Toegankelijk Toekennen' via IT-vernieuwing vooraf zal worden gekeken naar welke Rotterdammers in aanmerking komen voor armoederegelingen om deze zo mogelijk (semi-)automatisch te verstrekken;
- de burgers hierbij de regelingen niet meer zelf hoeven aan te vragen;

Van mening dat:

- het van belang is dat de gemeente hierbij geen algoritmes gebruikt om de (semi)automatisch armoederegelingen te verstrekken;

Verzoekt het college:

- binnen het programma 'Toegankelijk Toekennen' vast te stellen dat er geen discriminerende algoritmes worden gebruikt om de armoederegelingen (semi-)automatisch te verstrekken;
 - hierover te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. F. Achbar en K. Jonker

De moties is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank u voorzitter. Prachtig hè, dat je een agendapunt hebt dat de menselijke maat heet, alsof we dat in een agendapunt met elkaar gaan realiseren. Tegelijkertijd ben ik hartstikke blij met het

initiatief van D66 om dit ook op de agenda te zetten. Kijk, wij zijn een heel geregeld land met z'n allen hier in Nederland en dat komt voornamelijk ook omdat wij maximale vrijheid willen voor ons allemaal, maar tegelijkertijd maximale bescherming. Het resultaat daarvan is bureaucratie. Bureaucratie staat eigenlijk altijd tegenover de menselijke maat. Dat is heel logisch, want bureaucratie kapt alles af op één kant. We zouden dus eigenlijk met z'n allen minder regels moeten willen, maar daaronder ligt weer dat we eigenlijk met z'n allen minder vrijheid zouden moeten willen en laat dat nou een hele impopulaire boodschap zijn, maar het is denk ik wel van belang om dat hier te noemen. Dat gaan we vandaag niet oplossen, maar wat we wel kunnen doen, is de motie van D66, die het CDA met liefde heeft medeondertekend, hier vandaag steunen die inderdaad aangeeft: laat nou eens goed zien hoe je in die ambtelijke organisatie ervoor zorgt dat er goede verantwoording, laag in de organisatie zit. Dat moet niet leiden tot willekeur, maar wel tot die beroemde discretionaire ruimte voor ambtenaren. Dus graag steun voor die motie vanuit het CDA. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank, mijnheer Segers-Hoogendoorn. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Dank u wel voorzitter. Ja, heel goed dat er bestuurlijk en ambtelijk en ook vooral in de politiek gesproken wordt over de menselijke maat, want die is vaak ver te zoeken in onze regel- en controledrift, het steeds complexer en ondoorzichtiger maken van onze protocollen en het automatiseren van de uitvoering. Of beter gezegd: het wegbezuinigen van mensen die de menselijke maat zouden kunnen hanteren. Het is vaak de politiek die zelf aan de basis staat van die funeste praktijken. Dus het is mooi dat er nu ook in de politiek meer aandacht is voor de oplossing. En vertrouwen is daarbij de sleutel. Controle is goed, vertrouwen is beter, zeg ik onder

andere met de Groningse filosoof Frank Ankersmit. Maar het is ook zo dat we de menselijke maat niet van bovenaf kunnen opleggen, maar we kunnen hem wel bevorderen. Alleen door ruimte voor de uitvoerders kan werkelijk maatwerk worden geleverd, schreef Tjeenk Willink in zijn boekje 'Groter denken, kleiner doen'. En die ruimte is de laatste jaren steeds meer ingeperkt. En over het herwinnen van die ruimte gaat de motie, 'De menselijke maat in Rotterdam', die we dan ook mede-indienen. En dicht bij de burger is een andere weg. Duidelijk zichtbaar, aanspreekbaar, lage drempels en direct contact. Het zijn sleutels voor meer vertrouwen en meer menselijkheid in de vertaling van beleid naar de praktijk en omgekeerd. Daarom zijn we erg enthousiast over het idee om met een mobiele post, een stadsbus, in de wijken present te zijn, dicht bij de burger. Het is een motie van Leefbaar Rotterdam die we dan ook mede-indienen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, de menselijke maat, een veelgehoord maar echt wel superbelangrijke term eigenlijk, maar dan moeten we het ook een vorm geven. Actualiteiten als het toeslagenschandaal hebben heel Nederland in beroering gebracht en het is nog steeds niet over. Eergisteren nog werd bekend dat er drie Rotterdamse belastingambtenaren aangeklaagd werden voor knevelarij, een vergrijp waar zes jaar gevangenisstraf op kan staan. Pure afpersing van burgers door ambtenaren. Maar ook zijn burgers steeds vaker onderworpen aan voorgeprogrammeerde computeralgoritmes. Het benadrukt eens te meer het belang van de menselijke maat en maatwerk vanuit de overheid naar de burgers. Goed dus dat dit is geagendeerd, fantastisch. De debatten in de commissie waren ook echt hoopgevend. Er is ontzettend veel in gang gezet. Het is goed dat het college langs verschillende lijnen

het maatwerk tussen de overheid en de burgers probeert te verbeteren. Volgens NIDA moet er inderdaad veel anders en beter om het vertrouwen van burgers in de overheid te herstellen. Een van de punten die in dit licht nog onderbelicht blijft in de notitie van de gemeente is het vertrouwen van de overheid naar de burgers, het dominante mensbeeld vanuit de overheid naar burgers. Te vaak kijkt de overheid nog naar burgers vanuit een wantrouwen. Ook de gemeentelijke organisaties dienen hierop te reflecteren. Hoe is het zo ontstaan en hoe kunnen we dit ook herstellen? Wat kunnen we daaraan doen? En NIDA gelooft dat dit een waardevolle aanvulling zou zijn op de lijnen die al door het college worden ingezet om het vertrouwen van de burger naar de overheid, maar zeker ook het vertrouwen vanuit de overheid naar de burger te verbeteren.

Daarom hebben we de volgende moties die we allebei een beetje hebben aangepast, want we zagen daar toch wat 'te stelligheden' en ook onmogelijkheden. Maar in ieder geval een motie 'Stel vertrouwen van de overheid in de burger', waarin wij constateren dat het vertrouwen beschadigd is, overwegen dat die praktijken als de toeslagenschandalen toch ook laten zien dat er wantrouwen naar de burger is, en verzoeken een inzet voor te stellen hoe het vertrouwen vanuit de gemeentelijke organisatie richting de burgers verbeterd kan worden. Bijvoorbeeld met trainingen voor beleidsmakers en uitvoerders die zich richten op fraudeoplossing.

De tweede motie gaat over feedback die we krijgen na gemeentecontact, waarbij we constateren dat er wel feedbackmogelijkheden zijn, maar dat die niet echt op details ingaan. Bijvoorbeeld bij de gemeentebalie staat de bekende drieknoppenpaal: tevreden, oké of niet tevreden. Maar dat is niet echt waar we informatie over eventuele supertevredenheid of juist verkeerde bejegening uit kunnen opmaken. Wel of

men in het algemeen tevreden was of niet. Na het gemeentecontact ontbreekt het dus vaak nog aan eenvoudige evaluatieopties om meer gedetailleerde feedback te delen richting de gemeente. Dus wij overwegen dus dat een eenvoudige optie per mail bijvoorbeeld kan helpen in het peilen en verbeteren van de dienstverlening en we verzoeken het college een voorstel te doen voor een eenvoudiger wijze waarop Rotterdammers na contactmomenten over de dienstverlening meer gedetailleerde feedback kunnen delen voor verbetering van de dienstverlening in het gemeentebeleid. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Noppen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Herstel vertrouwen van overheid in burger

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen ter bespreking van de menselijke maat bij de gemeentelijke dienstverlening en het jaarverslag van de Gemeentelijke Ombudsman 2020; Constateerend dat:

- het vertrouwen van burgers in de overheid ernstig is beschadigd;
- het college inzet op herstel van dit vertrouwen;

Overwegende dat:

- praktijken als het toeslagenschandaal laten zien dat ook vanuit de overheid wantrouwen bestaat naar de burger;
- dit aspect en de inzet op het herstel van vertrouwen van de overheid naar de burger nog onderbelicht is in de notitie en het beleid van dit college;

Verzoekt het college:

- een inzet voor te stellen hoe het vertrouwen vanuit de gemeentelijke organisatie richting burgers verder te verbeteren;
- bijvoorbeeld met trainingen voor beleidsmakers en uitvoerders die zich richten op fraudeopsporing;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. B. van Noppen, K. Jonker en R.A.C.J. Simons

Motie 3. Standaard feedback optie na gemeentecontact

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen ter bespreking van de menselijke maat bij de gemeentelijke dienstverlening en het jaarverslag van de Gemeentelijke Ombudsman 2020; Constaterende dat:

- er wel feedbackmogelijkheden zijn (zoals de drieknoppenpaal bij de gemeentebalie die hele algemene feedback kan toetsen), maar dat dit onvoldoende ruimte biedt om meer op details in te gaan;

- het na gemeentecontact (buiten de gemeentebalie) nog vaak ontbreekt aan een eenvoudige evaluatie-optie (per link/mail) om feedback te delen;

Overwegende dat:

- een eenvoudige feedback-optie (per link/mail) kan helpen in het peilen en verbeteren van de dienstverlening van de gemeente;

Verzoekt het college:

- een voorstel te doen voor een eenvoudige wijze waarop Rotterdammers na (contact)momenten van dienstverlening meer gedetailleerde feedback kunnen delen voor verbetering van de dienstverlening en het gemeentebeleid; En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. B. van Noppen, K. Jonker, R.C.G. Segers-Hoogendoorn en R.A.C.J. Simons

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Volgens mij hebben we zo alle mensen die een bijdrage wilden leveren gehad. Mijnheer Tak nog van de PvdA?

De heer **TAK** (pvda). Ja. Daar ben ik voorzitter. Dank u wel. Inderdaad, goed dat we het vandaag hebben over de menselijke maat. Ik moet u zeggen dat ik de discussie in de commissie ook erg heb gewaardeerd. Ik denk dat daarin heel duidelijk naar voren kwam dat alle politieke partijen in deze raad afscheid willen nemen van de periode die achter ons ligt. Een periode waarin

inderdaad, ik vond dat mijnheer Postma dat zojuist zeer treffend beschreef, een overheid steeds meer afstand nam tot de burgers in haar stad. Een zekere mate van verzakelijking en verkilling waar wij graag nu een andere wending aan zouden willen geven. We weten dat hier op lokaal niveau natuurlijk al veel goede voorbeelden worden gegeven, maar één van de thema's die ik naar boven wilde tillen, was in ieder geval het van het kastje naar de muur gestuurd worden wanneer jij als ondernemer of als huurder van de gemeente opbelt en je komt per ongeluk bij de verkeerde afdeling terecht, hoe voorkom je nou dat de enige optie die je hebt is om het opnieuw te proberen en een andere afdeling bellen? Ik zou graag van de wethouder willen weten of hij in de jaarlijkse klanttevredenheidscyclus ook het volgende mee zou willen nemen: of hij daar ook het cluster overstijgend denken in de evaluaties mee wil nemen en ook wil onderzoeken hoe we instrumenten kunnen creëren waardoor medewerkers die de telefoon opnemen ook geprikkeld worden om cluster overstijgend te werk te gaan. Hoe kunnen we hun die instrumenten geven? Als de wethouder dat zou willen toezeggen, dat zou heel fijn zijn. Ik denk dat we daarmee in ieder geval het klantevaluatiepakket dat we nu met elkaar hebben verder kunnen verstevigen. Verder sluiten wij ons vandaag aan bij de motie van D66 die inderdaad eigenlijk ambtenaren meer bewegingsvrijheid zou moeten geven om af te wijken. Die ondertekenen we van harte. En we vinden het ook mooi om te zien dat Leefbaar Rotterdam de discussie in de commissie heeft gebruikt om een motie op te stellen waarin ze zeggen: ja, laten we nou die wijken in gaan. Ik denk dat dat een hele goede oplossing is voor een overheid die haar stadskantoren misschien sluit, maar door juist naar de mensen toe te gaan die die dienstverlening nodig hebben, geven we daarmee denk ik gehoor aan een behoefte van veel mensen in deze stad. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank mijnheer Tak. We gaan naar wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. We hebben een uitgebreide commissiebehandeling gehad naar aanleiding van een Regeling van Werkzaamheden. Daar hebben we een lange en boeiende en zeer betrokken discussie van eigenlijk alle leden gehad. Ook in het college, recent, afgelopen vrijdag, is daar uitgebreid bij stilgestaan. Dus het belang en de actualiteit die uit alle inbreng spreekt herkennen we daarin.

Op veel terreinen kan de menselijke maat heel concreet zijn, van hoe beleven we de feedback van een individueel contact tot de meer algemene analyse van mijnheer Simons zojuist over de schaalvergroting in de samenleving en bij de overheid, die maakt dat het vervreemdend werkt en er steeds minder ruimte is voor de menselijke maat. Allebei zijn van belang. Ik denk, en velen hebben dat gezegd, het is niet nieuw wat er nu gebeurt. Mijnheer Tjeenk Willink heeft daarover gesproken. Mijnheer Simons haalde Pim Fortuyn aan. En het is van een langere datum dat dit steeds zoeken naar balans is. Mijnheer Segers-Hoogendoorn meldde het ook. Aan de ene kant is er in de politiek een duivels dilemma, het willen garanderen van gelijkheid en om dat te kunnen garanderen is vaak bureaucratie de oplossing. Gelijke gevallen behandelen, dat betekent strakke en strikte regels die voorkomen dat dat uit de pas van elkaar gaat lopen. En tegelijkertijd is er grote behoefte aan maatwerk en dat betekent: discretionaire bevoegdheid om die toepassing afhankelijk van de situatie en degenen die je tegenover je hebt anders in de ruggen. Het is het zoeken naar balans en die wordt, dat is ook gebleken, politiek in sommige fases en bij sommige besturen anders gewogen in de tijd dan andere. We kunnen hier heel lang over praten, maar dat is niet voor nu. Er komt een notitie die is aangekondigd voor de zomer van het college, waarin we nader ingaan op alle punten en ook de

inbreng die van vele kanten gegeven is. Staat u mij toe in te gaan op de moties.

Motie 1 van Leefbaar Rotterdam, 'Mobiele dienstverlening' willen we graag omarmen. We hebben de eerste ervaringen opgedaan met de coronabus in Charlois en die is ook voor andere ingezet dan voor corona. De eerste ervaringen zijn goed. Dus we zullen die suggestie zoals u die doet als experiment gaan uitvoeren en daarover rapporteren. Wij zijn er nieuwsgierig naar. Dus die omarmen we graag.

Motie 2, 'Herstel vertrouwen van de overheid in de burger'. Ik deel met de toelichting het gedachtegoed dat erachter zit. Tegelijkertijd is het moeilijk om van te zeggen: en hoe gaan we dat dan doen? De overheid is erg ruim. Mensen vertrouwen de overheid en soms is de overheid het CJIB, de politie of de Belastingdienst of de gemeente of het UWV, dus daar zit wel iets in. Dus ik zou de motie willen ontraden. Tegelijkertijd: bij wat te doen, zullen we die vele analyses die er gemaakt zijn, of je nou bij het UWV komt of op heel veel andere terreinen en de planbureaus, die analyses zullen we betrekken en zeggen: en wat kunnen we nou met dat zeg maar afkalkend vertrouwen? Of dat vertrouwen van de overheid, wat maakt nou dat wij soms zo argwanend zijn? En wat helpt daarin? Dus die nemen we graag mee. Maar de motie an sich is zo breed geformuleerd dat ik niet goed zie hoe we die zouden kunnen afdoen.

Motie 3 sluit denk ik aan, althans daar zou ik hetzelfde zeggen als wat mijnheer Tak meldde. Feedback delen na contacten. Dat doen we systematisch, wel op verschillende manieren. Klantcontactencentra zitten vaak met nabellen, anderen worden om reviews gevraagd, we hebben die knoppensystemen. Dus afhankelijk van wat de aard van het contact is meten we dat. We hebben, u krijgt dat een dezer dagen, en we zullen dat in de jaarverslagen en in de p&c-momenten ook rapporteren, de servicenorm en de dienstverlening. Daar

nemen we ook die tevredenheid- en die feedbackmeldingen mee. Dan zullen we ook ingaan op die suggestie van mijnheer Tak waar het gaat over niet alleen ingaan op dat ene product, maar heb je nu rechtgedaan aan waar degene die het contact zoekt, behoefte aan heeft. Die zullen we daarin meenemen. En we gaan kijken hoe systematisch en hoe compleet wij die feedbackmetingen gaan doen. Maar ik denk niet dat er één methode is die voor ieder contact en iedere doelgroep als instrument hetzelfde zou zijn.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Noppen heeft een vraag aan u.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Nou, ik hoorde de wethouder zeggen dat hij heel breed geformuleerd was. Dat is eigenlijk precies wat ik bedoelde met 'we hebben hem aangepast'. Dus we hebben hem wat enger gemaakt. Dus misschien dat u dat nog in overweging kunt nemen. Hetzelfde geldt voor motie 3 over de feedbackopties. Dus ik wilde dat nog even meegeven. Ik weet dat het nu misschien te laat is om dat in uw bijdrage mee te nemen, maar misschien dat dat voor later nog interessant kan zijn, in ieder geval voor de fracties.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Als die zich echt richt op de gemeente en als die afdoenbaar is in de zin van niet in de breedte, hoe gaat u het vertrouwen herstellen?

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Absoluut.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Want de gedachte is hetzelfde. Hetzelfde geldt voor de feedback. Ja, dat vinden we heel belangrijk. Ja, dat willen we eigenlijk methodisch en compleet doen. En ja, dat willen we doen vanuit het perspectief van de vraag naar de overheid en niet vanuit de overheid, de producten. Die pak ik op. Als ik hem zo mag uitleggen, heb ik tegen beide moties geen bezwaar.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Klopt.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Om dat zo te doen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja. Dank u wel. Ja, dat hebben we precies zo gedaan. Dank u wel.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja? Dan zijn we het eens over de strekking en de gedachten die erachter liggen en het feit dat dat niet vrijblijvend is en zeggen: dat doen we al, maar dat we daar echt werk van maken, dat u dat kan volgen hoe we dat doen en dat we daar ook op sturen. Zonder dat we ineens zeggen: nu gaan we alles aan de kant gooien en gaan we het anders doen.

Motie 4 van D66 is breed ondersteund en in de commissie hebben we het daar ook uitgebreid over gehad. Dus zeker, daar zit een element in. Mijnheer Segers-Hoogendoorn zei dat, mijnheer Verheij zei dat. Aan de ene kant ziet dit erg toe op de uitvoering, je stelt eigenlijk vast mensen in de uitvoering die in direct contact staan en waarbij burgers en bewoners en ondernemers zijn, die moeten ook ruimte hebben om daar ook rekening mee te houden. Dat betekent ruimte voor variëteit. Dat zegt iets over politiek en beleid. Dat is dat er ook ruimte moet zijn om direct antwoord te geven en op te lossen. De burgemeester zegt, en ik zeg het hem na en hij is ook niet de enige: snelheid is ook een element van kwaliteit. Dus gewoon snel antwoord, wat soms ook nee kan zijn. Maar direct antwoord geven of een directe oplossing, daar hoort wel bij, en daar heeft mijnheer Segers-Hoogendoorn op gewezen, ook te zorgen dat er op een zekere manier wel verantwoord wordt waarom je in dit geval zo gehandeld hebt. Geen zeg maar thuiszorg, administratieve lasten dat je elke activiteit moet gaan administreren, want dat is bureaucratie, wel dat je zegt: je moet kunnen uitleggen wat je gedaan hebt om willekeur of integriteitsrisico's te ondersteunen.

Mijnheer Verheij vroeg: ja, het is niet alleen maar in die uitvoering mensen in de

frontlinie ruimte geven, maar het is ook wel iets meer. Ja, als je dit doet, stelt het hoge eisen aan hoe heb je de organisatie ingericht, hoe heb je de ICT-ondersteuning geregeld en hoe nabij ben je eigenlijk, dus het stelt ook redelijk structurele eisen. De menselijke maat is ook het eerder betrekken van mensen als hun belangen geraakt worden. Nou, uit de proeven met het Recreatieoord net hebben we natuurlijk lessen geleerd over hoe mensen het beleven dat de overheid dingen doet zonder dat je eerst nagedacht hebt over een probleem en tegelijkertijd de oplossingen en je dan pas betreft. Dus de menselijke maat is ook van tevoren rekenschap geven. Wie definieert eigenlijk het probleem? En hoe gaan we dat oplossen? En in die zin weet ik me, en het college zich ook, in een rijke traditie van Rotterdam, of het nou gaat om stadsvernieuwing, sociale vernieuwing en de inrichting van het veiligheidsbeleid, dus we hebben hier een enorme traditie in alle domeinen waarin we heel dicht met burgers en soms ook schurend maar hoe we daar in die stad vorm hebben gegeven. Nou, die zoeken we met de techniek van nu en met ook wel het litteken dat die toeslagaffaire denk ik naar de totale overheid, de vertrouwensvraag, opgeroepen heeft. Daar gaan we met u graag mee aan de slag. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Volgens mij is er zo rechtgedaan aan het debat van zojuist en de inbreng van alle fracties. Als er verder niets meer te melden is op dit punt – ik check nog één keer de chat – dan sluit ik de beraadslaging op dit punt af.

19.2 *Het jaarverslag van de Gemeentelijke Ombudsman 2020*

De **VOORZITTER**. Ik had u graag willen aanbieden om over 19.2 samen met het vorige punt te spreken, namelijk het jaarverslag van de Gemeentelijke Ombudsman. Dat heb ik verzuimd te doen. Die ruimte is er nu. Als u daar iets nog over

wilt zeggen dan kan dat. Ik heb op mijn lijstje staan mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Dank u wel voorzitter. Ik had eigenlijk gedacht dat we deze agendapunten zouden bundelen. Op een of andere manier zat dat in mijn hoofd.

De **VOORZITTER**. Ikzelf ook, maar ik ben het vergeten aan te kondigen, dus ik bied u nu alsnog de mogelijkheid.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ah. Ja, oké. Nou ja, dan heb ik geen aanvullende dingen meer. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Goed zo. Mijnheer Verheij misschien?

De heer **VERHEIJ** (vvd). Nee, dank u voorzitter. Ik had ook op dit punt niet specifiek meer iets.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Achbar?

De heer **ACHBAR** (denk). Nou, voorzitter, ik was eigenlijk ook in de veronderstelling dat die gecombineerd zouden worden. Dus ik laat hem ook voor een groot deel aan me voorbijgaan. Niets anders dan alleen complimenten richting de Ombudsman en de rapportage die is aangeleverd. En met de toezegging die de wethouder heeft gedaan in de commissie, met betrekking tot de klachtenafhandeling en de termijn, dat dat gemonitord wordt, daar zijn wij content mee. Dus voor ons is dat voldoende, dank u.

De **VOORZITTER**. Prima. Iemand anders nog die over het rapport van de Ombudsman iets wil zeggen? Niet? Wethouder, wilt u daar nog iets aan toevoegen?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Nee, dank u wel. Behalve ook de waardering voor de Ombudsman, niet alleen voor het uitbrengen van het jaarverslag, maar ook voor de samenwerking in het bijzonder bij de

toeslagenaffaire, maar ook gedurende het jaar. Het houdt ons scherp. Het is gericht op oplossingen en daarmee het verbeteren van de dienstverlening aan de Rotterdammers. Dus die dank spreek ik namens het college graag uit in deze openbare vergadering.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank.

20. De voortgang armoede- en schuldenaanpak

De **VOORZITTER**. Agendapunt 20, de voortgang armoede- en schuldenaanpak. Als eerste op mijn lijstje staat mijnheer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, dit college is aan de slag gegaan met het ambitieuze doel om een doorbraak te forceren in de armoede- en schuldenproblematiek in onze stad. De belangrijkste en de enige duurzame manier om dat voor elkaar te krijgen is om te zorgen dat vooral kinderen en jongeren kunnen meedoen, zodat zij vooruit kunnen komen, zodat dubbeltjes een kwartje kunnen worden, zoals het oude Nederlandse gezegde luidt. Dat begint te lukken. Het aantal kinderen in armoede daalt en volgens de Nibud-doorrekening is er in alle inkomensgroepen nu voldoende om te kunnen meedoen op een basisniveau. De VVD kijkt daar met grote tevredenheid naar. We zullen vandaag een nog in te dienen motie van het CDA steunen. Een integrale aanpak is altijd goed. En twee prima moties van de vrienden van DENK over het gedrag van incassobureaus zullen wij eveneens steunen. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u. Mijnheer Simons. Mijnheer Roskam, excuses. Vandaag beëdigd, vandaag zijn maidenspeech.

De heer **ROSKAM** (lr). Goed, ben ik te verstaan of niet? Even checken. Oké, goed. Voorzitter, zoals u weet volg ik mijnheer Jami op en zo ook zijn

portefeuille. In de vergadering van de commissie WIISA van 14 april jongstleden had wethouder Grauss het met mijnheer Jami over de Stichting Vaste Lasten Pakket. Mijnheer Jami vraagt en ik citeer: voor de goede orde, de gemeente Rotterdam steekt hier geen geld in, begrijp ik dat goed? Aan de Stichting waarover u het heeft? Dus wij betalen niet mee aan de cashback waar hij het over heeft? De wethouder antwoordt: dat klopt. Wij betalen niet. Mijnheer Jami zegt: dus direct noch indirect dragen wij niet bij aan de dertig-euro-regeling? De wethouder antwoordt: nee, wij betalen niet mee. We denken wel mee, maar we betalen niet mee. Voordat ik verderga wil ik graag de volgende artikelen van de Gemeentewet aanhalen. Artikel 155 lid 1 stelt: een lid van de raad kan het college of de burgemeester mondeling of schriftelijk vragen stellen. Artikel 169 lid 2 en 3: het college geeft de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taken nodig heeft. Ze geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen. Alle inlichtingen. Dus volledige en juiste antwoorden. Nu staat de gemeente op de site van deze stichting vermeld als financier. Navraag leert dat de gemeente de stichting wel degelijk financieel heeft gesteund. In 2019 met 60.000 euro en in 2020 met nog eens 45.000 euro. Dit is strijdig met uw eerdergenoemde antwoorden in de commissievergadering. Mijn vraag aan de wethouder is: heeft u in de eerdergenoemde commissievergadering mijnheer Jami en daarmee de raad verkeerd ingelicht? Indien nee, hoe rijmt u de betalingen van de gemeente met uw antwoorden? En indien ja, bent u bereid hiervoor uw excuses aan te bieden?

Ten tweede vinden wij als Leefbaar Rotterdam de manier van werken van deze stichting onethisch. Hoe rechtvaardigt de wethouder het verschil in behandeling tussen Rotterdammers die zich uit de schulden houden en niks krijgen en de Rotterdammers die wel in de schulden komen en na de hulp van de gemeente ook nog eens 360 euro per jaar aan bonus

krijgen? Liever zouden wij zien dat er in het voorgaande schuldhulpverleningstraject meer aandacht komt om terugval en schuld te voorkomen. Graag verneem ik of de wethouder bereid is om zijn tijd en geld hierin te steken in plaats van in dit soort stichtingen.

Tot slot: er ligt een motie, 'Geen schulden, wel scholing'. Dit is een motie die voor een structurele of duurzame oplossing is van armoede en schulden. Scholing naar groeiberoepen en/of kansrijke sectoren. Kortom: banen en onderwijs en zorg en geen pretstudies. Geen bonussen, maar banen. Het kan. Daarom hebben we deze motie medeondertekend. Dank u mijnheer de voorzitter.

(Applaus.)

De **VOORZITTER**. Er hoort een applaus bij. Ja. U heeft direct een stevig onderwerp bij de kop gepakt. Mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Dank voorzitter. En ook de felicitaties aan mijnheer Roskam voor zijn maidenspeech. Het is natuurlijk gebruikelijk om collega's tijdens een maidenspeech niet te interrumperen, dus dat heb ik dan ook niet gedaan, maar ik zou hem toch van een klein weerwoord willen dienen, want de beschuldigingen die hier nu worden geuit tegen wethouder Grauss vind ik toch echt wel spijkers op laag water zoeken. Ik was ook bij die commissievergadering en mijnheer Jami heeft keer op keer gevraagd naar hoe dat zit met die cashterugbetaling van die dertig euro en daarvan heeft de wethouder gezegd: daar dragen wij niet aan bij. Dus ik interpreteerde in ieder geval de antwoorden van de wethouder ook zodanig als dat wij daar niet aan bijdragen en dat klopt ook gewoon. Goed. Genoeg daarover.

Verder wil ik graag starten met een compliment aan de wethouder. Wij zien dat er meer Rotterdammers geholpen zijn met een schuldhulptraject, minder kinderen opgroeien in armoede, meer jongeren

geholpen zijn door middel van het Perspectiefpact en er minder Rotterdammers met problematische schulden zijn, voor zover we daar zicht op hebben. Ook zien we een scherpe daling van het aantal huissuitzettingen. Dat is erg mooi. Daar zijn we blij mee. Tegelijkertijd betekent dit niet dat we er nu zijn. Nog steeds zijn er in onze stad veel te veel Rotterdammers die kampen met financiële problemen als gevolg van armoede en schulden. Bovendien zijn bijna alle experts het erover eens dat de coronacrisis en de bijbehorende economische crisis die daar het gevolg van is ervoor zullen zorgen dat de financiële problemen van veel mensen alleen maar zullen toenemen. Wij verwachten op dit punt nog een boegwolf. Dat betekent dat er ondanks deze mooie resultaten alsnog een schepje bovenop mag of misschien wel moet. Ik hoor graag nogmaals van de wethouder hoe wij ons daarop voorbereiden in Rotterdam.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja, dank voorzitter. Een mooi onderwerp denk ik ook, aansluitend op de menselijke maat en menselijk beleid. Voorzitter, de armoede- en schuldenaanpak gaat veel partijen aan het hart en zeker in onze stad is dat hard nodig. De urgentie wordt breed gevoeld en ik moet eerlijk bekennen dat ik persoonlijk na talloze moties ingediend te hebben op deze aanpak me een beetje uitgeblust voel. En dat is goed, want dat betekent dat we een goede visie op armoede- en schuldenaanpak hebben ontwikkeld met het beleidsprogramma 'Uit de knoop' en 'Reset Rotterdam'. De resultaten: minder kinderen in de armoede, meer schone leien en veel meer opgestarte schuldondersteuningstrajecten en ga zo maar door. Daar mogen we echt trots op zijn. Ook ben ik zeer content met de samenwerking tussen wethouder Grauss en de raad op meerdere thema's in beide aanpakken. Ik noem bijvoorbeeld de noodmondzorg voor mensen die geen tandartskosten kunnen dragen als

aansprekend voorbeeld. De wethouder heeft altijd op een plezierige manier opengestaan voor aanwijzingen van de gemeenteraad. U merkt wel dat mijn bijdrage enigszins reflectief van aard is. We moeten nog wel een aantal stappen verder optimaliseren, zoals het plan toegankelijker toekennen, waarin met slimme koppelingen een automatiseringsslag wordt gemaakt met het toekennen van inkomensondersteunende regelingen die we op gemeentelijk niveau hebben, maar ik noem ook mijn initiatiefvoorstel over het experiment schuldenopkopingsfonds met saneringskredieten. Ook dat is een initiatief dat wordt opgepakt om veel drastischer en sneller tot oplossingen te komen in probleemsituaties in plaats van mensen eindeloos in allerlei trajecten te stoppen. Voorzitter, ik ondersteun ook de motie van het CDA om jongeren met schulden als doelgroep te betrekken bij het scholingsfonds. Dat is wat mij betreft een mooie aanvulling op de toezegging aan mij om het scholingsfonds ook uit te breiden naar zzp'ers en ook ik sluit, net zoals mijn voorganger, af met het uiten van de wens om in een volgende raadsperiode te komen tot een nog trefzekerder aanpak. Ik ben heel erg benieuwd hoe de wethouder dit aan het voorbereiden is op dit moment.

De **VOORZITTER**. Dank. Mijnheer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Wethouder Grauss is goed bezig. Dat kunnen we zeggen. Er groeien steeds minder kinderen in armoede op. Er zijn steeds meer jongeren die gebruikmaken van het Perspectieffonds. Dus hele mooie ontwikkelingen. We hebben dit ook in de commissie besproken. Ik heb daar ook aangegeven dat wij ons hard maken als het gaat over malafide incassobureaus. Wij hebben allemaal ook kunnen zien dat er heel veel Rotterdammers zijn die een tientje, twintig euro aan schuld hebben en dat vervolgens de facturen oplopen tot wel honderden en soms wel duizenden euro's. Ja, sommige incassobureaus maken daar helaas ook misbruik van door mensen ook te

intimideren, te bedreigen en noem het maar op. Dus wij hebben vandaag ook een tweetal moties waarin wij de gemeente vragen om zowel het meldpunt bij de Rotterdammers meer bekendheid te laten genieten, maar ook vinden wij dat er een gedragsverandering moet komen bij die malafide incassobureaus en roepen wij ook de wethouder op om de gedragsregels die er bij de NVI bekend zijn ook bij de malafide incassobureaus kenbaar te maken, eigenlijk bij alle incassobureaus. Maar we hopen vooral dat zij daar gehoor aan geven.

Een laatste punt, voorzitter, dat gaat erover dat er steeds meer stichtingen en verenigingen zijn die in de afgelopen dagen voedselpakketten uitdelen aan kwetsbare mensen. Dat is natuurlijk een hele mooie ontwikkeling. Wij hebben verschillende gesprekken gevoerd met wethouder Grauss waarin wij met elkaar hebben kunnen constateren dat wij heel veel groepen niet bereiken en deze stichtingen doen dat wel. Mijn voorstel aan de wethouder is om die onzichtbare armoede kenbaar of zichtbaar te maken. En dat kan door een gesprek te voeren met deze nieuwe initiatieven en stichtingen. En dan kunnen zij vooral ook hun ervaringen delen en kunnen wij ook die onzichtbare armoede wat zichtbaarder maken door ook gebruik te maken van hun netwerken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Yigit heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Geen angst en beven meer door incassobureaus

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 20: De voortgang armoede- en schuldenaanpak; Constaterende dat:

- een incassobureau kan worden ingeschakeld als iemand zijn/haar schuld niet of niet op tijd betaalt;
- de bevoegdheden van incassobureaus vastgelegd zijn in de wettelijke regels voor incassokosten;

- een incassobureau geen officiële documenten mag uitbrengen, zoals een dagvaarding;
- incassobureaus veelal een conceptdagvaarding sturen waardoor het vaak lijkt alsof er al een deurwaarder betrokken is;
- een conceptdagvaarding sturen onderdeel is van de strategie van een incassobureau om mensen alsnog te laten betalen, maar heeft niet dezelfde juridische status als een door een gerechtsdeurwaarder uitgebrachte dagvaarding;
- volgens de Consumentenbond dit kwetsbare mensen op het verkeerde been zet en daarmee dan ook 'nep' is;
- er veel klachten zijn over intimidatie door incassobureaus;
- gemeente Rotterdam een doorklikfunctie heeft naar de website van de ACM;

Van mening dat:

- incassobureaus moeten stoppen met het flink onder druk zetten van kwetsbare mensen in een benarde positie;
- sommige incassobureaus zelfs kwetsbare mensen intimideren en bedreigen om zo snel mogelijk de schuld af te betalen;
- Rotterdammers niet weten waar zij terecht kunnen met klachten over intimidaties en bedreigingen door incassobureaus;

Verzoekt het college:

- de doorklikfunctie van de gemeente voor het melden van intimidaties en bedreigingen door incassobureaus ook mogelijk te maken voor gerechtsdeurwaarders en de door de Consumentenbond aangedragen nieuwe meldpunten (Geschillencommissie van de branche, NVI, de Nationale Ombudsman, Kamer van Gerechtsdeurwaarders en Klachtenkompas.nl);
- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

Motie 3. Gedragsregels voor alle incassobureaus

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 20: De voortgang armoede- en schuldenaanpak; Constatende dat:

- iedereen een incassobureau kan beginnen zonder enige wettelijke vereisten;
- de branchevereniging voor incassobureaus de Nederlandse Vereniging van gecertificeerde Incasso-ondernemingen (NVI) is;
- de incassobureaus die zijn aangesloten bij de NVI zich onderwerpen aan vaste gedragsregels en een geschillenregeling hanteren;
- de incassobureaus die niet zijn aangesloten bij de NVI hun eigen voorwaarden hanteren;

Van mening dat:

- incassobureaus moeten stoppen met het flink onder druk zetten van kwetsbare mensen in een benaderde positie;
- vaste gedragsregels zullen helpen bij het voorkomen van intimidaties en bedreigingen door incassobureaus;
- het hanteren van een geschillenregeling kan bijdragen aan het toepassen van de menselijke maat;

Verzoekt het college:

- een oproep te doen aan alle incassobureaus in Rotterdam om zich aan te sluiten bij de NVI zodat zij onderworpen zullen worden aan vaste gedragsregels en het hanteren van een geschillenregeling;
- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

Motie 4. Maak onzichtbare armoede zichtbaar

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 20: De voortgang armoede- en schuldenaanpak; Constatende dat:

- er sprake is van veel onzichtbare armoede in Rotterdam;
- volgens RTV Rijnmond sprake is van honderden Rotterdammers die in een totaal isolement leven;

- meerdere gevallen getroffen zijn waar gas, water en elektriciteit al jaren afgesloten is;
 - deze Rotterdammers geen hulp krijgen omdat ze onzichtbaar zijn voor hulpinstanties;
 - verschillende stichtingen en organisaties voedselpakketten uitdelen aan Rotterdammers die niet in staat zijn om in hun dagelijkse behoefte in eten en drinken te voorzien;
 - deze organisaties en stichtingen een zeer groot netwerk hebben opgebouwd door de jaren heen;
- Van mening dat:
- Rotterdammers die dagelijks veel zorgen hebben over hun financiële situatie niet altijd even goed zichtbaar zijn;
 - kwetsbare Rotterdammers die nauwelijks de huur kunnen betalen, waarvan de kinderen zonder ontbijt naar school gaan en in totaal sociaal isolement leven beter in kaart moeten worden gebracht;
 - dergelijke schrijnende gevallen koste wat het kost voorkomen moeten worden;
 - de verschillende organisaties en stichtingen die bijvoorbeeld voedselpakketten uitdelen van grote betekenis kunnen zijn om Rotterdammers die in onzichtbare armoede leven, zichtbaar te maken;
- Verzoekt het college:
- in gesprek te treden met organisaties en stichtingen die bijvoorbeeld voedselpakketten uitdelen (met inachtneming van AVG) om onzichtbare armoede (Rotterdammers die in sociaal isolement leven), zichtbaar te maken;
 - hierover te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Korthedshalve, vanwege de spreektijd, zal ik onze motie die al door meerdere partijen genoemd is

ook officieel indienen. De motie 'Geen schulden, wel scholing', medeondertekend door de PvdA, Leefbaar Rotterdam en de ChristenUnie-SGP, waarin we eigenlijk vooral zeggen: de scholingsmogelijkheden zijn heel erg beperkt voor jongeren met financiële problemen en alleen met de schuld oplossen ben je er niet. Je moet perspectief bieden en duurzame oplossingen en wij verzoeken het college met deze motie te onderzoeken welke en/of integrale aanpak mogelijk is om jonge Rotterdammers met schulden actief te koppelen aan de scholingsmogelijkheden binnen het cluster Werk & Inkomen en hier laat ik het vanwege de spreektijd bij, voorzitter. Dank u.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Geen schulden, wel scholing

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 20: De voortgang armoede- en schuldenaanpak; Constaterende dat:

- zelfstandig wonende jongeren de grootste zorg blijven in de minima-effectrapportage;
- jongeren het hardst geraakt worden door de crisis;
- meer jongeren in schuldentrajecten zijn ingestroomd;
- meer jongeren zijn ingestroomd in het perspectiefpact;
- meer jongeren een schone lei-verklaring hebben ontvangen;

Overwegende dat:

- scholingsmogelijkheden beperkt zijn voor jongeren met financiële problemen;
- alleen met de schuld oplossen je er niet bent;
- duurzamere oplossingen nodig zijn;
- (om)scholing perspectief kan bieden;
- we daarmee een enorme investering doen in de toekomst van de stad;
- er diverse grootschalige budgetten beschikbaar zijn binnen W&I voor scholing en naar groeiberoepen en/of kansrijke sectoren;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken welke (en of) integrale aanpak mogelijk is om jonge Rotterdammers met schulden actief te koppelen aan de scholingsmogelijkheden binnen W&I;
 - hierover terug te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.C.G. Segers-Hoogendoorn, D. Yildirim, T.J. Vonk en T. Roskam.

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Andere sprekers op dit punt? Niet? Wethouder Grauss.

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Goedemiddag. En dank. Allereerst de felicitaties aan mijnheer Roskam met zijn maidenspeech. Hij heeft er zin in. Hij springt erin. En wel in de mooiste commissie en de mooiste onderwerpen van de gemeente Rotterdam. Dus van harte welkom. Ik ga graag met hem op pad. Dat heb ik alle raadsleden aangeboden in de mooie commissie WIISA. Mijn vraag aan hen was, toen we begonnen: waar vind je de armoede- en schuldenaanpak? Waar zie je mooie dingen gebeuren? Waar zie je lastige dingen gebeuren? Laten we dat samen bekijken. Mag ik uw ogen? Mag ik uw handen? Mag ik uw hart lenen? Dus dat aanbod doe ik hierbij ook aan mijnheer Roskam. Sommigen zeiden: maar mag ik gewoon eens met u op uw kamer een gesprek hebben? Dat is ook goed natuurlijk hè. Maar ik weet: dit raakt ons allen in het hart: de armoedevraagstukken, kinderen uit armoede halen. En als ik dan toch gelijk bij mijnheer Roskam begin. Die had natuurlijk een knellende vraag. Hij verwees naar het commissiedebat met zijn voorganger mijnheer Jami. Daarin hebben wij uitgebreid gesproken over alle mooie dossiers van de armoede en schulden. Er was een terugblik over het afgelopen jaar en bij één van de onderwerpen die aan de beurt kwam, was de dertig euro korting die deelnemers van het Vaste Lasten Pakket ontvangen op hun vaste lasten. Eigenlijk is

dat een hele mooie ontwikkeling, dat partijen in de stad meewerken, aan de slag gaan met armoede en zeggen: als je er sneller bij bent, is het voor ons voordelig. Als we geen risico lopen met een huurder, als we geen risico lopen met een gebruiker van energie of warmte, dan scheelt dat ons als bedrijf kosten. Dus het voorkomt schulden en daar willen we ook wel die gebruiker mee helpen. Het is dus lucratief voor bedrijven en dat mag naar die kwetsbare, dat mag naar die arme Rotterdammer gaan. We hebben een eerste stap gezet met het Vaste Lasten Pakket. Nou, dat is die dertig euro. En mijnheer Jami zei: maar die dertig euro, wordt die door de gemeente Rotterdam betaald? Zit daar een bedrag in? Toen heb ik duidelijk aangegeven: de gemeente Rotterdam betaalt daar nul euro aan, want wat ik al zei, ik ben er heel blij mee, vastelastenpartners en lokale vermogensfondsen betalen dat. Wat ik echter niet scherp had, en dat betreurt ik, is dat het Vaste Lasten Pakket in het verleden twee subsidies heeft ontvangen van ons, voor de opstart en organisatie. Dus de concrete vraag was cashback. Maar bij het goed nagaan, ja we ze hebben ook wel bij de opstart en voor het organiseren goed meegeholpen. En dat doen we veel andere organisaties ook. We zijn heel erg van de innovaties en experimenten om te kijken of het effectiever kan zijn. Als u het mij vraagt: ik wist dat niet. Ik wist dat niet ten tijde van de commissie. Nou, toen het gesprek met mijnheer Jami er was, heb ik ook even om mij heen gekeken. Weet iemand dat wel? En het antwoord was: nee, we betalen niet mee met de cashback. Had ik dat geweten, dat we wel subsidie hadden gegeven voor de organisatie dan had ik dat natuurlijk gezegd, want u moet gewoon het volledige verhaal hebben. Ik moet u ook de aanvullende informatie, als ik die weet, vertellen en ik wil u dat vertellen, want het maakt het alleen maar scherper, het goede gesprek. Maar ik wist het op dat moment niet. Zodra we dat wel wisten, hebben we natuurlijk die informatie doorgegeven aan mijnheer Jami. Dus samenvattend: geen

geld voor de cashback, wel een subsidie voor de start en organisatie van het Vaste Lasten Pakket en ook naar mijnheer Roskam de uitnodiging: laten we met elkaar verder aan de slag gaan, want voorzitter, als ik zo de rode draad zie van alle bijdragen dan zijn er heel veel complimenten en is er dankbaarheid. Veel meer mensen die uit de schulden komen, veel minder jongeren geholpen, het aantal kinderen in armoede daalt. Toch weten we veel meer kinderen in de armoede te bereiken. Nou, daar zaten heel veel complimenten et cetera in en dank daarvoor, want dat bemoedigt ook en die dank geef ik gelijk door aan al die mensen in de stad die daar dag-in dag-uit mee bezig zijn en de dank geef ik graag door aan al die ambtenaren die er ook hard aan werken. Maar, we zijn er nog lang niet. Wij zijn de armste stad van Nederland. Ik ga straks op wat concrete vragen in.

Mijnheer Versnel weet van mij dat ik manchetknopen heb met een dubbeltje en een kwartje van het geboortjaar, mijn bouwjaar, 1970, omdat ik daar regelmatig mee loop, om mijzelf ook eraan te herinneren: dit is wat we doen. Ieder kind in deze mooie stad moet met zijn talenten aan de gang kunnen gaan en het idee dat een dubbeltje geen kwartje kan worden, ja als ik naar uw voorzitter van de raad kijk, natuurlijk, iedereen die talenten heeft, nou deze burgemeester heeft perfecte talenten en die zit daar als burgemeester van de mooie stad Rotterdam. Alle talenten van kinderen, ongeacht je achtergrond, of je rijk of arm bent, dat moet er niet toe doen. Elk dubbeltje moet een kwartje kunnen worden. De stappen vooruit zijn een bewijs dat we de goede kant uitgaan, maar er is nog veel meer nodig.

Ja, en dat geeft mevrouw Roest terecht aan. Mensen die kwetsbaar zijn, worden geraakt door corona, het virus, maar we zien ook de jongeren, de zzp'ers, de werkende armen, de gezinnen met de lockdown, de kwetsbare gezinnen die niet deviezen hadden. Dus die mensen worden het meest hard geraakt. Dat betekent dat

we extra stappen moeten zetten en gezet hebben. Wij hebben er voor de zomervakantie al een brief over gestuurd, de corona-aanpak armoede en schulden, we hebben er meer geld ingestopt. Maar mag ik nog eens een ander voorbeeld noemen, wat we extra doen. Dat is niet alleen het uitrollen in de rust van alle expertise, die financiën, ETF, het Expertiseteam Financiën, in alle wijken, zodat we klaarstaan voor de boeggolf, maar ook gewoon verkennen, gewoon echt from scratch. Het kan toch niet zo zijn dat mensen, ondernemers die nu met schulden te kampen hebben, vast komen te zitten. Die moeten we toch niet in een heel lang traject zetten, zodat ze na vijf jaar helemaal kapot zijn van de ellende? En ja, mevrouw Yildirim heeft er een mooie initiatiefnota voor geschreven, een schuldenopkoopfonds. En in die lijn zijn we aan het kijken naar een aantal ondernemers of we die binnen een halfjaar, een halfjaar: echt, niemand doet dat in Nederland, we kijken gewoon met een aantal ondernemers: kunnen we ze in een halfjaar van de schulden afkrijgen? Maar ook dat is innovatie, ook dat is zoeken naar de randen van de mogelijkheden, want ik weet wel, en dat weet u ook, dat elke ondernemer met de power en de kracht die hij heeft, dat we ze zo snel mogelijk aan de gang moeten hebben en ze laten verdrinken door het moeras van schulden is slecht voor de mensen, maar ook slecht voor de portemonnee van onze stad. En alle mensen, de zzp'ers en dergelijke, die Tozo, maar ik zie ook, ik heb net weer een gesprek gehad over de TONK met mijn medewerkers, tegen iedereen die de aanvraag doet voor de TONK wordt ook gezegd: joh, bent u geïnteresseerd, wilt u rechtstreeks contact om verder over bijvoorbeeld de schulden door te praten? Nou, dat zijn dan zo'n 170 mensen in een week die aangeven: ja, neem contact met mij op. Dus wij gebruiken elke manier, omdat ik samen met mevrouw Roest ervan overtuigd ben dat er nog heel veel extra's nodig is.

Mevrouw Yildirim, PvdA, ik noemde al haar schuldenopkoopfondsinitiatiefnota. Dank dat zij trots is op de stappen die we gezet hebben, dat ze durft in de reflectiestand te staan en dat ze ook de tandartskosten noemt. En ja, wij hebben twee keer twee ton gegeven en je ziet ook dat heel veel van die tandartspraktijken zelf op een zaterdag toen de krachten hebben gebundeld en ja, ik vind ook gewoon, ik heb er zelf ook een opinieartikel over geschreven: stop nou gewoon tandzorg, acute tandzorg in de basisverzekering, want de kosten zijn zo hoog als het misgaat en ja, we hebben een flink deel van de kinderen in Rotterdam dat niet naar de tandarts gaat. Ik denk dat een van de belangrijkste redenen waarom dat is, is dat dat de ouders niet naar de tandarts gaan. Dus voor de kinderen is gratis, maar ze doen het niet, want de ouders lopen gewoon rond met pijn, met een slecht gebit en dan ga je ook niet naar de tandarts, ook niet om je kind erheen te brengen. En ja, mevrouw Yildirim, een terechte vraag. We zien een aantal mooie stappen die gezet worden. Ik zou het heel fijn vinden als dat geborgd wordt ver over mijn periode heen. Daar zijn we hard over aan het nadenken. We hopen nog voor de zomervakantie daarover met u mee te denken, dat we het goede vasthouden. Maar bijvoorbeeld ook, dat heb ik u eerlijk verteld, de langdurige armoede, als gezinnen vier jaar of langer in de armoede zitten, nou dat is gedefinieerd als 110 procent van het wettelijk sociaal minimum, dat is zo hardnekkig, daar weten we gewoon te weinig te bereiken om daar echte verandering in te brengen. Dus er is nog heel veel uitdaging in deze stad.

Mijnheer Yigit ken ik als een zeer betrokken raadslid die echt weet wat er leeft op straat en ook regelmatig casussen geeft. Dank daarvoor. Blijf dat doet. U heeft ook drie moties ingediend.

Motie 2, 'Geen angst en beven meer door incassobureaus', verzoekt het college de doorklikfunctie van de gemeente voor het melden van intimidaties en bedreigingen door incassobureaus ook mogelijk te

maken voor gerechtsdeurwaarders en de door de Consumentenbond aangedragen nieuwe meldpunten. Nou, dat zijn de suggesties die erin staan. En hierover te rapporteren aan de raad. Wij willen deze omarmen. We kunnen en willen de doorklikfunctie uitbreiden met die gerechtsdeurwaarders en de meldpunten die de Consumentenbond noemt.

Motie 3, 'Gedragsregels voor alle incassobureaus', met het verzoek aan het college een oproep te doen aan alle incassobureaus in Rotterdam zich aan te sluiten bij de NVI, de belangenorganisatie, zodat ze onderworpen zullen worden aan vaste gedragsregels en het hanteren van een geschillenregeling en hierover aan de raad te rapporteren. Landelijk, voorzitter, wordt er gewerkt aan een register voor incassobureaus, inclusief kwaliteitseisen en systemen van toezicht en handhaving, want als de eisen niet worden nageleefd dan moet je ook wat aan te pakken hebben. Die wetgeving is echter nog in ontwikkeling. Dat betekent dat tot die tijd de incassobureaus die niet aangesloten zijn bij de brancheorganisaties niet te maken hebben met gestandaardiseerde regulering, maar eigen voorwaarden kunnen bepalen. Wetgeving kan snel gaan, maar kan ook lang duren. Ik vind dat we in de tussentijd erbovenop moeten zitten en dat we ook de incassobureaus in die tussentijd goed kunnen oproepen om zich aan te sluiten bij de NVI, want dan binden ze zich namelijk aan regels en dat is goed voor de positie van de Rotterdammer. Dus ik kan me heel goed vinden in deze oproep en omarm daarmee de motie.

Voorzitter, dan hebben we motie 4 van collega Yigit van DENK. 'Maak onzichtbare armoede zichtbaar'. Hij verzoekt het college de mogelijkheden te onderzoeken om een beroep te doen op netwerken van organisaties en stichtingen die bijvoorbeeld voedselpakketten uitdelen met inachtneming van de AVG om onzichtbare armoede zichtbaar te maken en hierover te rapporteren aan de raad. Voorzitter, we zijn hier al heel hard mee bezig, om de

onzichtbare armoede zichtbaar te maken. Dat doen we bijvoorbeeld door samen te werken op plekken van vertrouwen. Plekken van vertrouwen kunnen scholen zijn, dat kunnen religieuze en levensbeschouwelijke organisaties zijn, de huisarts et cetera. En als je bijvoorbeeld kijkt naar religieuze en levensbeschouwelijke organisaties, die hebben meer mensen in beeld en ondersteunen die waar juist het isolement een groot vraagstuk is, waar het vertrouwen in de overheid zeer laag is. Dus daarin samenwerken vinden we buitengewoon van belang. Een ander iets, en dat doen we al, daar zijn we mee bezig, dat kon mijnheer Yigit niet weten, maar er zijn heel veel initiatieven rondom voedsel. We gaan samen met De Verre Bergen en het Laurensfonds een onderzoek starten om beter inzichtelijk te maken wat de effectiviteit daarvan is. En bijvoorbeeld of we echt mensen vinden die tussen wal en schip raken en dat ze door die voedselinitiatieven weer aan vaste wal komen, om maar in dit beeld verder te gaan. En we zijn natuurlijk continu bezig met onze aanpak vroegsignalering om juist de mensen die in onzichtbare armoede leven vroegtijdig te vinden en te ondersteunen. Dus vanwege deze argumenten ben ik van mening dat overbodig is en moet ik hem u ontraden, omdat we het al doen.

Voorzitter, en dan eindig ik bij mijnheer Segers-Hoogendoorn, maar achter hem zie ik altijd mijnheer Hallema staan die continu aanwezig is in onze commissie en meedenkt en goede voorstellen heeft. Kortheidshalve houd ik het ook bij zijn motie: 'Geen schulden, wel scholing'. Die verzoekt het college te onderzoeken welke integrale aanpak mogelijk is om jonge Rotterdammers met schulden actief te koppelen aan de scholingsmogelijkheden binnen W&I en hierover te rapporteren. Voorzitter, mede namens wethouder Moti: we doen dat graag. We onderzoeken graag hoe we jongeren met schulden die werkzoekend zijn actief kunnen koppelen aan de scholingsmogelijkheden en daarom

omarmen we deze motie. Voorzitter, ik denk dat ik de vier moties hierbij van een advies heb gediend. Mijn dank heb ik uitgesproken aan mijnheer Roskam voor zijn maidenspeech aan de uitnodiging aan hem gedaan. En ja, er zijn mooie stappen gezet op armoede en schulden, mooie resultaten gehaald, maar veel, veel, veel meer is nodig. Daar gaan we samen met u graag elke keer mee aan de slag.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer wethouder. Zijn hiermee alle vragen afgedaan? Dat lijkt mij wel. Mijnheer Roskam?

De heer **ROSKAM** (lr). Hartelijk dank mijnheer de voorzitter. Nou, in de reactie van de wethouder bespeur ik een excuus. Hij had niet alle informatie en heeft die alsnog gedeeld. De stelligheid van zijn antwoord in de commissie was wellicht niet op zijn plaats, maar dat kan ook een stijl zijn. De crux zat inderdaad in de indirecte bijdragen en de woorden die ik daar in mijn eerste termijn voor had gebruikt, dat waren de exacte woorden uit de commissievergadering. U geeft ook aan dat u door blijft werken met deze stichting in het kader van innovatie, dus het ontnemen van de keuzevrijheid in ruil voor een mindering in de vaste lasten. Maar één van de vragen tussendoor, dus misschien dat hij u daarom ontschoten was, dat was: hoe rechtvaardigt de wethouder het verschil in behandeling tussen Rotterdammers die zichzelf uit de schulden houden en niks krijgen en de Rotterdammers die wel in de schulden komen en zelfs na de hulp van de gemeente ook nog eens die bonus krijgen? Dat verschil in behandeling, daar ben ik graag nog benieuwd naar.

De **VOORZITTER**. Kort graag, wethouder

De heer **GRAUSS** (cu-sgp) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Ik ga een poging doen om kort te zijn, maar wat je wilt, is mensen die in de problemen zitten zo snel mogelijk eruit halen en ze ook helpen te leren, te ondersteunen, dat ze op eigen benen komen. Dat is helemaal volgens het

gedachtegoed van de vrienden van Leefbaar Rotterdam. En zo'n Vaste Lasten Pakket doen we nu voor mensen die uit een traject van schuldhulpverlening komen en soms nog even geholpen moeten worden. Dat kan ook via budgetbeheersing zijn. Nou, dan stoppen wij er geld in, als het ware menskracht om hun budget te beheren. Soms gebeurt dat via bewindvoering. Nou, dat wordt door de rechter uitgesproken. Dat kost de samenleving ook geld. In dit geval is het een andere manier die de samenleving geen geld kost, maar waar die partijen zelf geld in stoppen. Dus ik zoek naar allerlei manieren om minder ellende te hebben voor mensen en om goed om te gaan met de portemonnee van de samenleving. Dat is elke keer weer maatwerk en ja, ook op jongeregebied hebben we ook verschillende maatregelen. Dus het is eigenlijk elke keer maatwerk, maar ook zoeken: hoe kunnen we effectief zijn? En als de partners er zelf geld in willen stoppen, ja dan word ik wel blij. En misschien, mijnheer Roskam, zouden we over ik noem maar wat, een bepaalde tijd kunnen constateren samen: als dit een hele effectieve manier is, dat die partijen zeggen: hé, maar dan gaan we het voor al onze klanten doen. Als wij zekerheid hebben van betaling dan: puntje. En dan is een heel deel van het schuldenvraagstuk kleiner geworden. Dat is mijn hoop en tot die tijd helpen en experimenten wij met partners. En ja, dat is verschillend met mensen omgaan. Ja, als mensen problemen hebben, dat we ze uit de problemen halen, maar op de lange termijn ook zorgen dat ze niet meer in de problemen komen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Genoeg zo mijnheer Roskam? Ja? Ik heb fysiek contact met mijnheer Roskam. Die zit hier bij mij in de raadzaal. Hij knikte ja. Dank u.

21. De voortgang van de aanpak High Impact Crimes (HIC)

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het volgende onderwerp, agendapunt 21, de

voortgang van de aanpak High Impact Crimes. Ik ben hier zelf portefeuillehouder en verzoek de vicevoorzitter de leiding van de vergadering over te nemen met dien verstande dat de eerste spreker op de lijst mevrouw Arsieni wordt geschrapt. We beginnen bij mijnheer Versnel.

(Burgemeester Aboutaleb draagt het voorzitterschap over aan de heer Verheij.)

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat klopt inderdaad. We hebben het over het agendapunt 'de voortgang van de aanpak High Impact Crimes' en de eerste spreker is mijnheer Versnel. Gaat uw gang.

De heer **VERSNEL** (vvd). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, Rotterdam is in de afgelopen tien jaar van aanvoerder van de foute lijstjes of in ieder geval een aantal belangrijke foute lijstjes afgedaald. We hebben het vandaag over de High Impact Crimes. In het afgelopen jaar is het aantal woninginbraken in Rotterdam, het aantal straatroven en het aantal overvallen gelukkig weer stevig gedaald, met 22,5 procent, met bijna 20 procent en nog eens een keer met 20 procent. Dat zijn substantiële verbeteringen van de veiligheid in de stad. Dat betekent nadrukkelijk niet dat we achterover kunnen gaan leunen. De harde aanpak moet worden voortgezet. We moeten ons stinkende best blijven doen om Rotterdam elk jaar weer veiliger te maken. En in sommige wijken is dat nog belangrijker dan in andere. Neem Bloemhof. Daar is het afgelopen jaar het aantal pogingen tot inbraak met vijf procent toegenomen. Dat gaat er dus de verkeerde kant op. Voorzitter, daarom dienen wij samen met Leefbaar Rotterdam een motie in waarmee we de bewoners op een praktische manier ondersteunen om inbrekers het pad af te snijden. Dat doen we dus in aanvulling op de brede aanpak en de aandacht die onze burgemeester al voor deze wijk heeft, die ook uitgebreid is besproken in de commissie. Om die reden steunen we ook de motie om ouderen te beschermen tegen babeltrucs van criminelen. We moeten

ook durven kijken naar nieuwe methoden om verder inzicht te verkrijgen in de cijfers achter de High Impact Crimes. Wij steunen daarom een motie van NIDA en de motie 'Zweeds model' die de PvdA zal indienen en die hebben we om die reden ook medeondertekend. Dit allemaal als stevige aanmoediging van het huidige beleid waarin we elk jaar gemiddeld genomen een daling van deze kwalijke vormen van criminaliteit zien. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Versnel. Dan mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank u voorzitter. Afgelopen zaterdag postte Necdeth Burakcin, dat is de wijkagent van Bloemhof, om 23.30 uur 's avonds een foto op zijn twitter. Op deze foto zag je een hekdeur van een achterpand die wagenwijd openstond. De wijkagent schreef erbij: vandaag een late dienst in de wijk Bloemhof. Opvallend veel poorten die openstaan. Geef kwaadwillenden geen kans. Een kleine moeite om de deur even achter je af te sluiten. Aldus de wijkagent. Naar aanleiding van het verhoogde aantal inbraken in Bloemhof hebben wij aan bewoners gevraagd: wat kunnen we doen om de wijk veiliger te maken? En dit punt, dus de openstaande hekdeuren, kwam veel naar voren. We hebben dan ook een motie gemaakt die de gemeente vraagt om aan geïnteresseerde bewoners borden of stickers voor op de hekdeuren uit te delen die mensen aansporen om bij aankomst en vertrek de deur achter zich te sluiten. Ook willen we dat hierbij gekeken wordt naar deurdrangers, een mechanisme waardoor de deur automatisch dichtgaat, want als de deur eenmaal dichtzit, heb je een sleutel nodig om binnen te komen. Zelf zijn we natuurlijk ook even door het mooie Bloemhof gelopen. En ja, wij kwamen zelf openstaande hekdeuren tegen. Zo wordt het voor de inbreker een koud kunstje om bij de achterdeur of openstaande ramen van een huis te komen. We hopen dat onze motie hierin verandering kan brengen.

In nog een tweede motie vragen wij aan het college om in wijken waar veel inbraken voorkomen campagnes op te zetten die de bewoners van praktische informatie voorzien hoe zij hun huis kunnen beveiligen. Ik weet dat dit soort campagnes ook al lopen, maar op een gegeven moment zit er aan een campagne een begin en een eind, dus wij vinden, gezien de cijfers ook, het de moeite waard om het in ieder geval nog een keer te doen.

Dan hebben wij ook nog een derde motie gemaakt. Wij lezen namelijk iedere week een bericht in de krant dat er in Rotterdam een zeventigplusser slachtoffer is geworden van een babbeltruc. Deze berichten gaan door merg en been. Je moet er niet aan denken dat je opa of oma of wie dan ook zo in eigen huis beroofd worden van hun bezittingen. Bovendien durven slachtoffers van babbeltrucs vaak uit schaamte geen aangifte te doen. Vreselijk. Daarom dienen wij een motie in die het college vraagt om te onderzoeken of het gratis beschikbaar stellen van kierstandhouders en deurspionnen in de combinatie met een campagne kan helpen om bewoners te wapenen tegen deze walgelijke vorm van criminaliteit. Dat was mijn bijdrage voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Simons heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Door het hek te sluiten houden we de inbrekers buiten

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van 'Voortgang aanpak High Impact Crime';
Constaterende dat:
- de wijken Vreewijk, Bloemhof, Pendrecht en Lombardijen door de gemeente zijn aangemerkt als de inbraakhotspots van Rotterdam, omdat hier relatief en/of absoluut de meeste (pogingen tot) woninginbraken plaatsvinden;
- in Bloemhof in 2020 ten opzichte van het jaar daarvoor een lichte stijging van vijf

procent (naar 83 woninginbraken) zichtbaar is en er in deze wijk tevens de meeste (pogingen tot) woninginbraak zijn van alle wijken in Rotterdam;

Overwegende dat:

- bewoners van Bloemhof aan Leefbaar Rotterdam kenbaar hebben gemaakt dat veel mensen regelmatig de hekdeuren van achterpaden bij aankomst of vertrek niet achter zich dichtdoen, waardoor inbrekers getriggerd worden om in te breken en het ook voor hen een koud kunstje is om binnen te komen (zie bijlage foto 1);

- als bewoners de deur achter zich dichttrekken heeft de volgende passant een sleutel nodig om binnen te komen, daarom is het belangrijk om de hekdeuren te sluiten;

- in Bloemhof op een aantal hekdeuren stickers zijn geplakt die mensen aansporen om de deur achter zich dicht te doen (zie bijlage foto 2), maar op het merendeel van de deuren zitten geen reminders (zie bijlage foto 1, 3 en 4);

- het aanbrengen van deze stickers een kleine (financiële) inspanning is met grote positieve gevolgen, omdat hierdoor veel ellende en groot leed bespaard kan blijven;

- Leefbaar Rotterdam natuurlijk blij is met de dalende trend met betrekking tot het aantal (pogingen tot) woninginbraken. Veel partijen en personen, waaronder burgemeester Aboutaleb, politie en Leefbaar, hebben hieraan bijgedragen. Wij denken dat onderstaand verzoek nog een extra duit in het zakje kan doen;

Verzoekt het college:

- in Bloemhof aan geïnteresseerde bewoners borden of stickers voor op de hekdeuren uit te delen die de passanten aansporen om bij aankomst en vertrek de deur achter zich te sluiten;

- met VvE's, woningcorporaties, verhuurders en bewoners in gesprek te gaan om, waar nodig, deurdrangers te plaatsen (waardoor de deur van het hek automatisch dichtvalt) en te onderzoeken of ze hierbij financieel ondersteund kunnen worden;

- te onderzoeken of bordjes, stickers en deurdrangers op hekdeuren van achterpaden in andere wijken van

Rotterdam het aantal inbraken kunnen helpen te verlagen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

Bijlage:

w.g. R.A.C.J. Simons en T.B. versnel

Motie 2. Ondanks meer thuisblijvers meer inbraken in Bloemhof: extra inbraakpreventie broodnodig

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van 'Voortgang aanpak High Impact Crime';

Constaterende dat:

- de wijken Vreewijk, Bloemhof, Pendrecht en Lombardijen door de gemeente zijn aangemerkt als de inbraakhotspots van

Rotterdam, omdat hier relatief en/of absoluut de meeste (pogingen tot) woninginbraken plaatsvinden;
- in Bloemhof in 2020 ten opzichte van het jaar daarvoor een lichte stijging van vijf procent (naar 83 woninginbraken) zichtbaar is en er in deze wijk tevens de meeste (pogingen tot) woninginbraak zijn van alle wijken in Rotterdam;

Overwegende dat:

- de politie, de gemeente Rotterdam en Burgernet in de zomer van 2019 een zomeroffensief hebben georganiseerd in IJsselmonde, Feijenoord en Charlois, om te voorkomen dat het aantal inbraken tijdens de zomerperiode stijgt;

- ondanks dit offensief er toch een lichte stijging van het aantal (pogingen tot) woninginbraken te zien is in de wijk Bloemhof.

- in de wijken Vreewijk, Pendrecht en Lombardijen tussen 2019 en 2020 de inbraakcijfers sterk dalen, terwijl dit door corona (en veel thuisblijvende mensen) een vertekend beeld kan zijn;

- een gerichte campagne bij de inbraakhotspots de bewustwording van bewoners kan vergroten;

Verzoekt het college:

- specifiek in de wijk Bloemhof een (digitale) campagne (zoals huis-aan-huisbladen, flyers et cetera) op te zetten die bewoners op een laagdrempelige wijze van praktische informatie voorziet hoe zij hun huis kunnen beveiligen;

- te onderzoeken of er bij andere inbraakhotspots ook een extra campagne nodig is;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.A.C.J. Simons

Motie 3. Altijd een dichte deur voor de babbeltruc-crimineel

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van 'Voortgang aanpak High Impact Crime';

Constaterende dat:

- iedere week staan de Rotterdamse kranten vol met berichten over senioren die

slachtoffer zijn geworden van een babbeltruc, zo werd vorige week een 82-jarige vrouw mishandeld in haar woning na vermoedelijk een babbeltruc en een paar dagen daarvoor werd een 86-jarige man in Hoogvliet slachtoffer van een babbeltruc; Overwegende dat:

- een babbeltruc te laag voor woorden is;

- voor de coronacrisis, criminelen zich veelal voordeden als 'de nieuwe burens', maar tegenwoordig zich voordoen als GGD-medewerkers die komen vaccineren of een coronatest afnemen;

- mensen die slachtoffer zijn van een babbeltruc vaak uit schaamte geen aangifte durven te doen;

- wij nooit moeten accepteren dat ouderen thuis laf beroofd worden van hun bezittingen, Leefbaar Rotterdam diende daarom in 2015 een initiatiefvoorstel in om een veiligheidsofficier ouderenzorg in het leven te roepen, het voorstel werd vervolgens aangenomen door de Rotterdamse gemeenteraad;

- de gemeente een cruciale rol kan spelen in het bestrijden van babbeltrucs door gratis beveiligingsinstrumenten beschikbaar te stellen aan Rotterdammers, waardoor ze hen kan inspireren om zichzelf goed te wapenen tegen deze nare criminele daden;

- er in het verleden gericht en kleinschalig door de gemeente kierstandhouders en deurspionnen zijn aangeboden aan bewoners;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken of het beschikbaar stellen van gratis kierstandhouders en deurspionnen voor bewoners in straten waar veel babbeltrucs voorkomen, kunnen helpen om bewoners beter te beschermen;

- daarbij te onderzoeken of gerichte campagnes tegen babbeltrucs een waardevolle bijdrage kunnen leveren om deze nare vorm van criminaliteit tegen te gaan;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.A.C.J. Simons en M.G.J. van Elck

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel mijnheer Simons. Dan mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Dank u wel voorzitter. Binnen de gemeente zien we een dalende tendens van het aantal woninginbraken, straatroven en overvallen in Rotterdam. Onze complimenten gaan dan ook uit naar de goede samenwerking tussen de gemeente en haar partners zoals de politie. Maar we zijn er nog niet, voorzitter, want in de vergelijking met de cijfers van vorig jaar moet er rekening worden gehouden met de coronamaatregelen. Deze waren namelijk van significante invloed op de High Impact-criminaliteit-delicten en sinds maart 2020 waren er veel meer mensen thuis, wat de gelegenheid tot het plegen van woninginbraken heeft doen afnemen vanwege de grotere pakkans en de toenemende sociale controle. Toch zien we dat er in Bloemhof, een van de vier wijken welke onderdeel waren van de aanpak voor de inbraakhotspot, een lichte stijging was van maar liefst vijf procent. In de overige drie wijken was er wel een beduidende daling van het aantal inbraken. Wij vragen ons dan ook af of de burgemeester hier een reden voor kan benoemen. Daarom zijn we ook blij met de moties van de verschillende collega's en in het bijzonder van collega Simons de motie 'Door het hek te sluiten houden we de inbrekers buiten'. Wij zullen dan ook bij dit agendapunt de tot nu toe ingediende moties steunen. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Achbar. Dan mijnheer Lammering van de Partij van de Arbeid. Er wordt even gewerkt aan de techniek van mijnheer Lammering om hem binnen te krijgen. Ik stel voor dat we eerst mijnheer Van Noppen binnenhalen voor zijn termijn. Nee, mijnheer Lammering is binnen. Gaat uw gang.

De heer **LAMMERING** (pvda). Ja voorzitter, ik moest even opnieuw inloggen, kreeg ik door. Fijn dat het nu weer werkt. Voorzitter, High Impact Crimes vragen om

high impact interventies en maatregelen. Potentiële daders moeten we afschrikken en positief gedrag stimuleren. Ik zal uitleggen waarom. We zijn in eerste instantie blij om te zien dat sinds 2012 het aantal High Impact Crimes een forse daling laat zien. Complimenten aan onze burgemeester en iedereen die zich dag-in dag-uit inzet voor een veilige stad. Maar volgens mij hebben we nog kaarten in handen om deze heftige criminaliteit terug te dringen. Daarom steunen we in ieder geval twee van de drie Leefbaar-moties die vragen om een aantal preventieve maatregelen om inbraken en babbeltrucs tegen te gaan. Hartstikke goede initiatieven. Tegelijkertijd maken wij ons zorgen om de verdubbeling van minderjarige High Impact Targets: tieners onder de achttien jaar die een ernstige misdaad hebben begaan. We zien gelukkig dat er steeds meer integraal wordt samengewerkt om dit soort heftige misdaden te voorkomen. Met het Zorg- en Veiligheidshuis als spin in het web. Ik denk dat het voor ons als raadsleden ook erg leerzaam kan zijn om hier eens een kijkje te nemen. Ook in relatie tot het messengeweld bijvoorbeeld. Nou, we steunen daarom ook de motie van NIDA van harte.

Voorzitter, de HIT'ers, veelal jonge daders, hebben wat ons betreft een hele strakke mandekking nodig. Je moet ze dicht op de huid zitten, tot het irritante aan toe. Maar wat ze vooral ook nodig hebben, is een ander perspectief en een escape uit die negatieve spiraal waar sommigen in zitten. Ze moeten leren dat ze onderdeel uitmaken van een gemeenschap, dat er mensen zijn die zich om hen en hun toekomst bekommeren. Als het aan de Rotterdamse PvdA ligt, gaat er geen enkel talent meer verloren aan criminaliteit. Dit blijkt uitermate effectief in Amerika en is onlangs met veel succes toegepast in Zweden, om excessief geweld tegen te gaan. Ja, wat kunnen wij daar nou van leren? Wij dienen daarom, met zo goed als raadsbrede steun, dank aan iedereen die zijn handtekening daaronder heeft gezet,

de motie in 'High impact interventies naar Zweedse model', waarin het college vragen de succesvolle tactieken ook toe te passen op de Rotterdamse High Impact Targets en zo de criminaliteit onder jonge doelgroepen in onze stad veel en veel minder ruimte te geven.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij).
Mijnheer Lammering heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. High Impact Interventies naar Zweeds voorbeeld

'De gemeenteraad van Rotterdam, in raadsvergadering bijeen op 29 april ter bespreking van het debat naar aanleiding van de voortgang High Impact Crimes;
Constaterende dat:

- Rotterdam sinds 2018 een verdubbeling van minderjarige High Impact Targets kent;
- de "Groepsgeweld Interventietechniek" uit Boston uitermate succesvol is gebleken in Malmö in het terugdringen van excessief geweld en High Impact Crimes onder deze doelgroep;

Overwegende dat:

- er is aangetoond in verschillende onderzoeken dat de inzet van bekenden en rolmodellen een effectief middel is in het de-escaleren van situaties waarin jongeren dreigen over te gaan tot excessief geweld en/of crimineel gedrag;
- er genoeg inwoners zijn die een positieve bijdrage willen leveren aan hun directe leefomgeving;
- grootstedelijke problematiek zich vaak vergelijkbaar ontwikkelt in verschillende regio's;
- het logisch is om best practices uit te wisselen en op te halen met andere grote steden als de mogelijkheid zich aandient;
- ieder interventiemiddel in het terugdringen van excessen onder jongeren en jongvolwassenen de moeite waard is om te onderzoeken;
- de cijfers zoals weergegeven niet alleen hoopvol stemmen, maar ook echt van aantoonbaar resultaat spreken;

Verzoekt het college om:

- te onderzoeken hoe deze techniek toegepast kan worden op High Impact Targets in Rotterdam;
- een pilot te doen met minderjarige High Impact Targets in Rotterdam;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. S.F. Lammering, S. Leewis, F. Achbar, N. Arsieni, T.J. Vonk, E. Büyükcifci, A. van Zevenbergen, R.T.J. van der Velden, E.C. Eskes, V.P.G. Karremans en R.A.C.J. Simons

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel mijnheer Lammering. Dan gaan we inderdaad door naar mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Dank u wel voorzitter. Ja, elk nadeel heb zijn voordeel. We zien dat bovenop de inzet vanuit de politie en veiligheid en bovenop de landelijke trends dankzij corona het aantal High Impact Crimes in Rotterdam ook afgenomen is en aanzienlijk afgenomen is. Ook het aantal recidives neemt gestaag af, hoewel het aantal recidives nog steeds voor een aanzienlijk deel verantwoordelijk is voor het aantal High Impact Crimes dat nog over is. Dus NIDA is benieuwd naar een doorlichting eigenlijk van de huidige aanpak van recidives en de mogelijkheden om dit verder te verbeteren. Vandaar onze motie 'Aanpak recidives High Impact Crimes', waarbij we constateren dat toch dat aantal heel erg hoog is, dat is wat uit die pot komt en een grote slag in de aanpak van het aantal High Impact Crimes te slaan is door het beperken van de recidive en de recidivemonitor vooral op dit moment kwantitatief inzicht geeft in de ontwikkelingen rondom de zogenoemde High Impact Targets en in een aparte notitie en eventueel een aanvullend werkbezoek de kwantitatieve en kwalitatieve inzet en uitkomsten van de aanpak recidive High Impact Targets uiteen te zetten. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij).
Mijnheer Van Noppen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Aanpak recidive High Impact Crimes

'De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen ter bespreking van de voortgang van de aanpak High Impact Crimes (HIC);

Constaterende dat:

- een groot aandeel van het aantal High Impact Crimes bestaat uit recidive;

Overwegende dat:

- een grote slag in de aanpak van het aantal High Impact Crimes te slaan is door het beperken van recidive;

- de recidivemonitor vooral kwantitatief inzicht geeft in de ontwikkelingen rondom zogenoemde High Impact Targets (HIT);

Verzoekt het college:

- in een aparte notitie en evt. aanvullend werkbezoek de (kwantitatieve en kwalitatieve) inzet en uitkomsten van de aanpak recidive HIT uiteen te zetten;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Büyükcifci

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel mijnheer Van Noppen. Ik kijk of er nog andere sprekers zijn. Er heeft zich niemand meer gemeld in de chat. Als dat niet het geval is, gaan we naar de burgemeester voor de beantwoording van de gestelde vragen en de adviezen op de moties. Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB**. Ja voorzitter, hartelijk dank. Wij hebben een goede behandeling gehad in de commissie. Dank voor de inbreng van iedereen. Af en toe ging het daar overigens niet helemaal in de goede proporties, want we spraken over HIC, maar sommigen spraken over HIT. Dat is niet helemaal hetzelfde. HIC, dat zijn de High Impact Crimes en bij HIT praten we over de daders. Dat is niet helemaal hetzelfde, maar dat hoorde u vandaag ook

in verschillende bijdragen langskomen. Mijnheer Lammering spreekt over de HIT'ers en de aanpak van de HIT'ers. Dat doet mijnheer Van Noppen ook. Als het gaat om recidive dan gaat het over de HIT'ers. Maar de stukken die van ons heeft gekregen gaan juist over de HIC, met een C. Mijnheer Achbar zegt: ja, die cijfers zijn dalend, maar is er rekening gehouden met corona? Ja, we houden rekening met corona, maar zelfs als we rekening houden met corona zien wij, en mijnheer Versnel en anderen doen dat terecht, mijnheer Lammering, als je over een lange reeks van jaren meet, sinds een jaar of tien, twaalf, zie je een significante daling van deze typen criminaliteit met voorbij de 50 procent. Ik denk dat het goed is om dat met elkaar te onderschrijven en dat laat ook zien dat het niet alleen een zaak van goed politiewerk is en het Openbaar Ministerie als het gaat om het oplossen van de misdaden in deze richting, maar ook de goede preventiesamenwerking tussen de woningcorporaties en de stad Rotterdam. U besteedde tonnen aan de preventie en dat werpt zijn vruchten af. En ongetwijfeld heeft corona een invloed, maar gemeten over een reeks van jaren, ik denk twaalf jaar, is er een significante daling van meer dan 50 procent. Ik denk dat het goed is als mijnheer Versnel zegt: ja, doorzetten, blijven doorgaan. Ik denk dat dat heel belangrijk is dat we daarmee doorgaan. We hebben ook als politie in Rotterdam onze recherche-eenheid die één team is om dit soort misdaden aan te pakken. Nog steeds gebundeld bij elkaar, want dat was een van de belangrijkste actiepunten een aantal jaren geleden, om de effectiviteit van de rechechecapaciteit te verbeteren, om op die manier een veel betere vuist te maken tegen deze criminaliteit. Maar ook de aanpak van de politie om als er sprake is van weer een diefstal of een inbraak of van een telefoon die uit handen is gegrist op straat, dat gesteund door computermodellen mensen van de politie niet allemaal naar de plek waar het gebeurde gaan, maar juist naar belangrijke knooppunten in de stad gaan om daar mogelijk vluchtende daders te kunnen

achterhalen. Nou, dat heeft allemaal zijn vruchten afgeworpen.

De kwestie Bloemhof is een beetje een raadsel eerlijk gezegd, want dat levert het stedelijke beeld niet op en als u mij vraagt: heeft u daar nou een sluitende verklaring voor, nou die heb ik niet, maar we zien inmiddels wel een zeer rustig beeld in de eerste drie maanden van het jaar. Daar geef ik u graag de cijfers bij. In de eerste drie maanden van dit jaar hebben we vier inbraken gemeten. Dat waren er in dezelfde periode vorig jaar 37. Ik denk dat het goed is om ook te laten zien dat de cijfers in Bloemhof een dalende lijn te pakken hebben. We zijn daar zelf niet tevreden over. Daarom hebben we ook besloten om daar een stadsmarinier op te zetten die daar ook met bewoners en de politie en anderen moet gaan proberen daar weer vaart in te brengen.

De kwestie van de babbeltrucs, mijnheer Simons, is een buitengewoon hardnekkig fenomeen dat zich met name concentreert rondom onze ouderen. Ja, mijn microfoon was gesloten. Dat heb ik niet actief gedaan merkbaar. Even de cursor op een andere plek zetten, dan gaat het niet meer gebeuren. De kwestie van de babbeltrucs is een hardnekkig fenomeen dat zich voordoet rondom onze ouderen in de stad. De enige effectieve manier om daar tegenin te gaan, is preventie. Gisteren heeft u in de krant kunnen lezen over de truc met het bellen met een nummer van een bank gepoogd is om een mevrouw in Rotterdam te beroven van haar centjes. Gelukkig was er een snugger kleinkind of familielid dat dat doorhad en heeft de politie die snel ter plaatse was, twee dames uit Almere ingerekend bij de voordeur. Maar het blijft een hardnekkig ding en het is denk ik belangrijk om op die preventie in te steken. Op de moties kom ik zo meteen nog even terug.

Mijnheer Achbar, ik neem de complimenten voor de gemeente en de politie graag in ontvangst. Ik zal ze ook doorgeven. En mijnheer Lammering spreekt over de

HIT'ers inderdaad en wat daar nog aan te doen is de komende periode. Misschien de Zweedse aanpak die daarbij zou kunnen helpen. Ik heb zelf, zoals ik de raad beloofd had, afgelopen week met een groep van zo'n twaalf jongeren gesproken rondom de Beijerlandse aanpak in Rotterdam over hun eigen positie en hoe zij tegen de toekomst aankijken. Ik moet u zeggen: ik trof daar hele positieve jongeren aan die heel graag van hun leven iets willen maken en heel graag het onderwijs koesteren. Hopelijk zie ik over een paar weken ook de lui die meegedaan hebben aan die rellen, want daar heb ik nog een vraag uitstaan, bij het jongerenwerk om te kijken of we die jongeren ook nog zouden kunnen interesseren voor een gesprek.

De vraag van mijnheer Van Noppen rondom recidive is ook een legitieme vraag. Dan kom ik tot het beoordelen van de moties. Motie 1: 'Door het hek te sluiten houden we de inbrekers buiten' van Leefbaar Rotterdam en vele anderen. Die wil ik omarmen, al hoop ik dat als Leefbaar Rotterdam naar Bloemhof gaat of naar Hillesluis, waar ik wel eens een nachtelijke wandeling heb gemaakt niet zo heel lang geleden, ook tegen de mensen zegt: ja, u kunt het wel vragen aan de overheid om hier stickers uit te delen en dat wil ik met alle plezier wel doen, maar het is heel eenvoudig: gewoon de deur achter je dichttrekken. En als mensen dat niet doen, hebben we natuurlijk wel een probleem. Ik houd er ook rekening mee, eerlijk gezegd dat er soms, en dan ga ik iets zeggen wat ik niet kan bewijzen, opzet in het spel kan zijn. En die opzet kan zijn om op die manier te kunnen vluchten voor een eventuele passerende politieauto. Het is een theorie die mij wel eens vaker verteld is door mensen die in die wijken betrokken zijn. Ik heb in Hillesluis een keer een stadsmarinier de opdracht gegeven om voor veel geld een pad af te sluiten en dat hek was binnen enkele maanden helemaal total loss, gesloopt door jongeren uit de omgeving, met de jongeren die daar wonen. En het gedoe was allemaal te doen om de achterpaden. Daar waren allemaal

schuurtjes en in die schuurtjes kon je schuilen en kon je eventueel ook spullen bewaren. Dus het is iets meer psychologie mijnheer Simons dan alleen stickers uitdelen, maar desalniettemin, met deze kanttekening wil ik toch deze motie wel omarmen, want het nodigt uit tot meer en ik denk dat dat de reden is waarom ik hem graag zou willen omarmen.

Dan motie 2 van Leefbaar Rotterdam, 'Ondanks meer thuisblijvers meer inbraken in Bloemhof'. De motie vraagt eigenlijk precies om wat wij aan het doen zijn. Dat is ook precies de opdracht aan de stadsmarinier en in die zin vind ik hem overbodig.

Dan, voorzitter, motie 3: 'Altijd een dichte deur voor een babbeltruc-crimineel'. Dat is een motie die ik graag wil omarmen, al moet u weten, mijnheer Simons, dat die apparatuur waar u om vraagt ook een kostbare aangelegenheid is, maar als we daar goed selectief mee omgaan moet het mogelijk zijn om dat eventueel uit lopende budgetten te financieren. Mocht ik klem lopen, mijnheer Simons, dan bel ik u graag. Dan hoop ik dat ik de raad aan mijn zijde kan vinden. U weet dat ik nooit geld vraag als het niet nodig is. Voorlopig hoop ik dat we ermee vooruit kunnen, maar die motie over de babbeltrucs, mijnheer Simons en anderen, wil ik graag omarmen.

De motie van NIDA vraagt om een beschrijving van een en ander rond recidive. Die wil ik ook graag omarmen.

Motie 5, 'High Impact Interventies naar Zweeds model'. Die is voldoende toegelicht door mijnheer Lammering. Die wil ik ook graag omarmen.

Voorzitter, tot zover.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel burgemeester. Heldere antwoorden op de vragen en de moties volgens mij. Ik kijk naar de raad of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat lijkt niet het geval. Er gaan in ieder geval geen handjes omhoog.

Dus daarmee kunnen we concluderen dat dit agendapunt voldoende besproken is en sluiten we de beraadslaging op dat punt.

22. De Visie Cultuur op Zuid 2020-2030.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We kunnen over naar agendapunt 22, de Visie Cultuur op Zuid 2020-2030. Daarvoor geef ik de voorzittershamer terug aan de burgemeester.

(De heer Verheij draagt het voorzitterschap over aan burgemeester Aboutaleb.)

De **VOORZITTER**. Ja, dank u zeer mijnheer Verheij voor de hulp. Ik wil graag de raad een korte schorsing aanbieden. Tien minuten? Tot 16.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik hoop dat u de benen heeft kunnen strekken en een kop koffie heeft kunnen halen. Ik heropen de vergadering en dan doe ik eerst een mededeling over de uitkomst van de briefstemming benoeming twee leden van de werkgeverscommissie. Mijnheer Simons en mijnheer Achbar. Beide heren hebben 28 stemmen voor gekregen en 1 stem tegen. Het is dat u het weet.

Ik ga met u mee naar agendapunt 22, de Visie Cultuur op Zuid 2020-2030. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Nou, D66 is heel erg blij met deze Visie op Cultuur in Rotterdam-Zuid. Cultuur die aansluit bij de huidige bewoners van Rotterdam-Zuid. Goed dat daarin ook is opgenomen dat een fijnmazige aanpak daarvoor nodig is, op maat, dat we ook kleine initiatieven omarmen, waardoor talenten ontdekt worden en dat zij worden aangespoord om te participeren en zich verder te ontwikkelen, dat makers kunnen doorgroeien en waar Rotterdammers dan

weer vanuit de hele stad van kunnen genieten. In Islemunda bijvoorbeeld of Theater Zuidplein waar ik toevallig op werkbezoek ben geweest afgelopen week. Een prachtig icoon als gebouw, genomineerd voor de Architectuurprijs, dus dat is hartstikke goed en theaterfabriek blijft laagdrempelig, uitnodigend, midden in de samenleving in een superdiverse samenleving waar talenten kunnen doorgroeien. Voorzitter, zo zien wij dat als D66 graag. En die energie van dat theater dampd ook uit deze Visie. Om het culturele kapitaal van Rotterdam-Zuid, maar ook van daarbuiten natuurlijk zichtbaar te maken, ruimte te geven, te stimuleren. En daar wordt niet alleen maar Zuid beter van, maar iedereen, want zo krijgen we een nieuw en vernieuwend aanbod. Rotterdam-Zuid als broedplaats van Nederland. Nou, daar kunnen we niet anders dan heel enthousiast over zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Wij zijn zeer content met het stuk dat voorligt. Dus niets dan lof hiervoor. Uit de commissiebehandeling en ook de motie van Leefbaar Rotterdam blijft bij ons een vraag hangen, dus het is jammer dat Leefbaar Rotterdam niet voor mij zit. Dat gaat over die PitcherPerfect-avonden. Ik ben heel erg benieuwd naar het advies van de wethouder ten opzichte van die motie. Ik zou wel aan de wethouder willen vragen of hij in ieder geval kan toezeggen dat die PitcherPerfect-avonden ook worden geëvalueerd. Ik begreep dat er wel informeel wordt geëvalueerd, maar ja het gaat toch ook om gemeentegeld en een formele evaluatie van de PitcherPerfect-avonden lijkt me op zijn plaats. Dus dat is eigenlijk wat wij nog aanvullend zouden willen vragen aan de wethouder op dit moment. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Mijnheer Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Ja, dank voorzitter. Ik zal het kort houden. Mooi dat er een

Visie voor Cultuur op Zuid ligt. Wij vinden wel dat we er kritisch naar moeten kijken en wij missen de cultuur in IJsselmonde. Goed, Islemunda zit daar, maar verder zien wij heel weinig. Eerder hebben wij ook aandacht gevraagd voor het beperkte culturaanbod in Alexander en nu vragen we dat dus voor IJsselmonde. Wij hopen dat we net als bij de motie om de cultuur te onderzoeken in Alexander ook steun krijgen hierbij van de rest van de raad.

En verder hadden wij inderdaad een motie, mijnheer Lansink-Bastemeijer noemde net ook PitcherPerfect. Wij zijn er niet tegen dat op een kleinschalige manier subsidie wordt verstrekt, maar dan moet er wel sprake zijn van goede checks and balances. Ik heb tijdens de commissievergadering het voorbeeld genoemd: als we..

De **VOORZITTER**. Mijnheer Koster, u hapert. Het geluid bij u hapert.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Koster? Het geluid komt bij ons binnen alsof u van onder water spreekt. Wellicht is het handig om uit te loggen en in te loggen.

De heer **YIGIT** (denk). Voorzitter, hoort u mij?

De **VOORZITTER**. Ja, ik laat mijnheer Koster even in de wacht. Dan gaan we eerst met mijnheer Yigit verder.

De heer **YIGIT** (denk). Ja, ben ik verstaanbaar voorzitter?

De **VOORZITTER**. Zeker.

De heer **YIGIT** (denk). Voorzitter, het visiedocument Cultuur op Zuid begint met het woord van de wethouder. Hij geeft zelf ook aan dat hij als kind heel veel heeft gemist, dat hij nooit naar een museum of het theater kon en eigenlijk pas op de middelbare school kennis had gemaakt met de bibliotheek en eigenlijk spreekt van opgelopen schade en dat verhaal is ook nog steeds de realiteit voor vele kinderen in

Rotterdam-Zuid. In het document staat dat het culturele aanbod moet aansluiten op de wensen en behoeften van de bewoners op Zuid. En dat is ook prima, maar je moet daar wel ook gewoon gericht naar kijken door middel van bijvoorbeeld zo'n behoefteonderzoek. Waar hebben die mensen dan behoefte aan? Je kan het natuurlijk via verenigingen en stichtingen ook allemaal gaan onderzoeken, maar niet iedereen is actief en ik zou dus graag willen dat er ook een behoefteonderzoek komt. Dus ik heb ook daarvoor een motie die ik vandaag ga indienen.

Tot slot nog twee punten met betrekking tot de Cultuurcampus. Ja, wij zijn daar een voorstander van. Dat is echt een prachtig initiatief dat ook in Zuid een boost zal gaan opleveren, maar we zien wel dat de mbo-instellingen niet als echt volwaardige partners worden betrokken. De hbo's en universiteiten zijn dus de partners, maar de mbo-instellingen niet en ik vind het juist belangrijk dat ook de mbo-instellingen hier echt ook als partner een bijdrage aan kunnen leveren. Tot slot, het is een gigantisch gebouw, 2500 studenten die dagelijks gebruik zullen maken van zo'n Cultuurcampus. Per jaar worden er 500.000 bezoekers verwacht bij de programmering in Zuid, dus in al die hectiek en drukte is ruimte nodig om ook even tot rust te komen. Dus wij zouden ook heel graag willen dat in de plannen ook een stilleruimte wordt gerealiseerd in zo'n Cultuurcampus. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Yigit heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Betrek mbo'ers bij de Cultuurcampus

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 22: De visie Cultuur op Zuid 2020-2030;

Constaterende dat:

- de Cultuurcampus een inclusieve, uitnodigende plek moet zijn waar buurtbewoners, bezoekers, studenten,

docenten, cultuurmakers, creatieve ondernemers, bedrijven en onderzoekers elkaar kunnen ontmoeten;

- de Cultuurcampus een plek moet worden om te leren en te studeren, te ondernemen, te onderzoeken, te ontmoeten en vergaderen, creëren, innoveren, exposeren en presenteren;

- de partners van de Cultuurcampus bestaan uit de Erasmus Universiteit, Hogeschool Rotterdam, Codarts, het Rijk, Europese Unie, (Rijks-)fondsen, ondernemers, waaronder culturele instellingen en creatieve makers;

Van mening dat:

- de Cultuurcampus ook inclusief en uitnodigend moet zijn voor mbo'ers;

- vanuit het middelbare beroepsonderwijs een waardevolle bijdrage geleverd kan worden op de visie over de Cultuurcampus;

- mbo-scholen ook betrokken moeten worden als partners van de Cultuurcampus;

Verzoekt het college:

- de mogelijkheden te onderzoeken om ook mbo-instellingen (deels) te betrekken als partner van de Cultuurcampus;

- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

Motie 4. Praat niet over maar met de Rotterdammers over cultuur
'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 22: De visie Cultuur op Zuid 2020-2030;

Constaterende dat:

- volgens de visie Cultuur op Zuid 2020-2030 het cultureel aanbod moet aansluiten bij de huidige bewoners van Zuid en hen aansporen om mee te doen en mee te denken;

Van mening dat:

- flexibiliteit en meebewegen met de wensen en behoeften van nieuwe bewoners cruciaal is voor een passend cultureel aanbod;

- cultuurdeelname bevorderd kan worden als de programmering op Zuid beter

aansluit bij de behoefte van de huidige daar gevestigde publieksgroepen;

- in de lokale culturele programmering meer rekening gehouden moet worden met de specifieke kenmerken en behoeften van bewoners van Zuid;
- behoefteonderzoeken een bijdrage kunnen leveren om snel en flexibel in te spelen op een laagdrempelige manier;
- met behoefteonderzoeken goed inzicht kan worden gebracht in de behoefte aan culturele activiteiten in specifieke gebieden op Zuid;

Verzoekt het college:

- behoefteonderzoeken te houden onder Rotterdammers op Zuid (naar voorbeeld van de behoefteonderzoeken uit de Sportnota 2021+) om op een laagdrempelige manier de culturele wensen aan activiteiten en voorzieningen inzichtelijk te maken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

Motie 5. Een rust/stilteruimte op de Cultuurcampus

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van agendapunt 22: De visie Cultuur op Zuid 2020-2030;

Constaterende dat:

- de Cultuurcampus een oppervlakte beslaat van 50.000 m² en onderdak zal bieden aan verschillende instellingen;
- de Cultuurcampus met de horeca, een dakterras en plein een plek zal zijn van ontmoeting;
- alleen al 2500 studenten elke dag gebruik zullen maken van de Cultuurcampus;
- de programmering de stad internationaal op de kaart zal zetten en jaarlijks 500.000 bezoekers zal trekken;

Van mening dat:

- de Cultuurcampus een nieuw icoon is voor Rotterdam op een markante plek dat bezoekers van alle winden en streken zal trekken;

- studenten en andere bezoekers van alle verschillende instellingen zullen zorgen voor een drukte op de Cultuurcampus;
- er ruimtes moeten komen waar bezoekers de mogelijkheid moeten kunnen krijgen om zich even terug te trekken om tot rust te komen van alle hectiek en drukte die zal ontstaan op de Cultuurcampus;
- het inrichten van plekken als rust/stilteruimte op de Cultuurcampus hoognodig zijn gezien de behoefte aan een rustmoment door bijvoorbeeld studenten;

Verzoekt het college:

- om bij de realisatie van de Cultuurcampus een rust/stilteruimte te creëren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. E. Yigit

Dank u zeer. Mijnheer Koster.

De heer **KOSTER** (Ir). Voorzitter?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Koster?

De heer **KOSTER** (Ir). Ja. Verstaat u mij weer?

De **VOORZITTER**. Ja. U viel weg toen u sprak over Islemunda.

De heer **KOSTER** (Ir). Oké. Wij hebben een motie waarin we vragen dat er gezocht wordt naar meer culturaanbod in IJsselmonde. Dat is de eerste motie. De tweede motie ziet op meer checks and balances tijdens PitcherPerfect010. Ja, er moet zorg zijn dat er een objectieve controle is en dat niet de deelnemers aan elkaar de subsidie toezeggen. Dat was het voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Koster heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Cultuur in IJsselmonde en Charlois

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van de Visie Cultuur op Zuid;

Constaterende dat:

- Rotterdam een groot aantal cultuurinstellingen kent die een belangrijke functie in de stad vervullen;
- vrijwel alle cultuurinstellingen uit het Cultuurplan zijn gevestigd in het centrum van de stad of op Feijenoord;
- Rotterdam-Zuid de komende jaren meer aandacht, middelen en faciliteiten op het gebied van cultuur zal krijgen;

Overwegende dat:

- de huidige culturele infrastructuur op Rotterdam-Zuid zeer gecentraliseerd is en zich vooral bevindt op Katendrecht-Wilhelminapier en andere locaties in het gebied Feijenoord;
- (Zuid-)Charlois en met name IJsselmonde relatief weinig culturele voorzieningen hebben en deze gebieden dit verdienen;
- hiermee geen recht wordt gedaan aan de speerpunten van de drie i's voor bovengenoemde gebieden;

Verzoekt het college:

- te werken aan culturele voorzieningen in (Zuid-)Charlois en IJsselmonde teneinde een grotere rol voor cultuur te bewerkstelligen in deze gebieden;
 - hierbij onderzoek te doen naar de wensen en behoeften onder de bewoners in (Zuid-)Charlois en IJsselmonde;
 - hierover te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. G.F.E. Koster

Motie 2. Pitchen prima, maar niet door de deelnemer

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van de Visie Cultuur op Zuid; Constaterende dat:

- in 2019 PitcherPerfect010 is ontwikkeld met als doel een laagdrempelige regeling voor iedereen met een kunst- of cultuurproject die niet terecht kan bij een van de andere cultuurregelingen van de gemeente;
- PitcherPerfect010 werkt met een pitchavond waarbij jonge makers hun projecten aan elkaar pitchen en vervolgens

zelf beoordelen wie van hen een bijdrage krijgt;

Overwegende dat:

- ons gemeenschapsgeld niet bedoeld is voor projecten waarbij deelnemers zelf bepalen waar het geld heen gaat;
- de gemeente zonder inhoudelijke criteria of beoordeling subsidie ter beschikking stelt aan deze nieuwkomers, in tegenstelling tot de nieuwkomers in het Cultuurplan die wel verantwoording moeten afleggen voor hun plannen;

- dergelijke constructies pervers zijn en onnodige onderlinge concurrentie en afgunst kunnen veroorzaken, want waar strijd is om middelen, is concurrentie;

Verzoekt het college:

- te stoppen met pitchavonden waarbij jonge makers naast deelnemer ook nog eens als jury fungeren;
 - in plaats daarvan te werken met een groep lokale onafhankelijke en gevestigde makers die vanuit hun ervaring, kennis en kunde moeten beoordelen wie in aanmerking komt voor steun vanuit PitcherPerfect010 en hierbij het pitchconcept te behouden;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. G.F.E. Koster

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Dan gaan we naar mijnheer Smet.

De heer **SMET** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, we hebben dit onderwerp ook in de commissie uitgebreid besproken, waarvoor dank en ook dank inderdaad dat op verzoek van de raad deze Cultuurvisie is opgesteld. Ik hecht er waarde aan om de vier handelingsperspectieven nog even te benoemen, want ik denk dat dat het kader is waarin we de komende periode de cultuur op Zuid gaan vieren, namelijk het bevorderen van de cultuurdeelname, het faciliteren van het volop aanwezige talent op Zuid, het verankeren van een stevige culturele infrastructuur en het zorgen voor

een aantrekkelijke leefomgeving. En als bewoner van Zuid en werkzaam op Zuid kan ik hier alleen maar tevreden mee zijn. Voorzitter, in de commissie heb ik één zorg uitgesproken of eigenlijk de wens uitgesproken dat de talrijke initiatieven die er op Zuid al aanwezig zijn binnen de kunstzinnige en culturele structuur makkelijker plaats gaan vinden in het gemeentelijke cultuurbeleid. Ik denk en ik weet zeker dat deze Visie daar volop aan bijdraagt. Hartelijk dank.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, goedemiddag voorzitter. Ben ik te verstaan?

De **VOORZITTER**. Zeker.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Mooi. Ja voorzitter, we hebben deze Visie inderdaad uitvoerig met elkaar besproken in de commissie. Dus ik zal proberen kort te zijn en ingaan op de moties. Maar allereerst dank aan allen die de complimenten hebben uitgesproken. Laat ik maar beginnen bij mijnheer Koster die twee moties heeft ingediend of van plan is in te dienen. Dat gaat om de motie 'Cultuur in IJsselmonde en Charlois'. Deze motie ontraad ik, want hij is overbodig. De inzet van het hele nieuwe cultuurplan is juist ook om meer cultuur naar Zuid te brengen. Dat heb ik u ook verteld, via de voorzitter, in de commissie. We zien dat ook in het nieuwe Cultuurplan, want daarin zitten veel meer instellingen op Zuid via de Impulsregeling die we beschikbaar hebben gesteld. Het is ook zo dat 22 cultuurinstellingen zich extra inzetten om meer publieksbereik te genereren, waarbij IJsselmonde ook juist een van de prioritaire gebieden is. Dus wat mij betreft overbodig en ontraad ik hem daarmee. Uw vraag ten aanzien van het onderzoek, die ook opgenomen is in de motie, het doen van behoefteonderzoek onder bewoners. Ook dat doen we al, dat vindt al plaats. Sterker nog: daar wordt u in de commissie ZOCS altijd van de op de

hoogte gesteld, van de resultaten. Dat onderzoek wordt gedaan door Rotterdam Festivals, vaak ook in combinatie met de EUR en die resultaten krijgen jullie altijd. Dus ook daarin wordt al voorzien en daarom zeg ik: voorzitter, mijn advies vanuit het college is om deze motie te ontraden en als laatste wil ik hierbij ook zeggen: nou, mocht u ook meer instellingen in IJsselmonde en Charlois hebben, dan gaat dat vervolgens natuurlijk ook gewoon geld kosten. Dus dat geef ik ook maar mee.

Dan ten aanzien van uw andere motie, van mijnheer Koster: 'Pitchen prima, maar niet door de deelnemer' over PitcherPerfect. Ja, ik wil toch echt zeggen dat de hele essentie van het concept hem er juist in zit dat cultuurmakers en kunstenaars elkaar kunnen beoordelen. Waarom hebben we deze manier geïntroduceerd? Dat was juist ook na een uitgebreide evaluatie van ons subsidiestelsel, waarin bleek dat voor sommigen de projectsubsidies die we hebben, laat staan het Cultuurplan waar je veel meer aan informatie voor moet invullen, aanvragen voor moet indienen, plannen moet presenteren enzovoort, enzovoort, voor heel veel en zeker beginnende kunstenaars dat te hoge drempels op te werpen. Dat is uit die evaluatie gekomen naar aanleiding van ons subsidiestelsel. Daar hebben we het op aangepast. Daar is onder andere uit voortgekomen het hele initiatief van PitcherPerfect. Dat heeft nu vijf keer, zeg ik even uit mijn hoofd, plaatsgevonden. Tot ieders tevredenheid. Mijnheer Lansink-Bastemeijer verwees inderdaad naar. Het wordt inderdaad informeel ook altijd geëvalueerd. Daaruit blijkt ook dat dat best goed werkt. Maar ik kan me helemaal vinden in de vraag van mijnheer Lansink-Bastemeijer en ik hoop daarmee in ieder geval ook mijnheer Koster wat extra informatie te geven, dat we na de volgende editie een wat uitgebreidere evaluatie doen, waarbij we u ook de resultaten van die evaluatie gaan toezenden. Dus die toezegging kan ik in ieder geval doen. Maar ik zou de motie echt willen ontraden,

zoals die er nu ook ligt, omdat het juist, nogmaals, een hele laagdrempelige manier is om ook nieuwe kunstenaars een kans te geven op initiatieven die zij indienen. Daarnaast is het ook een ontmoeting. Voor heel veel kunstenaars is het een plek waar ze elkaar ontmoeten fysiek en waar ze nieuwe contacten op kunnen doen. Ik nodig u allen uit als commissieleden, maar ook alle andere geïnteresseerden om ook gewoon een keer aanwezig te zijn bij één van deze sessies, om zelf met eigen ogen te kunnen zien hoe het daaraan toegaat. Dus die uitnodiging doe ik u bij dezen. Dus bij beide moties is het advies vanuit het college ontraden.

Dan mijnheer Yigit. Het behoefteonderzoek, daar ben ik net al op ingegaan. U wilt daar een motie over indienen. Ook die ontraad ik, omdat zo'n onderzoek zoals ik net al gedaan wordt en die resultaten gaan ook altijd naar u als commissie.

De Cultuurcampus, de verbinding maken met de mbo-instellingen. Dat is onderdeel van het plan. Dus ik kan u daar geruststellen. Wij wilden juist in eerste instantie inzetten op wetenschappelijk onderwijs, omdat dat nog niet aanwezig is op Rotterdam Zuid. We hebben wel al een mbo-instelling op Zuid, maar nog geen wetenschappelijk onderwijs. Dat is waarom we het heel belangrijk vonden om ook onder andere met de universiteit en de hogescholen die samenwerking aan te gaan, maar de verbinding met de mbo-instellingen en het beroepsonderwijs is ook heel nadrukkelijk onderdeel van het plan.

Ten aanzien van wat u zegt over de stilte ruimtes, ook daarvan kan ik zeggen dat dat ook al onderdeel is van het plan. Uiteindelijk is het wel zo, nogmaals, dat uiteindelijk de instellingen zelf erover gaan, maar ik kan u melden dat bij ontzettend veel instellingen, zeker onderwijsinstellingen, daar altijd ook ruimte wordt gemaakt voor stilte ruimtes en dat zal ook hier het geval zijn. Voorzitter, met één toezegging richting mijnheer Lansink-

Bastemeijer over de evaluatie en het afraden van de moties was dit mijn bijdrage. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Zijn hiermee alle vragen beantwoord? Mijnheer Koster?

De heer **KOSTER** (Ir). Ik zou graag even willen reageren op wethouder Kasmi.

De **VOORZITTER**. Zeker.

De heer **KOSTER** (Ir). Kijk, PitcherPerfect, prima, maar mijn oproep was te zorgen voor checks and balances. Daar zou bijvoorbeeld een iets gevestigder kunstenaar uit de buurt bij betrokken kunnen zijn. Nu zijn er gewoon geen checks and balances. Vandaar ook mijn motie.

En dan nog de motie over IJsselmonde en Zuid-Charlois. Kijk, natuurlijk, u vraagt die mensen waar ze behoefte aan hebben, maar mijn motie ziet erop toe: waar hebben ze behoefte aan in die buurt? Zodat zij niet straks heel Rotterdam door hoeven te reizen, want het cultuuraanbod in IJsselmonde en Zuid-Charlois is nu gewoon heel beperkt. Je hebt er Islamunde, maar verder houdt het daarbij op. Daartoe roept mijn motie op, om daar onderzoek te doen. Dus ik wil niet weten naar welke films die mensen in IJsselmonde gaan, dat zal best wel, maar waar hebben zij behoefte aan, aan culturele voorzieningen in IJsselmonde? Daar roept mijn motie toe op. Ja, ik zou die niet afraden als ik u was. Jammer.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, op dat tweede kan ik zeggen: dat is ook onderdeel van het onderzoek. We weten wat de mensen in de buurt willen hebben. We staan ontzettend veel in contact, juist ook met die buurtbewoners. Dus ook als u hem zo uitlegt, blijft mijn advies echt hetzelfde, ontraden.

En op dat eerste over de PitcherPerfect over de checks and balances. Ja, dan gaat

u ervan uit dat het geld wat de initiatieven die daar uiteindelijk als winnaar uit de bus komen dat dat niet op een eerlijke manier gebeurt, of dat dat verspild geld zou zijn. Nou, dat is niet het geval, maar nogmaals, de uitnodiging staat. Gaat u nou zelf eens een keer kijken, voordat u deze motie indient. Ik houd het hierbij voorzitter.

De **VOORZITTER**. Prima. Dan stel ik vast dat de argumenten op dit punt voldoende zijn uitgewisseld.

De heer **KOSTER** (lr). Voorzitter?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Koster?

De heer **KOSTER** (lr). Ja, ik heb niet de suggestie gewekt dat het verspild geld is. Kijk, dat werp ik verre van me. Mijn punt gaat gewoon om de checks and balances, dat daar een controle op kan zijn. Kijk, het gaat om gemeenschapsgeld dat hier wordt verstrekt. Ik vind het nogal ver gaan dat wethouder Kasmi dat zomaar aan de deelnemers die zelf ook komen pitchen, enkel aan die groep laat. Vandaar ook mijn oproep. Dat was het voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik hoor geen vraag wethouder. Dus u hoeft daar verder niet zoveel meer op te zeggen, tenzij u dat toch wilt. Nee? Ik zie dat u nee schudt. Oké. Dan sluit ik de beraadslaging op dit punt af. Dan wil ik u nog tussendoor, voordat we naar de C- en D-onderwerpen gaan nog één mededeling doen. Er is bij het debat over het Hofplein vandaag per abuis een stuk geplaatst door onze griffie in het RIS-systeem. Dat stuk gaat over participatie rondom dat onderwerp. De bedoeling van het college was om dat stuk plus het advies van de gebiedscommissie apart met u te agenderen en dat was niet bedoeld voor vandaag. De indruk werd gewekt dat dat stuk betrekking had op het onderwerp van vandaag. Dat is per abuis onjuist. Dan hoop ik dat ik dat op die manier heb rechtgezet. Dus dat stuk kan later alsnog op de agenda terecht komen. Ik ga met u mee naar agendapunt 24.1, het debat over

de vaccinatieloof. Ik check of wethouder De Langen beschikbaar is.

15. *De voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de Jeugd'*

De **VOORZITTER**. Begrijp ik nu goed van de griffier dat eerst wethouder Bokhove de ingediende moties over de jeugdzorg nog van advies zal voorzien? Klopt dat wethouder Bokhove?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Jazeker voorzitter. Ik zat er helemaal klaar voor. Ik ben blij dat mevrouw Hoogwerf sneller kon typen dan ik. Ik hoor u niet.

De **VOORZITTER**. Ik wilde checken of mevrouw Hoogwerf ook luistert.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja, want zij heeft getypt dat zij er is.

De **VOORZITTER**. Ja ja, maar of ze ook luistert. Dat is vers twee. Ze kan misschien even van haar plaats af zijn.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Mevrouw Hoogwerf had haar bijdrage gedaan.

De **VOORZITTER**. Ja. Mevrouw Hoogwerf is er. Ja. Een beetje donker, maar ze is er wel. Wethouder Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl) (wethouder). Ja. Ja, precies. Nee, ik was blij dat mevrouw Hoogwerf sneller kon typen dan ik, want ik dacht: we zouden aan het eind van dit blokje de motieadvisering doen. Er waren zeven moties op de valreep binnengekomen. We moeten zeggen dat we ook de tijd goed besteed hebben. Van een aantal moties is er een nieuwe versie binnengekomen. Die nieuwe versies, daar ga ik nu op adviseren voor alle mensen vanuit de commissie Zorg Onderwijs Cultuur en Sport.

De eerste motie gaat over de beschikbaarheid van zorg buiten kantooruren. In een vorige motie heeft mevrouw Hoogwerf aandacht gevraagd voor zorg rondom piektijden. Hier vraagt zij om te onderzoeken hoe er ook zorg gegeven kan worden in de avond- en in de nachtelijke uren. Dit is een onderzoeksmotie. Dat onderzoek wil ik doen in samenspraak met de aanbieders en dan kom ik daarop terug op het moment dat ik daar meer informatie over heb. Dus motie 1, een onderzoeksmotie, kan ik omarmen.

Motie 2 vraagt om de financiële consequenties op het moment dat zorg nog niet geboden kan worden voor kinderen die op een wachtlijst staan. Die moet ik ontraden. Ik heb in de commissie ook toegelicht waarom ik die moet ontraden. Er is al krapte in ons budget. Je kunt budget besteden aan boetes, maar dat lijkt mij onverstandig, omdat we dan nog minder zorgbudget kunnen besteden aan zorg. Het is ook zo dat wij soms wel budget hebben, maar dat de aanbieders te maken hebben met krapte, waarmee het probleem van de aanbieders op ons bordje wordt neergelegd en die verantwoordelijkheid kunnen wij niet overnemen. Het kan ook zijn dat er misbruik van zo'n systeem ontstaat, omdat ouders denken: nou ja, prima, zet ons kind op de wachtlijst en dan incasseren wij de boete. We hebben namelijk iets soortgelijks gezien met dwangsommen die moesten worden opgelegd bij de Wob. Dat werd door sommige mensen ook lucratief. Ik begrijp de strekking van de motie, vooral om aan te moedigen, de stok achter de deur te hebben. We zijn druk bezig met de accountant en het management om dat goed aan te scherpen en op die manier te zorgen dat de wachtlijsten verkort worden en de zorg zo snel mogelijk wordt geleverd. Maar een boeteclausule, daar geloven wij niet in. Dus motie 2 ontraden.

Dan stap ik over naar motie 3. Die gaat over de herijking van de keten. Hier wordt gevraagd om te lobbyen. We zijn eigenlijk al iets verder dan de lobby, maar ik dacht:

nou, het is in die zin in lijn met ons beleid dat we willen inzetten, we zijn bezig met de G4 en met de VNG en ook vanuit landelijke regelgeving om te kijken hoe die zorgketen rondom Veilig Thuis, de Raad van de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen efficiënter kan. We hebben daar zelfs al een pilot over gedraaid. Naar het aanziet is er ook een deel van dat budget van die 613 miljoen hierop gericht, op dit segment. Dus misschien zijn we al een beetje voorbij de lobby, maar het lijkt me gewoon een goede motie, omdat hij goed onderschrijft waar we mee aan de slag zijn en als u een motie hebt dan moet je daar ook de voortgang over melden. Dus ik kom hier dan sowieso op terug om te laten zien hoe dat dan gaat uitpakken. Dus 'Herijking van de keten' kan ik omarmen.

Dan gaan we naar motie 4. Die gaat over 'Inwijkhuizen'. Ook daar is een beweging gaande waar de inwijkhuizen of de voorzieningen meer in buurten en in wijken in zou kunnen voorzien. We zijn namelijk bezig met het afstoten of het ontmantelen van gesloten instellingen die ver buiten de gebieden liggen waar kinderen dan tijdelijk moeten verblijven en we willen kijken of dat meer in de stad eigen voorzieningen kunnen worden. In eerste instantie proberen we natuurlijk altijd uithuisplaatsingen te voorkomen. We proberen binnen netwerkgezinnen opvang te verzorgen op het moment dat een kind niet thuis kan blijven, maar er is altijd nog een groep waar dat wat lastiger voor is en dan is het fijn als er bijvoorbeeld een logeeradres is waar ook zo'n voorziening, een inwijkhuis, of een voorziening is, in een wijk zou dat eigenlijk een antwoord kunnen zijn op die beide ontwikkelingen. Dus we zullen kijken hoe we daar vorm aan geven en de motie die hiernaar vraagt, om dit uit te werken, kunnen wij omarmen. Hier is dus inderdaad de tekst gewijzigd, waardoor die mooi aansluit bij het beleid.

Dan ga ik naar motie 5, de 'Toetsingscommissie PGB-zorg'. Daarvan heb ik ook eerder aangegeven in de commissie dat deze extra commissie, we

hebben professionele beoordelaars van het PGB, een extra laag toevoegen, dat geeft meer bureaucratie, meer administratieve lastendruk, bovendien is het lastig voor de vertegenwoordigers om die professionaliteit van die aanbieders te toetsen. Wij hebben steeds de kwaliteit hoog in het vaandel staan waarmee wij eigenlijk aangeven dat onze professionele beoordeling hiermee voldoende is en ook beter de kwaliteit waarborgt dan een externe toetsingscommissie van ervaringsdeskundigen. Bijvoorbeeld op het moment dat wij merken dat het PGB niet volstaat en ook zorg in natura niet, dan zullen wij aanvullend budget contracteren, daar wordt hierin ook niet voorzien. Dus motie 5 moet ik ontraden.

Dan ga ik naar motie 6. Die gaat over de beschikbaarheid van zorg, met name de gespecialiseerde zorg en de forensische zorg. Nou, daar zijn eigenlijk in de afgelopen anderhalf, twee jaar echt best wel heel veel stappen gemaakt. We zien dat dat budget onder druk staat, want geld dat er niet is kun je niet altijd uitgeven, maar we zien wel, en daar besteden we veel aandacht aan, altijd zorgen dat spoedzorg beschikbaar is, daarmee is er als het ware een openeinderegeling ontstaan, ook voor de forensische zorg die door de rechter is vastgelegd. In de aanloop naar de volgende contracteringsperiode van de uitvoeringsorganisatie van de GRJR gaan we kijken of de huidige indeling nog steeds voldoet en wij hebben een aantal onderdelen budgetplafondvrij gemaakt en we gaan ook voor deze onderdelen voor D en E, voor delen van D en E, kijken of daar op alle punten wel nog steeds budgetplafonds wenselijk zijn of niet en als we ze losmaken, wat daar dan de eventuele consequenties van zijn en of daar dan ook draagvlak voor is in de regio. Deze motie is ook omgezet naar een onderzoeksmotie en dat is heel prettig, want daar gaan we dan graag mee aan de slag.

En motie 7, daar wordt gevraagd om de regie bij de casusregisseur te leggen. Nou, die is overbodig en moet ik ontraden, want daar is al in voorzien. De casusregie ligt bij het wijkteam en waar er ondertoezichtstelling is ligt die bij de gecertificeerde instellingen en daarmee is het altijd duidelijk bij wie de casusregie ligt. Dus daar zou ik verder niet meer aan willen tornen en motie 7 moet ik ontraden.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Zo zijn de moties alsnog van advies voorzien. De stemmingen volgen later vandaag.

C. ONDERWERPEN MET EEN REGULIER DEBAT

23. *Het voorstel met betrekking tot de voorgenomen verkoop van het Recreatieoord Hoek van Holland*

(Het voorstel is ingetrokken tijdens de commissiebehandeling en daarmee komt dit agendapunt te vervallen.)

D. VERZOEKEN VAN RAADSLEDEN

24.1 *Debat over 'Voorkom de vaccinatiekloof', aangevraagd door het lid Balwantsingh*

De **VOORZITTER**. Dan toch naar agendapunt 24.1: Debat over 'Voorkom de vaccinatiekloof'. Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja voorzitter, dank u wel. Een belangrijk agendapunt. Als je door Nederland reist, voorzitter, dan zie je hoe vlak en plat het landschap is van ons prachtige land. We zijn geen land met een natuurlijk heftig berglandschap, maar hoe anders ziet dat landschap eruit als we kijken naar inkomensongelijkheid, kansenongelijkheid of gezondheidsongelijkheid. Teken dat eens denkbeeldig uit en we zien een landschap met hoge bergen en diepe dalen. Een ongelijk landschap of een landschap van ongelijkheid. Voorzitter, dit debat gaat in wezen over het effect van die ongelijkheid. In kwetsbare Rotterdamse

wijken is sprake van een alarmerend lage vaccinatiebereidheid. Dit betreft vaak mensen die minder taalvaardig zijn of gezondheidsvaardig zijn. En niet alleen de huisartsen roepen dit. Vandaag zijn ook de resultaten bekend geworden uit een lopend gezamenlijk onderzoek door de Erasmus Universiteit, de Vrije Universiteit van Amsterdam en de Haagse Hogeschool waaruit blijkt dat mensen met minder inkomen en een lagere opleiding minder bereid zijn zich te laten vaccineren. Voorzitter, de cijfers van de vaccinatiebereidheid kunnen omhoog. Artsen geven aan dat ze soms na wel 45 minuten praten en vragen beantwoorden de mensen wel bereid vinden om zich te laten vaccineren, maar artsen hebben de tijd niet om aan elk individu te besteden. Artsen moeten in de eerste plaats zorg verlenen, maar wij als gemeente kunnen de taak van informeren wel op ons nemen. Laten we daar gerichte actie op ondernemen. Voorzitter, als we kijken naar dat vaccinatiesucces van Engeland bijvoorbeeld dan is dat mede te danken aan de vrijwillige inzet van tempels, moskeeën en kerken. Laten we in Rotterdam ook die samenwerking zoeken. Het geeft kansen om dicht bij de mensen te komen om in hun vertrouwde omgeving in begrijpelijke en daar waar nodig in de eigen taal informatie te krijgen en zich eventueel daar meteen te laten prikken. Tot slot, voorzitter, laten we de jongeren niet vergeten die in veel gevallen hun ouders informeren. Ze verdienen het ook om de juiste informatie te krijgen teneinde goede overwegingen aan hun ouders door te geven. Het gebruik van social media en de inzet van sleutelfiguren is essentieel in dit verband. Dit alles hebben we in een motie verpakt en hebben we ingediend, medeondertekend door verschillende andere partijen, waarvoor dank. Voorzitter, dank voor de tijd.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Balwantsingh heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Voorkom de vaccinatiekloof

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 voor het aangevraagde debat ‘Voorkom de Vaccinatiekloof’;

Constaterende dat:

- de Vaccinatie-opkomst voor het coronavaccin met zo'n 30 à 40 procent in kwetsbare wijken, erg laag is;

Overwegende dat:

- in kwetsbare wijken sprake is van laaggeletterdheid, verminderde taalvaardigheid en verminderde gezondheidsvaardigheid;

- de kans om besmet te worden twee keer zo hoog is in kwetsbare wijken en ook de kans om aan covid-19 te overlijden twee keer groter dan bij andere mensen.

- de lage vaccinatiegraad op termijn kan leiden tot een 'virusreservoir' waaruit telkens herbesmettingen zullen ontstaan;

- het vaak jongeren zijn in deze gemeenschappen die hun ouders adviseren en een effectieve campagne daarom ook hen benaderd voor het laten vaccineren van hun ouders;

Verzoekt het college om:

- structureel (doelgroepen) beleid te voeren met meer begrijpelijke informatie daar waar nodig in eigen taal;

- te onderzoeken welke aanvullende middelen er ingezet kunnen (zoals adverteren via migrantenomroepen, nieuwsbrieven en de inzet van sleutelfiguren in de wijken in te zetten om mensen te bereiken);

- na te denken over de inzet van een campagne bij gezondheidscentra, buurthuizen, moskeeën, tempels, kerken en social media;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. N. Balwantsingh, L.L.P.R. Roest, T.J. Vonk, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, A. van Zevenbergen en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel. Mevrouw Roest.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ja, dank voorzitter voor het woord en ook dank aan collega

Balwantsingh voor het aanvragen van dit debat, want dit is een zeer belangrijk onderwerp en ook een onderwerp waar we ons veel zorgen om maken. Gelukkig staat het op de agenda. Dat is niet alleen dankzij mijnheer Balwantsingh die het debat heeft aangevraagd, maar ook dankzij de vele activistische huisartsen die wij in onze stad rijk zijn, zoals Matthijs van der Poel die wij inmiddels allemaal kennen, omdat hij zich ook ernstig bemoeit tegen het tekort aan plekken voor huisartsen dat wij in onze stad ervaren en hij en veel van zijn collega's zijn onvermoeibaar in de weer om te zorgen dat zo veel mogelijk Rotterdammers zich laten vaccineren. Dat doen ze inderdaad zoals mijn collega net al zei door in het weekend achter de telefoon te gaan zitten en al hun patiënten op te bellen om ze één voor één persoonlijk ervan te overtuigen dat het nut heeft en dat het heel belangrijk is om je te laten vaccineren, maar toch zien we dat de vaccinatiegraad in veel Rotterdamse wijken achterblijft. En dat is zorgelijk. Een collega van het netwerk NOOM memoreerde afgelopen week ook al dat de vaccinatiegraad in de kwetsbare wijken waar veel migrantenouderen wonen schreeuwt om structureel doelgroepenbeleid. Meer begrijpelijke info in de eigen taal en de inzet van sleutelfiguren om deze ouderen te bereiken, want dit zijn juist mensen die vaak kampen met meerdere chronische ziekten en die dus ook extra kwetsbaar zijn voor corona. We zijn dan ook heel blij dat er vandaag twee mooie moties worden ingediend door mijnheer Balwantsingh en collega Aafjes-Van Aalst die zo nog aan het woord komt. Wij hebben die beide moties ook vol overtuiging medeondertekend en we hopen dat we hier in Rotterdam echt het verschil kunnen maken om te zorgen dat die vaccinatiegraad omhooggaat en dat we corona buiten onze stad kunnen houden.

De **VOORZITTER**. Dank. Mevrouw Aafjes-Van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Dank u voorzitter. Leefbaar Rotterdam heeft ook de oproepen van de huisartsen gelezen en gehoord en wij vragen ons af waarom er niet voor gekozen wordt om de huisartsen niet breed gebruikt zijn tijdens de afgelopen maanden, nu als pilot in te zetten als vaccinatiebus. Een mobiel team vaccineerders zou deze week iedereen kunnen aandoen. Rotterdammers die zich ter plaatse kunnen laten vaccineren, een laagdrempeliger alternatief dan te moeten afreizen naar één van de weinig beschikbare vaccinatie locaties. Veel ouderen zullen hierdoor niet afhankelijk zijn van derden om zich te laten vaccineren. Wij zullen dan ook een motie indienen welk medeondertekend is door 50PLUS, CDA, GroenLinks, de Partij van de Arbeid. De ingediende motie 'Voorkom de vaccinatiekloof' heeft het over structureel doelgroepenbeleid voeren in de eigen taal. Integratie begint bij de Nederlandse taal. Dit zal ook de reden zijn dat Leefbaar Rotterdam deze motie niet zal ondersteunen. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Aafjes-Van Aalst heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Busje komt zo

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van Voorkom de vaccinatiekloof;

Constaterende dat:

- huisartsen aan de noodbel hebben getrokken omtrent de dreigende vaccinatiekloof tussen groepen in de samenleving;
- hierbij wordt gesproken over een opkomst van 30 à 40 procent in bepaalde wijken;

Overwegende dat:

- vaccineren de route is naar het beëindigen van maatregelen die momenteel ruim dertien maanden ons leven in de greep houden;
- de gemeente Rotterdam coronatestbussen gebruikt om op een laagdrempelige manier in de wijk

Rotterdamers te testen op het coronavirus;

- de mogelijkheden tot testen momenteel zo ruim zijn dat er een prioriteringsshift wenselijk is van testen naar vaccineren;
- de coronatestbussen kunnen bijdragen aan het zo laagdrempelig mogelijk aanbieden van het coronavaccin in Rotterdamse wijken met een (tot dusver) lage vaccinatiebereidheid;

Verzoekt het college:

- te starten met een pilot waarbij de coronatestbussen zo spoedig mogelijk worden ingezet als vaccinatiebus in de Rotterdamse wijken waar de vaccinatiegraad laag is;
- over de effecten van de vaccinatiebus te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. C. Aafjes-van Aalst, P.J.H.D.
Verkoelen, E.C. Eskes, L.L.P.R. Roest en
N. Balwantsingh

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u zeer. Mijnheer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, het bestrijden van de pandemie is het werkveld van virologen en epidemiologen. Ik vraag me dan ook af hoe de GGD ten opzichte van de twee moties zou reageren. Die vraag komt niet zomaar uit de lucht vallen, want doelgroepenbeleid zal in het kader van de vaccinatiestrategie tot microdoelgroepenbeleid gaan uitpakken, is mijn stellige overtuiging, aangezien de vaccinaties per doelgroep eigenlijk leeftijdscategoriecohort worden vrijgegeven. Ik vraag me af hoe dat zijn plaats gaat vinden, ook met steeds wijzigend beleid en steeds meer toetredende vaccinaties. Dus ik ben wel heel erg benieuwd hoe de wethouder vorm gaat geven aan die manier van op microniveau voorlichting geven, medische voorlichting waar mensen geïnformeerde besluiten moeten nemen, want dat dient u te doen bij vaccinaties, hoe hij die

waarborgen in gaat zetten, dat we ook het juiste advies gaan geven aan de mensen via al die vrijwillige inzet. Totdat ik daar een goed antwoord op heb gekregen van de wethouder zal ik tegen deze moties stemmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen. Ik wilde het woord geven aan mevrouw Van Wifferen, maar ik begrijp dat mijnheer Balwantsingh nog een vraag had aan mevrouw Aafjes-Van Aalst.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja voorzitter, dank u wel. Ja, een wat late interruptie op mevrouw Aafjes-Van Aalst. Ik wil toch wel de vraag stellen aan u hoe het komt dat u taal verkiest boven volksgezondheid mevrouw Aafjes-Van Aalst. Vandaag nog kreeg ik het bericht door van een huisarts die helaas afscheid heeft moeten nemen van een patiënt van hem, een Kaapverdiaanse patiënt van hem. Als hij in zijn eigen taal was geïnformeerd dan was hij er vandaag nog geweest. Ik vind het eigenlijk schokkend dat u dus taal kiest boven volksgezondheid. Ik zou daar graag een reactie op willen. Dank u voorzitter.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Voorzitter, het antwoord hierop is dat wij in Nederland leven en dat wij niet als overheid zijnde andere talen moeten promoten. Dat mijnheer Balwantsingh inderdaad sleutelfiguren wil inzetten, daar kan ik me helemaal in vinden. Dat wil ik zelfs aansporen, maar het kan niet zo zijn dat wij inderdaad echt in allerlei talen straks beleid moeten gaan voeren en uitdragen, zeker ook waar het vaccinaties betreft. De mensen die hier leven moeten gewoon onze taal leren. Dat is ons beleid en daar staat Leefbaar Rotterdam voor. En zoals ik al zei: op het moment dat er sleutelfiguren noodzakelijk voor zijn, c'est ça, geen probleem. Maar laten we vooral Rotterdams, en zeker Nederlands, spreken.

De **VOORZITTER**. C'est ça, mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Voorzitter, ik klap even op mijn achterwand, waar het haar dunner begint te worden. Voorzitter, ik hoor mevrouw Aafjes-Van Aalst letterlijk zeggen: we leven in Nederland en we gaan dus dood als we de taal niet spreken. Ik wil herhalen dat ik dat schokkend vind. Ik heb de motie van Leefbaar Rotterdam met heel veel liefde ondertekend en die ga ik ook steunen, dat de vaccinatiebussen naar de mensen toe moeten gaan, maar ik vind het, ik ga dat woord nog een keer herhalen, schokkend dat wat Leefbaar Rotterdam betreft als je de taal niet spreekt je ons mag komen te ontfallen.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Voorzitter, nou dat zijn echt niet mijn woorden, maar taal is gewoon heel belangrijk. Taal is gewoon waarmee alles valt of staat. Op het moment dat je goed de taal spreekt, kan je je ook beter voorbereiden en kan je beter ingelicht worden over vaccineren. En zeker in de medische wereld is dat cruciaal en men kan niet verwachten dat alle ziekenhuizen, folders in allerlei talen voorradig hebben. Dat is niet the issue. En dat kan gewoon nooit zo wezen. We moeten gewoon Nederlands spreken en kunnen lezen en als wij daar sleutelfiguren voor nodig hebben om mogelijk inderdaad meer inzet te geven, zodat meer mensen bereikt kunnen worden, helemaal best. Maar we kunnen niet in 170 talen straks folders gaan uitdelen.

De **VOORZITTER**. Nog één keer mijnheer Balwantsingh, als er nog behoefte aan is.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Voorzitter, wat wij moeten doen, is zo veel mogelijk mensen goede informatie geven. Of dat nou in het Turks is of in het Nederlands is of in het Pools is of in het Portugees is of het Kaapverdiaans is. We zitten in een gezondheids crisis. Volgens mij weten we dat allemaal. Wereldwijd. We gaan nu niet steggelen over in welke taal het moet. We gaan mensen redden. En dat doen we in begrijpelijke taal en begrijpelijke

taal is de taal die iemand verstaat. En als wij kunnen meebewegen dan bewegen we mee. Als wij niet meebewegen dan kan de ander dus barsten. Nou, dat is niet op-zijn-Partij-van-de-Arbeids, maar wel op-zijn-Leefbaars-Rotterdams. Ik vind het bijzonder dat Leefbaar Rotterdam dus in principe niet meegaat in het helpen van mensen om informatie beter te begrijpen waarmee we ook levens kunnen redden. Voorzitter, dit is ook het laatste wat ik hierover zeg. Dank u.

De **VOORZITTER**. Tegelijkertijd, mijnheer Balwantsingh, wil ik u vragen ook uw spreektijd in de gaten te houden. Mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja, ik sluit me helemaal aan bij de woorden van mijnheer Balwantsingh. Echter, ik had nog wel een vraag aan mevrouw Aafjes-Van Aalst. Ik weet niet of u ermee bekend bent, via de voorzitter, maar het is gewoon ook zelfs wettelijk verplicht om in heel Europa in ieder geval belangrijke informatie ook in het Engels aan te bieden. Dan kunt u wel heel eng, letterlijk en figuurlijk, zich alleen concentreren op het Nederlands, maar dat is dus niet de realiteit. We leven ook gewoon onder die wettelijke bepalingen en verder sluit ik me volledig aan bij de woorden van mijnheer Balwantsingh dat het gewoon inderdaad ook levensreddend kan zijn om bepaalde informatie in andere talen aan te bieden, omdat we hier nu eenmaal in een crisissituatie zitten. Dan zou ik ook zeggen: zet dan dat soort principes, al geloof je daarin, opzij. Zet je vooral in op het inzetten van het verbeteren van de Nederlandse taal. Dat is allemaal prima. Daar ben ik het ook helemaal mee eens, maar laat toch deze mensen inderdaad niet buiten de boot vallen. Maar bent u bekend met die wetgeving?

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Ja voorzitter, daar ben ik inderdaad bekend mee. Ik weet ook, in de ziekenhuizen hebben we ook Engelstalige folders en brochures inderdaad. Dat is inderdaad voor de zekerheid en daar sta ik ook achter,

maar het gaat mij echt te ver om brochures echt in allerlei talen te moeten laten drukken.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Dus u verbreedt het nu al richting Engels? Het was eerst het Nederlands, nu het Engels. Dus het Engels kan daar dan toch wel bijkomen? Hoor ik dat goed?

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Ja voorzitter, het Nederlands en het Engels. Het Engels is ook een grote voertaal in Europa inderdaad. Er wordt inderdaad in de ziekenhuizen, in de medische wereld veelal ook in het Engels gecommuniceerd. Dus dat lijkt me geen probleem. Maar laten we het vooral dan hierbij houden. Dat is ook het laatste wat ik erover wil zeggen.

De **VOORZITTER**. Ik zie dat u het niet met elkaar eens wordt.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). We zullen het niet met elkaar eens worden, maar inderdaad, ik hoop dat we het daar niet bij laten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Goed zo. Dan ga ik alsnog naar mevrouw Van Wifferen. Die heb ik te lang in de wacht gezet. Excuses.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, nou dat geeft helemaal niks hoor. Ook D66 maakt zich er zorgen over dat bepaalde groepen Rotterdammers weinig bereid zijn zich te laten vaccineren en dat kan grote gevolgen hebben. D66 is er niet voor, net als Leefbaar Rotterdam, om alle overheidsinformatie in alle talen te doen. Helemaal niet. Alleen, we hebben nu te maken met een crisis. En in die crisis helpt het om die vaccinatiebereidheid zo hoog mogelijk te houden. Daarom is het van belang om alles uit de kast te trekken. Dus ook andere talen. Nou is er geloof ik al een heel aantal folders in een heel aantal talen in Nederland aanwezig. D66 wil graag weten of die al op dit moment worden ingezet, of de wethouder ook de doelgroepen goed in beeld heeft, of daar ook de huisartsen voor worden gebruikt,

want die weten waarschijnlijk heel goed welke mensen er niet komen of welke mensen bang zijn voor de vaccinaties. Dat zou ik graag willen weten. Nog eventjes om niet te puriteins te zijn, maar in Nederland, in Europa, moet de informatie in het Nederlands, het Engels of nog een andere Europese taal worden aangeboden. Dat is geen Engels. Dat zou niet per se het Engels hoeven zijn. Dat zouden de Fransen natuurlijk nooit toestaan in Europa. Dus het is een andere taal. Dat kan het Engels zijn. Maar ik neem dus aan dat de folders die er al zijn op dit gebied worden ingezet. Ik zou ook graag willen weten of de wethouder van plan is om nog meer talen die veel in Rotterdam gebruikt worden toe te passen voor toegankelijke overheidsinformatie. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Andere sprekers bij dit punt? Wethouder De Langen. En ik sluit niet uit dat ik als voorzitter van de Veiligheidsregio op dit punt ook nog iets aan het debat toevoeg. Maar eerst wethouder De Langen.

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Goedemiddag voorzitter. Ik zal proberen zo veel mogelijk van de vragen te beantwoorden. Als er inderdaad nog iets blijft liggen vanuit uw rol of functie dan zien we dat aan het einde. Laat ik ermee beginnen dat het inderdaad van levensbelang, letterlijk, is om zo veel mogelijk Rotterdammers te vaccineren. We zien inderdaad dat de bereidheid tot vaccinatie in Rotterdam een grotere uitdaging is dan in andere delen van het land, simpelweg omdat sommige Rotterdammers, kwetsbare Rotterdammers, minder makkelijk tot informatie komen of die minder makkelijk tot zich nemen en daarmee ook de afweging in een ingewikkeldere situatie moeten maken. Alles is er dan ook op gericht om zo veel mogelijk mensen goed te informeren. Dat is ook de reden waarom verschillende mensen de afgelopen weken contact met mij en de GGD hebben opgenomen om dat verder te versterken. De GGD heeft natuurlijk die ambitie ook en

die is er al mee bezig. Dus het lijkt me goed om eventjes door te nemen wat er allemaal gebeurt en daarbij ook al uw vragen te beantwoorden.

Er is een landelijke voorlichtingscampagne die nadrukkelijk houdt met allerlei doelgroepen. Dat gaat om asielzoekers en statushouders. Dat gaat om dak- en thuislozen en mensen uit de vrouwenopvang. Dat gaat om arbeidsmigranten die werk hebben. Het gaat om zeevarenden, laaggeletterden, maar ook anderstaligen waar door u regelmatig aan gerefereerd wordt. Het uitgangspunt van die campagne is, en ik vond dat mevrouw Van Wifferen dat ook treffend formuleerde, dat iedereen informatie zou moeten hebben om zelf een goede afweging te maken. Dat kan inderdaad ook in een andere taal, want in een crisis is dat gewoon noodzakelijk, waarbij het uiteindelijk, en dat weet ook iedereen, een persoonlijke afweging blijft of iemand zich al dan niet wil laten vaccineren, maar het zou in ieder geval niet aan de informatie moeten liggen. Er is heel veel landelijk beschikbare informatie. Bijvoorbeeld filmpjes. Er is wachtkamerinformatie. Dat kan ik ook gelijk tegen D66 zeggen. Er zijn informatiekaarten, infographics. Die zijn er in allerlei soorten en maten. En ik had een concrete vraag van mevrouw Van Wifferen over die wachtkamerinformatie. Ik zal nog eens kijken of die voldoende bekend is en ook ingezet wordt in Rotterdam.

We zetten specifiek experts in om allerlei mensen te informeren over alle aspecten van het vaccineren, zodat mensen ook anderen weer goed kunnen informeren. Er is bijvoorbeeld in samenwerking met SPIOR voor een hele grote groep met mensen zo'n informatiesessie geweest die ook gewoon gestreamd is en terug te kijken valt. Maar, zoals ook eerder aan is gerefereerd, we zetten ook sleutelfiguren in. Dat zullen we ook nog meer gaan doen, want juist die sleutelfiguren kunnen die moeilijke doelgroepen natuurlijk bereiken. En we zijn van plan een pilot te doen met

preventieteams om juist in die wijken waar meer informatie noodzakelijk is ook daadwerkelijk in de wijk meer informatie te gaan leveren en waar we onder andere nu verkennende gesprekken over voeren. U weet dat we ook met mbo's gesprekken voeren over stagiaires en de inzet ook op dit terrein. Nou, het zou misschien een goed idee zijn om die mbo-studenten ook in die preventieteams in te zetten, zeker ook omdat velen van hen tweetalig zijn en juist ook, ik hoorde het net al, hun ouders of hun opa en oma op een goede manier zouden kunnen informeren. Dus zeker, dat doen we groots. En we zijn ook van plan, sterker nog: daar zijn we al mee bezig, ervoor te zorgen dat filmpjes regionaal ook bijvoorbeeld op RTV Rijnmond en Open Rotterdam kunnen worden getoond. Juist en specifiek voor de doelgroepen waar we het net over hebben gehad.

Dus helemaal eens met een groot deel van de sprekers en de motie zoals die er ligt van de Partij van de Arbeid kan ik dan ook zeker omarmen. En die helpt ook bij alle inzet die we reeds al plegen en nog eens extra gaan doen.

Dan is het tweede punt de motie van Leefbaar Rotterdam. Daar wil ik qua duidelijkheid in ieder geval ervoor zorgen dat de juiste verwachtingen er zijn en dat de context ook op een goede manier wordt beschreven, want ik vond de houding van de VVD, mijnheer Lansink-Bastemeijer, helemaal niet verkeerd. Laten we eventjes beginnen bij het begin, voordat ik ook eindig bij een hele specifieke beantwoording van deze motie. Onze prioriteit, de prioriteit van onze burgemeester, de Veiligheidsregio en de directeur Publieke gezondheid van de GGD is om in zo'n kort mogelijke termijn zo veel mogelijk mensen te vaccineren. Ik herhaal, dat is trouwens ook wat de maatschappij wil en wat u ook wil: in zo kort mogelijke termijn willen we zo veel mogelijk mensen vaccineren. Dat betekent dat we zoeken naar de efficiëntste wijze en de komende weken zal dat nog eens extra van belang zijn, omdat de GGD een extra taak heeft

gekregen. Dat weet u waarschijnlijk ook. Er is een verzoek gekomen om een deel van de vaccinaties van de huisartsen over te nemen. Dat gaat om de kwetsbaren onder de zestig, een groep van ongeveer een miljoen. Nou ja, bovenop de groepen die al gevaccineerd moesten worden door de GGD betekent dat dat de GGD de komende weken tegen enorme bulken aan zit te kijken. Dat is een enorme uitdaging. Het is ook een positieve uitdaging, want het betekent dat we in korte tijd ook heel veel mensen kunnen gaan vaccineren, maar het betekent ook dat de GGD wederom in de opperste staat van paraatheid verkeert. Die eerste prioriteit zorgt ervoor dat de organisatie van het vaccineren ook heel erg centraal en groots is georganiseerd, omdat daarmee met allerlei randvoorwaarden in de organisatie waar je aan moet voldoen ook daadwerkelijk de meeste mensen in de kortst mogelijke tijd kunnen worden gevaccineerd. Dat wordt ook consequent door onze directeur Publieke gezondheid herhaald op allerlei andere verzoeken zoals mijnheer Lansink-Bastemeijer ook zegt: microdoelgroepen, die eigenlijk een deel van de snelheid ook weer minder maken, hoe sympathiek ze soms ook zijn. Die context vond ik belangrijk om mee te nemen in de beantwoording van de motie van Leefbaar Rotterdam en anderen, want laat ik zeggen: die bulk komt er dus de komende weken aan. Dat is de eerste prioriteit. Na die bulk is er waarschijnlijk de mogelijkheid om wat meer in te zetten op acties zoals deze. Dat zeg ik in alle voorzichtigheid. Daar zijn ook wel weer randvoorwaarden aan gekoppeld, want bijvoorbeeld de wijk ingaan kan wel, maar is natuurlijk eenvoudiger als er bijvoorbeeld een vaccin is met slechts één prik, dat is het vaccin van Janssen en wanneer dat er komt is nog de vraag. En we moeten ook kijken naar welke doelgroepen we dan als eerste gaan inzetten. Ik zet even bewust een punt nu voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ja, dank u zeer. Mijnheer Lansink-Bastemeijer wilde een vraag stellen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. De wethouder zegt natuurlijk eigenlijk iets interessants, wat ik de vorige sprekers niet heb horen zeggen. Ik toets toch even bij hem hoe de GGD daarin zit. Volgens mij is het vooral de vaccinatiegraad, de algehele collectieve vaccinatiegraad waar we naar streven, en niet dat één doelgroep specifiek een hoge vaccinatiegraad heeft. Als we als collectief een vaccinatiegraad halen, is ook voor de mensen die weigeren, die wellicht allemaal uit een en dezelfde doelgroep bestaan, is het risico afwezig. Ik noem het maar eventjes waarom u dat kunt staven. De biblebelt is een collectief, een doelgroep die zich niet laat vaccineren, maar wordt beschermd door de vaccinatiegraad om hen heen. Dat is het specifieke punt dat ik uit wil lichten. Investeren we nu niet in een aanpak die feitelijk vanuit de GGD-strategie, een pandemische strategie, wellicht ook onze beperkte mensen en middelen, die schaarste op een verkeerde manier gaat verdelen?

De heer **DE LANGEN** (cda) (wethouder). Ja voorzitter, zeg ik tegen mijnheer Lansink-Bastemeijer met een en. Dus hij heeft gelijk, de strategie van de GGD is nogmaals om in zo kort mogelijke termijn zo veel mogelijk mensen te vaccineren. Dat heeft ook inderdaad te maken met die collectieve vaccinatiegraad. Ik zeg daarbij ook dat de komende periode er een enorme bulk is die door de GGD moet worden gerealiseerd. Die bulk draagt natuurlijk enorm bij aan die collectieve vaccinatiegraad en daarna is het mogelijk, vandaar ook qua verwachtingsmanagement wat we doen in welke stappen, is het waarschijnlijk mogelijk om te gaan denken over het specifiek ons op doelgroepen richten, waar we dan ook wel weer een afweging bij maken, waarbij ik weet dat bijvoorbeeld daklozen een van de eerste groepen is waar we dan over nadenken, omdat die niet een-twee-drie gemakkelijk te bereiken zijn en niet zelfstandig naar een vaccinatieplaats kunnen bewegen. Daarbij moet ik ook vermelden, ik heb het net al

gezegd, dat het soort vaccin natuurlijk nogal een impact heeft op de succeskans van zo'n strategie, want als je zo'n wijk ingaat is het natuurlijk vele makkelijker om het met één prik te doen dan met twee prikken. En het vaccin van Janssen leent zich daar natuurlijk heel goed voor en wanneer dat er komt weten we niet zeker. Dat is natuurlijk ook een kanttekening die de GGD daarin meegeeft. Bovendien zeg ik maar even, er staat natuurlijk heel concreet in deze motie dat het zou moeten gaan om de testbussen die we dan ombouwen naar vaccinatiebussen. Ik weet heel goed dat mevrouw Aafjes-Van Aalst, om het maar eventjes volledig uit te spreken, niet specifiek die bussen bedoelt, maar we zullen natuurlijk moeten kijken naar de meest praktische oplossingen. Dus jazeker, ik zou ook met medeweten van de GGD deze motie kunnen omarmen, met die kanttekening, dat wij eerst die bulk realiseren, dat we vervolgens ook kijken naar wanneer bijvoorbeeld Janssen aanwezig is en dat we heel voorzichtig dan gaan kijken op welke manier we dit in gaan zetten en daarover zullen wij dan ook de raad gaan informeren. Dat is natuurlijk met medeweten van de GGD. Maar verwacht dus niet dat op korte termijn dit heel snel zal worden gerealiseerd.

Dan denk ik dat ik, voorzitter, de antwoorden heb gegeven op de VVD, Leefbaar Rotterdam en D66. En dan is het woord aan u als u nog aanvullende opmerkingen heeft.

De **VOORZITTER**. Ja, mag ik vragen aan mevrouw Zeegers om de voorzitterskamer vast te houden?

(Burgemeester Aboutaleb draagt het voorzitterschap over aan mevrouw Zeegers.)

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Ja, aan u het woord burgemeester.

De heer **ABOUTALEB**. Ja, uw microfoon is trouwens wat zacht voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Oké, dan doe ik het even zo.

De heer **ABOUTALEB**. Het is een beetje een aparte situatie. De GGD wordt doorgaans bestuurd door een aantal wethouders samen dat met elkaar het bestuur uitmaakt van de GGD, maar als er sprake is van het afhandelen van een pandemie dan heb ik als voorzitter van de Veiligheidsregio ineens ook een eigen rol in dat geheel. Dat proberen we zo goed mogelijk met elkaar in te vullen. Zo ben ik bijvoorbeeld voorzitter regionaal beleidsteam. Het woord zegt het al: regionaal beleidsteam, waarin niet alleen met het belang van Rotterdam rekening wordt gehouden, maar eigenlijk met alle aangesloten gemeenten binnen de GGD. Dan is het denk ik goed om te horen, voorzitter, dat als we een crisissituatie in Rotterdam managen, of dat nou een fysieke crisis is of een pandemie als deze, dan hebben we heel weinig boodschap aan de ideologische en politieke taaldiscussie. Die negeren wij eigenlijk. Ik zeg dat in alle eerlijkheid. Die negeren wij, omdat het aanpakken van een crisissituatie op dat moment voorrang heeft boven andere ingewikkelde discussies. Als er iemand op de snijtafel ligt, dan ligt er iemand op de snijtafel en dan is het handig om zelfs indien nodig een tolkentelefoon aan het werk te zetten om in ieder geval te zorgen dat iemand goed begrijpt wat er gebeurt, omdat inderdaad het redden van een leven voorgaat. Dan gun ik u als voorzitter van uw raad alle discussies over taalbeleid en alles wat u daarmee wilt, maar die is eigenlijk bij het managen van een crisissituatie niet aanwezig, mijnheer Balwantsingh. Dus daar hoeft u ook niet bang voor te zijn. Het is zo dat afgelopen week met name door dokter Peeters, Robin Peeters en dokter Shakib, huisarts in West, de alarmklok is geluid rondom het niet aanvaarden van vaccinaties. Ik heb met beide heren contact en als we speak vergadert onder leiding van de burgemeester van Schiedam, mijn vervanger, het beleidsteam, het regionaal beleidsteam. Ik heb daar de opdracht

uitgezet om met aanvullende communicatie-instrumenten te komen de komende periode. Dan moeten we maar eens even kijken met elkaar of we nog onorthodoxe dingen zouden kunnen doen. Daarbij is overigens wel van belang te weten dat ik betwijfel of de mensen niet weten dat ze kunnen worden gevaccineerd, ik betwijfel of ze niet weten dat vaccinatie van belang kan zijn. Ik denk dat die basale kennis aanwezig is, al is het alleen maar omdat grote groepen Rotterdammers met uitheemse achtergronden ook vaak 's avonds afgestemd zijn op televisiestations in Turkije, in Marokko en andere landen en tegenwoordig kun je alle landen zo ongeveer per internet consumeren en als ik dan naar die zenders kijk, en ik scan ze met enige regelmaat, ik kan er een paar honderd van ontvangen, dan kun je je niet aan de indruk onttrekken dat die mensen ook via die kanalen maar al te goed weten dat vaccineren van belang is en dat ze dat zouden moeten doen. Overigens, in de landen van herkomst van bijvoorbeeld de Marokkanen en de Turken is de inzet tot vaccinatie heel groot en de mensen pakken die vaccinatie ook maar al te graag. Wat ons hier tegenwerkt, voorzitter, is het feit dat de tegencampagne echt succesvol is. De tegencampagne van joh, dat moet je niet doen, het is allemaal giftig, het gaat je allemaal niet helpen. Er zijn zelfs videotjes, die heb ik gezien in het Arabisch, waarin staat dat door middel van zo'n injectie een vorm van een chip in je lichaam wordt geïnjecteerd waarmee je achtervolgd kunt worden. Complete complottheorieën die op die manier verspreid worden en die zijn giftig en vinden eigenlijk wel grote gretigheid bij met name allochtone jongeren en daarmee worden die ook in de families zwaar bediscussieerd. Ik sprak vorige week met een groep van twaalf jongeren op Zuid en een halfuur van de discussie ging hierover en of deze crisis toch niet is veroorzaakt door de Amerikanen en de Chinezen om de wereld aan hun voeten te onderwerpen. Ik citeer. Dus die tegencampagne is giftig. Maar ik wil ook kijken of we niet alleen kunnen inzetten op medische aspecten van

de vaccinatie, maar ook op de maatschappelijke aspecten, want heus, straks zonder een vaccinatiepaspoort is de verwachting dat het reizen voor deze mensen een onmogelijkheid zou kunnen worden. Al die landen gaan straks toch uiteindelijk een vorm van een legitimatie vragen, aanvullend op je persoonlijke legitimatie. En ik denk dat het van belang is dat we ook in de communicatie benadrukken dat reizen naar die landen straks toch echt wel een probleem wordt als je niet kunt aantonen dat je gevaccineerd bent. Dus de medische noodzaak, maar ook de maatschappelijke noodzaak daarmee onderstrepen. Ik vind deze discussie ingewikkeld, voorzitter, temeer omdat normaal gesproken bij de GGD, dat weet wethouder De Langen veel beter dan ik, deze groep waar we over spreken in deze wijken doorgaan bij standaardvaccinaties van kinderen een zeer hoge opkomst hebben, bovengemiddeld. Ze doen het erg goed. Maar op dit punt valt het dus tegen en het tegengif is iets wat we moeten bestrijden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Ja, u heeft denk ik een interruptie van mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Nou ja, voorzitter, ik zou graag enige nuance willen brengen in het verhaal van de burgemeester, temeer omdat het nu weer erg gericht is op één groep. Ik ontken niet dat er een tegenreactie is binnen bepaalde groepen, dat onderschrijf ik. Ook ik zie dat soort filmpjes. Maar ik denk dat we één belangrijk aspect vergeten. Dat is de eigen beeldvorming die wij vanuit de overheid creëren. Denk bijvoorbeeld aan het hele beeld van AstraZeneca, wat zeker niet bijdraagt aan een positief klimaat om wel te vaccineren. Dus ik wilde die nuance even meegeven, dat we ook een beetje de regie daarin zelf in handen hebben en dat het niet alleen specifiek bij bepaalde doelgroepen aanwezig is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Ja, helder. Het woord is weer terug aan de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB**. Voorzitter, ik sprak niet over doelgroepen, ik heb gesproken over 'in een aantal wijken' en ik heb mijnheer Shakib geciteerd, die in allerlei uitzendingen de afgelopen week is geweest om uit te leggen dat hij dat in zijn eigen praktijk als huisarts problematisch vindt, dat we onorthodoxe dingen zouden moeten doen. Ik heb gezegd: bijvoorbeeld Rotterdammers met een Turkse of Marokkaanse achtergrond, die kunnen vaak ook uit eigen land heel veel informatie halen en dat halen ze ook en ik heb daarbij gezegd: dat geldt ook voor andere groepen hier die via internet heel veel andere zenders in verschillende andere talen kunnen consumeren. Die informatie is redelijk voorradig. Ik leg het accent op dit moment vooral op het bestrijden van het tegengif en dat kan mijnheer Achbar misschien anders vinden, maar het bestrijden van het tegengif, de tegencampagne, die speelt ons parten. En het overige, als het gaat om het vaccinatiebeleid van de overheid, daar heeft wethouder De Langen een en ander over gezegd.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja, misschien even ter verduidelijking. De burgemeester gaf aan te hebben gesproken met een groep jongeren op Zuid. Dat bedoelde ik met bepaalde doelgroepen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Helder. Maar volgens mij kunnen we dit punt nu afronden. Klopt dat burgemeester?

De heer **ABOUTALEB**. Nee, mijnheer Achbar, met die nuance heeft hij gelijk. Wat mij betreft moeten we dus doorgaan met wat we aan het doen zijn. De wethouder sprak erover. Maar hier en daar misschien wel er een tandje bijzetten door niet alleen de medische kant van vaccinatie, maar ook de maatschappelijke kant op enige manier met elkaar te benadrukken de komende periode. Wordt vervolgd.

Dan toch nog een dingetje, voorzitter. Ik ben nu in de categorie, als burgemeester, die over enige weken gevaccineerd gaat worden. Ik mag een afspraak maken. Dat ga ik doen. Ik wil graag ook dat moment aangrijpen om daar iets van te maken, om daar ook iets van een oproep aan te koppelen om met elkaar de vaccinatie voorop te gaan zetten. Dus ook dat soort elementen, als het gaat om persoonlijke vormen van communicatie, wil ik graag naar voren schuiven, te kijken of ikzelf als burgemeester en als voorzitter van de Veiligheidsregio een bijdrage kan leveren aan het overbrengen van een boodschap.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Nou, heel goed. U bent aan het einde van uw betoog?

De heer **ABOUTALEB**. Zeker.

De **VOORZITTER** (mevrouw Zeegers). Ja. Nou, dan geef ik de voorzittershamer weer terug aan u.

De **VOORZITTER**. Wethouder De Langen, dank u zeer.

(Mevrouw Zeegers draagt het voorzitterschap weer over aan burgemeester Aboutaleb.)

24.2 *Debat over 'Meervoudige dieronveilige situaties Floating Farm', aangevraagd door het lid Van der Velden*

De **VOORZITTER**. We gaan nu naar het volgende agendapunt 24.2: Debat over 'Meervoudige dieronveilige situaties Floating Farm'. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, deze week kwam er voor de tweede keer in korte tijd een koe in het water terecht bij de Floating Farm. Het dier moest een strijd leveren van meer dan een uur om te overleven en de doodsangst was letterlijk te zien in zijn ogen. Met de inzet van veel hulpdiensten werd het dier uiteindelijk uit

zijn benarde positie bevrijd. Er moest zelfs een kraan aan te pas komen om het dier uit het water te tillen en daarmee te redden. Voorzitter, als een hond in het water valt, dan kan je in het water duiken om het dier te redden, maar een koe, en misschien weten veel mensen dat niet, weegt tussen de 600 en 800 kilo. Ja, en een koe kan dan, als hij in dat water valt, niet zelfstandig op het land komen, zeker vanwege de hoge kademuren daar bij de Merwehaven. En voorzitter, ja dit incident toont eigenlijk de waanzin, en het is echte waanzin, van het houden van koeien op water. Koeien horen op het land en niet op het water ergens in een stad met ook nog eens een keer hele hoge kademuren. De Floating Farm toont eigenlijk voor de tweede keer aan dat het niet verantwoord kan omgaan met dieren, zeker niet met dieren op het water. De Floating Farm is eigenlijk niks meer dan een gimmick waar het dier als product ongebreideld wordt gebruikt voor hun marketingdingetjes. En af en toe voor de promotie van de stad. Voorzitter, na het eerste incident hadden wij vragen gesteld en de gemeente, dat bleek uit de beantwoording van de vragen, zag geen noodzaak om in te grijpen of er iets aan te doen. Men nam geen verantwoordelijkheid.

Na dit tweede incident is de Partij voor de Dieren helemaal klaar met de Floating Farm, met deze onzin van die Floating Farm. Het is echt genoeg geweest. Wij willen dat de gemeente nu echt gaat ingrijpen. Floating Farm is eigenlijk een schande voor onze stad geworden. Het dierenleed is eigenlijk niet te overzien daar. Wij vinden dat het college en de gemeente een verantwoordelijkheid hierin hebben met betrekking tot de dieren in onze stad. Daarom komen wij eigenlijk gelijk maar met vier moties. Wij zien de reactie van de wethouder daar graag over tegemoet, want de Floating Farm is eigenlijk juridisch mogelijk gemaakt door middel van de Geurverordening. Ik weet het nog goed, dat was mijn maidenspeech in 2016, toen ik het toenmalig raadslid eventjes verving. Wij verzoeken eigenlijk het college om de Geurverordening ten behoeve van deze

drijfboerderij, de Floating Farm in de Merwe-Vierhavens nu in te trekken.

Een tweede motie gaat over het Bouwbesluit uit 2012. Dat biedt eigenlijk geen handvatten met betrekking tot het houden van dieren. Wij vinden dat het college de verantwoordelijkheid ontloopt door zich constant te verschuilen achter dat Bouwbesluit. Dus wij verzoeken nu met een tweede motie om nu namens het college een brandbrief aan het kabinet te sturen waarin zij kenbaar maakt een aanpassing van dat Bouwbesluit 2012 te wensen om zo het welzijn van de dieren op drijvende opstallen te waarborgen. En ook in de brandbrief aan te geven dat ze graag allereerst een verbod ziet op het houden van dieren op drijvende bouwwerken, maar in ieder geval dusdanige eisen aan dergelijke bouwwerken verlangt, zodat de dieren aldaar gehouden nooit meer te water kunnen raken.

En onze derde motie. De Floating Farm toont aan dat men niet met dieren kan omgaan. Men laat hekken openstaan, dieren breken uit. Het is eigenlijk een schande dat die koeien daar worden gehouden. Wij verzoeken dan ook het college om geen nieuwe vergunningen meer te verstrekken aan de initiatiefnemers van deze Floating Farm.

En onze vierde motie betreft ook: laten we in vredesnaam stoppen met de subsidieverlening aan de Floating Farm. Dus wij verzoeken het college geen subsidie meer te verstrekken aan de Floating Farm en ten tweede, ook heel belangrijk, om geen producten meer af te nemen van de Floating Farm. Wij zien de reactie van het college graag tegemoet. Ik dank u.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Brandbrief naar kabinet over drijvende bouwwerken met dieren

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het debat aangevraagd door het lid Van der Velden over 'Meervoudige dieronveilige situaties Floating Farm';

Constaterende dat:

- de bouwkundige voorschriften ten aanzien van drijvende bouwwerken met dieren landelijk zijn verankerd in het Bouwbesluit 2012;
- de omgevingsvergunning voor het bouwen die op 22 augustus 2016 door de gemeente Rotterdam is verleend aan de initiatiefnemer van de Floating Farm, is geënt op de voorschriften uit het Bouwbesluit 2012;

Overwegende dat:

- de meervoudige dieronveilige incidenten op de Floating Farm aantoonbaar duidelijk maken dat het Bouwbesluit 2012 niet voldoet om het welzijn van dieren op drijvende bouwwerken te waarborgen;

Verzoekt het college:

- een brandbrief aan het kabinet te sturen waarin zij kenbaar maakt aanpassing van het Bouwbesluit 2012 te wensen, om zo het welzijn van dieren op drijvende opstallen te waarborgen;
 - in de brandbrief aan te geven dat zij graag allereerst een verbod ziet op het houden van dieren op drijvende bouwwerken, maar in ieder geval dusdanige eisen aan dergelijke bouwwerken verlangt zodat dieren aldaar gehouden nooit meer te water kunnen geraken;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 2. Geen geld naar de Floating Farm

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het debat aangevraagd door het lid Van der Velden over 'Meervoudige dieronveilige situaties Floating Farm';

Constaterende dat:

- het college in 2018 een subsidie van 42.600 euro heeft toegekend aan de

Floating Farm, ten behoeve van het ontplooiën van educatieve activiteiten;

- de gemeente voorts mest inkoop - of in ieder geval heeft ingekocht - bij de Floating Farm;

Overwegende dat:

- het zakendoen met de Floating Farm, in de vorm van subsidieverstrekking of inkoop, de intensieve veehouderij legitimeert;

- de Floating Farm niet duurzaam is, maar een drijvend ponton in een industriële omgeving waarop koeien buiten hun natuurlijke leefgebied worden gehouden;

Verzoekt het college:

- geen subsidie meer te verstrekken aan de Floating Farm;
 - geen producten meer af te nemen van de Floating Farm;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 3. Geen nieuwe vergunningen voor de Floating Farm

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het debat aangevraagd door het lid Van der Velden over 'Meervoudige dieronveilige situaties Floating Farm';

Constaterende dat:

- er aan de initiatiefnemers van de Floating Farm al diverse vergunningen zijn verleend om dit bouwwerk op te richten en ook aan de kade van Merwehaven faciliteiten in te richten, zoals een tijdelijk informatiecentrum;

Overwegende dat:

- het verstrekken van vergunningen aan de initiatiefnemers van de Floating Farm deze vorm van intensieve veehouderij in stand houdt;

- nieuwe vergunningen aan de initiatiefnemers kunnen leiden tot nieuwe bedrijfseconomische activiteiten, die tot nieuwe vormen van dierenleed kunnen leiden;

Verzoekt het college:

- geen nieuwe vergunningen te verstrekken aan de initiatiefnemers van de Floating Farm;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 4. Weg met die Floating Farm

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het debat aangevraagd door het lid Van der Velden over 'Meervoudige dieronveilige situaties Floating Farm';

Constaterende dat:

- er een "Geurverordening ten behoeve van de drijvende boerderij 'Floating Farm' in Merwe-Vierhavens" is;

- deze verordening de Floating Farm juridisch mogelijk maakt;

Verzoekt het college:

- de "Geurverordening ten behoeve van de drijvende boerderij 'Floating Farm' in Merwe-Vierhavens" in te trekken;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank mijnheer Van der Velden. Mag ik kijken of er nog iemand anders het woord wil bij dit punt? Mijnheer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voorzitter, dank u wel. Ja, er is een private koe van een private drijvende boerderij te water geraakt. De koe ging zwemmen en dat was niet helemaal de bedoeling. De koe is gelukkig gewoon gered en de Floating Farm neemt maatregelen om te voorkomen dat dit in de toekomst nog kan gebeuren. Voorzitter, het ontgaat de VVD waarom wij hier de kostbare tijd van de gemeenteraad van Rotterdam aan besteden. Wij zien geen noodzaak om voor enige van deze moties te stemmen en wat ons betreft houd ik het hierbij, want meer tijd mag ik hier van mijn fractie niet aan besteden.

De **VOORZITTER**. Maar toch een vraag van mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja voorzitter, we weten dat de VVD helemaal niets heeft met dieren. Het enige dier waar de VVD wat mee heeft, is het spaarvarken. Maar goed, ik vind het diepriet dat mijnheer Verheij zegt dat een koe van 600 kilo er vrijwillig voor kiest om tussen wal en schip te geraken. Hij kon niet op de kade komen. U had dat dier moeten zien. Het was een doodsstrijd. Ik vind het minachting voor elk dier dat u daar zo over praat, dat een koe een vrijwillige keuze maakte om te gaan zwemmen in de Merwehaven. Echt totaal gestoord wat u hier zegt.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voorzitter, ik maak bezwaar tegen de woordkeus van mijnheer Van der Velden, want ik heb geenszins gezegd dat de koe hier vrijwillig voor koos. Ik heb een woordgrapje gemaakt. Als dat al niet meer mag van mijnheer Van der Velden, ja sorry, dan houdt het op.

De **VOORZITTER**. Akkoord. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Nou goed, toen wij het nieuws hoorden van de koe die in het water viel, vonden wij dat natuurlijk toch ook heel sneu voor die koe. Dat is een feit. Tegelijkertijd is er toch ook in het verleden onderzoek gedaan naar hoe het is, het welzijn van die dieren op die Floating Farm. Daar is toen uit dat onderzoek gebleken dat dat prima kon. Wij zijn dan toch ook wel gewoon van de wetenschap en de feiten. Als het zo is en het past, dan moet dat mogelijk zijn. Je kan daar om allerlei redenen tegen zijn, maar het is niet moreel verwerpelijk om het te willen. Dus wat D66 betreft is het een creatieve manier om het voedselvraagstuk aan de orde te stellen. Natuurlijk is het naar als er zo'n ongeluk gebeurt. Tegelijkertijd, ik heb heel lang aan een weiland gewoond met koeien erop en ook daar viel wel eens een koe in de sloot. Dat is iets wat gebeurt en wat heel

vervelend is en naar, maar wat wel ook bij de natuur hoort. Dus eigenlijk een vraag aan de wethouder: kunt u nog aangeven hoe dat zit met het welzijn van die koeien op die plek?

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Ik vond het ook geen goed nieuws dat er wederom een koe in het water was gevallen en ik zou dan ook graag van de wethouder willen weten of hij heeft uitgezocht hoe dit nu is gebeurd. Het vorige incident was met een kalf dat in het water was gevallen. Daarvan gaf het college aan dat het kalf niet van de drijvende boerderij zelf was gevallen, maar gewoon van de kade, waardoor er geen reden was om naar de bouwtechnische staat van de drijvende boerderij te kijken. Nu is er dus weer een koe in het water gevallen. Ik ben benieuwd wat nu de oorzaak daarvan is geweest, of het college daar wat meer van kan zeggen. En wat GroenLinks betreft hoort het houden van koeien op een drijvende boerderij niet bij de natuur. Het is het op een industriële manier houden van dieren. Maar goed, hij ligt er nu. En daar is in het verleden toestemming voor gegeven. Dus je kunt niet zomaar zonder reden allerlei vergunningen intrekken en dat op een andere manier invullen. Maar je moet wel op een serieuze manier kijken, ook bij zo'n incident, wat de aanleiding is en of dat reden geeft om nog eens een keer te kijken naar de bouwkundige staat en of dat nodig is om daarop in te grijpen als gemeente om het dierenwelzijn op een goede manier te borgen. Dus daar graag wat informatie over van het college, zodat we ook op een goede manier kunnen afwegen of de moties die nu voorliggen proportioneel zijn en het juiste middel. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Dan gaan we naar wethouder Wijbenga.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Beste raadsleden, ik denk dat ik u het beste kan beantwoorden aan de hand van de vier ingebrachte sprekers met hun punten. Eerst maar mevrouw Zeegers. Dat wist ik niet, maar die heeft ook ervaring met het platteland en met koeien. Koeien kunnen zwemmen. Ze kunnen ook heel ver zwemmen. Koeien kunnen ook in de sloot raken. Iedere boer weet het gedoe met een koe die wel eens te water raakt en niet zelf omhoog kan klimmen. Ja, dat is hier ook gebeurd. Wat natuurlijk wel verdrietig is voor dit moment, het was koe Réwé die te water is geraakt. Ik vond niet dat er sprake was van doodsangst. Ze bleef rustig drijven. Ze wilde alleen wegzwemmen. Ik heb de beelden ook nagekeken. Ze wilde wegzwemmen richting de Maas en dat was eigenlijk een risico, want op de Maas is het gewoon gevaarlijk met andere voertuigen. Dus de koe is tegen haar zin bij de kade gehouden en binnen zes minuten was de eerste hulpdienst er al en binnen een kwartier waren de banden aangebracht. Ik heb gezien hoe ze omhoog gebracht is. Ze heeft zich lijdzaam overgeleverd aan de twee brede banden om haar lijf heen. Toen zij op de wal kwam, ging ze zitten. Boer Bert, hij heet ook Bert, net als ik, boer Bert was erbij. Hij heeft haar eventjes getroost en heeft haar later op een rustige manier, een medewerkende manier ook van de koe, weer terug naar de stal gebracht en inmiddels is ze daar alweer een hele tijd gewoon weer prima tussen de koeien aanwezig. De boerderij heeft een ambitie. Ik denk niet dat ze de kwalificatie die gegeven werd van commercieel of intensief deelt. Ze ziet zichzelf als een circulair boerenbedrijf. Ze gebruikt als voedsel voor de koeien producten uit de regio en voor een groot deel afgestoten producten en ze brengt ook de melkproducten naar de Rotterdammers toe.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden wil u een vraag stellen.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Er zit ook educatie-element aan verbonden en

ook een dierenwelzijns-element. Dus dat is wat de boerderij wil.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, wat de wethouder niet vertelt, is hoe het dier te water kwam. Ik weet het wel en u vertelt dat niet. Dat is nalatigheid geweest van de Floating Farm. Die hebben gewoon hekken open laten staan. Waarvoor vertelt u dat niet?

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Nou, ik was nog bij de vraagstelling van mevrouw Zeegers en ik kan mijnheer Van der Velden verzekeren dat ik zijn vragen ook beantwoord.

Maar ik wilde even ingaan op de vraag naar het dierenwelzijn van mevrouw Zeegers. Met de koe gaat het weer goed. En vervolgens mevrouw Kockelkoren die denk ik terecht even teruggreep op het startpunt. Het bedrijf heeft geïnvesteerd op basis van vergunningen die verstrekt zijn. Mijnheer Van der Velden noemde terecht dat jaartal 2016. Het is wel markant dat het zelfs zijn maidenspeech was. Dus hij is wel heel goed ingevoerd. Ik ben blij dat ik me goed voorbereid heb. Maar vanaf dat moment is die investering gedaan. Nogmaals, een circulaire boerderij die voldoet aan de regels van Bouw- en Woningtoezicht en van dierenwelzijn en de productie van voedingsmaterialen. Even kijken, misschien nog goed om aan mevrouw Kockelkoren te zeggen dat dierenwelzijn enerzijds een ambitie is van het boerenbedrijf. Dat is ook de reden waarom men van het drijvende werk hoogfrequent naar het aangrenzende weiland gaat.

Dan kom ik even op mijnheer Verheij die het heeft over de rollen. Ik denk dat mijnheer Van der Velden een punt heeft dat wij wel een aantal rollen hebben naar deze boerderij. Ten principale geldt dat nadat wij die vergunningen verleend hebben er een hele kleine rol van ons is. We nemen wel eens producten af. Hij refereerde daaraan. En we hebben weleens een subsidie gegeven voor iets

met school en educatie, maar dat is beperkt. De Nederlandse Autoriteit Voedsel en Waren doet de controle op het dierenwelzijn. Wij doen de controle op het bouwwerk. Dat zijn de rollen die we hebben. Ik denk dat mijnheer Verheij het er terecht even over had: het is een privaat bedrijf. We zijn daar niet aan verbonden, maar we hebben wel die toezichthoudende rol.

Dan kom ik bij mijnheer Van der Velden. Ik merk dat alles wat ik zeg ter verdediging van deze ondernemer niet zozeer in goede aarde kan vallen, omdat we een principieel ander startpunt hebben. Mijnheer Van der Velden, en dat kan ik alleen maar respecteren, al ben ik het er niet mee eens, heeft als startpunt dat het drijvend boeren tegennatuurlijk is en dus niet mogelijk moet worden gemaakt. Er is echter door college en raad gekozen voor een ander standpunt en ook wat anders toestaan aan de ondernemer. En dan klopt denk ik wat mevrouw Kockelkoren zegt: als er nieuwe inzichten over zijn dan kan dat. Ik heb nog niet een ander inzicht, maar als die andere inzichten er zijn, dan kan dat, dan moet dat netjes naar de bestaande onderneming natuurlijk worden gerespecteerd. Maar ik denk dat we met dit boerenbedrijf eigenlijk wel een heel bijzonder iets doen, omdat we wel ruimtegebrek hebben in onze stad en we dus voortdurend op zoek zijn naar benutting van het water. Wonen op het water, kantoren op het water, bedrijvigheid op het water en dus ook dit, ook de productie van melk op het water. Ik moet hardop zeggen dat mijnheer Van der Velden wel terecht verontwaardigd is over twee keer een ongeluk. Dat ben ik ook. In november vorig jaar een kalfje. Dat betekent dat de loopbrug en de behekking niet voldoende bescherming boden voor die kleinere omvang van dieren. En dat het dan weer gebeurt afgelopen dinsdag geeft wat mij betreft aan dat boer Bert dat niet op orde heeft. Ik heb daarom van Bouw- en Woningtoezicht verzekerd gekregen dat men op inspectie is geweest, dat men met de boer besproken heeft wat er aan de hand is en dat er een nadrukkelijke, grote

verantwoordelijkheid bij hem ligt om dit niet meer te laten gebeuren, want als dat bestendig een probleem zou zijn dan ga ik wel met mijnheer Van der Velden mee dat er dan echt een inbreuk is op het dierenwelzijn. Dus ik wil die toezegging doen, dat we toezicht houden en volgen hoe die reparatie op dat hekwerk zodanig wordt dat het vele op- en afgaan naar het weilandje ook veilig is voor de kleinere exemplaren onder de runderen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen wil u een vraag stellen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik hoor wethouder Wijbenga praten over ruimtegebrek. We weten allemaal dat er allerlei plannen zijn om weilanden zo groot als voetbalvelden helemaal vol te zetten met zonnepanelen en dan moeten die koeien gaan dobberen op het water. We hebben ook al hele malle drijvende bossen bij de Kop van Zuid. Vindt de wethouder dit nou zelf ook niet een beetje heel erg rare oplossingen? We hebben ook de kippenstal nog, niet te vergeten. De drijvende kippenstal.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Nou, ik ben het met mijnheer Meeuwissen eens: een beetje raar is dit wel. Dit is een innovatie. Er zijn duizenden mensen op bezoek geweest, omdat dit zo gek wordt gevonden, maar ook fascinerend. En misschien begint innovatie ook vaak wel met iets raars en met iets gek. Ik vind dat u als hoogste orgaan van de stad ook recht heeft op uitleg als er incidenten plaatsvinden. Ik vind ook dat het plaatsen van zonnepanelen op heel veel mogelijkheden kan. Het kan op daken, het kan op parkeerdekken. Ja, het is niet preferent dat dat op mooie weilanden gaat of op voor de natuur preferente velden, maar ik vind dat eigenlijk, eerlijk gezegd voorzitter, wel een klein beetje bezijden dit punt. Maar ik begrijp wel de link naar het ruimtegebruik.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, mag ik hier nog even op reageren?

De **VOORZITTER**. Ja. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, ik begrijp het allemaal wel. De grootste fan hiervan is mevrouw Zeegers en die is volgens mij al heel vergevorderd met haar filosofiestudie en het kan allemaal niet mal genoeg natuurlijk. Maar goed, dan zit ik weer bij D66. Ik juich het wel toe dat ik de wethouder hoor zeggen dat die zonnedingen op daken moeten komen. Dat moeten we maximaal stimuleren, maar haal ze alstublieft weg van de weilanden. Tot zover, voorzitter.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Nou, ja voorzitter. Ik zal zeker in het bestuurlijk team voor de groei van de stad met collega Bonte en wethouder Kurvers dit geluid doen doorklinken. We zeggen eigenlijk: op daken is het preferent, boven het te doen waar er ook andere functies aan gegeven kunnen worden, maar ik zou eigenlijk willen verwijzen naar de commissie die daar meer over gaat, over duurzaamheid en zonnepanelen.

Naar mijnheer Van der Velden ben ik dus naast de toezegging dat ik echt ga letten op de uitvoering van maatregelen ter voorkoming in de toekomst, ga ik wel iets zeggen over zijn moties. Zijn moties gaan wat mij betreft over dat principiële startpunt waar we het niet over eens zijn. Dat betekent dat iedere motie eigenlijk ten diepste de grondslag heeft: voorkom dat dit bedrijf kan doorgaan. Daar ben ik het niet mee eens. Ik vind ook alle moties daarin eigenlijk hetzelfde doen, maar met een ander handvat. Dus ja, het klinkt onaardig, maar met iedere motie heb ik daarin moeite, omdat het gericht is op het onmogelijk maken van de onderneming en ik vind het voor het dierenwelzijn ook ten diepste niet nodig als de boer goed zijn hekwerk en het pad aanpast. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Ik check nog even of iemand nog iets wil zeggen op dit punt. Mijnheer Van der Velden nog een keer.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Nou ja, dank voor de toezegging van de wethouder. Ik heb nog twee vragen. Een van de moties roept gewoon op om een brief naar het kabinet te sturen met betrekking tot het Bouwbesluit. Dat is één vraag. Dus dat heeft niks te maken met het onmogelijk maken van zo'n ondernemer. Mijn tweede vraag is: ik ben eigenlijk wel benieuwd: wie betaalt de hele tijd die reddingskosten? Als daar dus een koe gered moet worden, er moest een kraan uit Den Haag komen, wie betaalt dat allemaal? Is dat de gemeenschap?

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Ja, op de eerste vraag van mijnheer Van der Velden verwijs ik even naar zijn eigen dictum in de motie, waarin hij zegt: ik moet een verbod vragen op het houden van dieren op drijvende bouwwerken, maar daar ben ik het niet met u eens. U heeft zelf het dictum zo dik gemaakt dat ik gewoon niet kan leven met dit punt. Als het gaat om de kosten dan moet ik het antwoord even schuldig blijven. Ik wil dat aan de burgemeester vragen en u daarover nog nader berichten.

De **VOORZITTER**. Als dat een brandweerredding is geweest dan zijn het gewoon maatschappelijke kosten, maar als het een andere redding is dan weet ik het niet. Dat moet ik even uitzoeken mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Oké. Als u dat zou willen uitzoeken dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ja, uiteraard.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja.

De **VOORZITTER**. Ik weet niet of het de brandweer was die eraan te pas is geweest of dat de onderneming zelf die opdracht

heeft gegeven. Maar dat zoeken we uit. Dank voor dit debat op dit punt.

25.1 Debat over 'Songfestival aftelklok geproduceerd door zedendelinquent', aangevraagd door het lid Meeuwissen

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het beoogde tweeminutendebat 'Songfestival aftelklok'. Daar hebben we nu een regulier debat van gemaakt, aangevraagd door mijnheer Meeuwissen. Ik check even of wethouder Kasmi ingelogd is. De wethouder is ingelogd. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Dank u wel voorzitter. Songfestival aftelklok geproduceerd door zedendelinquent. Wethouder Kasmi zei vorige week donderdag dat hij het persoonlijk verschrikkelijk vindt wat het slachtoffer van Vincent van Z. is overkomen, dat het ontoelaatbaar is en dat het daarom goed is deze zaak zeer goed te overwegen. Ik denk dat iedereen binnen deze raad het daarmee eens is. Wethouder Kasmi zegt dat de gemeente in deze kwestie juridisch juist heeft gehandeld. Naast het feit dat de wethouder wellicht niet alle nodige informatie heeft gekregen blijft ook het morele aspect spelen. Voorzitter, is het moreel juist dat de wethouder die ook onderwijs in zijn portefeuille heeft zakendoet met een bedrijf dat in handen is van een kindermisbruiker? Wethouder Kasmi gaf aan dat er getoetst was aan de wet Bibob. Echter in de brief van de gemeentesecretaris aan de vader van het slachtoffer laat de gemeentesecretaris weten dat dit niet getoetst is aan de wet Bibob. Wie moeten wij geloven? Graag duidelijkheid hierover van de wethouder. De gemeentesecretaris zegt verder dat samenwerking met Van Z. juridisch is toegestaan, omdat er geen relatie zou zijn tussen de opdracht en de veroordeling van Van Z. Dat is nogal een gewaagde stelling. Het Songfestival richt zich ook op kinderen en de klok is vorige week nog verzet door kinderen in sportkleding. In het openbaar vonnis van Van Z. lezen we expliciet dat

Van Z. seksueel fantaseert over kinderen in sportkleding.

Wethouder Kasmi gaf aan dat nadat hij begin november 2020 werd ingelicht over de situatie van Van Z. afspraken werden gemaakt met Mothership. Van Z. zou niet meer betrokken zijn bij Mothership. Echter, in het register van de Kamer van Koophandel zijn de eigendomsdocumenten van Mothership niet openbaar of in ieder geval op dit moment nog niet openbaar. Voorzitter, in hoeverre Van Z. mede-eigenaar is valt dus niet na te gaan. Bovendien was de aanvankelijke veroordeling van Van Z. al in april 2018. Mothership voelde zich toen kennelijk niet geroepen dit te melden aan de gemeente. Ook is het zeer aannemelijk dat Van Z. via zijn vrouw in een keukentafelconstructie wel degelijk betrokken is bij Mothership. Mothership heeft voor zover wij weten nooit publiek afstand genomen van zowel Van Z. als van diens daden. Dat kan natuurlijk ook niet, want Van Z. is waarschijnlijk gewoon mede-eigenaar van Mothership. Toen Mothership in juli 2019 in de run was voor de Songfestival aftelklopproject heeft Van Z. zijn hoger beroep dat voor diezelfde maand gepland stond laten uitstellen. Daardoor werd het hoger beroep pas in november 2020 opnieuw ingepland, de maand waarin ook de wethouder werd ingelicht. Voorzitter, wethouder Kasmi stelt dat Van Z. is gestraft voor zijn daden en dat Mothership niet op de daden van Van Z. mag worden aangekeken. Echter, de relatie tussen Van Z. en Mothership bestaat nog steeds. Mothership lijkt bewust de gemeente niet te informeren en te misleiden in deze kwestie. Ik roep nu iedereen op, zeg maar alle raadsleden en iedereen die thuis via de livestream meekijkt, naar de website van Mothership te gaan. Ga daarvoor naar www.enterthemothership.com. Klik vervolgens op de foto van de Songfestival aftelklok over de volle breedte bovenaan de eerste pagina. Vervolgens scrollt u naar beneden en dan ziet u onder de video met demissionair VVD-minister Van Nieuwenhuizen een video met de

zedendelinquent Van Z. Voorzitter, hoeveel bewijs voor betrokkenheid heeft wethouder Kasmi, D66-wethouder Kasmi nog nodig? Dat wil ik ook graag van de wethouder weten.

Ten slotte, de conclusie kan toch niets anders zijn dan direct te stoppen met de samenwerking tussen de gemeente en Mothership. En per direct de Songfestivalklok af te breken. Ik dien in navolging hiervan een drietal moties. De eerste motie luidt: 'Songfestival aftelklok nooit meer gebruiken'. Het dictum van die motie is: draagt het college op onmiddellijk, dus vandaag nog, de Songfestival aftelklok uit de schijnwerpers te halen en deze aftelklok klimaatneutraal te ontmantelen. Mijn tweede motie is getiteld: 'Verbreek alle banden met de organisatie Mothership' en het dictum van die motie is: draagt het college op om onmiddellijk alle lopende projecten met Mothership te staken en nooit meer zaken met Mothership te doen. En mijn derde en laatste motie is dat excuus wordt gemaakt vanuit de wethouder, vanuit de gemeente, getiteld: 'Excuus aan zedenslachtoffer van producent aftelklok' en het dictum van die motie is: verzoekt de wethouder welgemeende excuses aan te bieden aan het slachtoffer en haar familie. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Songfestival aftelklok nooit meer gebruiken

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van 'Songfestival aftelklok geproduceerd door zedendelinquent'; Constatende dat

- de Songfestival aftelklok is geproduceerd door een veroordeeld zedendelinquent;
- prominent voor de Spiegelpot van museum Boijmans staat;

Overwegende dat:

- Rotterdam zich inzet voor veiligheid en welzijn van kinderen onder andere door het programma "Veilig Thuis";

- het ten tijde van het misdrijf 16-jarige slachtoffer van betreffende zedendelinquent door deze aftelklok ernstig door de gemeente wordt geschoffeerd;
- Rotterdam onvoldoende afstand neemt van deze heikele kwestie door te stellen dat door de gemeente gewoon nog zaken kan worden gedaan met de vrouw van betreffend zedendelinquent;
- zedendelinquent en diens vrouw zijn gezamenlijk eigenaar van de organisatie waar de gemeente zaken mee doet;

Draagt het college op:

- onmiddellijk, dus vandaag nog, de Songfestival aftelklok uit de schijnwerpers te halen en deze aftelklok klimaatneutraal te ontmantelen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. M.J.P. Meeuwissen

Motie 2. Verbreek alle banden met Mothership

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van 'Songfestival aftelklok geproduceerd door zedendelinquent';

Constaterende dat:

- op de website zedendelinquent Van Z., staat dat hij middels Mothership werkt voor gemeente Rotterdam;
- Mothership klaarblijkelijk nooit afstand nam van Van Z. en diens daden. Nota bene prijkt Van Z. nog steeds met Mothership-projecten op zijn eigen website;
- Mothership eigendoms certificaten bij Kamer van Koophandel niet openbaar maakt;
- gemeente Rotterdam via projecten van Mothership veel publiciteit genereert;

Overwegende dat:

- Van Z. waarschijnlijk nog mede-eigenaar van Mothership is en hij via zijn vrouw waarschijnlijk nog invloed op de dagelijkse gang van zaken bij Mothership heeft;
- niet te rijmen valt dat de gemeente zich inzet voor veiligheid van kinderen en vrouwen, terwijl zaken wordt gedaan met Mothership waaraan zedendelinquent Van Z. onomstotelijk nog steeds is gelieerd;

- de gemeente best zaken kan doen met andere organisaties dan Mothership want het mag niet zo zijn dat een organisatie een monopolie op projecten met gemeente Rotterdam heeft;
- het al schadelijk genoeg was dat Van Z. drie dagen nadat hij werd opgepakt voor aanranding van het 16-jarig meisje gewoon met burgemeester Aboutaleb op handelsmissie naar Dubai ging;
- het voor het slachtoffer en haar familie confronterend is om Van Z. indirect via gemeente Rotterdam projecten continu in de publiciteit te zien;

Draagt het college op:

- onmiddellijk alle lopende projecten met Mothership te staken en nooit meer zaken met Mothership te doen;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. M.J.P. Meeuwissen

Motie 3. Excuus aan zedenslachtoffer van producent aftelklok

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van 'Songfestival aftelklok geproduceerd door zedendelinquent';

Constaterende dat:

- de Songfestival aftelklok is geproduceerd door een veroordeeld zedendelinquent.
- de vader van het slachtoffer meermaals de gemeente informeerde over deze kwestie maar telkens tegen een muur van onbegrip liep;
- het slachtoffer door weggijken van de gemeente niet serieus wordt genomen;
- deze aftelklok veel publiciteit genereert en actief door de gemeente ingezet wordt voor media-aandacht met name gericht op de jeugd;

Overwegende dat de gemeente:

- als opdrachtgever van aftelklok wist met wie zaken werd gedaan;
- in deze kwestie koos voor de minste weerstand en niet voor het moreel belang;

Verzoekt de wethouder:

- welgemeende excuses aan te bieden aan het slachtoffer en haar familie;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. M.J.P. Meeuwissen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Andere sprekers bij dit agendapunt? Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, laat ik maar gelijk met een vraag aan de wethouder beginnen. Kan de wethouder ons informeren of mijnheer Vincent van Z. mede-eigenaar is van Mothership? Tijdens de vorige actua zei hij: wij doen geen zaken met het bedrijf waar de persoon dus zelf niet meer bij betrokken is. Maar volgens ons is Van Z. gewoon mede-eigenaar van Mothership. En zakendoen met Mothership is zakendoen met Van Z. Dan kunt u toch niet zeggen dat Van Z. op geen enkele manier betrokken is bij Mothership? Dat hij zich heeft laten uitschrijven bij de Kamer van Koophandel als directeur doet er niets aan af. Dat is slechts een papieren kwestie. Het geld van de gemeente gaat gewoon naar het bedrijf van Van Z. En de eigenaar is trouwens heel simpel te checken hoor, door het UBO-formulier op te eisen. Maar dat heeft Mothership nog steeds niet gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel en waarschijnlijk niet zonder reden. Voorzitter, ik heb ook die vraag over de wet Bibob. Dat was dezelfde vraag als mijnheer Meeuwissen stelde. En voorzitter, om toch iets duidelijk te maken: deze mede-eigenaar van Mothership was 52 jaar oud toen hij berichten stuurde aan een minderjarig meisje, dat hij haar wil ontvoeren van school, dat hij haar liever in bikini ziet dan in keeperspak, dat een lekkere dag begint met een supermassage, dat hij een secret date met haar wil, over een geile bende en nog meer troep eigenlijk. Dit staat gewoon in de uitspraak van de rechtbank. En dit roofdier voegde de daad bij het woord en pleegde een seksueel misdrijf en is door de rechtbank en het hof veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie maanden met een proeftijd van twee jaar. En met dit bedrijf

doet de gemeente gewoon zaken, alsof er niks aan de hand is. En dan richt dit bedrijf zich ook nog op kinderen tijdens het Songfestival met projecten als Talentenjacht Rotterdam, Young Roffa et cetera. Mijn vraag is: hoe kijkt u hier nou moreel naar als gemeente? Hoe legitimeert u dit? Enerzijds spreekt onze burgemeester ouders van kinderen aan na de avondklokrellen op hun morele verantwoordelijkheid, terwijl wij aan de andere kant zakendoen met het bedrijf van een veroordeelde delinquent van seksueel kindermisbruik. Ik kan dat werkelijk waar niet rijmen met enig moreel kompas. Daarom dien ik de volgende moties in. Die zijn inmiddels al ontsloten. Gezien de tijd licht ik die niet toe. U kunt ze lezen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Een gedragsverklaring voor derden die werken met en voor Rotterdamse jeugd

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het debat van het lid Meeuwissen over ‘Songfestival aftelklok geproduceerd door zedendelinquent’;
Constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam onlangs van het bedrijf Mothership B.V. diensten of producten heeft afgenomen dan wel ingekocht, waarvan een veroordeeld zedendelinquent mede-eigenaar is;
 - dit bedrijf in opdracht van de gemeente activiteiten voor jeugdige Rotterdammers organiseert in het kader van het naderende songfestival, zoals de Talentenjacht Rotterdam en de Young Roffa Contest;
- Overwegende dat:
- het zeer onwenselijk is dat delinquenten veroordeeld voor zedenmisdrijven met jeugdige slachtoffers in een zakelijke relatie direct of indirect contact hebben met een jeugdige doelgroep;
 - de gemeente Rotterdam te allen tijde moet voorkomen dat opdrachtnemers van

activiteiten voor Rotterdamse jeugd ooit zijn veroordeeld voor een zedenmisdrijf;
- een Verklaring Omtrent het gedrag (VOG) voor de gemeente een goed instrument is om veroordeelde delinquenten van zedenmisdrijven met jeugdige slachtoffers te weren;

Verzoekt het college:

- een VOG verplicht te stellen voor eenieder die in directe of indirecte vorm contact heeft met Rotterdamse jeugd in het kader van een opdrachtverstrekking van de gemeente;

- hieronder ook expliciet bestuurders en eigenaren te scharen die diensten of producten leveren die van dienst zijn in het ontplooiën van gemeentelijke jeugdactiviteiten;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 5. Met veroordeelde zedelinquenten doe je geen zaken

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het debat van het lid Meeuwissen over 'Songfestival aftelklok geproduceerd door zedelinquent';
Constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam onlangs van het bedrijf Mothership B.V. diensten of producten heeft afgenomen dan wel ingekocht, waarvan een veroordeeld zedelinquent mede-eigenaar is;

Overwegende dat:

- de gemeente een verantwoordelijkheid heeft naar alle slachtoffers van zedelinquenten, wat ertoe strekt dat zij zedendelicten niet moet bagatelliseren door zaken te doen met de daders;

Verzoekt het college:

- geen zaken te doen met veroordeelde zedelinquenten;

- hiertoe een protocol op te stellen waarbij er antecedentenonderzoek plaatsvindt bij de eigenaren of bestuurders van toeleveranciers van producten of diensten vóór opdrachtverstrekking, dan wel zakelijke relaties onmiddellijk te staken als

bekend wordt dat eigenaren of bestuurders zijn veroordeeld tot een zedendelict;
En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

Dank u. Anderen bij dit agendapunt nog? Mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, zonder de kwalificaties van vorige sprekers helemaal over te nemen, is dit wel ook wat ons betreft een smet op de samenwerking en de festiviteiten die rond het Songfestival plaatsvinden. Ik zou me vooral graag willen aansluiten bij de vragen van mijnheer Van der Velden waar het gaat om het eigendom. Is dat nu echt volstrekt helder dat de bewuste man geen eigenaar meer is van dit bedrijf? Want dat lijkt me toch een aanleiding om een eventuele samenwerking te heroverwegen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Andere sprekers? Wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Voorzitter, ben ik te horen? Yes, oké. Ja, dank u voorzitter. Ja, wij hebben dit inderdaad ook al eerder met elkaar besproken, dit onderwerp, tijdens de actua vorige week, als ik mij niet vergis. Toen ben ik al redelijk uitvoerig ingegaan op deze cases. Desalniettemin snap ik dat er een aantal moties wordt ingediend. Even een reactie van mijn zijde, voorzitter. Over de ingebrachte punten, zowel door mijnheer Meeuwissen als mijnheer Van der Velden over hoe zit het nou met wel of niet een Bibob-check. Wat wij hebben gedaan, is gewoon de aanbestedingsregels gevolgd. Dan moet je voldoen aan alle wettelijke regelgeving om überhaupt in aanmerking te komen voor zo'n opdracht. Daar worden allerlei checks verricht. Nou, daar wordt gewoon aan voldaan en dat is waar ik naar refereerde. Mocht ik in mijn eerdere bijdrage iets hebben gezegd over

de Bibob dan heb ik mij daarin vergist. Het ging hier vooral over de aanbestedingswet. Maar omdat dat allemaal volgens de regels is gegaan, is een nadere check op Bibob niet nodig. Dat om even duidelijkheid te verschaffen in die materie.

De vraag van mijnheer Van der Velden over wel of geen eigenaar. Ik heb eerder al gezegd: de betrokkenheid. Nee, misschien is het toch goed om die tijdslijn met jullie te delen. Dan is dat ook helder. De persoon in kwestie heeft zowel zijn bestuursfunctie als zijn functie als zakelijk directeur in april neergelegd, opgegeven. Dat was omdat de persoon in kwestie zelf heeft gezegd voor de rest geen verdere smet te willen veroorzaken richting Mothership. Dat is dus in april 2018 geweest, voordat er een eerste uitspraak lag van een rechter. Uiteindelijk heeft de rechter eind april, 26 april 2018, een eerste uitspraak gedaan. Daarna is de persoon in kwestie ook in hoger beroep gegaan en 3 maart jongstleden, dit jaar, is de persoon in kwestie in hoger beroep ook veroordeeld. Maar dus in 2018, in april, heeft de persoon zowel zijn bestuursfunctie als zijn functie als zakelijk directeur neergelegd en is op die manier niet betrokken dan wel verantwoordelijk voor de opdrachten die wij verlenen aan Mothership.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen wil u een vraag stellen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, voorzitter, ik zou graag van wethouder Kasmi horen of hij het zelf ook niet heel raar vindt dat mijnheer Van Z. zelf pronkt met de projecten van Mothership op zijn eigen site en dat op de website, www.enterthemothership.com heel prominent onder de VVD-minister een video, volgens mij een hele recente video, van betrokkene staat? Van betrokken kindermisbruiker. Dat is toch heel erg eigenaardig? Alles druipt er toch van af dat het volledig verweven is met elkaar? Hoe kan de wethouder nu denken dat het niet zo is?

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, nogmaals, dat is zijn eigen persoonlijke website.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Nee nee nee, ook de Mothership-site. Kijkt u naar de site van Mothership zelf.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). U gooit volgens mij nu twee zaken door elkaar, voorzitter.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Nee.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Even via de voorzitter, als het zou kunnen voor de orde van het debat.

De **VOORZITTER**. Heel goed. Mijnheer Meeuwissen, graag geduld.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, de persoon in kwestie waar u het over heeft, heeft een eigen website. Daar staat ook inderdaad zijn CV op en alles wat hij heeft gedaan voor Mothership. Dat is zijn eigen persoonlijke website. Ik ga niet over wat daar staat wat betreft de inhoud. We hebben wel aan Mothership zelf gevraagd, al in een eerder stadium-

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, een interruptie graag.

De **VOORZITTER**. De wethouder is aan het antwoorden. Ik weet dat u graag een vraag wilt stellen. Gaat u er maar van uit dat u daarvoor de ruimte krijgt. Wethouder, afmaken graag.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Ik zal het kort houden. Wij hebben daar ook afspraken over gemaakt met Mothership, dat ten aanzien van de opdrachten waar de gemeente bij betrokken is daar op geen enkele manier een relatie is met de persoon in kwestie. En aan die afspraak wordt ook voldaan. Punt.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, er zijn ook nog persmomenten in 2020 geweest

waar hij groots bij betrokken was. En gaat u naar de website www.enterthemothership.com, klikt u op de grote Songfestivalklok die bovenaan staat, dan komt u op een nieuwe pagina met allerlei video's, met demissionair VVD-minister Van Nieuwenhuizen in een roze outfit en direct daaronder staat mijnheer Van Z. Dat is toch heel erg raar? En dat is niet zijn website. Dat is de site van Mothership waar de gemeente nog steeds heel vet zaken mee doet. En dat is echt onbegrijpelijk en het is ook onbegrijpelijk dat u dit niet heeft uitgezocht wethouder.

En dan heb ik gelijk nog een vraag aan de wethouder, want in mijn betoog zat nog een vraag. Los van alle regels, wat vindt de wethouder er zelf moreel van dat hij over onderwijs gaat, dat je allemaal kleine kinderen voor die klok ziet staan en dat de wethouder zakendoet met een bedrijf dat overduidelijk nog heel erg in handen is van deze kindermisbruiker? Tot zover, voorzitter.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja voorzitter, ten aanzien van de website, ik heb gekeken naar zijn website, omdat u daar de vorige keren ook naar heeft gewezen. Daar kon ik zelf niet de link vinden. Ik zal dat nog eens doen, omdat u daar nu heel nadrukkelijk op die manier, het doorklikken en alles, om verzoekt. Dus daar ga ik nog een keer naar kijken.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, ik heb het over de website van Mothership.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen, het is een goed gebruik dat we naar elkaar luisteren. Laat de wethouder even uitspreken en kom ik weer bij u terug.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Wat ik wilde zeggen, is: ik ga nog eens, op uw verzoek, naar de website van Mothership kijken. Mocht ik daar dingen treffen die wat mij betreft een link maken naar de persoon in kwestie waarvan ik denk dat dat niet zou kunnen, dan beloof ik u daar in ieder geval Mothership zeer zeker op aan te spreken.

Maar dan moet ik dat ook echt even zelf verifiëren voorzitter, want dat is wel de afspraak die wij hebben gemaakt met Mothership, dat er op die manier geen betrokkenheid meer kan zijn.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja voorzitter, ik ben zelf even de website erbij aan het halen. Ik zal het even in beeld brengen, want dan kan iedereen het zien.

De **VOORZITTER**. Dat is doorgaans geen gebruik.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). www.enterthemothership.com. Als je daarop klikt, dan scrol je naar beneden, dan zie je onder-

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen, het is een goed gebruik in deze raad dat we verder geen beelden of allerlei andere dingen vertonen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Nee maar goed, de wethouder wilde mij niet geloven.

De **VOORZITTER**. Nee nee nee, dat heeft de wethouder niet gezegd. De wethouder heeft gezegd: ik ga het nalopen. Dat is wat de wethouder gezegd heeft. Maar het is geen gebruik om allerlei zaken in het debat te vermengen of aan te brengen, het transcriberen van uw eigen betoog. Uw betoog is daartoe sterk genoeg. En de wethouder heeft aangegeven dat hij dat graag zal uitzoeken.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, ik vind het uiterst belangrijk dat uiterlijk morgen om 12.00 uur tussen de middag die klok gewoon weg is. Dus ik wil hier gewoon alle argumenten aanbrengen en dat die klok dadelijk niet nog een maand blijft staan.

De **VOORZITTER**. Het is uw goed recht om dat aan de raad te vragen. Als u dat

wilt, dan kunt u de raad daar ook een uitspraak over vragen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Daarom moet ik bewijzen laten zien.

De **VOORZITTER**. Goed. Maar de raadsleden kunnen zelf ook googelen. Zij hebben allemaal apparatuur bij zich. Wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja nogmaals, ik heb niet gezegd dat ik wat mijnheer Meeuwissen zegt niet geloof. Ik heb gezegd: ik zou dat toch wel graag zelf willen checken. Dus dat ga ik dan ook doen. Overigens heeft de persoon in kwestie de klok niet zelf geproduceerd. Het kan zijn dat als het klopt wat u zegt en er is een link naar de persoon, dan wil dat nog niet zeggen dat de persoon zelf op welke manier dan ook betrokken is bij het produceren van de klok. Maar nogmaals, ik zal daar, ook richting mijnheer Meeuwissen, om te proberen hem enigszins gerust te stellen, serieus naar kijken. Dat is in ieder geval wat ik u beloof te doen. Mocht dat zo zijn, dan neem ik daar contact over op met Mothership.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen, denk aan uw tijd. U heeft nog twee seconden. Mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Nee, dat is makkelijk gezegd. Hij zal hem niet zelf in elkaar hebben geschroefd. Een architect gaat ook niet zelf een wolkenkrabber in elkaar schroeven, alleen deze persoon, die mijnheer Van Z., verdient hier heel vet geld aan, die heeft de licenties ervan, of hoe dat allemaal heet. Dus wethouder Kasmi kan niet zeggen: ja, hij heeft er niks mee te maken.

De **VOORZITTER**. U bent door uw spreektijd heen mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Gelukkig ..vorige week.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen, u bent door uw spreektijd heen. Ik ga naar mijnheer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja, dank u wel voorzitter. Kijk, wat ik echt niet begrijp in deze discussie, is dat de wethouder zegt: ik ga dat toch eens nakijken, want dat is precies de bijdrage die de wethouder ook had tijdens de commissie. Daar hebben we ook gewoon de links gedeeld in de commissiechat. Dus het is niks geheims. Het kost echt drie seconden googlewerk om dat naar boven te trekken. En dan heb je gewoon die links. Entethemothership, de persoonlijke website van deze mijnheer waar de discussie over gaat. Ik begrijp echt niet waarom dat zo lang moet duren. Het kostte ons nog geen minuut, maar de wethouder krijgt het tussen de commissievergadering en nu niet voor elkaar om daar even kritisch naar te kijken. Dat was toen beloofd. Nu hebben we de politieke discussie. En nu is het nog steeds niet gedaan. Ik vind dat echt heel erg vreemd. Dat moet ik even gezegd hebben. Ik vind dat onacceptabel.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja voorzitter, in mijn herinnering hebben we het toen gehad over de persoonlijke website in eerste instantie van deze persoon. Daar is toen naar verwezen. Het gaat nu weer over een andere website. Dus zo is het hoe wij het toen hebben besproken. Nogmaals: ik zal ernaar kijken. Mocht het nou zo zijn dat blijkt dat er op de een of andere manier toch een link bestaat en die is tegen de afspraken die wij hebben gemaakt met Mothership, dan beloof ik u daar ook actie op te ondernemen. Maar nogmaals: het ging toen over een andere website dan waar we het nu over hebben. Ik denk dat mijnheer Meeuwissen dat wel kan beamen.

De heer **KOSTER** (lr). Ja, ik schrik toch een beetje van de weifelende houding van de wethouder. Ik heb volgens mij nog geen antwoord gehoord op de vraag of deze persoon nu nog steeds als aandeelhouder betrokken is en hoe de wethouder dat heeft

gecontroleerd. Heeft hij in het UBO-register gekeken? Dat hoor ik nog graag even.
Dank u wel.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder).
Voorzitter, mag ik spreken?

De **VOORZITTER**. Zeker.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, ik hoorde u niet, vandaar. Ik zat te wachten op goedkeuring van u.

De **VOORZITTER**. Wethouder, graag een ogenblik geduld.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, ik was er.

De **VOORZITTER**. Ja, komt u maar.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u voorzitter. Ja, tegen mijnheer Koster zeg ik: ja, ik was nog niet in de gelegenheid om daar antwoord op te geven, gezien de interrupties, maar dat stond nog op mijn lijstje. Dus bij dezen. De persoon in kwestie is wel aandeelhouder bij Mothership. Dat hebben wij uitgezocht. Maar nogmaals: bij de opdrachtverstrekking die wij hebben verleend aan Mothership hebben we met deze persoon afspraken gemaakt. Ik wil u eraan herinneren dat wat er gebeurd is in de privésfeer van deze persoon gebeurd is en de persoon is daartoe ook veroordeeld door de rechter. Daar heeft de rechter al uitspraak over gedaan. Alle andere medewerkers die bij Mothership hun inkomen verdienen en daarbij werken hebben niks te maken met wat deze persoon in kwestie in zijn privé-tijd heeft gedaan. Nogmaals: wij hebben alle regels gevolgd die er zijn via de aanbestedingswet en er is gewoon geen juridische grondslag om anders te doen of om zo'n opdracht in te trekken of niet te verstrekken. Los van, nogmaals, dat ik heb gezegd dat de persoon in kwestie in april 2018 al zijn functie als bestuurder en zakelijk directeur heeft neergelegd.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen, uw tijd zit erop, maar u mag nog één bonusvraag stellen. Ik hoor u niet mijnheer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Excuus.

De **VOORZITTER**. U mag ook nog opnieuw beginnen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dank u wel. Nou, mijn conclusie is dat Mothership de gemeente bewust heeft misleid en dat de gemeente er verstandig aan doet om direct alle banden met Mothership te verbreken. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Uw vraag is bekend. Ik ga naar mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, eindelijk is dan het woord uit de hoge hoed dat mijnheer Van Z. dus gewoon nog steeds eigenaar van Mothership is. En als hij eigenaar is, en de gemeente doet er zaken mee, dan doe je dus zaken met mijnheer Van Z., een veroordeelde zedendelinquent. En het geld van de gemeente belandt dus ook in de zakken van deze man. Ik vind dat echt moreel verwerpelijk wethouder. Wat vindt u daar nou zelf van, dat u daar zaken mee doet?

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, nogmaals: ik ga niet op de stoel van de rechter zitten. Wij kennen in dit land een rechtssysteem, als iemand een fout heeft gemaakt, wordt hij door de rechter veroordeeld en krijgt hij straf. Wat voor ons van belang is, is of wijzelf als gemeente juist hebben gehandeld, ja of nee. Daar heeft u mij vorige week ook al het een en ander over horen zeggen. Wij hebben alle regels gevolgd zoals we dat altijd doen. Er is gewoon geen juridische grondslag, nogmaals, op de opdrachtverstrekking terug te trekken of geen zaken te doen met Mothership. Was de persoon nog bestuurder of de zakelijk directeur, dan hadden we een hele andere situatie gehad. Dan was de situatie ook heel anders

geweest. Nogmaals: de persoon heeft al in april 2018, voordat er een uitspraak lag, al zijn rol als zakelijk directeur en zijn bestuursfunctie neergelegd. We gaan in die zin daarom ook niet heel Mothership straffen voor het feit dat iemand in het verleden in de privésfeer iets heeft gedaan wat ik overigens ook heel erg afkeur. Laat dat ook duidelijk zijn.

De **VOORZITTER**. Helder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Er liggen nog wel wat moties voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ja, wilt u daarop adviseren?

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Meeuwissen heeft geen spreektijd meer. U kunt nog over de moties adviseren.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, dat doe ik graag voorzitter. Nogmaals: ik ontraad alle moties wat dat betreft. De uitleg mag duidelijk zijn, met wat ik net allemaal heb gezegd. En bij de laatste, de excuses vanuit de gemeente, nou wij zijn op geen enkele manier betrokken geweest bij wat er is voorgevallen. Dus het is ook ontzettend vreemd om ons daar medeverantwoordelijk voor te maken. Dus excuses vanuit onze kant zijn hier niet op zijn plek. Wat u wel mag weten, is dat wij uiteraard in een veel eerder stadium contact hebben gezocht met de vader van het slachtoffer, veel hebben gecommuniceerd en ons medeleven ook hierin betuigd. Ik ontraad de moties. Ten aanzien van de moties van mijnheer Van der Velden: ja, daar kan ik over zeggen, ik moet ze er even bijhalen hoor, omdat ze heel laat zijn ingediend, voorzitter, dat is de motie over 'verzoekt het college een VOG verplicht te stellen voor een ieder die zich direct of indirect contact heeft met de Rotterdamse jeugd in het kader van een opdrachtverstrekking van de gemeente'. Ik ga niet over inkoop. Daar gaat mijn collega wethouder Van Gils over, maar ik kan wel

zeggen wat het eerste advies daarbij is. Die ontraden we. Onhaalbaar en dat moeten we ook niet willen, want we kunnen geen vraag stellen aan organisaties die in indirecte vorm samenwerken met de gemeente.

Bij motie 2 over geen zaken te doen met veroordeelde zedendelinquenten en hiertoe een protocol op te stellen enzovoort, enzovoort. Even kijken, ook die ontraden we, omdat de VOG er is om op het vakgebied een beoordeling te doen. Nee, ik zeg het verkeerd voorzitter. Nee, daar moet wethouder Van Gils maar later op terugkomen. Ik heb hier een adviesje gehad, maar dan kan ik zelf weinig nuttigs over vertellen op dit moment.

De **VOORZITTER**. We gaan kijken of wethouder Van Gils ingelogd is voor zo dadelijk. Maar eerst nog even mijnheer Koster.

De heer **KOSTER** (Irr). Ja voorzitter, ik vind het echt moreel verwerpelijk wat er hier gebeurt. Dat nu na lang duwen en trekken we te horen krijgen dat mijnheer de zedendelinquent toch als aandeelhouder betrokken is en dat we er dan voor kiezen één van de meest prestigieuze evenementen die wij als Rotterdam organiseren, en dan komt er een soort aftelklok, werkelijk, is Mothership nou echt de enige partij die zo'n aftelklok kan maken? Zo moeilijk is dat toch niet, wethouder Kasmi? Echt, was er nou werkelijk geen enkel alternatief om met deze partij te werken? Ik hoor u zeggen: er zijn nog andere mensen werkzaam bij Mothership. Nou, ik heb even bij de Kamer van Koophandel gekeken. Daar staat dat er vier andere mensen werkzaam zijn. Ik weet niet of dat inclusief of exclusief de zedendelinquent is, maar werkelijk, was er nou geen alternatief? Ja, ik vraag me af: wat is het volgende waar we mee gaan beginnen? Gaat Harvey Weinstein straks een promofilmje voor Rotterdam produceren? Ik vind dat we hier echt veel beter op moeten letten. Ik sluit af: deze stad verdient echt beter. Dit Songfestival

was een evenement waar we hadden moeten stralen en dat we nu op zo'n manier zo'n discussie voeren, nee dit hadden we echt makkelijk kunnen ontlopen. Bah.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik sluit me daarbij aan. Ik vind het echt diep triest en moreel verwerpelijk dat straks bij de Talentenjacht Rotterdam en Young Roffa, dingen die voor kinderen worden georganiseerd met het Songfestival, dat dat wordt georganiseerd door een man die een zeer ernstig zedenmisdrijf heeft gepleegd met een minderjarige en dat de gemeente Rotterdam het eigenlijk wel best vindt. Ik vind het echt moreel verwerpelijk. Ik vind het diep triest. Ik hoop echt dat u uw standpunt gaat herzien. Dank u.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden, ook voor u geldt: u zat in uw blessuretijd. Dan was er nog een onderdeel van een motie op het terrein van inkoop voor wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Over morele verwerpelijkheid zal ik het niet hebben en over deze casus niet, maar twee moties gaan wat meer in algemene zin. Eén gaat over 'Met veroordeelde zedendelinquenten doe je geen zaken'. Die roept op om protocollen op te stellen met een antecedentenonderzoek bij de eigenaren of bestuurders van toeleveranciers van producten of diensten vóór opdrachtverstrekking, dan wel zakelijke relaties onmiddellijk te staken als bekend wordt dat eigenaren of bestuurders zijn veroordeeld tot een zedendelict. Ik snap zeg maar de morele boosheid, maar dit gaat echt te ver. We kunnen die antecedentenonderzoeken niet zomaar daarop uitvoeren om dat zo te doen en hij is echt bijna onbegrensd voor alle producten of diensten. Natuurlijk, als het gaat bij de uitzendbureaus kijken we naar

discriminatie. Dus op die relevante onderdelen, dat zit in onze inkoop en aanbesteding opgenomen. Maar dit gaat echt te ver en is niet uitvoerbaar. Dus die moet ik ontraden.

De andere gaat over een gedragsverklaring in een VOG, ook van de Partij voor de Dieren, voor een ieder die een directe of indirecte vorm van contact heeft. Dat betekent dat we dat als gemeente zouden doen. Ik vind dat ook niet verstandig en ik ontraad daarom deze motie. Ik weet dat in die verschillende domeinen waar jeugd aan de orde is vaak in die verschillende sectoren heel precieze afspraken zijn. Een VOG is als het om leerlingenvervoer gaat, in de sport, u heeft net al die turndingen gezien. Het betekent in die sectoren. Daar kunt u prima over praten, dat punt, met de wethouder Sport of de wethouder Jeugd of met de wethouder Onderwijs, maar dit gaat echt te ver om dit zo als gemeente, als opdrachtgever, te doen. Dus ik snap de boosheid, ik snap de wens van mijnheer Van der Velden, daar kan ik me zeer in vinden, maar het middel is te veel incident gedreven om dat nu te doen en de reikwijdte is niet te overzien. Dus ontraden allebei. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Wethouder, heeft u alle vragen beantwoord en heeft u ook alle moties van een advies voorzien? Dat is het geval. Dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt. Maar ik begrijp dat mijnheer Koster nog een opmerking heeft dan wel een vraag.

De heer **KOSTER** (Ir). Ja, nog een vraag. Wellicht dacht wethouder Kasmi dat het retorisch was, maar was er nou werkelijk geen alternatief voor die aftelklok? Het is geen rocket science waar we hiermee te maken hebben of één of ander bijzonder ding. Het is iets wat iedere andere partij ook zou kunnen maken. Goed, ik begrijp dat Mothership vaker zaken heeft gedaan met de gemeente, maar waarom heeft u dan toch gekozen voor deze partij? Was er nou werkelijk geen andere partij die het had kunnen doen?

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja voorzitter, het is gewoon heel simpel. Wij hebben een aanbestedingsprocedure gevolgd en dat betekent dus dat je allerlei regels moet volgen. Dat betekent dat je een uitvraag doet en de organisatie die het beste voldoet aan de eisen die wij stellen, die wint uiteindelijk zo'n aanbesteding. Zo simpel is het. Dat is de procedure die wij hebben gevolgd en die wij altijd volgen in alle aanbestedingen. De winnaar, de persoon, de organisatie die het beste voldoet aan alle eisen die komt in aanmerking voor zo'n opdracht. En zo is het hier ook gegaan.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt af. De stemming over de moties is later vanavond.

25.2 *Tweeminutendebat over 'Bezorgdienst Gorillas', aangevraagd door de leden Van Groningen e.a.*

(Dit agendapunt is door de indiener ingetrokken.)

25.3 *Tweeminutendebat over 'Stop het overbieden!' aangevraagd door het lid Jonker*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het blokje tweeminutendebatten met als eerste het tweeminutendebat over 'Stop het overbieden!' van mijnheer Jonker. Ik vraag of wethouder Kurvers inmiddels is ingeschakeld. Wethouder Kurvers, bent u ingelogd? Wethouder Kurvers is ingelogd. Mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Eens even zien.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Jonker, u bent aan zet.

De heer **JONKER** (sp). Ja, dank u voorzitter. Prijsopdriving bij nieuwbouwprojecten van vrijesectorwoningen juicht het college niet toe. Wettelijk is het niet geregeld, maar u vindt dat het eigenlijk verboden zou moeten zijn. De SP is maar wat blij met het college

van burgemeester en wethouders dat tegenstander is van het overbieden op VON-prijzen in nieuwbouwprojecten en voor de kijkers: VON is een afkorting van Vrij Op Naam. Je zou verwachten dat het college dan ook tegenstander zou zijn van het overbieden bij de verkoop van sociale huurwoningen. Maar helaas, in de raadscommissie voor Bouwen & Wonen liet plaatsvervangend Bouwen-wethouder Wijbenga vorige week weten dat prijsopdriving wel moet kunnen als een woningcorporatie een woning in de verkoop zet. Ik citeer: als er tien mensen op de stoep staan voor een woning, vind ik de prijs het beste criterium om een selectie te maken. In concreto betekent dit het volgende: ik geef een voorbeeldje. In Vreewijk staat een woning van Havensteder, de huurders vertrekken en de corporatie besluit om de woning te verkopen. Op Funda zien we dat de woning 186.000 euro moet kosten. De respons is gigantisch. Tientallen serieuze gegadigden zijn er en de door Havensteder ingeschakelde makelaar nodigt belangstellenden uit om een bod uit te brengen. Het overbieden begint en het einde van het liedje is dat de woning uiteindelijk voor tienduizenden euro's meer wordt verkocht. Dit is prijsopdriving in optima forma. De SP is daar geen voorstander van en om die reden dien ik de motie 'Stop het overbieden' in. Uiteraard hoop ik dat de wethouder deze motie omarmt. Starters en middeninkomens zullen hem dat ook in dank afnemen. Tot zover. Bedankt voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Jonker heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Stop het overbieden

'De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 29 april 2020 ter bespreking van het agendapunt 25.3 Tweeminutendebat over 'Stop het overbieden!';

Constaterende dat:

- er jaarlijks vele corporatiewoningen verkocht worden met overbieding;

- tijdens de actualiteitenraad van 22 april het college uitsprak niets te gaan doen om prijsopdrijving bij verkoop van sociale woningen tegen te houden;

- het college eerder uitsprak prijsopdrijving bij nieuwbouwprojecten van vrijesectorwoningen wel onwenselijk te vinden;

Overwegende dat:

- het sociale doel van de verkoop van corporatiewoningen wordt gemist als overbieding wordt toegestaan;

- starters en middeninkomens hiermee in de steek worden gelaten;

Verzoekt het college om:

- alle Rotterdamse corporaties en hun makelaars een mail te sturen waarin het college uitsprekt dat dat overbieden afgelopen moet zijn;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. K. Jonker

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Ik dank u zeer. Andere sprekers bij dit agendapunt? Nee? Wethouder Kurvers. Mevrouw Kockelkoren nog even.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, nog één aanvullende vraag aan de wethouder. Bij mijn weten zijn corporaties terughoudend met het verkopen van hun bezit en als ze bezit verkopen dan doen ze dat vaak met een terugkoopgarantie, zodat het speculeren met woningen en het prijsopdrijvende effect gering is. Ik zou van de wethouder willen weten hoe hij daartegen aankijkt. Of dat klopt en hoe vaak dat dan op deze manier verkocht wordt.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Voorzitter, aanvullend daarbij natuurlijk dat als die afspraken er zijn, dat is het kettingbeding, ik had ook een vraag over de opbrengsten. In hoeverre kunnen de opbrengsten uit de ten gunste komen van activiteiten van een corporatie?

De **VOORZITTER**. Akkoord? Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Laat ik met de vraag van mevrouw Kockelkoren beginnen. Natuurlijk gaan corporaties, onze corporaties, terughoudend om met de verkoop van hun bezit, hun vastgoed, hun woningen, want het raakt natuurlijk aan hun essentie, namelijk de volkshuisvestelijke taken verrichten en goede woningen hebben voor mensen met een kleine beurs in de gereguleerde sector, de enige sector die echt gereguleerd is en kunstmatig daarmee de prijzen laag houdt. Als corporaties verkopen doen ze dat dus welbewust heel terughoudend en vaak is het gewoon aan normale mensen van vlees en bloed met een zelfbewoningsplicht erop. Dat was een van de vragen van mijnheer Engberts. Dat doen grote corporaties allemaal. Wanneer ze verkopen aan een marktpartij dan moet daar ook toestemming voor worden gevraagd aan de gemeente. En als we in de afgelopen jaren terugkijken, vanaf 2017, dan gebeurt het in ongeveer 20, 23 procent van de gevallen, maar vaak zijn dat juist ook weer grotere klusprojecten waar veel aan moet gebeuren en is dat een manier voor hen om erop te sturen dat het ook echt goed gebeurt en dat er geen laat ik het maar zo zeggen rotte huizen ontstaan in de stad, maar dat er ook echt kluswoningen zijn waar mensen aan de slag gaan.

Dan het beeld dat mijnheer Jonker schetst, het overbieden en het per opbod bieden. Dat doet toch een beetje de beeldvorming ontstaan van een soort markt waar mensen ook echt letterlijk tegen elkaar staan te overbieden en van elkaar weten wat er geboden is. Dat beeld wil ik wel wegnemen. Natuurlijk zetten corporaties soms ook woningen te koop, maar zij verkopen dat dan eigenlijk zoals wij onze eigen woning ook zouden verkopen. Met een makelaar in de arm, een vraagprijs en dan kunnen mensen inschrijven en de hoogste bieder krijgt het. Ik denk dat dat een hele normale manier van verkopen is. Ook een goede, want dan kom ik op de vraag van mijnheer Engberts uit. Op het moment dat zo'n woning verkocht wordt, de

revenueu daarvan vloeien weer terug naar de corporaties. In dat opzicht is het ook een belangrijk instrument voor hen en dat kunnen zij inzetten voor hun volkshuisvestelijke taken. Zouden ze dit soort instrumenten niet hebben dan zullen zij op andere manieren moeten kijken hoe zij hun gelden binnenhalen om aan al hun taken te voldoen. Een van de dingen die wij bijvoorbeeld ook belangrijk vinden, is geen huurstijging of een matige huurstijging. Dat soort inkomsten worden natuurlijk gewoon weer ingezet voor de sociale taken die ze hebben. Maar de verkoop op zich, als de woning verkocht wordt, heeft geen sociaal doel, maar de inkomsten daarvan vloeien wel weer terug naar de sociale doelen die er zijn. Ik vind dan ook niet dat onze corporaties iets gekks doen. Ik denk ook dat ze dat op een logische manier doen, dat het iets is wat hoort bij corporaties met bezit, dat die af en toe ook wat verkopen, zodat ze ook weer iets nieuws kunnen bouwen of iets kunnen doen aan de huren of aan sociaal beheer. Deze motie zou ik dan ook willen ontraden, want ik denk inderdaad dat in dat opzicht de prijs gewoon een goede en objectieve manier is om ook te selecteren aan wie de woning uiteindelijk in deze oververhitte markt toe gaat. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Is alles besproken hier? Ik check of er nog iets overblijft. Mijnheer Jonker.

De heer **JONKER** (sp). Nee, dank u wel voorzitter, voor dit antwoord, maar misschien dat ik enige uitleg kan krijgen over waarom het dan niet wenselijk wordt geacht door het college om woningen die in de vrije sector worden verkocht, nieuwbouwprojecten, om daarvan wel te zeggen dat er niet mag worden overboden? Want er zit een bepaalde discrepantie tussen het een en het ander. Maar wellicht dat de wethouder mij dat kan uitleggen.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel. Eigenlijk geeft mijnheer Jonker zelf ook al het antwoord. Het ene is

nieuwbouw en daar is natuurlijk al een heel traject aan voorafgegaan met prijsbepaling, bouwkosten, het ontwikkelen van een plan en dan rolt daar een bepaalde prijs uit en daarvan zegt ook de sector, ook de NVM, dan moet je je eigenlijk aan die vrij-op-naamprijs houden. Dat is wel zo net. Het andere is een bestaand huis in de bestaande woningvoorraad en dan heb je heel dat voortraject niet gehad en dan ga je de prijs bepalen op de markt om het zomaar te zeggen. Daar vindt de prijsbepaling plaats. Dus het verschil is echt nieuwbouw versus bestaande bouw en de corporaties verkopen dan hun huizen zoals ik en u waarschijnlijk ook ons eigen huis zouden verkopen.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Natuurlijk, richting mijnheer Jonker, we hebben het er al vaker over gehad, de prijsontwikkelingen en de veel te dure huizen in heel Nederland en in het bijzonder ook in Rotterdam. Die baren ons allemaal zorgen. Maar ik denk dat dit instrument niet gaat werken. En ik realiseer me richting de wethouder dat ik het risico loop dat ik eigenlijk meer in een commissiebehandeling terechtkom, maar ik wou nog even iets over de..Natuurlijk, de opbrengsten kunnen ingezet worden voor de volkshuisvestelijke taken. Ze kunnen ook voor een deel natuurlijk bij de sociale tak terechtkomen. Maar dan is natuurlijk wel de vraag: gebeurt dat ook of gebeuren er hele andere dingen mee? Maar daar komen we vast de volgende keer nog weleens op terug. Dat is niet voor deze raadsvergadering denk.

De **VOORZITTER**. Wethouder, wilt u daar iets over zeggen?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Nou ja, heel kort. Kijk, we gaan heel diep in de bedrijfsvoering van een corporatie zitten, maar de opbrengsten die ze hebben uit de verkopen zetten zij gewoon weer in voor hun taken als volkshuisvesting in Rotterdam. Dat is het grosso modo. En waar precies en in welk potje, ja dan zit je

heel diep in de bedrijfsvoering. Maar dat is wel hoe het werkt.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan sluit ik de beraadslaging op dit punt af. Ik schors voor enkele ogenblikken, zodat mijnheer Van Schaik ingelogd is, zodat hij het voorzitterschap kan overnemen. Oh, hij is al ingelogd. Kijk, mijnheer Van Schaik, ik verzoek u de rest van de vergadering afwisselend met de vicevoorzitter af te doen. Ik haak af. Ik heb nu andere taken. Ik wens u een fijne vergadering verder. Mijnheer Van Schaik, u mag het overnemen.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Dank u wel burgemeester.

(Burgemeester Aboutaleb draagt het voorzitterschap over aan de heer Van Schaik.)

25.4 Tweeminutendebat over 'Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas', aangevraagd door de leden Jonker en Simons

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed. Dan neem ik de vergadering over. Dan komen we bij agendapunt 25.4: Tweeminutendebat over 'Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas', aangevraagd door de leden Jonker en Simons. Ik ga ervan uit dat mijnheer Jonker als eerste de aftrap doet. Mijnheer Jonker, aan u het woord.

De heer **JONKER** (sp). Ja, dank u wel voorzitter. Het zal niet bedoeld zijn als een smeekbede van het college, van de burgemeester en wethouders aan de toezichthouders en de directeurs van de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas om er met een grote zak geld vandoor te gaan. Alleen al die gedachte dat dat zou gebeuren is wel behoorlijk absurd. Maar even absurd vindt de SP het dat de gemeente een persoon heeft voorgedragen in de Raad van Toezicht van de Stigam, terwijl die stichting haar financiële verantwoording niet prijsgeeft. Geen

jaarrekening gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel. Geen jaarrekening gestuurd naar de Coolsingel nummer 40. Voorzitter, de Stigam heeft geen informatieplicht. Om die reden heb ik afgezien van een motie om het college op te roepen om die jaarrekening op te vragen en dat vervolgens met de gemeenteraad te delen. Wel roep ik het college op, in arren moede, om dan maar over te gaan het voorgedragen lid van de Raad van Toezicht terug te trekken.

Voorzitter, over het afdoeningsvoorstel, de brief van wethouder Van Gils van 26 april wil ik nog het volgende zeggen. Hierin is keurig op een rijtje gezet hoe de werkwijze is van de Stigam in relatie tot de gemeente. Mijn dank daarvoor. Eén ding heb ik echter niet kunnen lezen. Dat is een antwoord op de vraag of het vaker voorkomt dat de gemeente personen voordraagt in private stichtingen of andere rechtspersonen die net zoals bij de Stigam nalaten hun financiële verantwoording met de gemeente te delen? Zo ja, welke zijn dat? En hoe lang moet de gemeente het al stellen zonder die jaarrekeningen?

En voorts in de commissie van 15 april zei wethouder Van Gils dat de Stigam een accountantsverklaring heeft. Wat moet ik me daarbij voorstellen? Heeft de wethouder die verklaringen gezien? Zo ja, hoe rijmt zich dat met de opmerking van het college dat het niet over de stukken van de Stigam beschikt? Mocht het inderdaad kloppen dat het college over een accountantsverklaring van de Stigam beschikt, kunt u deze verklaring dan doen toekomen aan de gemeenteraad? Of heeft de wethouder van horen zeggen dat er een accountantsverklaring zou zijn en moeten we allen dan maar hopen dat dat een goedkeurende verklaring is? Zeg nou eerlijk: is het niet raar dat de gemeente zakendoet, bestuurlijk overleg voert met een stichting waarvan wij de jaarrekeningen niet mogen inzien? Is het niet raar dat in de Raad van Toezicht van die stichting een directeur van een bouwbedrijf zit, die mede bepaalt hoeveel

twee van zijn bedrijven die deel uitmaken van de directie van de stichting aan bezoldiging mogen ontvangen? Tot zover. Bedankt voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Jonker heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Terugtrekken lid Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas

'De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 29 april 2020 ter bespreking van het agendapunt 25.4 Tweeminutendebat over 'Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas';

Constaterende dat:

- de gemeente een lid heeft voorgedragen in de Raad van Toezicht van de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas (Stigam) en dat dat heeft geleid tot haar benoeming;
- de gemeente in de gebiedsontwikkeling participeert in samenwerking met de Stigam;
- vernoemd lid 'in algemene zin toeziet op het opereren van het bestuur van de Stigam en in het bijzonder op het financiële belang van de gemeente en het incorporeren van de maatschappelijke doelstellingen';
- de Stigam haar jaarrekeningen niet deelt met de gemeente, waardoor de gemeente geen kennis kan nemen van de financiële verantwoording van de Stigam;

Overwegende dat:

- dit een ongewenste ontwikkeling is;

Verzoekt het college om:

- vornoemd lid terug te trekken uit de RvT van de Stigam;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. K. Jonker

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel mijnheer Jonker. Dan gaan we over naar mijnheer Simons van Leefbaar Rotterdam.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank u voorzitter. Feyenoord City is natuurlijk bij uitstek een publiek-private ontwikkeling. Al was het alleen maar omdat de gemeente Rotterdam er 135 miljoen in gaat steken, de afgelopen tien, vijftien jaar er al zo ongeveer 20 miljoen is ingegaan, er 21 miljoen aan rijksgeld naartoe gaat. Nou dan zitten we even afgerond al op de 180 miljoen. De Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas is de spin in het web van de gebiedsontwikkeling. Maar als het de heren wethouders uitkomt dan verschuilen ze zich er graag achter, want het is een private club waar we niks mee van doen hebben. Dat werd er letterlijk gezegd, ook in de laatste commissie. De volgende stond er in de Staatscourant dat het college van B&W het voorlopig voorkeursrecht voor Feyenoord City heeft gevestigd om onwillige eigenaren zeg maar weg te krijgen. Dus hoe verhoudt zich dat tot elkaar? De ene dag is het privaat en de volgende dag grijpt u publiek in. Vervolgens hebben we ook in de Raad van Toezicht iemand namens de gemeente. En iemand in de Raad van Toezicht moet dus kijken of de belangen van de diverse partijen worden behartigd. Nou, diegene die in de Raad van Toezicht zit, moet dus toezien op de publieke en financiële belangen van de gemeente Rotterdam. Dat lijkt me ook logisch. Maar wij als raadsleden, die dit hele project en ook ons bestuur moeten controleren, hebben geen enkel zicht op de financiële stromen. Ze moeten de grondexploitatie doen. De gemeente koopt de grond onder het nieuwe stadion voor 60 miljoen, maar hoe dat dan allemaal in die Stigam gaat en hoe de verwevenheid tussen publiek en privaat geld gaat, dat weten wij niet. Nou, daarom hebben wij een motie ingediend en ik hoop ook dat de wethouder of wethouders nog enige helderheid kunnen brengen, ook in hun tegenstrijdige handelen en de woorden die ze hier naar voren brengen, die vaak als het uitkomt.. blijktbaar. Dat was het even voor dit moment, voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Mijnheer Simons heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Toezicht financiële risico's Stigam

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021 ter bespreking van tweeminutendebat over onduidelijkheden Stigam;

Constaterende dat:

- de Stigam is opgericht om alle doelstellingen van het Rotterdams Position Paper te realiseren en hiermee een belangrijke actor binnen het publiek-private project Feyenoord City is;
- de Stigam daarmee oog houdt voor de financiële belangen van de gemeente en op de maatschappelijke doelstellingen voor dit gebied;
- in de Raad van Toezicht van de Stigam een lid is voorgedragen door de gemeente Rotterdam;

Overwegende dat:

- de governance-structuren rondom de Stigam zeer complex en moeilijk te duiden zijn;
- de gemeente Rotterdam een financieel en maatschappelijk belang heeft in de werkzaamheden van de Stigam, maar geen inzicht heeft over de financiële stromen van deze stichting;
- ondanks de verbondenheid tussen Stigam en de gemeente Rotterdam er géén inzicht is in de jaarrekening van de Stigam;
- de Stigam een grote rol speelt in de totstandkoming van het nieuwe Feyenoordstadion, waar de gemeente voornemens is om voor veertig miljoen euro aandeelhouder in te worden;
- hierdoor de controlerende taak van de gemeenteraad op dit domein niet optimaal is;

Verzoekt het college:

- proactief toezicht te houden op de financiële risico's van de Stigam;
 - te onderzoeken welke concrete risico's de gemeente Rotterdam loopt bij een eventueel faillissement van de Stigam;
 - hierover te rapporteren aan de raad;
- En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. R.A.C.J. Simons en K. Jonker

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel voor uw bijdrage. Dan gaan we nu over naar mijnheer Achbar van DENK.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, de Stigam is een belangrijke actor binnen het publiek-private project Feyenoord City welke oog houdt op de financiële belangen van de gemeente. De gemeente heeft tevens zelf een lid voorgedragen voor de Raad van Toezicht van de Stigam. Ik vind het verbijsterend dat wij als raad geen inzage hebben in de werkzaamheden. De raad kan dus niet haar controlerende taak in dezen uitvoeren. De gemeente heeft een financieel belang bij de werkzaamheden van deze stichting, maar accepteert dus dat er geen inzicht is in de financiële stromen van deze stichting. Wij vinden dit een uiterst merkwaardige manier van werken waarbij de controlerende van de raad niet optimaal kan functioneren. Tot slot, voorzitter, DENK is dan ook van mening dat de raad de jaarrekening moet kunnen inzien van de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas. Het kan namelijk niet het geval zijn dat er besluiten moeten worden gemaakt zonder dat de raad de financiële afwegingen hierin verkent. Ik ben benieuwd hoe de wethouder hiernaar kijkt.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Dank u wel voor uw bijdrage. Dan gaan we verder naar mevrouw Eskes van het Rotterdamse CDA.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Gezien de tijd ga ik het kort houden. Ik heb de motie gezien die Leefbaar Rotterdam heeft ingediend. Ik heb wat moeite met het eerste dictum, omdat het wat mij betreft wat rolvervaging geeft tussen de gemeente en de Stigam. Maar daarentegen, het tweede dictum over waar het gaat om welke risico's loopt de gemeente nu in de samenwerking en in het hele project van Feyenoord City, dat vind ik

wel van belang om daar inzicht in te krijgen. Dus ik zou graag de wethouder willen vragen of hij kan toezeggen om in een volgende voortgangsrapportage over Feyenoord City daar met name op in te gaan en een helder beeld kan geven van welke risico's, financiële risico's of anderszins, qua aansprakelijkheden er zijn voor de gemeente met betrekking tot de hele samenwerking in Feyenoord City. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dan gaan we nu over naar mijnheer Tak van de Partij van de Arbeid.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, de commissiebehandeling over de Stigam heeft ook bij mijn fractie toch wel de nodige vragen doen rijzen. Daarom heel goed dat het vandaag ook weer op de agenda staat. Ik sluit me graag aan bij mevrouw Eskes, in die zin dat wij graag van het college gewoon inzichtelijk zouden willen krijgen: oké, wat zijn nou eigenlijk de financiële afspraken die we hebben met de Stigam, maar wat is ook de governance richting de Stigam? Vorig jaar, toen de Stigam mogelijk in liquiditeitsproblemen zou komen voor de gronden hadden wij gezegd dat wij eventueel bereid zouden zijn om die liquiditeitssteun te verschaffen. Nou, dat wekt bij mij de suggestie dat wij een zeer verregaande vorm van financieel commitment richting die Stigam, op het moment dat je dat communiceert. Dus daar zou ik ook graag van het college willen weten: wat staat daarvan zwart op wit? En als dat niet ergens zwart op wit staat, wat is dan onze governance? Wat maakt dat wij een dergelijk commitment aan zo'n stichting eventueel zouden willen aangaan? Ook in de wetenschap dat de Stigam namelijk gewoon een private stichting is van marktpartijen die in principe hun eigen boontjes zouden moeten kunnen doppen. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dan gaan we nu over naar mevrouw Zeegers van D66.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, terecht dat dit punt nogmaals onder de aandacht wordt gebracht, want bij de commissiebehandeling bleek ook wel dat het een hele gecompliceerde relatie is om het maar zacht uit te drukken en dat het heel moeilijk is om scherp te krijgen wat onze verhouding nu precies is met de Stigam. Dus wat dat betreft ben ik het eens met de zorgen die daarover zijn, maar ik sluit me wel aan bij de woorden van mevrouw Eskes en andere sprekers daarna. Laten ons wel aan de zuiverheid van de governance houden en niet op de verkeerde stoel gaan zitten. Wat D66 betreft is vooral die governance van belang en eigenlijk ook wat mijnheer Tak zei, de financiële relatie, maar ook de risico's die we daarin lopen. Dus als de wethouder daar iets over kan toelichten, hoe hij dat ziet en hoe hij ons daarvan op de hoogte wil houden dan is dat wat ons betreft heel goed.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dan gaan we nu over naar de Rotterdamse VVD. Mijnheer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, ook wat de VVD betreft zou het puzzeltje van wie nou waarover gaat in Feyenoord City en bij de ontwikkeling van het nieuwe stadion, die lijntjes zouden we graag een keer weer heel helder willen krijgen. En wat dat betreft zou ik zelfs nog een lijntje helder willen krijgen. Wij hebben in het investeringsmemorandum voor het nieuwe stadion kunnen lezen dat er nog een nieuwe entiteit wordt opgericht, namelijk voor de landaanwinning van de landtong die daar moet verrijzen of de dam die er moet verrijzen. Nou ja, in ieder geval daar zouden we ook duidelijkheid over willen krijgen en dan graag even een goede landkaart van welke lijnen lopen er nou allemaal tussen de entiteiten in dat gebied en welke risico's lopen dan via welke lijntjes? En wat komt daarvan uiteindelijk zowel qua governance als qua risico's bij de gemeente terecht? Als de wethouder dat bij de volgende voortgangsrapportage allemaal inzichtelijk

kan maken voor ons dan zouden we daar zeer blij mee zijn, want dan snappen we het tenminste weer.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel mijnheer Verheij. Nou, als deze voorzitter er is dan krijgen de raadsleden altijd nog kort het woord van hem in de vorm van een bonusvraag. Ja, en dan moet u mij maar geen voorzitter maken, want dan zie ik dat de tijd van mijnheer Van der Velden op is, maar die gun ik toch de bonusvraag.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou, heel erg bedankt voorzitter. Ik zal het ook heel kort houden. Dat komt omdat we een motie bij dit onderwerp hebben. Voorzitter, op dit moment loopt de gemeente gewoon een risico van 21 miljoen euro als de Stigam failliet is en het lijkt erop dat iedereen dat wel best vindt. Nou, de Partij voor de Dieren vindt dat een heel groot probleem en vindt dat helemaal niet best. Vandaar dat wij met een motie komen dat de gemeente geen risico meer loopt voor die 21 miljoen euro. Ik dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Woningbouwimpulsgelden terugvorderen bij faillissement Stigam

‘De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van het debat van de leden Jonker en Simons over ‘Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas’;
Constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam van het Rijk woningbouwimpulsgelden heeft ontvangen en daarvan 21 miljoen euro heeft bestemd voor de gebiedsontwikkeling van Feyenoord City;
- deze gelden zijn bedoeld voor woningbouw en er verplichtingen zijn ten aanzien van het aantal te realiseren betaalbare woningen alsmede het moment dat de woningbouw moet aanvangen;

- de woningbouwimpulsgelden voor Feyenoord City door het college zijn toegespeeld naar Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas (Stigam), die verantwoordelijk is voor de gebiedsontwikkeling;

Overwegende dat:

- uit de beantwoording van het college tijdens een debat in de commissie Majeure Projecten, Organisatie en Financiën van 15 april jongstleden is gebleken dat er in de governance tussen gemeente en Stigam niets geregeld is als deze stichting failliet gaat, de woningbouwimpulsgelden heeft opgebruikt en geen woningen heeft weten te realiseren;

- de Stigam het geld bedoeld voor woningbouw thans heeft gereserveerd voor realisering van een viaduct waarop het horecamplein van een eventueel nieuw stadion in het plangebied is voorzien;

- de gemeente als ontvanger van de woningbouwimpulsgelden voor het Rijk verantwoordelijkheid draagt voor de juiste besteding van dit gemeenschapsgeld en het bedrag moet terugbetalen als niet aan de verplichtingen is voldaan;

Verzoekt het college:

- vóór financial close inzake de gemeentelijke positie ten aanzien van Feyenoord City in de overeenkomst met de Stigam af te spreken dat zij de woningbouwimpulsgelden van 21 miljoen euro kan terugvorderen, al dan niet bij de private partijen die de Stigam hebben opgericht;

En gaat over tot de orde van de dag.’

w.g. R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Graag gedaan. Dan, dit gehoord hebbende, en in de chat kijkende, zie ik geen andere raadspartijen die het woord willen op dit onderwerp. Dan ga ik kijken, omdat ik op afstand zit, welke wethouder ik nu in mijn venster ga krijgen voor de beantwoording. Dat is wethouder Kurvers. Nou, wethouder Kurvers, aan u de schone taak om de beantwoording te gaan doen.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dat ga ik voor mijn rekening nemen. Iets over de ontstaansgeschiedenis van de stichting. Dat is al in de vorige collegeperiode tot stand gekomen, omdat er behoefte was een private ontwikkeling te hebben met rekening en risico niet aan de gemeentelijke zijde, maar aan de private zijde. Toen is er een marktconsultatie gedaan: hoe kan je nou het beste doen? Daar kwam die stichtingsvorm uit. Omdat je via een stichtingsvorm met een Raad van Toezicht en met statuten het beste ook de belangen van de gemeente, namelijk het belang van geen winstoogmerk, maar een goede gebiedsontwikkeling kunt borgen. Zo is die stichting tot stand gekomen. Wij hebben u meerdere keren, en er ligt nu ook een voortgangsbrief die wethouder Van Gils op zich heeft genomen om alle documenten op een rij te zetten, geïnformeerd over hoe de stichting werkt. Daar vroeg mijnheer Simons ook naar, van hoe zit dat nou met die Wvg bijvoorbeeld. Nou, heel duidelijk. De stichting is verantwoordelijk voor de gebiedsontwikkeling, de planvoorbereiding, de verwerving et cetera. Maar wij hebben u ook eerder gerapporteerd: de gemeente blijft natuurlijk verantwoordelijk voor de RO-procedures en het publiekrechtelijk kader, bijvoorbeeld het inzetten van een Wvg mocht dat nodig zijn. En wij faciliteren daar waar we kunnen bijvoorbeeld bij verwervingen of uitplaatsingen, het zoeken naar alternatieve locaties. Dat is heel helder omschreven. Daar houden wij ons ook aan. En in dat spoorboekje past dus ook heel helder het vestigen van een voorgenomen Wvg door het college om de gebiedsontwikkeling veilig te stellen. Dat moet nog bekrachtigd worden door uw raad. Het zou ook heel gek zijn om dat bij de stichting te leggen die dat niet kan, want dat is echt iets wat des gemeentes is. Dat even in de kern over de stichting, de ontstaansgeschiedenis en de rolverdeling.

Dan werd er nog een vraag gesteld. Mijnheer Simons had het ook over de Raad van Toezicht en onze kandidaat daarin. Wij hebben slechts iemand voorgedragen,

omdat het een stichting is. Het is geen deelneming. Wij zitten daar niet financieel in. Dat is ook een antwoord op de vraag van mijnheer Tak. Wij hebben geen financieel aandeel in de stichting. Dat betekent dat het geen financiële deelneming is van de gemeente en dat wij dus alleen iemand voordragen. Op het moment dat die is aangenomen, moet die persoon zonder last of ruggenspraak het belang van de stichting dienen, door de statuten die zijn opgesteld. En dat is ook wat er gebeurt. In die rolverdeling is het dus ook niet noodzakelijk dat wij inzicht hebben in de jaarrekening zoals mijnheer Achbar stelt. Veel belangrijker vind ik het dat uw raad beschikt over actuele informatie en dat doen we veel vaker dan één keer per jaar. We hebben een voortgangsrapportage. En in de voortgangsrapportage krijgt u in alle openheid die mogelijk is zoveel mogelijk informatie, zodat u goed kunt toetsen hoe het gaat met de gebiedsontwikkeling. Daar hecht ik meer belang aan dan een jaarrekening, want we moeten die rollen ook echt zuiver houden, zoals een aantal van u ook heeft gedaan.

Mevrouw Eskes, u stelde gelijk ook de vraag: kunnen we ingaan op de risico's die de gemeente loopt bij zo'n voortgangsrapportage? Dat dat maar duidelijk is. Dat doe ik graag. Ik denk dat het goed is om daar dan nog een keer bij stil te staan in de voortgangsrapportage. Laat dat dan ook gelijk een toezegging zijn. Hetzelfde geldt voor de vraag van mijnheer Verheij over de nieuwe entiteit bij de landtong. Ik denk dat het goed is om daar ook bij stil te staan en dat de voortgangsrapportage dat ook gewoon goed op een rij heeft. En dan is er nog de vraag van mijnheer Tak. Ik heb net al gezegd: we hebben geen financieel aandeel in de stichting. Dat betekent dus ook dat wij daar geen financieel risico lopen. Wel hebben wij eerder in coronatijd, en dan blijkt ook wel weer dat die governance goed werkt, laten we dat voorbeeld er even bij pakken, toen in die coronatijd was het vinden van liquiditeit bij

banken even moeilijk, toen is er ook wat meer contact geweest, ook tussen ons, maar ook de andere achterliggende partijen hebben hun steentje bijgedragen om de stichting overeind te houden in die moeilijke tijd en om daarmee eigenlijk een potentiële investering van meer dan anderhalf miljard euro voor de stad Rotterdam op tafel te houden, wat volgens mij hartstikke goed is. De gemeente Rotterdam heeft in die fase gezegd: we hadden afgesproken dat u ook de grond bouwrijp zou maken, laten wij dat gaan doen, dat past ook binnen ons grondbeleid, normaal doen we dat altijd. De opdrachten die erbij horen nemen wij ook over. Er was een relatief klein bedrag mee gemoeid van ik geloof 1,3 miljoen, uit mijn hoofd, maar bij de verkoop van die gronden, het geven van die gronden, komt dat bedrag ook gewoon volledig terug naar de gemeente. Dus we hebben daar gewoon vanuit de best-project-gedachte gekeken naar wat kan er wel, maar we zijn niet financieel in een stichting gestapt. Ik denk dat dat heel belangrijk is om dat te zeggen.

Dan zou ik kort nog willen reageren op de moties die voorliggen. Motie 1, 'Toezicht op het financiële risico van de Stigam'. U spreekt hier ook over dat faillissement. Laat daar heel duidelijk zijn: het is een private ontwikkeling. Dat betekent dat bij een faillissement er geen geldelijk probleem voor de gemeente Rotterdam is. Wij zitten dan niet financieel met de vingers tussen de deur. Wel zal dan de curator aan de slag gaan, maar wij hebben inmiddels ook die Wet voorkeursrecht gemeenten gevestigd die ons dan weer het eerste recht van aankoop op mogelijke gronden geeft. Ik heb u net ook geschetst: we hebben een voortgangsrapportage, die twee keer per jaar komt en die komt in mei weer uw kant op. Daar hecht ik veel meer aan. Deze motie vind ik dan ook overbodig, zeker ook met de toezegging die ik naar mevrouw Eskes heb gedaan, dat wij wel ingaan op de risico's want daar vraagt u eigenlijk ook naar, die de gemeente mogelijk loopt en dat we die nog een keer voor u op een rij zetten.

Motie 2, 'Terugtrekken lid Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas'. Ja, daarvan kan geen sprake zijn. Het is een stichting. Wij hebben alleen iemand voorgedragen. Het is geen deelneming waar wij inzitten. De persoon die wij hebben voorgedragen is nu dus ook gewoon bij de stichting, zonder last of ruggenspraak daar haar werk aan het doen. En van terugtrekking kan geen sprake zijn. Dus wij participeren ook niet in die stichting, wat in die motie staat. Dat is niet zo. Wij zetten wel onze publiekrechtelijke middelen in, zoals ik in antwoord op de vraag van mijnheer Simons heb gezegd. Deze motie zou ik dan ook echt willen ontraden.

Tot slot een motie van de Partij voor de Dieren over de woningbouwimpulsgelden. Misschien goed om daar toch iets langer bij stil te staan. Het principe van de woningbouwimpuls daar hebben we al veel over gedeeld. De Rijksoverheid heeft een subsidiebedrag ter beschikking gesteld aan de gemeente Rotterdam om publieke tekorten binnen de gebiedsontwikkeling te dekken. Anders dan u stelt zijn dat ook gewoon geormerkte taken of klussen zoals het verleggen van leidingen of het verleggen van een tankstation of het verplaatsen van een gaspompstation. Dat geld gaat naar de gemeente Rotterdam. Natuurlijk hebben wij niet gelijk gezegd: hup, we sluisen dat geld door, dat is vrij aan de stichting. Daar hebben we afspraken over gemaakt. En één daarvan is bijvoorbeeld dat er wordt uitgekeerd bij mijlpalen en realisatie. Dus pas als het gerealiseerd wordt en een mijlpaal wordt bereikt dan wordt een deel van dat geld ook overgemaakt. Daarmee hebben we dus al een hele grote check en klem op de deur dat dat geld ook echt besteed wordt waar het aan besteed moet worden. Dat moet ook, want het Rijk controleert dat ook en controleert ons weer, maar het is dus niet zo dat wij daar dus al een groot financieel risico lopen. Daarnaast hebben we ook nog aanvullende afspraken gemaakt dat mocht er toch iets misgaan dat er voldoende zekerheden zijn voor de

gemeente om eventueel nog geld terug te kunnen halen, bijvoorbeeld door zekerheden in te bouwen, zoals grond en grondprijzen. Ook hier stel ik voor dat ik bij de voortgangsrapportage hierop terugkom, ietsje meer dan dat ik nu heb toegelicht, zodat u ook gewoon ziet hoe wij dit netjes hebben georganiseerd. Deze motie zou ik dan ook echt willen ontraden. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dank u wel. Ik zie in de veegronde nog dat u een antwoord aan mijnheer Jonker schuldig zou zijn. Ik haal hem even binnen. En mijnheer Simons wordt ook binnengehaald. Mijnheer Jonker, ik zag u als eerste.

De heer **JONKER** (sp). Ja, dank u voorzitter. Ik had de vraag gesteld of het vaker voorkomt dat de gemeente personen voordraagt in private stichtingen die net zoals de Stigam nalaten hun financiële verantwoording met de gemeente te delen. Zo ja, welke zijn dat? En hoe lang moet de gemeente al hakken met dat bijtje? Een andere vraag die ik stelde was naar aanleiding van hetgeen wethouder Van Gils op 15 april vertelde in de commissievergadering MPOF, namelijk dat er een accountantsverklaring bekend zou zijn bij wethouder Van Gils. De vragen die ik daarover heb gesteld waren duidelijk. Wat moet je je daarbij voorstellen? Is die verklaring door de wethouder ingezien? Heeft de wethouder die verklaring? Kunnen wij die krijgen? Hoe zit dat? Ik had op een duidelijker antwoord van de wethouder gerekend, maar bij dezen krijgt hij van mij een herkansing.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed, ik ga nog even door met de bezem, zodat we alle vragen bij elkaar hebben. Dan kom ik bij mijnheer Simons uit.

De heer **SIMONS** (Ir). Ja, kijk het is mooi natuurlijk om te wijzen naar het verleden, maar ik constateer gewoon nu dat ik als raadslid natuurlijk mijn controlerende taak zo niet kan uitvoeren, de risico's zijn onbekend. Van een transparante overheid,

we zitten er voor 180 miljoen in heb ik net gezegd, is geen sprake. Ik heb toch nog gewoon een hele concrete vraag aan de wethouder. Stel dat er een sjeik of een oligarch of die dan ook met 100 miljoen komt en die wil graag investeren en denkt: ha, dat Feyenoord City lijkt mij toch een prima investeringsobject. Naar de Stigam, daar kunnen we nog investeren. Dat weten we dus allemaal niet. Dat weet u blijkbaar ook niet. Dus lopen we dan niet gewoon een bizar risico, terwijl we op dit moment aan alle banken vragen, en die worden beboet, om witwassen te voorkomen? En nu hebben we in zo'n grote gebiedsontwikkeling een spin in het web waarbij wij geen enkel zicht hebben op de financiële situatie. Nou, ik vind dat echt onbegrijpelijk.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel mijnheer Simons. Dan was de laatste in deze rij mijnheer Verheij die nog een vraag had gesteld in de veegronde die hij niet gehoord heeft. Dus stel hem gerust.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, het kan zijn dat ik hem gemist heb, maar ik heb het antwoord in ieder geval niet vernomen. De wethouder deed een toezegging aan mevrouw Eskes ten aanzien van de Stigam en het in kaart brengen van de risico's. Ik had gevraagd of niet alleen gekeken kan worden naar de Stigam, maar even naar het hele plaatje van alle entiteiten die actief zijn in Feyenoord City en het stadion, waaronder de nieuw op te richten entiteit voor de landaanwinning onder het stadion in relatie tot de erfpacht en of de wethouder dat dus meeneemt in de toezegging aan mevrouw Eskes.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dan zie ik ondertussen dat wethouder Van Gils is aangeschoven. Welkom. Het is bij u wat donker op de achterkant, maar dat komt vast wel goed. Wie van de wethouders mag ik het woord geven om antwoord te geven op de gestelde vragen in de veegronde? Of de

nog openstaande vragen. Steek van wal. Wethouder Van Gils?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. De vraag over de accountantscontrole. Ik weet dat bij de Stigam, gewoon ook gelet op de omvang van de middelen, een accountant kijkt naar de jaarstukken. Zoals gebruikelijk in een rechtspersoon is er een statutaire directie. Die levert de jaarstukken op. De accountant controleert en de Raad van Toezicht ziet daarop toe, spreekt met de accountant, zoals het eigenlijk bij ons ook gaat. Het college maakt de jaarstukken, de accountant controleert en de COR als Raad van Toezicht, als ik het zo mag zeggen de raad, de gemeenteraad als hoogste orgaan, kijkt of dat gaat. Zo werkt dat ook bij de Stigam. Heeft de gemeente de jaarrekening of de accountantsverklaring? Antwoord: nee. Heb ik die? Antwoord: nee. Dus dat is de situatie op dat punt.

Komt het vaker voor dat de gemeente een benoemingsvoordracht heeft? Dat komt weleens voor. Je ziet het in de culturele sector wel gebeuren. Overigens niet in Rotterdam alleen, maar vaker. Maar dat betekent dus inderdaad niet meer dan het recht dat je in een Raad van Toezicht iemand mag voordragen om te noemen. Vervolgens wordt die benoemd langs de grondslagen die daar voor die benoeming gelden. Dat is vaak het bestuur of de Raad van Toezicht zelf die dat doet. En vervolgens is iemand gehouden om de belangen van de stichting te behartigen. Die moet daarop toezien. Dat laatste brengt dan meteen ook: als je kijkt naar de rechtspersoon, de stichting, ook de Raad van Toezicht zal dus moeten bewaken dat men zich houdt aan alle statutaire bepalingen die daarover zijn, niet zomaar toetreden en iedereen aanvaarden die zich meldt om toe te treden tot de stichting. Dus als er middelen aangetrokken worden of anderszins zich rekenschap geven over de ordentelijkheid van dat geheel. En daarmee moet ik echt zeggen: het is niet uw controlerende taak om te kijken hoe de

stichting zijn werk goed doet. U bent wel het hoogste orgaan, maar niet van een private rechtspersoon. Dat gebeurt binnen de governance en onder het regime van het Burgerlijk Wetboek, zoals ik in mij brief heb uiteengezet. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed. Dan zie ik wel mijnheer Jonker, maar ik ga toch eerst over naar wethouder Kurvers, want wellicht dat zijn antwoord daarin zit.

De heer **JONKER** (sp). Nee nee.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Nee, maar ik vind het makkelijker om het zo af te werken. En ik mag vandaag de voorzitter zijn. Wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Een korte reactie op mijnheer Verheij. Ja, de nieuwe entiteit nemen we ook mee in die toezegging. Ik denk dat dat ook logisch is, aangezien het een nieuwe entiteit is, dat we daar aandacht aan besteden met elkaar.

En de vraag van mijnheer Simons. Die vraagt eigenlijk naar één van de risico's, namelijk: hoe wordt er omgegaan met het toetreden van partijen en de realisatiekracht van de stichting? Ik stel voor dat we die ook meenemen in de beschrijving van de risico's, zoals al eerder toegezegd, maar het is uiteindelijk ook gewoon de Raad van Toezicht van de stichting, nogmaals, die op die statuten moet toetsen, zodat het gewoon normale partijen zijn. Dan kun je echt gaan realiseren, want we hebben inderdaad overeenkomsten en de drie-partijen-overeenkomst die echt tot doel hebben gesteld met elkaar: die gebiedsontwikkeling, dat is wat we willen. Die moet gerealiseerd worden.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Dank u wel. Dan haal ik mijnheer Jonker binnen. Die heeft een interruptie op wethouder Van Gils. Dat vermoed ik, want ik denk dat de beantwoording er niet is

geweest. Mijnheer Simons van Leefbaar Rotterdam heeft dat ook. Mijnheer Jonker, stelt u de vraag. Als u er dan uit kan, kan mijnheer Simons erin en die kan zijn vraag dan ook gelijk aan wethouder Van Gils stellen. Gaat uw gang.

De heer **JONKER** (sp). Ja, dank u wel voorzitter. Driemaal is scheepsrecht. Dus ik stel hem voor de derde keer en hopelijk voor de laatste keer. Ik hoop ook een duidelijk antwoord te krijgen dit keer. Wat ik begrijp uit het antwoord van de wethouder is dat het regelmatig voorkomt dat de gemeente mensen voordraagt in stichtingen en andere rechtspersonen. Dat is mij duidelijk. Maar wat mijn vraag is, is: in hoeverre komt het voor dat er mensen worden voorgedragen in een stichting waarvan de gemeente de jaarrekeningen niet mag zien? Daar gaat het om. En geef daar alstublieft voorbeelden van. Dat zou het beeld voor mij een stuk duidelijker maken.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed zo. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, kijk, op wethouder Van Gils en ook wethouder Kurvers, want zij zeggen: ja, maar er is een accountantsverklaring en er is een Raad van Toezicht. Ik kan er gewoon even op wijzen dat dat geen enkele garantie is. Kijk eens naar het schandaal in Duitsland van Weingarten, dat gaat over miljarden, waar iedereen bij betrokken was, waar alle accountantsverklaringen jarenlang in orde waren. Zo kunnen we nog veel voorbeelden geven. Wij zitten hier als gemeente samen met de rijksmiddelen voor 180 miljoen in en u weet van niks. U besteedt het gewoon uit. Ik vind het gewoon onverantwoord. Het is ook een makkelijke manier, weet u, om je achter te verschuilen, van ik weet het niet, maar er zijn allerlei risico's waar we straks de bietenbrug mee op kunnen gaan en dan is Leiden in last.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Prima. Dan gaan we hopen dat nu het

antwoord gaat komen van wethouder Van Gils. En mijnheer Jonker, u kunt uit beeld hoor.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Nou, naar mijnheer Jonker: ik heb het niet paraat, want dat zijn veelal allerhande maatschappelijke instellingen en initiatieven in de stad. Dus bij de jaarrekening zal ik daar nog naar laten kijken. Als wij een jaarrekening hebben dan is dat omdat wij dat als voorwaarde stellen. Dat kan bijvoorbeeld zijn bij een subsidie, maar niet op zich om de grondslag dat het een stichting is of waar een bestuurlijke relatie mee is, want het is geen verbonden partij. Ook in het Beleidskader dat door uw raad vastgesteld is, valt die niet onder die categorie. Het is te gemakkelijk en te slordig om te doen alsof dat hetzelfde is. Als er op grond van een subsidieverordening staat dat er verantwoording afgelegd moet worden over de besteding van de subsidie dan betekent dat vaak dat er een deel van de jaarrekening, namelijk dat betrekking heeft op de besteding van de subsidiegelden er zit. Dus dat is echt een wat subtieler antwoord dan gewoon: noemt u ze eens, geeft u eens een lijstje. Dus daar wil ik best een keer naar laten kijken, maar dat is niet iets om nu even in het kader van dit geval te doen.

Twee, naar mijnheer Simons. Dat is echt te slordig. Wij zitten niet voor 180 miljoen in de Stigam. De Stigam is één van de partijen in dat geheel. Het Stadion en de BVO doen dingen. Andere partijen doen daar zaken. De Stigam doet daar zaken in. En iedere governance moet met meer precisie dan dat u nu doet, hanteren. De stichting bezit, en daar zit controle op die gewoon landelijk geregeld is, geen winstoogmerk. Er is in dit geval bewust gekozen voor een stichting, juist om statutair die maatschappelijke waarborgen te maken, te voorkomen dat er geldverkeer gaat ontstaan uit de stichting naar de onderliggende partijen, niet naar de gemeente, niet naar de partijen die daarin zitten. Dat zijn allemaal even zo vele

waarborgen. En we leven in Nederland gelukkig in een rechtsstaat. Dat betekent dat de normale verhoudingen ook hier gelden. Ik heb geen enkele aanleiding, en mijn collega ook niet, om te denken dat er op dit gebied gerommeld of gesjoemeld wordt of dat we hier merkwaardige dingen hebben. Dus dat werp ik echt verre van mij. Ik vind dat ook onheus naar de mensen die daar naar eer geweten in dat bestuur zitten om hiermee dit stuk van de stad beter te maken. Dank u wel voorzitter.

De heer **TAK** (pvda). Voorzitter, voorzitter, ik was eerst.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Ja, ik heb u ook gezien mijnheer Tak, maar volgens mij werd mijnheer Simons aangesproken door wethouder Van Gils.

De heer **SIMONS** (lr). Volgens mij ook.

De heer **TAK** (pvda). Ik had een interruptie.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Mijnheer Tak, mag ik u vragen u gewoon aan de regels van dit huis te houden. Als ik mijnheer Simons het woord geef, geef ik het niet aan u. Mijnheer Simons, gaat u verder.

De heer **SIMONS** (lr). Nou, ten eerste: de wethouder is zeer onzorgvuldig met het citeren van mij, want ik heb gezegd: het is een publiek-private samenwerking. En een van de stakeholders is dus de overheid die er in totaal met 180 miljoen in zit. En ten tweede: u zegt ja ik heb geen enkele reden om te denken dat daar dingen niet goed gaan, maar u weet het gewoon niet. U weet het toch niet? Of weet u het wel? Of heeft u wel inzicht? Dat is mijn vraag. Want als u het niet weet, ja waar baseert u het dan op? Op de blauwe ogen, dat het allemaal goed geregeld is? Ik noemde net een voorbeeld. Er zijn heel veel voorbeelden de afgelopen jaren met accountantsverklaringen van de grote big five, er is voor miljoenen geschikt. Allemaal achteraf huilie-huilie en iedereen is zijn

geld kwijt. En wij, in zo'n cruciaal project in Rotterdam, weten het gewoon niet.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik hoor geen vraag. De essentie is dat het niet de governance is. Dit is een stichting die zijn deel doet en die wordt beheerst door een regime dat geldt voor die stichting. En een NV als het Stadion wordt ook geregeerd, die hebben hun governance en de gemeente heeft onze governance. En die governance is heel precies uitgelegd. Dat hebben we in die brieven gelegd. Daar is lang over nagedacht. Ieder houdt zich aan die rol in de governance. De Rekenkamer heeft daar nog een onderzoek gedaan. Er ligt een drie-partijen-overeenkomst die ook de onderlinge relaties waarborgt. En er is een uitvoerige rapportage naar uw raad. Dat is wat het is. En die werkt en die is voldoende. Ik zeg alleen dat ik geen enkele aanwijzing heb dat dat niet zo zou zijn en dat er heel veel andere partijen ook in dit gebied investeren, projectontwikkelaars, straks ProRail om met het spoor aan de gang te gaan, de RET die bezig is, al die dingen. En iedereen heeft zijn eigen governance. En het mooie van dit project is, dat dat met dezelfde ambitie voor ogen, in een zuivere rol en met een professionele invulling gebeurt. Daar ben ik heel tevreden over.

De heer **SIMONS** (lr). Samenvattend: wat de wethouder tegen de raadsleden zegt of in ieder geval tegen mij nu is: gaat u rustig slapen en maakt u zich geen zorgen. Nou, goed. Dat zal ik proberen, wethouder.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed zo. Wethouder, nog een nabrander?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Nee, dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Nee? Mijnheer Tak, aan u het woord.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u voorzitter. Ik wilde het inderdaad toch nog heel even kort hebben over die rolzuiverheid. Dank

voor de toelichting en fijn inderdaad dat bij de voortgangsrapportage er nadere uitleg komt. Maar kijk, om toch nog maar even op dat punt te komen van die liquiditeitssteun, in de governance vind ik die gewoon heel onduidelijk. Hoever ga jij met een private ontwikkeling? En de toelichting van wethouder Kurvers, ik snap dat er allerlei hele goed te verklaren marktontwikkelingen zijn die het zeg maar rechtvaardigen, maar als ik het puur vanuit de governance bekijk, en mijnheer Verheij had het net over die bij de landaanwinning die we nu ook hebben gezien in het investeringsmemorandum. Dan komen er een hele hoop vragen bij mij boven, want welke financiële risico's zijn er die uiteindelijk wel degelijk bij de gemeente terecht zouden kunnen komen? Het feit dat wij bereid zijn om financieel bij te staan op het moment dat er niet genoeg financiële middelen zijn wekt bij mij in ieder geval de suggestie dat als er dus verdere financiële problemen zouden kunnen ontstaan in de toekomst de rekening wel degelijk bij de gemeente zou kunnen belanden. Dus ik zou graag ook bij die voortgangsrapportage daar wat uitgebreider bij stil willen staan, hoe we dat risico dan dus voor een private ontwikkeling, zoals u het altijd zo mooi zegt, goed genoeg hebben afgedicht, want ik maak me daar in alle eerlijkheid, nog wel zorgen over.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Wethouder?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder).
Dank u wel. Nu lopen we het risico dat we het debat uit het najaar over gaan doen. Toen lag er ook nog een Rekenkamerrapport. Dat zei eigenlijk twee dingen: heb aandacht voor de rolzuiverheid, maar ook: wat is het goed geregeld in de governance. En wat wij destijds gedaan hebben, is niet geld overmaken en steun verlenen. Het was coronatijd. Er was een wereldwijde pandemie. Banken hadden moeite om besluitvorming te nemen. En in die periode was liquiditeit bij de stichting een probleem. Dat was het moment waarop juist die governance heel goed heeft gewerkt. Dat is

mijn beleving. Omdat iedereen rolzuiver is gebleven. Er is een hulpvraag op tafel gekomen. Achterliggende partijen uit de stichting zelf, dus niet alleen de gemeente, maar ook andere deelnemende partijen, marktpartijen, hebben een duit in het zakje gedaan. En het enige wat de gemeente heeft gedaan, is taken terugnemen of overnemen, namelijk het bouwrijp maken van die grond. En daar stond inderdaad een bedrag tegenover, met onderliggende opdrachten die al verstrekt waren. Maar dat geld krijgen wij ook weer terug op het moment dat de grond uitgegeven wordt en verkocht. Dat is uitlegbaar. Dat hebben we destijds ook in een brief aan uw raad toegelicht. Het punt dat u maakt zie ik in dat opzicht dus ook echt niet. Ik denk dat we onszelf ook moeten gunnen dat we in de volgende commissievergadering over dit soort punten wat langer door kunnen spreken, want we hebben twee keer per jaar een voortgangsrapportage, die komt er bijna weer aan. We hebben net goede afspraken gemaakt. We gaan ook een aantal van die risico's voor u uitschrijven. Ik denk dat we dan in een commissie op een wat beter fundament dit debat kunnen voeren met elkaar en van gedachten kunnen wisselen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
Goed. Dank u wel. Dan zie ik in de chat niet meer dat er nog interrupties zijn. Ik zie wel dat mijnheer Jonker een vraag heeft. Een vraag aan de voorzitter zelfs. U heeft een vraag aan de voorzitter. Dan ben ik benieuwd.

De heer **JONKER** (sp). Ja voorzitter, heb ik nu de toezegging binnen van wethouder Van Gils dat hij op een rijtje zet in welke gevallen er sprake van is dat de gemeente personen heeft voorgedragen in rechtspersonen waarvan de jaarrekeningen niet worden gedeeld met de gemeente?

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik).
We gaan het vragen aan wethouder Van Gils. Wethouder Van Gils, kunt u daar kort antwoord op geven alstublieft inzake de tijd?

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik zal voorbeelden geven en geen uitputtend historisch onderzoek doen naar komt dit vaker voor dat wij een voordracht tot een benoeming hebben zonder dat het een verbonden partij is en het andere is: als er een subsidierelatie is, die zullen we daar ook bij nemen. Dus dat zijn de twee smaken. Daar geef ik u een overzicht van. En of we wel of niet inzage in de jaarrekening hebben, staat los van het feit van de benoemingsrechten, omdat dat niet aan elkaar gekoppeld is. Dat heb ik u zowel in de brief als in de commissie als nu uit proberen te leggen.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed. Mijnheer Jonker, daar zult u het mee moeten doen. Binnenkort komt er weer een voortgangsrapportage. Dus wellicht dat u er dan weer mee aan de gang kunt.

De heer **JONKER** (sp). Ik houd het erop dat ik in de notulen opgenomen wil zien dat ik geen antwoord heb gekregen op mijn vraag.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Prima. De notulen worden gemaakt en dat zal vast opgenomen worden.

De heer **JONKER** (sp). Kijk eens aan. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Van Schaik). Goed. Dank u wel. Dat gezegd hebbende, kan ik dit onderwerp afsluiten en ga ik het estafettestokje van deze lange vergadering doorgeven aan de vicevoorzitter, mijnheer Verheij. Voor het een na laatste agendapunt. Mijnheer Verheij.

(De heer Van Schaik draagt het voorzitterschap over aan de heer Verheij.)

26.1 *Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Verkoeling voor de viervoeters', aangevraagd door het lid Van Schaik*

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ja, dank u wel mijnheer Van Schaik. We gaan

inderdaad naar het laatste inhoudelijke agendapunt van vandaag. Dat is een motie vreemd aan de orde van de dag over 'Verkoeling voor de viervoeters'. Dat is aangevraagd door mijnheer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). En laat die nou toevallig net in beeld zijn. Ja, dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Van Schaik, gaat uw gang.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Ja, dank u wel. Wat hebben we toch een heerlijke raad hè? Vijf voorzitters. Een heerlijke raad en dat gaat allemaal goed. Nee voorzitter, heel duidelijk. Ik heb een hond, Max. En met Max loop ik veel door de wijken heen in Rotterdam. En dan spreek je viervoeters en de bazen daarvan. Een groot gemis in Rotterdam zijn eigenlijk simpele, kleine strandjes. Het hoeft niet veel te kosten, maar het plezier voor de honden is des te groter, zeker met de warme dagen op komst. En vandaar dat ik deze motie 'Verkoeling voor de viervoeters' heb aangevraagd. Ja, ik hoop dat ik daar een positieve reactie op krijg en de raad volledig meekrijg waardoor heel veel viervoeters in Rotterdam de raad dankbaar zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijnheer Van Schaik heeft de volgende motie vreemd aan de orde van de dag ingediend.

Motie 1. Verkoeling voor de viervoeters

'De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 april 2021, ter bespreking van een motie vreemd aan de orde van de dag;

Constaterende dat:

- er steeds meer Rotterdammers een hond hebben;

- er relatief weinig zwemplekken voor honden zoals strandjes zijn in de stad;

Overwegende dat:

- honden ook recht hebben op verkoeling;

- de mogelijkheid hiertoe in veel gebieden echter nog ontbreekt;
- het hondenstrandje bij de Kralingse Plas uitvoerig veel wordt gebruikt;
- hondenstrandjes tegen relatief lage kosten gemaakt kunnen worden;
- het realiseren van een strandje eenvoudig kan gebeuren, zoals onlangs heeft plaatsgevonden bij het Ommoordse veld;
- de honden op deze manier uitiem kunnen genieten door 's zomers te recreëren aan het water;

Verzoekt het college:

- een inventarisatie te maken van de huidige plekken in de stad waar er al hondenstranden zijn;
- tevens een inventarisatie te maken van de wensen en mogelijkheden voor het aanleggen van nieuwe hondenstrandjes in de stad, bij bewoners, gebiedscommissies en wijkraden;
- op basis van deze input wanneer er een tekort wordt geacht aan hondenrecreatie, een voorstel te doen aan de raad tot het aanleggen van meer hondenstranden in de stad, waarbij het belang van groen geborgd blijft;

En gaat over tot de orde van de dag.'

w.g. B. van Schaik, P.J.P. Lansink-Bastemeijer en K. Jonker

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Dank u wel mijnheer Van Schaik. We gaan het antwoord gelijk horen van wethouder Wijbenga.

De heer **WIJBENGA** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb het genoeg Max, de hond van mijnheer Van Schaik, te kennen. Ja, daar wil je wel wat extra's voor doen. De motie is goed voorbereid. Twee partijen hebben ook meegetekend. De buitenruimte is natuurlijk voortdurend onderwerp van gesprek voor onze gemeenteraad, omdat er heel veel vragen en wensen zijn op die buitenruimte. Maar ook de viervoeter hoort daarin een plek te hebben. Dus het college zal graag deze motie omarmen en dan uitvoeren met

achtereenvolgens een goede inventarisatie, gesprekken met de gebiedscommissies en de wijkraden en het verschil tussen de behoeftes en wat er is in de wijken helder maken en een voorstel doen aan de raad over de mogelijkheden en de kosten, die naar ik ook hoop niet hoog zullen zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel wethouder. En dat is een duidelijk antwoord op deze motie. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de inhoudelijke beraadslagingen voor vandaag. Dan rest ons vanavond de stemmingen te doen. Wij hebben er, als ik daarnet goed geteld heb, 72 te gaan. Het zouden er ook iets meer kunnen zijn, als ik niet goed geteld heb. Dat betekent dat we daar echt wel even wat tijd aan kwijt zijn. Ik zou dus willen schorsen voor een dinerpauze en ik stel voor dat we dat doen tot 19.45 uur. Mag ik in de chat even zien of dat akkoord is? Er wordt gezegd: akkoord, akkoord, akkoord. Nee, te kort. Er zijn ook mensen die zeggen dat het korter mag. Ja, u maakt het me nu onmogelijk, maar er zijn ook mensen die graag tot 20.00 uur willen. De kinderen moeten ook naar bed. En de honden moeten ook nog even vertroeteld worden. We schorsen tot stipt 20.00 uur. Ik wens u smakelijk eten. Om 20.00 uur gaan we verder. En ik verzoek iedereen uit te loggen en weer in te loggen, zowel in dit systeem als in het stemsysteem om 20.00 uur, zodat we de stemmingen kunnen doen. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

(Dinerpauze.)

(18.55 uur)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 29 april 2021

Notulen van de raadsvergadering van 29 april 2021 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 6.

Voorzitter: de heer J.W. Verheij

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig mevrouw J. Bokhove, de heer A. Bonte, de heer A.H.P. van Gils, de heer M.K.A. Grauss, de heer S. Kasmi, de heer S.A. Kurvers, de heer S. de Langen, de heer R. Moti, mevrouw R.A. Vermeij en de heer B. Wijbenga-van Nieuwenhuizen.

Afwezig met bericht: de heer E. Büyükcıfci, de heer V.P.G. Karremans en de heer A. van Zevenbergen.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik heropen de vergadering en ik verzoek iedereen in te loggen in het stembestelsysteem. Aan de orde is de besluitvorming over de ingediende moties en de raadsvoorstellen die vandaag aan de orde zijn geweest vanaf agendapunt 13 tot en met het einde. De andere agendapunten zijn al eerder vastgesteld bij hamerslag.

Ik ga beginnen met het inventariseren van de stemverklaringen. Mag ik handjes van degenen die een stemverklaring willen geven? Mijnheer Leewis. Uw stemverklaring.

De heer **LEEWIS** (gl). Ik heb een stemverklaring bij de 'Zwaardere sancties tegen discriminatie' omdat ik die de vorige

keer niet heb gegeven. Wij hebben voor de motie gestemd van de PvdA die een vergelijkbare vraag had. Dat is ook de reden waarom wij tegen deze motie zullen stemmen. Niet omdat we het niet eens zijn met de inhoud, maar we hebben al een vergelijkbare motie die beter was opgesteld, vindt de GroenLinks-fractie. Daar hebben we al voor gestemd. Dus zullen we tegen deze motie stemmen, maar we zijn dus voor zwaardere sancties voor agenten die om wat voor reden dan ook discrimineren.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Leewis. Dan mijnheer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb eigenlijk dezelfde boodschap als de voorganger. Zowel DENK als wij hebben een motie ingediend over zwaardere sancties. We hebben besloten de moties samen te voegen en dat maakt de motie die nu is blijven hangen vanwege de stakende stemmen eigenlijk overbodig. Vandaar dat wij als Partij van de Arbeid tegen die motie zullen stemmen, maar uiteraard staan wij voor die zwaardere sancties, omdat wijzelf ook een motie hebben ingediend.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Helder. Dank u wel mijnheer Lammering. Dan mijnheer Tak als u uw handje opsteekt.

De heer **TAK** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Een stemverklaring over een motie van de Partij voor de Dieren. Die gaat over de gedragsverklaring voor derden die werken met en voor Rotterdamse jeugd naar aanleiding van het debat over Mothership, of een van de eigenaren daarvan die veroordeeld is voor een zedendelict. Naar aanleiding van het

debat en ook de beantwoording van het college is mijn fractie in ieder geval wel van mening dat er aan de zijde van de gemeente nog echt werk aan de winkel is en dat signaal zouden we ook graag bij dezen in ieder geval nog even willen afgeven. Wij hebben lang gewikt en gewogen of we dus deze motie wilden steunen. Uiteindelijk kwamen we toch tot het oordeel dat deze motie wel erg ver gaat en zouden we toch nog even de oproep willen doen aan het college om na te denken over hoe wij als college toch wat meer gewichtig kunnen omgaan met VOG's of in ieder geval ook nadat een aanbesteding is vergund. Wij vonden dat onder anderen mijnheer Koster in zijn bijdrage aan het debat ook goed verwoordde dat in andere sectoren de lat de laatste jaren al fors hoger ligt dan waar de gemeente zich in ieder geval op dit moment aan lijkt te hebben gehouden. Voor nu stemmen we dus tegen deze motie, maar wel met deze boodschap aan het college. Dank u wel mijnheer de voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij).
Helder. Dan mevrouw Eskes.

Mevrouw **ESKES** (cda). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, met betrekking tot het Songfestival en Mothership zou ik me volledig willen aansluiten bij hetgeen mijnheer Tak hierover gezegd heeft. De moties gaan wat mij betreft net te ver, maar eerlijk gezegd vinden wij het ook onverkwikkelijk dat dit beeld nu kleeft aan partijen die betrokken zijn bij de organisatie. Ik denk dat het goed is om, zeker waar het gaat om directe betrokkenheid met jeugd, dat we daar echt zorgvuldiger naar moeten kijken. Hierbij gaat het ook om indirecte betrokkenheid. Dan ligt het wat mij betreft wat ingewikkelder, maar ik zou vooral het college willen aanmoedigen om hier toch nog eens goed naar te kijken.

Even kijken hoor, dan was er nog de motie vanwege het staken van de stemmen, 'Zwaardere sancties'. Ja, er was inderdaad

ook een motie van de Partij van de Arbeid, alleen mijn fractie ziet niet in waarom je de ene motie met een vergelijkbare strekking voor stemt en de andere tegen. Wij zullen deze gewoon steunen. Het zal op hetzelfde neerkomen. De discussie zal gewoon plaatsvinden over welke sancties passend zijn en dat is wat ons betreft ook een terechte zaak.

Dan de moties over de Floating Farm. Nou, wat mij betreft gaan die allemaal gewoon echt te ver. Ik snap de zorgen van mijnheer Van der Velden en de Partij voor de Dieren, maar wat ons betreft gaat dit echt een stap te ver om hier deze moties te steunen.

Dan tot slot: alle voorstellen met betrekking tot de Grand Départ kunnen wij steunen. Dus dat is in één keer alle moties op groen. En dat geldt ook bijna voor alle moties op de Sportnota. Dus wat ons betreft worden de goede voorstellen die er vanuit het college liggen er alleen maar beter van. Aan de meeste van deze moties zullen wij onze steun verlenen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50PLUS). Dank u wel voorzitter. De stemverklaringen van 50PLUS hebben betrekking op de motie van DENK, 'Een rust- en stilte ruimte op de Cultuurcampus'. Wij snappen die, maar we zullen het toch niet gaan steunen, omdat het in onze ogen de weg opent naar allerlei mogelijkheden om te creëren. Dat zouden we kunnen doen, maar dan vind ik: dan zou het een motie moeten zijn om allerlei mogelijkheden van mediteren en dergelijke mogelijk te maken. Dus daarom zullen we hem niet steunen.

Met betrekking tot de vier moties van de Partij voor de Dieren rond de Floating Farm. De eerste van de Partij voor de Dieren zullen we wel steunen, maar de andere drie niet. We begrijpen het standpunt van de Partij voor de Dieren, maar 50PLUS is toch wel erg voor de

innovatie en vernieuwing en ja, in een stedelijke omgeving is dit wel een optie en daarom zullen we die niet steunen.

Wij zullen ook niet het excuus aan het slachtoffer van de producent van de aftelklok van de PVV steunen, omdat dat te ver gaat.

Nog twee. De zwaardere sancties tegen discriminatie. Ja, toch nog steeds hetzelfde als de vorige keer. Het gaat ons te ver. Het is niet aan de politiek om iets te vinden van het straffen. Dat ligt niet in onze richting en daarom moeten we ons er ook verre van houden vind ik en vindt ook 50PLUS. Dus daarom zullen we ook niet steunen.

En de verkoeling voor de viervoeters, de strandjes voor de honden, ja ik vind hem hartstikke schattig en charmant, maar hij gaat ons toch net een stap te ver. Als we al dat soort ideeën gaan ontwikkelen, hebben we straks best heel veel in de stad, maar dit gaat net een stap te ver. Dus ook dat zal 50PLUS niet steunen. En de rest allemaal wel. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mevrouw Verkoelen. Dan mijnheer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr). Voorzitter, even kijken hoor, met betrekking tot de moties bij agendapunt 20.1 had ik vanmiddag al uitgelegd waarom ik daarvoor was. 20.2 en 20.3 over de incassobureaus, die vind ik eigenlijk te dun. Dat moet je eerst in een commissie bespreken in plaats van nu met een motie komen. Dan is het meer werkverschaffing in mijn optiek. Ik mis gewoon een stuk onderbouwing. En 20.4, de onzichtbare armoede. Dat is volgens mij ook een beetje een open deur...staand beleid van MO. Dus derhalve zullen wij daar ook tegen stemmen. Dat was hem. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mijn microfoon stond uit. Dank aan mijnheer Roskam. Dan mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Ja, dank u wel voorzitter. Allereerst bij 25.3 om het overbieden te stoppen middels een briefje aan de corporaties. Wij vinden het overbieden ook een groot probleem. Dus je zou kunnen denken dat we voor zouden stemmen. Ik zou willen dat we iedereen in Rotterdam een briefje sturen met de vraag te stoppen met overbieden, net als een briefje naar alle beleggers om te stoppen met brieven te sturen om onze woningen te gaan verkopen en te verkameren. En een briefje aan alle bouwers om een beetje door te bouwen enzovoort. We willen ook dat de corporaties geen dief zijn van hun eigen portemonnee en niet met minder genoeg nemen, want dan kunnen ze minder sociaal bouwen. Dat willen we ook niet. Dus om mijnheer Jonker te helpen, want hij wil dat ook niet, zullen we tegen deze motie stemmen.

Dan nog twee moties over de Grand Départ. Hoewel we er niet voor zijn om überhaupt de zondagsrust te gaan verstoren, gaan we motie 3 om Natura 2000 op de zondagochtend te ontzien wel steunen. Die rust is er misschien niet meer voor de mensen, maar dankzij deze motie dan nog wel voor de koeien en de ganzen en dat is op zich ook winst.

En motie 7 bij de Sportnota, om financiering ook duurzaam te borgen. Het feit dat we tegen dit evenement zijn, wil niet zeggen dat we tegen de ambitie zijn om sportevenementen binnen te halen. Maar de hoogte van het bedrag in combinatie met die dekkingstruc om toekomstige onderbesteding alvast te claimen is wat ons betreft eens maar nooit meer. Dus een onderzoek naar de ambities van de Sportnota ook meerjarig financieel mogelijk maken op een ordentelijke manier juichen we toe. We zullen voor deze motie stemmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Vonk. Dan mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik heb één stemverklaring. Dat betreft een motie van de PVV. Dat is agendapunt 25.1 motie 2. De motie spreekt voor zich. Het betreft Mothership. Wij zijn van mening: zolang de eigenaar van Mothership de zedendelinquent, mijnheer Van Z., daar nog steeds eigenaar is en het bedrijf toont ook geen enkele zelfreflectie op de daden van de eigenaar, vinden wij dat de gemeente geen zaken moet doen met Mothership. Maar in de motie staat ook: nooit meer zakendoen met Mothership. Dat vinden wij niet, want zodra mijnheer Van Z. opstapt bij Mothership is er wat ons betreft geen belemmering meer om met Mothership zaken te doen, maar helaas staat dat nou net niet in de motie, dus wij zullen daarom tegen deze motie stemmen. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Van der Velden. Dan kijk ik even wie de volgende is. Mijnheer Koster. Ja, dank u.

De heer **KOSTER** (lr). Voorzitter, het gaat over hetzelfde onderwerp door te lichten. De gemeente deed al vaker zaken met Mothership, dus zij kennen ook de betreffende persoon. Ze wisten dit dus. Ondanks dit signaal heeft de wethouder toch doorgezet. Hij verschuilt zich in de beantwoording achter de aanbestedingsregels. Dat vind ik echt niet het goede signaal dat hij geeft. Hij had moeten ingrijpen. Dat heeft hij niet gedaan. Goed, er ligt geen motie van afkeuring. Die kunnen we dus niet gaan steunen, maar we vinden het wel belangrijk om excuses aan te bieden aan het slachtoffer. En dus steunen we de motie 25.1.3. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Koster. Dan mijnheer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik had er twee. De eerste is eigenlijk al door mijnheer Vonk verwoord.

Dat ging over de motie van mijnheer Jonker.

En de tweede gaat over de motie 'Geen geld naar de Floating Farm'. Daar zijn wij in grote lijnen voor. En toch stemmen we tegen. We zijn ervoor dat er geen subsidie meer naar de Floating Farm gaat, maar het tweede punt om geen producten af te nemen heeft iets onhandigs, omdat we wel mest afnemen van de Floating Farm en dat we die anders van buiten de stad moeten gaan binnenrijden. Dus vanwege dat punt zullen we tegen stemmen, maar met de hartgrondige oproep om het eerste deel van het dictum ter harte te nemen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Engberts. Ik kijk even of er nog andere stemverklaringen zijn. Dan kunt u nu uw handje nog opsteken.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Korthedshalve kan ik me aansluiten bij de stemverklaring zoals die zojuist door mijnheer Engberts over de Floating Farm is afgegeven.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. En dan ben ik volgens mij door de stemverklaringen heen. Mevrouw Verkoelen vraagt of ik niet zichtbaar ben? Er zijn wat problemen met de internetverbinding. Ik hoop dat ik weer zichtbaar ben voor een ieder. Ik lees: 'dat is beter' en 'nu wel'. Dat is fantastisch. Waar zouden we zijn zonder de voorzitter? Volgens mij kunnen we gaan stemmen.

Nee, voordat ik dat doe beginnen we met nog wat huishoudelijke mededelingen, want er zijn vier leden niet aanwezig en die zijn gepaard met elkaar. Mijnheer Van Zevenbergen en mijnheer Karremans zijn met elkaar gepaard en afwezig. En mijnheer Büyükcıci pairt met mevrouw Zeegers. Dus wij hebben 41 stemmen bij de stemmingen zo dadelijk.

U kent het stelsysteem, daar kunt u inloggen. Volgens mij heeft iedereen dat gedaan. Ik kijk even naar de griffier.

Iedereen is ingelogd. U stemt op de moties en voorstellen voor of tegen. U mag niet op de knop 'onthouden' drukken. Ik begrijp dat ik opnieuw uit beeld ben en dat we even moeten kijken of de internetverbinding werkt. Ik ben wel hoorbaar, begrijp ik. Als u ermee akkoord bent dat u het zonder mijn plaatje moet doen, dat lijkt me prima. Dan gaan we gewoon stemmen.

28. Stemming wegens het staken van de stemmen over motie-Van Baarle/Büyükcifci over 'Zwaardere sancties tegen discriminatie'

We gaan beginnen met de stemming over de motie 'Zwaardere sancties tegen discriminatie'. Dat was een motie van de vorige raadsvergadering waar de stemmen staakten. Daar gaan we nu opnieuw over stemmen. Als opnieuw de stemmen staken, dan is de motie verworpen. Mevrouw Aafjes-Van Aalst heeft net als de vorige keer aangegeven dat ze over deze motie niet meestemt. We starten dus de stemming over de motie 'Zwaardere sancties tegen discriminatie'.

Motie 'Zwaardere straffen tegen discriminatie'. U kunt stemmen. De motie is met 27 stemmen tegen en 13 voor verworpen. Voor stemden de fracties van D66, SP, CDA, PvdD, NIDA en DENK.

Dan gaan we stemmen over de moties en de voorstellen van vandaag.

Agendapunt 13: Het voorstel met betrekking tot het indienen van een bid ten behoeve van de Grand Départ van de Tour de France

Motie 1, 'Een Tour de France voor iedereen!'. U kunt stemmen. De motie is met 40 stemmen voor en 1 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 2, 'Meer profijt van de Tour de France voor ondernemers in Rotterdam'. U kunt stemmen. De motie is met 40

stemmen voor en 1 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 3, 'De Tour stopt voor niemand, maar wel voor Natura 2000'. U kunt stemmen. De motie is met 29 stemmen voor en 12 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en PVV.

Motie 4, 'Op een fiets moet je het leren!'. U kunt stemmen. De motie is met 25 stemmen voor en 16 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en PVV.

Motie 5, 'Grand Départ, ook grand voor Rotterdammers'. U kunt stemmen. De motie is met 29 stemmen voor en 12 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en PVV.

Motie 6, 'Onbelemmerd doorfietsen'. U kunt stemmen. De motie is met 25 stemmen voor en 16 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, PVV en DENK.

Voorstel, 'Bid indienen voor de Grand Départ van de Tour de France waarmee een verplichting wordt aangegaan voor een gemeentelijke bijdrage van 14,9 miljoen euro'. U kunt stemmen. Het voorstel is met 38 stemmen voor en 3 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van ChristenUnie-SGP, NIDA en PVV.

Agendapunt 14: Het voorstel tot vaststelling van de 'Sportnota 2021+ Rotterdam Wereldse Sportstad'.

Motie 1, 'Sponsorprotocol voor sportverenigingen'. U kunt stemmen. De motie is met 33 stemmen tegen en 8 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Motie 2, 'Leg de sportbehoeften neer bij jongeren'. U kunt stemmen. De motie is met 40 stemmen voor en 1 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 3, 'Sport(ief) in de buurt'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 4, 'Schaakmat in de buitenlucht'. U kunt stemmen. De motie is aangenomen met 40 stemmen voor en 1 tegen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 5, 'CrossFit in de buitenruimte'. U kunt stemmen. De motie is aangenomen met 40 stemmen voor en 1 tegen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Het wordt een drukke boel in de buitenruimte. Mevrouw Hoogwerf.

Motie 6, 'Veilig esporten'. U kunt stemmen. De motie is met 30 stemmen voor en 11 tegen aangenomen. Tegen stemden de fractie van de PVV en de leden Aafjes-Van Aalst, Van Assendelft, Van Drunen, Duijm-Wickerhoff, Van Elck, Koster, Van Putten, Roskam, Van Schaik en Simons van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

(Mevrouw Hoogwerf gaf aan hier verkeerd te hebben gestemd en wenst geacht te worden tegen te hebben gestemd.)

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Ik werd even afgeleid, dus ik heb helaas voor deze motie gestemd, terwijl ik tegen had moeten zijn.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan het noteren. Ik had hem net afgeconcludeerd helaas. Maar we noteren het voor de notulen.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. En dan gaan we daarmee naar motie 7.

Motie 7, 'Wereldse topsportevenementen duurzaam verankerd'. U kunt stemmen. De motie is met 39 stemmen voor en 2 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van NIDA en PVV.

Dan gaan we naar het ontwerpbesluit zelf voor de Sportnota 2021+ Rotterdam wereldse sportstad. U kunt stemmen. Mevrouw Verkoelen vraagt het woord.

Mevrouw **VERKOELEN** (50PLUS). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik kan niet stemmen. En ik heb een paar keer gerefresht. Oh, mijnheer Versnel ook niet.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De stemming is nog niet actief gezet. Daar wordt aan gewerkt. Er is nog een motie 8. Die ontbreekt op mijn lijstje, dus vandaar even de verwarring, maar wij moeten nog een motie 8, getiteld 'Uitstekend sporten op uitstekende sporttoestellen'. Die moeten wij nog in stemming brengen. Dan nodig ik u uit om daarover te stemmen.

De **GRIFFIER**. We hebben wat technische problemen hier. Er wordt aan gewerkt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Goed, we hebben de nodige verbingsproblemen hier in de raadzaal. Excuses daarvoor. Wij waren aan het stemmen over motie 8. En door die problemen heb ik zelf nog niet gestemd.

Motie 8, 'Uitstekend sporten op uitstekende sporttoestellen'. U kunt stemmen. De motie is aangenomen met 40 stemmen voor en 1 tegen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Voorstel, 'Sportnota 2021, het Rotterdamse beleid voor sport en bewegen voor de periode 2021 tot en met 2026'. U kunt stemmen. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 15: De voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd'

Motie 1, 'Beschikbaarheid in plaats van bereikbaarheid'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 2, 'Financiële consequenties'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 3, 'Herijking jeugdzorgketen'. U kunt stemmen. De motie is met 37 stemmen voor en 4 tegen aangenomen. Tegen stemden de leden Balwantsingh, Lammering, Tak en Yildirim van de fractie van de PvdA.

Motie 4, 'Inwijkhuizen'. U kunt stemmen. De motie is met 37 stemmen voor en 4 tegen aangenomen. Tegen stemden de leden Balwantsingh, Lammering, Tak en Yildirim van de fractie van de PvdA.

Motie 5, 'Toetsingscommissie PGB-zorg'. U kunt stemmen. De motie is met 23 stemmen voor en 18 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66, GroenLinks, CDA, VVD, ChristenUnie-SGP en de leden Engberts en Lammering van de fractie van de PvdA.

(De heer Balwantsingh gaf aan dat hijzelf, mijnheer Tak en mevrouw Yildirim hier verkeerd hebben gestemd. Hij wenst dat zij geacht worden tegen te hebben gestemd.)

Motie 6, 'Budgetgaranties voor perceel D en E'. U kunt stemmen. De motie is met 40 stemmen voor en 1 tegen aangenomen. Tegen stemde het lid Balwantsingh van de fractie van de PvdA.

Motie 7, 'Regie bij de casusregisseur'. U kunt stemmen. De motie is met 23 stemmen voor en 18 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van D66, GroenLinks, CDA, VVD, ChristenUnie-SGP en de leden Balwantsingh en Engberts van de fractie van de PvdA.

(De heer Balwantsingh gaf aan dat mijnheer Lammering, mijnheer Tak en mevrouw Yildirim hier verkeerd hebben gestemd. Hij wenst dat zij geacht worden tegen te hebben gestemd.)

Agendapunt 16: De voortgangsrapportage informele zorg

Motie 1, 'Mantelzorgers de vrijwilligers van de stad'. U kunt stemmen. De motie is met 32 stemmen tegen en 9 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 2, 'Mantelzorgers gewaardeerd'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 3, 'Mantelzorgers nu en in de toekomst'. U kunt stemmen. De motie is met 32 stemmen tegen en 9 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Agendapunt 17: Het programma van eisen voor de herinrichting van het Hofplein

Let u even op. We beginnen met motie 4. Dat is de meest verstrekkende. De andere moties gaan gewoon in volgorde van indiening.

Motie 4, 'Hofplein autovrij'. U kunt stemmen. De motie is met 39 stemmen tegen en 2 voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdD en 50PLUS.

Motie 1, 'Hofplein in goede banen'. U kunt stemmen. De motie is met 39 stemmen voor en 2 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdD en PVV.

Motie 2, '30 kilometer op het Hofplein'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdA, D66, GroenLinks, SP, CDA, ChristenUnie-SGP, PvdD en 50PLUS.

Motie 3, 'Geen halve maatregelen'. U kunt stemmen. De motie is met 34 stemmen tegen en 7 voor verworpen. Voor stemden de fracties van GroenLinks, PvdD en 50PLUS.

Motie 5, 'Verkeersveiligheid op nummer één op het Hofplein'. U kunt stemmen. De motie is met 40 stemmen voor en 1 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 6, 'Hofplein toegankelijk en verbonden'. U kunt stemmen. De motie is met 39 stemmen voor en 2 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van SP en PVV.

Motie 7, 'Sluit verkeerslichten niet uit op het Hofplein'. U kunt stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, CDA, PVV, DENK en 50PLUS en het lid Tak van de fractie van de PvdA.

Motie 8, 'Minimaal de helft is groen'. U kunt stemmen. De motie is met 37 stemmen tegen en 4 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA en 50PLUS.

Agendapunt 18: Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Driemanssteeweg 15

Amendement A, 'Geen dieren in het nevenassortiment'. U kunt stemmen. Het amendement is met 33 stemmen tegen en 8 voor verworpen. Voor stemden de fracties van GroenLinks, SP, PvdD en 50PLUS.

Voorstel, 'Bestemmingsplan Driemanssteegweg 15'. U kunt stemmen. Het voorstel is met 40 stemmen voor en 1 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PvdD.

(De heer Versnel gaf aan hier verkeerd te hebben gestemd en wenst geacht te worden voor te hebben gestemd. Hij had echter wel degelijk reeds voor gestemd.)

Agendapunt 19.1: De menselijke maat / maatwerk bij de gemeentelijke dienstverlening

Motie 1, 'Mobiele dienstverlening in de wijken'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Mijnheer Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd). Voorzitter, ik vrees dat ik bij agendapunt 15 tegen heb gestemd en ik zou graag genoteerd willen hebben dat ik wel degelijk voor ben.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Bij agendapunt 15, zegt u?

De heer **VERSNEL** (vvd). Nee 18. 18, 18, 18, excuses. 18.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Het bestemmingsplan Driemanssteeweg nummer 15.

De heer **VERSNEL** (vvd). Ja.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan noteren we voor de notulen dat u daar eigenlijk voor was.

Motie 2, 'Herstel vertrouwen van overheid in burger'. U kunt stemmen. De motie is met 29 stemmen voor en 12 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van GroenLinks, VVD, ChristenUnie-SGP en de leden De Roon en Walgenbach van de fractie van D66.

Mevrouw Eskes

Mevrouw **ESKES** (cda). Zou ik nog net op tijd zijn? Voorzitter, ik heb op deze laatste motie verkeerd gestemd. Die nu nog in stemming is. Excuses voor de vertraging.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dan staken wij de stemming en dan gaan we opnieuw stemmen over motie 3.

Mevrouw **ESKES** (cda). Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Motie 3, 'Standaard feedback optie na gemeentecontact'. U kunt opnieuw stemmen. De motie is met 36 stemmen

voor en 5 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van GroenLinks.

Motie 4, 'Menselijke maat vraagt om het juiste mandaat'. U kunt stemmen. De motie is met 40 stemmen voor en 1 tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de PVV.

Motie 5, 'Veilige armoederegelingen voor burgers'. De motie is met 33 stemmen tegen en 8 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Agendapunt 20: De voortgang armoede- en schuldenaangepak

Motie 1, 'Geen schulden, wel scholing'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 2, 'Geen angst en beven meer door incassobureaus'. U kunt stemmen. De motie is met 29 stemmen voor en 12 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en PVV.

Motie 3, 'Gedragsregels voor alle incassobureaus'. U kunt stemmen. De motie is met 29 stemmen voor en 12 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam en PVV.

Motie 4, 'Maak onzichtbare armoede zichtbaar'. U kunt stemmen. De motie is met 33 stemmen tegen en 8 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Agendapunt 21: De voortgang van de High Impact Crimes (HIC)

Motie 1, 'Door het hek te sluiten houden we de inbrekers buiten'. U kunt stemmen. De motie is met 40 stemmen voor en 1 tegen verworpen. Tegen stemde de fractie van de PvdD.

Motie 2, 'Ondanks meer thuisblijvers meer inbraken in Bloemhof: extra inbraakpreventie broodnodig'. U kunt

stemmen. De motie is met 21 stemmen tegen en 20 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 3, 'Altijd een dichte deur voor de babbeltruc-crimineel'. U kunt stemmen. De motie is met 34 stemmen voor en 7 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van GroenLinks, PvdD en PVV.

Motie 4, 'Aanpak recidive High Impact Crimes'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 5, 'High Impact Interventies naar Zweeds voorbeeld'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 22: De Visie Cultuur op Zuid 2020-2030

Motie 1, 'Cultuur in IJsselmonde en Charlois'. U kunt stemmen. De motie is met 22 stemmen tegen en 19 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Motie 2, 'Pitchen prima, maar niet door de deelnemer'. U kunt stemmen. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, PvdD, PVV, DENK en 50PLUS.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Er gaat iets mis met deze stemming. Ik denk ook omdat er een motie is overgeslagen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We zijn op zoek naar hoe het moet zijn hier.

De **GRIFFIER**. Momentje.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). U zei 4, maar we moesten 3 nog doen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). We gaan motie 3 Betrek mbo'ers bij de Cultuurcampus' in stemming brengen. Dan

hebben we de goede volgorde weer.
Mijnheer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Ja, dank u wel. Dit gaat over een stemming bij moties bij punt 15. Ik heb wat administratie op orde moeten brengen terwijl de stemmingen doorgingen. Vandaar dat het soms wat langer duurde. Allereerst onze excuses. We hebben bij punt 15 de administratie niet goed op orde gehad. Er is wat fout gegaan op onze lijst bij de stemvolgorde van de moties bij punt 15. Daar hebben we eigenlijk op alle moties fout gestemd. Het zal je maar gebeuren. Maar bij motie 5, 'Toetsingscommissie PGB-zorg' en motie 7 'Regie bij de casusregisseur' zijn de moties aangenomen, maar ja, dat had wat ons betreft niet moeten. Bij 5 hebben ikzelf, mijnheer Tak en mevrouw Yildirim voor gestemd waar we tegen hadden moeten stemmen. En bij motie 7 waren het mijnheer Tak, mijnheer Lammering en mevrouw Yildirim die voor stemden waar ze tegen hadden moeten stemmen. Nogmaals excuus. Dit is niet zoals het moet gaan. Maar goed, wij zijn geen van allen feilbaar. Daar houd ik me maar even aan vast voorzitter. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Balwantsingh. Wij noteren een en ander voor de notulen van deze raadsvergadering.

Motie 3, 'Betrek mbo'ers bij de Cultuurcampus'. U kunt stemmen. De motie is met 22 stemmen tegen en 19 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Motie 4, 'Praat niet over maar met de Rotterdammers over cultuur'. U kunt stemmen. De motie is met 22 stemmen tegen en 19 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, DENK en 50PLUS.

Motie 5, 'Een rust-/stilteruimte op de Cultuurcampus'. U kunt stemmen. De

motie is met 35 stemmen tegen en 6 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, NIDA en DENK.

Agendapunt 24.1: Debat over 'Voorkom de vaccinatiekloof', aangevraagd door het lid Balwantsingh

Motie 1, 'Voorkom de vaccinatiekloof'. U kunt stemmen. De motie is met 26 stemmen voor en 15 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van VVD en PVV en de leden Aafjes-Van Aalst, Van Drunen, Duijm-Wickerhoff, Van Elck, Hoogwerf, Koster, Van Putten, Roskam, Van Schaik en Simons van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Motie 2, 'Busje komt zo!'. U kunt stemmen. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 24.2: Debat over 'Meervoudige dieronveilige situaties Floating Farm', aangevraagd door het lid Van der Velden

Let u op: we beginnen hier met motie 4, want dat is de meest verstrekkende. Daarna de moties 1, 2 en 3 in de gewone volgorde.

Mevrouw **VERKOELEN** (50PLUS). Er gaat iets fout geloof ik. Was het motie 4 die we nu als eerste kregen?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ja, dat gaf ik net aan. 'Weg met de Floating Farm', want dat is de meest verstrekkende.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Sorry. Verkeerd gestemd, voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Ik had hem nog niet afgeconcludeerd. Dus we doen hem opnieuw.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Oké. Dank u.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). De stemming wordt gestopt en we gaan opnieuw stemmen over motie 4.

Motie 4, 'Weg met die Floating Farm'. U kunt stemmen. De motie is met 37 stemmen tegen en 4 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA en PVV.

Motie 1, 'Brandbrief naar kabinet over drijvende bouwwerken met dieren'. U kunt stemmen. De motie is met 32 stemmen tegen en 9 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, PVV, DENK en 50PLUS.

Motie 2, 'Geen geld naar de Floating Farm'. U kunt stemmen. De motie is met 37 stemmen tegen en 4 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA en PVV.

Motie 3, 'Geen nieuwe vergunningen voor de Floating Farm'. U kunt stemmen. De motie is met 27 stemmen tegen en 14 voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, PvdD, NIDA en PVV.

Agendapunt 25.1: Debat over 'Songfestival aftelklok geproduceerd door zedendelinquent', aangevraagd door het lid Meeuwissen

Motie 1, 'Songfestival aftelklok nooit meer gebruiken'. U kunt stemmen. De motie is met 36 stemmen tegen en 5 voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdD, NIDA, PVV, 50PLUS en het lid Van Elck van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Motie 2, 'Verbreek alle banden met Mothership'. U kunt stemmen. De motie is met 36 stemmen tegen en 5 voor verworpen. Voor stemden de fracties van PvdD, NIDA, PVV, 50PLUS en het lid Van Elck van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Motie 3, 'Excuus aan zedenslachtoffer producent aftelklok'. U kunt stemmen. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA en PVV.

Motie 4, 'Een gedragsverklaring voor derden die werken met en voor Rotterdamse jeugd'. U kunt stemmen. De motie is met 36 stemmen tegen en 5 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, PVV, 50PLUS en het lid Van Elck van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Motie 5, 'Met veroordeelde zedendelinquenten doe je geen zaken'. U kunt stemmen. De motie is met 35 stemmen tegen en 6 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA, PVV, 50PLUS en het lid Van Elck van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Agendapunt 25.3: Tweeminutendebat over 'Stop het overbieden!', aangevraagd door het lid Jonker

Motie 1, 'Stop het overbieden'. De motie is met 33 stemmen tegen en 8 voor verworpen. Voor stemden de fracties van SP, PvdD, NIDA en 50PLUS en de leden Achbar, Van Baarle en Mohamed-Hoesein van de fractie van DENK.

Agendapunt 25.4: Tweeminutendebat over 'Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas', aangevraagd door de leden Jonker en Simons

Motie 1, 'Toezicht financiële risico's Stigam'. U kunt stemmen. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV en 50PLUS.

Motie 2, 'Terugtrekken lid Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas'. U kunt stemmen. De motie is met 37 stemmen tegen en 4 voor verworpen. Voor stemden

de fracties van SP, PvdD, NIDA en 50PLUS.

Motie 3, 'Woningbouwimpulsgelden terugvorderen bij faillissement Stigam'. U kunt stemmen. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, SP, PvdD, NIDA, PVV en 50PLUS.

Agendapunt 26.1: Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Verkoeling voor de viervoeters', aangevraagd door het lid Van Schaik

Motie 1, 'Verkoeling voor de viervoeters'. U kunt stemmen. De motie is met 39 stemmen voor en 2 tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van PVV en 50PLUS.

En daarmee eindigt deze avond met koele pootjes voor de honden. De motie is aangenomen.

We zijn aan het einde gekomen van deze vergadering. Ik dank u allen hartelijk voor uw inbreng van vandaag en ik sluit de vergadering.

(De vergadering is gesloten.)

(21.27 uur)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	833
Afscheid van de heer E. Jami als lid van de gemeenteraad	836
Onderzoek geloofsbrieven van een nieuw benoemd lid van de gemeenteraad	839
Beëdiging van een lid van de gemeenteraad	839
Mededelingen	840
Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 29 april 2021	841
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 18 maart 2021	843
Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2021 weken 14 tot en met 16	843
Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet:	843
Brief van burgemeester en wethouders over de voortgang met betrekking tot de ontwikkeling van het Schiekadeblok	843
Documenten met betrekking tot de kapitaalstorting ten behoeve van Stedin	844
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'De Prinsenmolen'	844
Het voorstel met betrekking tot de afgifte van een verklaring van geen bedenkingen ten behoeve van de realisering van een woontoren in het Baankwartier (Downtown)	844
Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van de herontwikkeling van de locatie Odeon aan de Gouvernestraat	844
Het voorstel tot intrekking van de Verordening Bedrijveninvesteringszone gebruikers Hoek van Holland Centrum 2021 en de Verordening Bedrijveninvesteringszone gebruikers Slinge III 2021	844
Het voorstel tot intrekking van de Verordening klachtbehandeling Rotterdam 2013	844
Het voorstel tot vaststelling van de hoofdpunten van beleid uit de Regiovisie Jeugdhulp regio Rijnmond 'Nabij en Passend'	845
Het voorstel met betrekking tot het indienen van een bid ten behoeve van de Grand Départ van de Tour de France	845
Het voorstel tot vaststelling van de 'Sportnota 2021 + Rotterdam Wereldse Sportstad'	853
De voortgangsrapportage Jeugdzorg, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van de initiatiefnotitie-Hoogwerf 'Jeugdhulp: Zorg om de jeugd'	862

Onderwerp	Pagina
De voortgangsrapportage informele zorg	874
Het programma van eisen voor de herinrichting van het Hofplein	883
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Driemanssteeweg 15'	901
De menselijke maat / maatwerk bij de gemeentelijke dienstverlening	903
Het jaarverslag van de Gemeentelijke Ombudsman 2020	913
De voortgang armoede- en schuldenaanpak	914
De voortgang van de aanpak High Impact Crimes (HIC)	923
De Visie Cultuur op Zuid 2020-2030.	931
Debat over 'Voorkom de vaccinatiekloof', aangevraagd door het lid Balwantsingh	940
Debat over 'Meervoudige dieronveilige situaties Floating Farm', aangevraagd door het lid Van der Velden	950
Debat over 'Songfestival aftelklok geproduceerd door zedendelinquent', aangevraagd door het lid Meeuwissen	957
Tweeminutendeбат over 'Stop het overbieden!' aangevraagd door het lid Jonker	968
Tweeminutendeбат over 'Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas', aangevraagd door de leden Jonker en Simons	971
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Verkoeling voor de viervoeters', aangevraagd door het lid Van Schaik	983
Inventarisatie stemverklaringen	985
Stemming wegens het staken van de stemmen over motie-Van Baarle/Büyükçifci over 'Zwaardere sancties tegen discriminatie'	989
Stemmingen	989

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 27 mei 2021.

De griffier,

De voorzitter,

